

A peu de carrer

Esquerra, ecologia, llibertat

Programa Marc

Eleccions Municipals 2011

PROPOSTA PROGRAMA ELECCIONS MUNICIPALS MAIG 2011 · ICV-EUIA-EPM

ÍNDEX

MANIFEST PROGRAMÀTIC	3
EIX 1. Ciutats i pobles pels drets socials i la cohesió	6
• Ciutats i pobles sense pobresa ni exclusions	7
• Un sistema sanitari proper, equitatiu i sostenible	16
• Educació: equitat, igualtat i qualitat	22
• Cultura per a pobles i ciutats creatives i inclusives	29
• Dret a l'habitatge	35
• Migració i ciutadania. Per la plena ciutadania	40
• Comunicació i societat 2.0. Democràcia, proximitat i participació....	48
• Català, dret i deure de ciutadania	54
• Consum crític i responsable	58
• Esport per a tothom	65
EIX 2. Ciutats i pobles per una nova economia ecològica i creadora d'ocupació	68
• Els municipis i el territori generadors d'ocupació i treball <i>(ocupació, desenvolupament local, indústria, formació, comerç)</i>	69
• Finances locals, socialment i ambientalment sostenibles	82
• Gent compromesa amb la sostenibilitat <i>(prevenció del canvi climàtic, mobilitat, energia, residus, aigua, qualitat atmosfèrica)</i>	93
• Un urbanisme de valors. Ciutats i pobles per viure i convida	101
• Turisme local de qualitat, responsable i sostenible	106
• Medi natural i agricultura. Defensa dels animals	109
EIX 3. Ciutats i pobles per la qualitat democràtica, la diversitat i la convivència	114
• Qualitat democràtica. Bon govern i ajuntaments de parets de vidre.	115
• Seguretat Pública i protecció civil.....	121
• Justícia de proximitat, promoure la mediació i la conciliació	125
• Llibertats sexuals. Igualtat de drets, igualtat social	127
• Impulsar la memòria democràtica	130
• Pobles i ciutats per la laïcitat	133
• Pau, drets humans, cooperació i solidaritat	135
• Més govern local per fer front a la crisi	143
• Els municipis, agents de la construcció europea	147
EIX 4. Desenvolupament sostenible i polítiques integrals als municipis petits, rurals i micropobles.....	150
PROGRAMES TRANSVERSALS	161
• Joves als pobles i ciutats	162
• Polítiques d'igualtat: per uns pobles i ciutats 50/50	176

NOUS TEMPS, MÉS MUNICIPALISME

UN MUNICIPALISME D'ESQUERRES, ECOLOGISTA I CATALANISTA PER DONAR RESPOSTA A LA CRISI

“No hi ha gestió sense política, ni política sense valors”

La crisi econòmica està colpejant amb força la societat catalana, amb atur, precarietat i exclusió social. **Els ajuntaments, com a administració més propera a la ciutadania, reben amb major intensitat les conseqüències socials d'una crisi que està afectant amb força els treballadors i les treballadores i les classes mitjanes.**

L'increment de les necessitats socials es produeix també en un període de major dificultat de les finances locals per la caiguda dels ingressos dels ajuntaments i la manca d'un finançament adequat.

Aquesta crisi coincideix en el temps amb un període de profundes transformacions de les nostres ciutats i pobles que s'han accelerat els darrers anys.

Canvis en la composició de la societat per les corrents migratòries que han canviat el paisatge humà de les ciutats i els pobles; canvis en els models de família, més plurals i diversificats, superadors de la família clàssica patriarcal i amb una més gran participació de les dones en tots els àmbits; canvis en l'economia, la cultura i les relacions socials, impulsats per les tecnologies de la informació i la comunicació; canvis en la relació de la ciutadania vers l'administració, una ciutadania més exigent i crítica i, a la vegada, amb una major desconfiança cap a la política; canvis per una major percepció dels riscos dels problemes ambientals, el canvi climàtic i la contaminació; i canvis en la configuració urbana de les ciutats i els pobles, provocats per la bombolla immobiliària que ha afeblit el teixit productiu i és una de les principals causes de la crisi econòmica.

CiU, la dreta nacionalista, governa avui Catalunya en un context europeu i estatal de predomini tant de les forces conservadores com de les polítiques neoliberalistes que practiquen també governs de centreesquerra com el del PSOE a Espanya. Unes polítiques que estan atacant greument els drets laborals i socials. **En nom de les polítiques d'austeritat per reduir el dèficit i l'endeutament de les administracions públiques s'està reduint l'Estat de Benestar, amb el corresponent increment de les desigualtats socials i del risc d'exclusió de part de la ciutadania.**

No podem caure en la resignació ni en el fatalisme i, menys encara, en la trampa de la por que els sectors conservadors estan promovent: por al que és diferent, por a reivindicar drets per no perdre el lloc de treball, por al futur,... Una por que afavoreix la desmobilització, les sortides individuals davant la crisi, la segregació i, també, la xenofòbia.

Els municipis no poden ser espectadors passius de la crisi econòmica, dels canvis socials i ambientals que es produeixen a Catalunya i arreu del món.

Els ajuntaments no es poden resignar a aplicar les polítiques d'ajust pressupostari i a ser garants de l'expansió urbanística quan se superi la crisi, com voldria la dreta. Per a ICV-EUiA-EPM els governs locals han de ser protagonistes i impulsors d'una sortida de la crisi socialment justa i ecològicament sostenible.

Per això ICV-EUiA-EPM proposem:

Ciutats i pobles pels drets socials i la cohesió

Els ajuntaments han de liderar les polítiques per l'equitat, contra l'exclusió social i la pobresa. Unes polítiques que afavoreixin la integració en la diversitat, combatent tot tipus de segregació per l'origen, la cultura, el sexe o l'orientació sexual.

Volem uns ajuntaments que garanteixin l'accés universal a serveis públics sanitaris, educatius i culturals. Que garanteixin l'accés de tothom a les tecnologies de la informació i la comunicació. Uns ajuntaments que promoguin ciutats i pobles educadors i compromesos amb la cultura.

Uns ajuntaments que siguin actius per garantir el dret a l'habitatge, promovent l'habitatge social i de lloguer. Que intervinguin activament amb polítiques socials, de rehabilitació urbana, salut pública i participació ciutadana, especialment en els barris que pateixen més problemes de degradació.

Cal gestionar amb rigor els recursos públics en uns temps difícils per a les finances locals, però abans que res cal prioritzar les polítiques socials, perquè la política social no és una despesa sinó una inversió de futur.

Ciutats i pobles per una nova economia ecològica creadora d'ocupació

Els governs locals han de participar del canvi de model productiu. Un canvi imprescindible per sortir de la crisi, afavorint la generació de nova ocupació, la formació dels treballadors i les treballadores i els projectes empresarials innovadors.

Volem uns ajuntaments capdavanters en el canvi tecnològic, en la transició cap a la sostenibilitat, que promoguin l'estalvi i l'eficiència en l'ús de l'energia, l'aigua i la gestió dels residus. Uns ajuntaments que prioritzin la reducció de la contaminació i dels gasos que provoquen el canvi climàtic, amb una mobilitat sostenible que limiti l'ús del cotxe a favor dels/les vianants i del transport públic. La salut pública i la seguretat de les persones ha d'estar per sobre de qualsevol altra consideració.

Ciutats i pobles per la qualitat democràtica, la diversitat i la convivència

Cal establir una nova relació entre els veïns i les veïnes i l'administració local. Ni els ciutadans i les ciutadanes són clients ni l'administració és una simple dispensadora de serveis. Els veïns i les veïnes són ciutadans i ciutadanes amb drets i deures i els ajuntaments han de ser governs locals oberts a la participació i al diàleg que actuïn amb eficàcia i transparència.

En aquestes properes eleccions milers de persones d'origen immigrant estaran, encara, excloses del dret a vot. És un greu dèficit democràtic que cal denunciar.

Volem uns ajuntaments amb les parets de vidre, capdavanters en la lluita contra la corrupció i per la transparència, que garanteixin plenament l'accés a la informació que generen. Uns governs locals que liderin les polítiques de participació ciutadana. Cal modernitzar els governs locals. Més de trenta anys després de les primeres eleccions municipals democràtiques, els ajuntaments encara tenen un model de finançament que no respon al paper real que tenen els municipis com a prestadors de serveis. Cal un model de finançament just per als ajuntaments.

Per què cal votar ICV-EUiA-EPM?

Votar ICV-EUiA-EPM és dir no a les retallades socials i a la reducció de drets socials. És la millor manera de frenar tant la dreta com les polítiques de dretes.

Votar ICV-EUiA-EPM és dir sí a un model de pobles i ciutats basat en la justícia social, en una nova economia ecològica i en la transparència i la participació ciutadana.

Una ICV-EUiA-EPM més forta és la millor garantia d'uns governs locals generadors de cohesió social i impulsors del canvi ecològic i, en definitiva, constructors del país.

EIX 1. Ciutats i pobles pels drets socials i la cohesió.

- Ciutats i pobles sense pobresa ni exclusions
- Un sistema sanitari proper, equitatiu i sostenible
- Educació: equitat, igualtat i qualitat
- Cultura per a pobles i ciutats creatives i inclusives
- Dret a l'habitatge
- Migració i ciutadania. Per la plena ciutadania
- Comunicació i societat 2.0. Democràcia, proximitat i participació
- Català, dret i deure de ciutadania
- Consum crític i responsable
- Esport per a tothom

CIUTATS I POBLES SENSE POBRESA NI EXCLUSIONS

Les nostres viles i ciutats veuen com cada dia les desigualtats socials es fan més evidents. La crisi econòmica que aquest model ha provocat, i moltes de les solucions plantejades pels governs occidentals, han agreujat encara més les diferències entre qui més té i qui menys té. Aquells/es que més tenien, cada cop tenen més, i aquells que menys tenien cada cop tenen menys.

Les noves realitats socioeconòmiques que viu la nostra societat estan portant aparellat l'increment de situacions d'exclusió social i tornen a primer terme la necessitat de noves polítiques socials que en alguns casos reforcin i en d'altres superin els sistemes de serveis socials actuals. **ICV-EUiA-EPM defensem la necessitat d'un canvi radical i la construcció d'un veritable Estat de Benestar, on les polítiques de benestar social ocupin un paper cabdal en les polítiques municipals.**

Els municipis, els pobles, les viles i les ciutats, han de ser el primer motor dels canvis econòmics, socials, culturals i territorials que la nostra societat necessita per sortir de la crisi d'una manera justa, equitativa i sostenible.

Per ICV-EUiA-EPM fer polítiques de **benestar social** vol dir aconseguir una societat de persones lliures i autònomes, amb igualtat de drets i oportunitats. Vol dir una societat amb **pobresa zero**. Vol dir apostar per la **universalitat** dels serveis socials com a dret de ciutadania, que s'han de poder exercir i que els equipara als serveis educatius i de salut.

Vol dir **garantia de l'autonomia personal**, entesa com el dret a viure de forma independent, prioritzant per sobre de la institucionalització la permanència de les persones en el seu entorn habitual, però també vol dir **accessibilitat física, social i econòmica**; que tota la població pugui accedir als recursos i serveis del seu municipi amb independència de la seva situació funcional o socioeconòmica, que desapareguin les barreres invisibles.

Vol dir **proximitat**, aplicació del principi de subsidiarietat i suficiència de recursos arreu del territori, i **coresponsabilitat** entre totes les administracions públiques: Estat, administracions autonòmiques i ens locals.

Vol dir **globalitat**. Vol dir mirar de manera integral les situacions i problemàtiques de persones, famílies i grups amb necessitats i problemes socials. Diversificació i flexibilitat de l'oferta amb la xarxa pública com a eix vertebrador.

I sobretot, en darrer lloc però amb la mateixa o més importància, benestar social vol dir **participació**. Participació de les persones implicades, dels col·lectius, de la comunitat i de les organitzacions i del Tercer Sector Social en el disseny i aplicació de les polítiques socials.

IDEES FORÇA

Per ICV-EUiA-EPM hi ha tres idees força sobre les han de pivotar les polítiques d'acció social i ciutadania:

- 1. Aprofitar el desenvolupament del nou marc legislatiu estatal i català en matèria social.**
- 2. Els Plans d'Inclusió en el camí per arribar a la Pobresa 0. Replantejar i enfortir els serveis socials municipals des d'una visió transversal amb, la inclusió social com a prioritat en una realitat diversa.**

3. Polítiques de garantia d'oportunitats socials i educatives. Pobles i ciutats compromesos amb la infància i l'adolescència.

4. Desenvolupar polítiques de xoc contra els efectes socials de la crisi, que coordinin accions de suport econòmic, orientació laboral i accés a l'habitatge.

1. Cal aprofitar el desenvolupament del nou marc legislatiu

La Llei de prestacions socials de caràcter econòmic, la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, juntament amb el nou Estatut d'Autonomia, la nova Llei de Serveis Socials, la nova Llei d'infància i la promoció de l'autonomia configuren un nou marc legal i de recursos que transforma la concepció dels drets socials al nostre país.

Per ICV-EUiA-EPM cal transitar de la concepció selectiva, reactiva i assistencial dels serveis socials cap a un nou model amb uns serveis personals i familiars de proximitat, universals, de qualitat, sensibles a la diversitat i oberts a la participació i que milloren la vida quotidiana de les persones.

En aquest nou marc legislatiu els municipis assumeixen una gran rellevància sobretot pel que fa a les intervencions socials preventives, deteccions de les situacions de risc i els aspectes relacionats amb la participació. Caldrà, doncs, garantir el desenvolupament correcte i amb suficiència financera d'aquest rol municipal.

1.1 L'aprovació de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.

És el punt de partida d'un nou model de serveis socials on s'estableix un dret universal i subjectiu d'accés al sistema, que supera el caràcter assistencialista i consolida un quart pilar d'intervenció pública social a l'alçada dels sistemes de salut, educació i pensions. Es garanteix el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la seva vida i a tenir cobertes les necessitats personals bàsiques (subsistència) i les necessitats socials (les que repercuteixen en l'autonomia personal).

Aquest nou model es podria resumir en la introducció d'eines de planificació, qualitat, gestió de la informació i participació, les prestacions universals i garantides, establiment d'una xarxa única de responsabilitat pública, dos nivells d'atenció: els serveis socials bàsics (municipis majors de 20.000 habitants i comarques que exerceixen les mateixes funcions en municipis de menys de 20.000 habitants) i serveis socials especialitzats (municipis o comarques de més de 50.000 habitants); major reconeixement del paper dels professionals (professional de referència); establiment de les fonts de finançament i de les fórmules de finançament que es materialitzen per mitjà dels contractes programa i en què, malgrat que han de tendir cap a la gratuïtat, hi pot haver copagament en els serveis socials especialitzats.

La Llei de serveis socials de Catalunya fa una aposta decidida cap a la descentralització i la municipalització dels serveis socials. D'entrada, aquest nou model té fortes implicacions per als municipis en tant que amplia la població destinatària i, per tant, suposa ampliar les funcions assignades als serveis socials municipals que ara s'ofereixen al conjunt de la ciutadania i no només a les persones més vulnerables com a conseqüència de l'adaptació a les noves necessitats del segle XXI.

També suposa treballar des d'una visió i planificació transversal, pensant que qualsevol decisió que es prengui en qualsevol àmbit ciutadà (salut, educació,

habitatge, urbanisme, treball, promoció econòmica, formació, seguretat ciutadana..) repercutirà sobre les polítiques socials i viceversa.

El desplegament d'aquest nou dret permet als municipis generar una nova imatge dels estigmatitzats serveis socials. Implica que, com a mínim, els municipis hauran de garantir l'assignació d'un professional de referència per a cada persona usuària, l'elaboració del pla d'atenció social, l'acompliment dels estàndards de qualitat, incloent-hi la formació dels i les professionals, establir mecanismes de participació de les persones usuàries, fer públics els costos dels serveis residencials i diürns, establir un sistema d'informació dels serveis i prestacions disponibles i d'un sistema de queixes i reclamacions, complir amb la Llei de protecció de dades, establir un sistema d'informació social i aprovar un reglament local regulador dels serveis socials bàsics (accés, procediment, forma de prestació, drets i deures, règim sancionador).

1.2 La Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància, és l'altre gran avenç d'aquesta legislatura.

Considera als infants i adolescents com a persones de ple dret i aposta per la racionalització dels àmbits competencials, la simplificació de l'actuació institucional i la coordinació de l'acció socioeducativa.

La llei ens diu que l'interès superior de l'infant ha de ser el principi inspirador i fonamentador de totes les actuacions portades a terme pels poders públics o per institucions privades i garanteix l'exercici dels seus drets i responsabilitats, al mateix temps que visualitza l'infant com a subjecte de drets i oportunitats. Fins ara, la legislació pivotava sobre la protecció i només tractava de reaccionar quan l'infant i l'adolescent entraven en situació de risc o desemparament, la finalitat ara és ser més proactiu, aconseguir un major benestar per als infants sense que aquests es trobin en risc o dificultat.

Pel que fa al risc social, la llei avança de manera especial en la prevenció perquè incorpora indicadors per prestar una atenció especial a zones de majors desigualtats socials i situacions de pobresa; per tant, reconeix que amb prevenció i recursos es pot evitar l'exclusió i la pobresa infantil.

També cal destacar com a gran fita el fet que s'ha donat rang legal a les actuacions per a la lluita contra el maltractament infantil, com s'ha fet amb anterioritat amb la lluita contra la violència de gènere.

2. Replantejar i enfortir els serveis socials municipals amb la inclusió social com a prioritat en una realitat diversa. Els Plans d'inclusió en el camí per arribar a la pobresa zero

Tot i que la Llei de serveis socials de Catalunya reforça el paper dels professionals referents de les persones amb problemàtica social i la seva distribució territorial, **la nova realitat obliga a repensar el paper de les Unitats/Equips bàsics d'assistència social primària (UBASP/EBASP).**

Els serveis socials atenen i atendran una societat cada cop més diversa, i per tant, amb unes demandes cada cop més diversificades. Alhora, és evident que l'històric abordatge de l'atenció social sobre les casos que "vénen" al serveis socials municipals es mostra cada dia més ineficient. El treball social de casos, individual i familiar, ha oblidat, perquè no tenia recursos per fer-ho, els abordatges més globals, la dinamització en grup i comunitària. Caldrà doncs tenir en compte que, per exemple, la realitat sociocultural del nostre país fa que avui haguem de parlar de diversitat de formes familiars, que plantegen diversitat de dificultats i a les que cal donar, lògicament, diverses respostes des de les administracions públiques.

Aquesta realitat polièdrica requereix de major polivalència dels equips i especialització dels professionals de l'Atenció Social Primària i una major coordinació de les accions amb els dispositius d'educació, ocupació i habitatge. Les noves realitats que viu la nostra societat estan portant aparellat l'increment de situacions d'exclusió social i tornant a primer terme la necessitat de noves polítiques socials, que en alguns casos reforcin i en d'altres superin els sistemes de serveis socials actuals.

Des de l'esquerra **cal preocupar-se encara més pel ressorgiment del treball en condicions precàries que situa molts sectors de les classes populars en situació d'alta vulnerabilitat social**. Uns sectors incrementats per l'actual situació de crisi on es barregen joves, dones, població immigrada de primera i segona generació, majors de 45 anys amb baixa formació i persones que han perdut la feina o han estat prejubilades recentment. Aquesta situació d'alta precarietat laboral i amb poques perspectives de millora, agreujada per la pressió del mercat de l'habitatge, que dificulta l'accés i la permanència en un habitatge, situa molta gent al llindar de la pobresa econòmica.

Aquestes situacions de precarietat no es donen de forma individual sinó en el marc de les relacions familiars i, per tant, cal estendre el diagnòstic de vulnerabilitat social a bona part de les famílies treballadores de Catalunya, Espanya i Europa. Una vulnerabilitat de les famílies que suposa **alts nivells de pobresa familiar, la qual porta acompanyada una pobresa més invisible: la pobresa infantil**.

És important, tenir clar que la pobresa té diverses cares i una de les més oblidades és la que ve acompanyada de l'aïllament físic i social. L'aïllament, especialment en el cas de les persones grans, malgrat que no sigui un fet excepcional en zones urbanes molt poblades, és cada cop més freqüent a les zones rurals, sobretot en aquelles (Catalunya central, Garrotxa, Ripollès, etc.) en les que la població és dispersa i encara hi ha masies habitades.

ICV-EUiA-EPM volem aconseguir una societat amb pobresa 0 i per aconseguir-ho apostem per aplicar un conjunt de mesures que afecten diversos àmbits com l'ocupació, l'educació, l'habitatge i les prestacions (individuals i familiars).

Des del món local, el treball adreçat a l'objectiu pobresa 0 passa per reforçar els serveis socials municipals i per la planificació estratègica que abordi els problemes estructurals de la nostra societat.

En aquesta línia **cal apostar per l'elaboració i l'execució del Plans d'Inclusió Social (PIS)**, que haurien d'articular les polítiques de promoció econòmica: les d'ocupació, d'educació, de cultura, els serveis socials, l'urbanisme i l'habitatge.

Els Plans d'Inclusió Social tenen el seu origen en la Cimera de Lisboa de 2000 com a instrument transversal de planificació de les polítiques socials i de benestar a mitjà i llarg termini, que es fonamenta en graus diversos d'interacció entre l'administració i el Tercer Sector. Apareixen com una nova estratègia de la Unió Europea en matèria de política social, que en el 2006 estén els plans als àmbits regional i local, entenent aquest darrer com a àmbit privilegiat per a l'articulació de xarxes d'agents socials per la inclusió.

El 2006 s'aprova el Pla per a la inclusió i la cohesió social a Catalunya i el 2007 el Departament d'Acció Social i Ciutadania obre en el seu marc una convocatòria per la implementació de Plans Locals per a la Inclusió Social. Actualment està en vigor el Pla d'Acció per a la inclusió i la cohesió social a Catalunya 2010-2013.

Per donar compliment a un objectiu del Pla que tracta sobre impulsar, estimular i generar recursos per a l'elaboració de Plans per a la Inclusió Social (PIS) en l'àmbit local, el Departament de Benestar i Família preveu atorgar suport econòmic als ens

locals en el marc dels convenis amb els ens locals per a l'elaboració de Plans d'Inclusió locals.

En aquest moments molts municipis estan abordant l'elaboració i la gestió dels Plans locals d'Inclusió Social des d'una Oficina d'Inclusió, amb nous professionals amb capacitat de planificació, direcció i dinamització del procés, i/o amb la reubicació de professionals propis de les UBASP o d'educació.

En la majoria dels casos els Plans d'Inclusió tenen un abast municipal, però en determinades realitats està justificada una visió segregada o focalitzada en un determinat barri o districte i per dimensió i dispersió de la població, una visió comarcal o mancomunada.

En un horitzó proper probablement estiguem parlant que els estigmatitzats serveis socials municipals són l'embrió d'uns serveis d'atenció a les persones i/o famílies (dependència, relacions familiars,...) i de les Oficines d'Inclusió Social com a recursos més planificadors i de coordinació de polítiques.

De moment, però, l'accés als serveis socials està essent molt limitat per les pròpies dificultats econòmiques del sistema. Les obligacions econòmiques del desenvolupament de la Llei per l'autonomia personal de moment està limitant, o fins i tot hipotecant, l'ampliació del sistema de serveis socials. **De la mateixa manera la nova Llei d'infància pot tenir problemes d'aplicació en els ens locals per la manca de recursos i de nous professionals.**

Malauradament, el copagament -repagament- de serveis socials és força generalitzat, i s'aplica també a les prestacions que no comporten despeses hoteleres -allotjament i manutenció-, incomplint l'article 24.6 de la Llei de serveis socials "*L'usuari o usuària pot haver de participar en el pagament del cost de les prestacions que comportin substitució de la llar, alimentació, vestit, neteja de la llar i allotjament, d'acord amb el que estableix el títol V i amb els criteris que fixen la Cartera de serveis socials i la normativa aplicable*".

En aquest sentit, cal que les polítiques municipals donin un salt de qualitat. Un salt que caldrà donar des de la innovació i la modernització. Un salt al que cal alimentar amb noves idees i amb molta reflexió.

Les polítiques socials, des d'un punt de vista local, han de tenir com a objectiu principal **l'assoliment de l'autonomia personal**, una autonomia en el desenvolupament de la persona, i s'haurien de sustentar en tres conceptes:

- a) **L'accessibilitat**, entesa des del punt de vista de la diversitat funcional però també d'aquells/es que no entenen els formularis per demanar una prestació o, anant més lluny, que no coneixen els serveis socials, i també d'aquells/es que no poden accedir als serveis municipals de qualsevol tipus (esportius, educatius, culturals,...) per insuficiència de recursos personals o familiars (socials, culturals, salut, econòmics,...).
- b) **La coresponsabilitat en els processos de canvi**. Que la ciutadania no solament esperi l'orientació dels treballadors/es socials en relació a la seva dificultat. **La participació** per part de les persones que viuen una situació de conflicte social en la presa de decisions sobre la resolució de la seva situació. I també la coresponsabilitat i participació de la comunitat i de la xarxa de serveis.
- c) **Equitat i suficiència de recursos**. Existència de partides pressupostàries suficients com per garantir l'accés del màxim de població en situació de dificultat social i que apliquin criteris de transparència en la seva gestió. Cal evitar la competició entre col·lectius per a l'accés als serveis socials i això només s'aconsegueix amb suficiència i transparència.

En definitiva, **hem de superar l'assistencialisme** pensant en intervencions socials que suposin un impuls per sortir d'una situació difícil i que no la tornin crònica, perquè, malauradament, sovint els serveis socials acaben sempre oferint prestacions econòmiques que creen una major dependència dels ciutadans envers l'administració pública. L'objectiu dels serveis socials ha de ser la promoció de l'autonomia de les persones, no l'ajuda per a situacions difícils.

Els serveis socials municipals han d'estar més adaptats. Som conscients que sense l'enfocament i els recursos necessaris no es transforma la realitat sinó que s'apuntala i es reforça el model que es pretenia canviar. ICV-EUIA-EPM volem assegurar l'autonomia de totes les persones. Per això hem d'evitar que la Llei d'autonomia personal acabi repercutint de forma negativa en el model social que volem construir, en particular en la vida quotidiana de les dones.

L'exemple més clar són les persones amb diversitat funcional que han de comptar amb els suports necessaris per garantir una vida digna, amb plena participació social i en igualtat d'oportunitats. Per això la Llei d'autonomia personal, tot i les seves mancances, ha de poder ser desenvolupada i ha de comptar amb el finançament adient.

A banda dels recursos també hi ha una dificultat en l'enfocament. La inèrcia de la praxis habitual, el desconeixement d'alternatives viables i **els interessos mercantils promouen la institucionalització de persones amb diversitat funcional en residències i en el domicili familiar amb suport del SAD**, sense tenir en compte l'opinió de la persona, la seva situació familiar, veïnal i de la comunitat.

Les dones que donen suport no professional han de poder rescabalar la seva vida completament per exercir una ciutadania plena i no simplement rebre ajuda per seguir suportant situacions no desitjades i profundament injustes. **Les dones que donen suport professional han de veure reconegut el valor de la seva feina; per sortir de la precarietat i de l'economia submergida** cal superar el model d'atenció familiar i fer possible un model alternatiu de vida independent.

3. Pobles i ciutats compromesos amb la infància i l'adolescència. Les polítiques de garantia d'oportunitats socials i educatives.

Per ICV-EUIA-EPM les polítiques públiques adreçades a la infància han d'anar bàsicament adreçades a fer-la possible a tots els nivells. És a dir, poder rebre com a "ciutadà infant" les atencions a les que tenen dret, ser atès quan apareixen dificultats i riscos, no dependre tan sols d'allò que el nucli familiar et pot facilitar ni ser afectat per les seves fragilitats i dificultats.

Això passa per donar respostes als reptes d'una societat canviant, per crear, ordenar i modificar els recursos, per la **prevenció de les situacions de risc i per garantir la igualtat d'oportunitats** i un desenvolupament de les seves potencialitats personals: intel·lectuals, emocionals, socials i ètiques.

En aquests moments qualsevol plantejament de polítiques públiques que es faci en relació a la infància al nostre país no hauria d'obviar les conseqüències socials que té i tindrà la crisi econòmica sobre el que és, probablement, la part més feble de la nostra societat.

El risc d'exclusió social no es distribueix de forma aleatòria en famílies i territoris. Existeix una alta concentració de situacions de risc social a la infància en determinats barris i territoris del nostre país identificables on es concentren també la pobresa, la desigualtat, la desocupació i diferents factors de conflictivitat social.

Han de ser abordats com a **Zones d'Actuació Preferent** aquells barris i entorns territorials on es detecta una gran concentració de situacions de desigualtat econòmica, escolar i cultural i d'indicadors de risc en els infants.

Aquesta no és una tasca de la que hagi d'ocupar-se en primer lloc els serveis socials, ni que sigui exclusivament seva. Això s'ha de garantir mitjançant diverses accions legislatives (lleis i reglaments) i suposa per a la infància ser objecte de diferents polítiques i producte de l'actuació de diversos recursos i serveis que actuïn de forma coordinada i transversal.

Els infants són i seran, en la mesura que fem possible que ho siguin, en la mesura que els deixem ser, que generem un conjunt d'oportunitats facilitades políticament, permeses d'exercir. Els nens i les nenes poden ser nens i nenes si els garantim un temps per ser-ho, si reconeixem que són en gran mesura producte nostre. La bondat, doncs, d'una determinada proposta o pràctica d'atenció a la infància serà **si aquesta està dissenyada per fer possible que els infants d'un determinat territori tinguin infància.**

PROPOSTES

La diversitat de municipis de Catalunya pel que fa a la seva dimensió, tipologia de població o ubicació territorial fa que el tipus de polítiques socials que es necessiten desenvolupar són també diverses i superen l'estricta escalat de competències en funció del nombre d'habitants de cada municipi que planteja la Llei de serveis socials.

En primer lloc cal identificar les diferències entre polítiques de benestar social adreçades a persones residents en municipis rurals i/o dispersos, de les polítiques adreçades a persones residents en municipis eminentment urbans, sigui quin sigui el seu nombre d'habitants.

En aquest sentit apostem per desenvolupar un seguit de propostes programàtiques que cada municipi podrà concretar en funció de la seva realitat:

- Apostarem per **un treball social i uns serveis socials que abordin les situacions socials des d'una perspectiva més comunitària i que integrin la diversitat de situacions familiars** que avui configuren la nostra societat. Volem crear serveis potents d'atenció socioeducativa a les famílies per ajudar-les en la seva evolució i en l'educació dels nens i les nenes. Les famílies necessiten serveis i ajuts econòmics, però també necessiten temps per compartir, educar, per a l'afectivitat.
- Complementàriament, i de forma específica **en determinades zones**, ICV-EUiA-EPM apostem per **incentivar la tasca social en els micropobles i en els municipis menys poblats i dispersos**, en el sentit d'impulsar-hi el **treball comunitari** a banda de l'actuació social tradicional.
- **Millorarem la transparència en l'atorgament i increment de les prestacions socials municipals.** ICV-EUiA-EPM apostem perquè els municipis aprovin un Reglament per a la gestió de les prestacions econòmiques locals, que permeti establir criteris i barems d'accés de les famílies a les prestacions econòmiques de caràcter social i un circuit o protocol d'atorgament de prestacions econòmiques àgil, basat en el criteri professional i en el compliment des objectius dels plans o contractes socials de cada ciutadà.
- **Promourem l'elaboració i l'execució de Plans Locals d'Inclusió Social (Plans pobresa 0)**, dirigits des dels serveis socials municipals i que haurien d'articular les polítiques de promoció econòmica: les d'ocupació, d'educació, de cultura, els

serveis socials, l'urbanisme i l'habitatge, i que han de comptar amb la participació del teixit associatiu

- **Millorarem els serveis municipals de promoció de l'autonomia personal, suport a la vida quotidiana de la gent gran i/o dependent** perquè garanteixin el dret a l'autonomia personal, a viure i envellir dignament a casa; és a dir, en l'entorn familiar, afectiu i comunitari de referència. Això implica l'accés universal, en tant que dret de ciutadania, a una cartera integral de serveis d'atenció domiciliària i d'alternatives a l'ingrés residencial. Prioritzem el desenvolupament de la figura de l'assistent personal i dotar d'una nova dimensió més social els serveis d'atenció a domicili, en el sentit més ampli del concepte.
- **Promourem programes d'habitatges amb serveis per garantir l'autonomia personal.** Aquests programes han d'anar orientats a persones grans autònomes o persones amb baix grau de dependència però amb necessitat de certs suports, que hagin vist precaritzades les condicions d'habitabilitat per raons diverses i que, per tant, necessitin un nou marc de vida quotidiana proveïdor de condicions de seguretat i benestar emocional.
- **Fomentarem els Plans transversals municipals de gent gran** que reconeixin la gent gran com a ciutadans i ciutadanes de primera, amb iguals drets i deures, però amb major capacitat d'implicació cívica per disponibilitat i experiència. Promourem els programes "d'Envelliment Actiu" que considerin la gent gran com a ciutadans i ciutadanes de ple.
- **Establirem una nova relació entre l'ajuntament i les entitats** en general i les del Tercer Sector Social en especial, per compartir de manera coresponsable el diagnòstic social del municipi, els objectius estratègics i el seu desenvolupament. Superar els Consells municipals de participació per taules de disseny, coordinació i avaluació de les polítiques socials.
- Impulsarem polítiques d'infància veritablement preventives. **Volem la integració dels serveis d'atenció a la infància en uns serveis socials municipals** amb una visió global i una àmplia sensibilitat envers la infància. El repte de les polítiques de prevenció i intervenció en infància i adolescència en risc, per a ser veritablement eficaces, consisteixen en identificar les zones on s'acumulen els factors de risc, contemplar l'anàlisi d'aquests entorns i desplegar plans integrals per a la infància d'actuació intensiva i sostinguda. Cal acabar amb els eters circuits de derivació entre els circuits educatius, socials i sanitaris, que provoquen dispersió de recursos, de diagnòstics i de formules d'atenció a la infància i de prevenció de les seves problemàtiques. Els municipis han de poder dirigir i coordinar la feina de recursos com els Equips d'atenció a la infància i l'adolescència, els Equips d'atenció psicopedagògica o els Serveis de salut mental infantil i juvenil (els EAIA, els EAP, els CDIAP, CSMIJ,...) o fins i tots els Serveis d'escolarització compartida o els Programes de formació de majors de 16 anys.
- Apostarem per **polítiques de prevenció del risc social que prioritzin la intervenció des de l'entorn proper a l'infant i la família**, potenciant les competències parentals per davant de la intervenció institucional. Impulsarem uns **serveis d'atenció a la infància i a la família més descentralitzats** que donin suport als serveis locals públics i del tercer sector i amb una vessant més orientadora que atengui tota la infància i no només la protecció.

- Apostarem per **Programes d'atenció social i promoció integral de les famílies en situació de pobresa**, atents a les necessitats dels infants membres i garantint l'acció de les administracions locals.
- **Impulsarem el desenvolupament de xarxes locals d'infància.** Revisió dels mecanismes de protecció a la infància, especialment en situacions d'urgència derivades de maltractaments, tant pel que fa als protocols com a la coordinació entre les diferents administracions implicades.
- Demanem a la Generalitat de Catalunya un **Pla de xoc per a la millora del sistema de protecció a la infància en situació de risc social**, amb esforços pressupostaris d'urgència per evitar el col·lapse del sistema català d'atenció a la infància, i un pla d'inversions prioritari per a la creació de recursos i serveis en el conjunt del territori, d'acord amb les necessitats existents.
- **Desenvoluparem programes i serveis especialitzats de prevenció i suport a situacions de risc i desavantatge social adreçats als infants de 0 a 3 anys i a les seves famílies**, especialment en la primera maternitat, que permetin prioritzar la prevenció i les intervencions precoces en situacions de risc i vulnerabilitat familiar.
- **Implementarem programes de suport a l'escolarització i contra l'absentisme escolar**, garantint beques de menjador per a tothom que ho necessita, acompanyament escolar, activitats en horari no lectiu i vacances escolars, dinamitzant les associacions de pares i mares d'alumnes, amb espais per l'estudi i el reforç escolar,...
- **Garantirem major equitat educativa establint acords de treball i donant suport a les entitats d'educació en el lleure**, amb major dotació de serveis i places de centres oberts, equipaments de lleure i professionals d'atenció a la infància en risc.
- **Desenvoluparem programes integrals d'atenció als adolescents i joves en risc i desavantatge social i polítiques d'intervenció social i educatives focalitzades** en aquells entorns territorials on es concentrin desigualtats i situacions de conflicte social.
- **Posarem a l'abast dels i les joves programes d'inserció social i laboral adaptats a les necessitats específiques del col·lectiu amb més dificultats d'inserció**, que contemplin: l'impuls i l'activació dels joves inactius, l'orientació i l'elaboració d'itineraris de formació i inserció personalitzats i la intermediació amb les empreses.
- **Desenvoluparem programes d'oci alternatiu i d'ús cívic de l'espai públic amb adolescents i joves.**
- **Redissenyarem la política de prevenció de drogodependència** per donar-li un enfocament basat en donar eines de relació, capacitat i responsabilitat als i les joves, en promoure els hàbits saludables en l'oci i les relacions social i per l'ús no problemàtic de les drogues.

UN SISTEMA SANITARI PROPER, EQUITATIU I SOSTENIBLE

La salut és un dret fonamental de les persones. És un indicador complex però que serveix per mesurar els progressos realitzats a favor de la reducció de la pobresa, la promoció de la cohesió social i l'eliminació de les discriminacions de qualsevol mena.

La salut està condicionada pels aspectes relacionats amb la nostra vida quotidiana, molt més enllà dels propis sistemes sanitaris: l'aire que respirem, l'aigua que bevem, el nivell d'educació, la feina que fem (o que no tenim), la cultura que gaudim i un llarg etcètera que inclou també sentir-nos participants de la construcció de la nostra comunitat.

La inversió intersectorial en benestar i salut contribueix, fins i tot, al desenvolupament econòmic i social de la població. En moments tan difícils com els actuals, això és encara més cert. Una bona administració del sistema estalvia recursos assistencials i promou relacions més solidàries.

El desenvolupament econòmic i l'enorme creixement demogràfic de la primera dècada del segle XXI a les ciutats i viles ha provocat **l'aparició o l'augment de factors de risc per a la salut derivats, entre d'altres, de la producció excessiva de sorolls, els mals estils d'alimentació i altres hàbits vitals, el sedentarisme o l'abocament de substàncies contaminants a l'atmosfera, al sòl o a l'aigua.**

Igualment, la progressiva complexitat dels nuclis urbans està implicant canvis en la convivència, en les relacions personals i en les relacions laborals i socials, que **afecten, especialment, aquells grups amb menys capacitat i recursos per afrontar-los.**

Finalment, la profunda crisi financera, econòmica, ocupacional i, en un terreny col·lateral, la de valors cívics que s'ha instal·lat darrerament a la nostra societat han motivat que amplis sectors de la població, que abans s'anaven defensant -fins i tot pertanyents a l'anomenada classe mitjana-, passin a engruixir els grups més vulnerables, de manera que **cal enfocar acuradament els serveis d'acolliment i protecció social cap a aquesta nova realitat,** origen de desajustos i de greuges comparatius –de manera més acusada entre autòctons/es i nousvinguts/es- que són el brou de més problemes socials i que poden conduir a alteracions importants de la convivència i a la seva traducció política corresponent en termes d'intolerància, alimentats pels discursos de la dreta i els partits xenòfobs.

Per això mateix, **és més important que mai treballar en l'àmbit local amb una visió transversal de les necessitats humanes i amb uns recursos encarats en la mateixa direcció:** integrats i en estreta relació amb altres elements definidors de les millors viles i ciutats modernes: l'educació, la cultura, l'estalvi energètic, l'alta ocupació laboral i, sempre, sota les màximes garanties d'eficiència i de sostenibilitat.

Ja fa temps que d'això en diem treballar per la **salut a totes les polítiques:** la salut de la ciutadania no es construeix només, o potser ni principalment, des de les polítiques sanitàries sinó que hi tenen tanta o més influència les urbanístiques, les de transport públic, les educatives i culturals, les econòmiques i les garantidores dels drets socials.

Ens correspon, per tant, **una estratègia en salut que contempli:**

- a) **Planificar bé** la urbanització, els serveis i equipaments, la mobilitat i l'habitatge **com a garanties d'un desenvolupament humà més saludable** a la vila o ciutat. La llei de Barris i el programa de **Salut als barris**, amb les seves corresponents dotacions econòmiques, en són un bon exemple a mantenir.
- b) **Promoure i fer polítiques intersectorials orientades a aconseguir entorns sans i segurs** (al domicili, a l'escola, al barri, als carrers, als llocs d'oci...), controlant i **reduint en la mesura que sigui possible els factors de risc** derivats de la contaminació del medi, dels aliments, de l'aigua i del sòl.
- c) **Promoure tothora la responsabilitat personal i solidària dels ciutadans/es** en els afers que han de redundar en una vida personal i urbana més saludable.
- d) **Implicar-hi tots els sectors municipals**, no només els sanitaris: sobretot la resta de serveis personals, tenint en compte les perspectives culturals, socials, econòmiques, de gènere i d'edat de cada col·lectiu.
- e) **Implicar els/les agents socials, les entitats veïnals, sindicals, esportives i socials en la presa de decisions**, en l'aplicació de les diferents accions de promoció de la salut i, en definitiva, en la responsabilitat conjunta en la millora de la salut de la gent.
- f) **Compartir experiències en els àmbits nacional, estatal i internacional, mitjançant les xarxes locals existents** que aborden temes de salut i de qualitat de vida i, molt especialment, amb la que agrupa les **ciutats saludables** en el marc de l'OMS.

IDEES FORÇA

1. **Treballar en una planificació** de la ciutat o poble i en la seva organització urbana **que possibiliti la millor qualitat de vida i de salut per a tothom.**
2. **Fer-ho amb criteris territorials amplis**, amb una visió superior a la del terme municipal estricta i optimitzant les anàlisis i els recursos.
3. **Orientar la seva acció en el sentit d'un sol poble:** disminuir les desigualtats en salut per raó de procedència nacional, gènere, edat, creences i cultures, capacitat o habilitats personals.
4. Vetllar perquè tots els ciutadans i les ciutadanes –independentment de la seva situació personal– **tinguin un accés als serveis de salut en condicions d'equitat.**
5. **Promoure l'autonomia personal**, la responsabilitat individual de cada persona i la participació dels diferents col·lectius i grups de la ciutat en la millora de la seva salut.

PROPOSTES

1. Accions per reduir les desigualtats en salut

La manca de recursos econòmics, i singularment la pobresa, és el principal factor de risc per a la salut a la nostra societat, i les diferències sanitàries relacionades amb el nivell d'ingressos constitueixen una greu injustícia i són causa d'alguns dels més importants factors alteradors de la salut. La pobresa també activa els prejudicis contraris de col·lectius ciutadans i l'exclusió social de les persones afectades (a vegades, i això és el més injust, per situacions puntuals dramàtiques a la seva vida, que poden ser reversibles).

La reducció de les desigualtats en salut no depèn tant de l'accés a les prestacions sanitàries com de la desigualtat socioeconòmica entre la ciutadania, el nivell d'estudis, la sobrecàrrega de treball de les dones, la precarietat laboral i les desigualtats geogràfiques.

Tots els sectors de la societat han d'assumir la seva responsabilitat en relació amb la reducció de les desigualtats socials i de gènere i mirar de pal·liar les seves conseqüències sobre la salut:

- **Introduïrem la perspectiva de gènere als plans de salut municipals.**
- **Recollirem i promourem accions de bones pràctiques en l'assistència sanitària sensible a les desigualtats de gènere.**
- **Acollirem adequadament els ciutadans/es nouvinguts/es a la població**, sota un criteri estricte d'igualtat en drets i deures amb la resta.
- **Incrementarem les accions de garantia de la igualtat dona-home i de la conciliació de tasques i horaris de tothom.**
- **Ajudarem a articular grups d'ajuda mútua (GAM)** per afrontar problemes comuns, tenint present les especificitats relacionades amb les patologies específiques relacionades amb el gènere i l'edat.

2. Accions municipals de millora del sistema de salut i de garantia de l'equitat

L'any 2009 s'aprovà al Parlament de Catalunya per unanimitat, i després d'un llarguíssim període previ, la Llei de salut pública que va crear l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), que encara està pendent del desplegament estatutari i reglamentari adients.

La centralitat de l'atenció primària de salut s'hauria d'aconseguir. Malauradament els passos que s'estan fent darrerament van més aviat en sentit contrari, fomenten l'hospitalocentrisme.

De fet, la concepció integral i integrada del sistema ha de facilitar la seva eficàcia i eficiència, sobretot amb **l'impuls del protagonisme municipal en la planificació i el cogovern del propi sistema**. És especialment rellevant que, després de les èpoques passades de bonança i disponibilitat de recursos, avui la satisfacció de necessitats encara pendents es planteja viable només des de la cooperació intermunicipal, la mancomunació de serveis, la complementarietat i la màxima col·laboració interadministrativa.

Tot això haurà de servir per acotar les prestacions en l'atenció primària, la seva progressiva racionalització en base a tots els processos ja en marxa (TIC, e-consulta, història clínica, receptes electròniques,...) i per engegar o madurar les formes més col·laboratives i eficients d'atenció sociosanitària: una atenció domiciliària més extensa, la coordinació salut - serveis socials - educació-urbanisme, etc.

També ha de produir una disminució dels temps d'espera i de la medicalització i la iatrogènia. És també en aquest sentit que cal una major integració dels diferents nivells assistencials i un major compromís dels serveis hospitalaris amb la seva població de referència.

En aquests darrers 4 anys **s'ha portat a terme la constitució dels Governos Territorials de Salut (GTS), constituïts, en un 50%, per representants municipals.** Els ajuntaments s'han de convertir en els **garants d'una assistència sanitària pública de qualitat** per als seus ciutadans/es, **assegurant la rendició de comptes, la transparència, la qualitat i l'equitat.**

Cada cop que es reuneixi el Consell rector o el Consell de salut del Govern Territorial de Salut i, **com a mínim dos cops a l'any, s'informarà en el Ple municipal amb informe d'accés públic:**

a) Sobre els serveis:

- Els serveis rebuts per la ciutadania del municipi.
- L'estat dels temps d'espera per ser atès ambulatoriament o amb internament en les diverses especialitats mèdiques, quirúrgiques i de salut mental i les diferències amb les equivalents per al conjunt dels catalans/es. S'entén que són els temps d'espera per a la ciutadania del municipi, no la del(s) hospital(s) més proper.
- La despesa sanitària per càpita per als/les habitants del municipi (o municipis del territori de salut) i els motius pels quals divergeix de la mitjana a Catalunya.
- Les accions portades a terme per la coordinació entre els serveis sanitaris i socials, responsabilitat de diverses administracions.
- L'estat del programa o programes de salut comunitària i/o salut als barris, particularment pel que incideix en la reducció de les desigualtats en la salut.

b) El nivell de participació ciutadana en els òrgans de govern i participació de les administracions sanitàries i dels centres sanitaris.

3. Accions de protecció de la salut

Les crisis sanitàries internacionals dels darrers anys (vaques boges, dioxines -altre cop d'actualitat recent-, contaminacions puntuals de grups alimentaris, infeccions humanes massives per via respiratòria o sexual, catàstrofes naturals, grans accidents,...), afegides als clàssics brots de toxiinfeccions alimentàries en centres escolars o socials, als brots epidèmics causats per torres de refrigeració i a la gran quantitat d'accidents de trànsit i laborals que encara patim, han posat els serveis de salut pública a les agendes polítiques de forma reiterada.

Aquest fet comporta una gran responsabilitat als sistemes de vigilància i control, tant als de les pròpies indústries elaboradores i transformadores com als propis de l'administració, que n'és, finalment, la garant davant dels ciutadans/es.

Històricament **s'han produït massa episodis d'intoxicació per plaguicides i altres productes químics.** Fins i tot, i encara que sembli mentida, la majoria d'ells no surten

a la llum en succeir de manera dispersa o en l'àmbit domèstic. Les conseqüències d'un ús incorrecte dels insecticides i productes químics poden ser greus i poden arribar fins a la incapacitat personal i laboral derivada de les seqüeles neurotòxiques que poden causar.

La crisi financera i de valors que patim només redunda en la creixent gravetat i descontrol d'aquestes situacions, en especial en els grups personals sotmesos a situacions *laborals* més properes a l'esclavatge que a una ocupació amb drets socials reconeguts, com la que tant ens va costar d'aconseguir al segle XX.

- **Vetllarem per la qualitat dietètica i la seguretat dels aliments.** Els ajuntaments, que tenen atribuïdes competències de caràcter obligatori en aquesta matèria, han de potenciar aquests serveis i bones pràctiques, per tal de disminuir els riscos derivats del consum d'aliments en mal estat i/o contaminats i han de ser ben actius en la promoció d'un ús adient i mesurat dels aliments.
- **Programes entorn les malalties mentals com l'anorèxia i la bulímia i l'obesitat, a l'altre extrem, estaran a l'agenda prioritària.**
- **Garantirem l'abastament i la distribució d'aigua per al consum humà, no només pel que fa a la seva potabilitat, sinó també per les seves qualitats organolèptiques,** tot minimitzant els seus continguts en substàncies químiques indesitjables. I racionalitzar el seu ús per al consum de boca i per a altres necessitats menys exigents.
- **Controlarem efectivament les instal·lacions en risc de produir legionel·losis.**
- **Seguirem fomentant els mecanismes d'autocontrol dels sistemes de producció i d'eliminació i sanejament de residus, sota la vigilància activa de l'administració local.**
- **Lluitarem contra les plagues urbanes** (rosegadors, insectes, algunes aus) mitjançant els seu control i mètodes de lluita integrada i l'ús de plaguicides: per part dels particulars en llurs domicilis i centres laborals, i per part de l'administració en tots els espais, equipaments i vials d'ús públic.
- **Inspeccionarem els establiments i serveis d'estètica i higiene personal, en tot allò referit a les manipulacions corporals, les micropuncions, pírcings i tatuatges, les aplicacions d'elements externs al cos humà i altres pràctiques de risc.**
- **Serem molt actius en l'aplicació al municipi de les normatives de control de la contaminació atmosfèrica per a la protecció de la salut, especialment les relatives al trànsit i a la velocitat dels vehicles, a les normes industrials de producció i sanejament i a les activitats comercials i humanes productores de sorolls i radiacions.**
- **Vetllarem per l'aplicació rigorosa de la Llei sobre el tabac a tots els espais de pública concurrència.**

Totes les accions descrites cal realitzar-les seguint activament les economies d'escala més adequades. La defensa i el manteniment de l'autonomia i la idiosincràsia

locals no poden ser excuses per evitar la generositat, la mancomunació de recursos intermunicipals i les actituds més col·laboratives i eficients en les administracions.

4. Accions de promoció de la salut

L'efectivitat i el nivells de salut d'una població milloren substancialment amb unes bones accions de promoció de la salut individualment i col·lectivament. La salut comunitària, l'educació, la prevenció, la promoció i la formació són les mesures i actuacions per aconseguir una millor salut de la societat atenent els conceptes de l'OMS.

- **Promourem la incorporació de la perspectiva de gènere** en les propostes d'activitats d'educació per la salut, **que es duen a terme als centres escolars.**
- **Promourem els drets sexuals i reproductius tenint present edat i gènere.**
- **Informarem i educarem per prevenir els accidents domèstics**, molt especialment entre els veïns i les veïnes vinguts d'altres cultures i costums, i també entre el jovent, la gent gran i la gent que viu sola.
- **Promourem la prevenció dels accidents laborals, en especial entre nous i noves i jovent, mitjançant el control de les empreses i dels hàbits de treball que practiquen.**
- **Ajudarem la gent gran a envellir amb bona salut i qualitat de vida, creant i promovent espais i serveis per a l'activitat psíquica i l'exercici físic**, tot intervenint directament o indirecta en la millora de les condicions d'accessibilitat arreu, en l'habitatge, en la mobilitat i en la prestació de serveis adequats al domicili.
- **Potenciarem (amb els sistemes d'atenció sanitària, social i educativa) activitats adreçades a les famílies** per tal de donar-los elements que millorin el creixement saludable dels seus fills/es, els seus estils de convivència, respecte i solidaritat, especialment en l'adolescència.
- **Impulsarem el treball intersectorial en matèria d'alimentació, relacions afectives, esport, oci, ús de tecnologies, hàbits culturals i en la interpretació i millora dels mitjans de comunicació humans.**
- **Tindrem sempre present que la salut mental és el bé més preuat de tots i totes**, que té la seva expressió en l'estabilitat emocional de les persones i dels col·lectius i en la possibilitat de fer front a les situacions més adverses.
- **Promourem i assegurarem la participació de les persones, individualment i agrupades en col·lectius, a l'hora de determinar les prioritats que han de guiar l'acció comunitària en salut en un municipi.**

EDUCACIÓ. EQUITAT, IGUALTAT I QUALITAT

El context en el que es desenvolupa aquest programa marc presenta diferències substancials en relació a les propostes que presentàvem el 2007.

En primer lloc, l'aprovació de **la Llei d'Educació de Catalunya (LEC) estableix un nou marc legal en el qual desenvolupar les polítiques educatives**. La nostra coalició va participar de manera decisiva en molts dels aspectes recollits a la llei, especialment aquells que s'inspiren directament del Pacte Nacional per l'Educació, però va votar en contra de títols importants com ara els d'estructuració i finançament del sistema educatiu.

Malgrat que la LEC no és una llei d'educació municipalista, aquesta incorpora el paper dels municipis en matèria educativa. En aquest sentit cal destacar l'oportunitat que representen les zones educatives com a marc on desenvolupar polítiques tenint en compte l'àmbit local, mitjançant la signatura de protocols de coresponsabilitat i la inclusió de tot el món de l'educació en el lleure.

Actualment el desplegament de la LEC per part del govern de CiU fa que aspectes bàsics per nosaltres com són els principis d'equitat, igualtat i qualitat de l'ensenyament públic estiguin amenaçats. També **aquells aspectes que vam assenyalar com a amenaces afloren ara amb més intensitat que mai: sistema educatiu de doble xarxa pública-privada i un afebliment de l'escola pública**.

En segon lloc, **el context de crisi econòmica situa l'educació més que mai com l'espai en el qual conflueixen dos objectius fonamentals: reduir les desigualtats i canviar el model productiu**. Ciutadans i ciutadanes formats/des són el camí per generar cohesió social i per trobar sortides col·lectives a la crisi, en forma de noves estratègies productives que superin la lògica miop i estèril que ens ha portat a una crisi, els efectes de la qual passen factura sobretot a les capes més desprotegides de la nostra societat.

Les dades de fracàs escolar i abandonament prematur dels estudis ja eren preocupants abans d'esclatar la crisi. La demanda de mà d'obra no qualificada que el mercat de treball exercia sobre els i les nostres joves va col·laborar en el seu moment en l'abandonament prematur de la seva formació. Ara aquests col·lectius han estat els més castigats per la crisi econòmica. En aquest context de crisi, i amb un atur creixent que afecta sobretot el nostre jovent, sobretot el de menor formació, és de vital importància **acompanyar en la tria dels itineraris formatius i més que mai lluitar contra l'abandonament i generar polítiques encaminades a la consecució de l'èxit escolar per a tothom**.

IDEES FORÇA

1. L'educació no és només ensenyament i no correspon només a la família.

Considerem **l'educació com un treball compartit i coresponsable entre família, escola i entorn**. Per tant, les polítiques educatives dels municipis hauran de donar resposta des d'aquesta visió sistèmica, **potenciant el concepte de poble/ciutat educador/a**.

D'aquesta visió de treball compartit en sorgeix la necessitat **d'enfortir la comunitat educativa, fomentant la participació** en els principals àmbits de decisió en matèria educativa i propiciant i potenciant els espais on poder exercir-la.

Des del món local podem impulsar el treball conjunt i cooperatiu, el treball en xarxa. En aquesta direcció cal seguir potenciant, com a mínim, **les xarxes d'atenció a la infància i les xarxes de transició escola-treball**, com a exemples de treball des de diferents àmbits en moments crítics de l'etapa formativa de les persones.

2. Cal enfortir el paper i el lideratge educatiu dels ajuntaments, amb coresponsabilitat amb la Generalitat i la ciutadania.

En un moment on el Departament d'Ensenyament centra la seva acció en l'àmbit escolar, es farà especialment important la visió conjunta que des del món local es pugui aportar. Les zones educatives ofereixen un marc que cal dotar de contingut.

És imprescindible **reclamar des dels municipis el bon funcionament de les taules de planificació i de tots aquells escenaris on es doni una bilateralitat** en la col·laboració municipis-Generalitat. De la bona interlocució entre administracions depèn la bona qualitat del nostre sistema i els ajuntaments hi tenen un paper fonamental, com a administració de primera línia, en la detecció de necessitats del territori, en la demanda d'inversions i en l'estructuració d'una correcta oferta educativa.

3. Educació com a servei públic de qualitat i fonamental per garantir la cohesió social

Cal insistir en el **valor educatiu de l'etapa 0-3** i la importància que tothom hi pugui accedir. En els darrers anys l'esforç realitzat per la creació de més de 30.000 places d'escola bressol pública ha estat importantíssim, al final s'han creat més de 46.000 places públiques noves, i **és essencial el manteniment del finançament de la Generalitat** per garantir el sosteniment del servei i la garantia d'accés del conjunt de la població.

Per altra banda, **l'escolarització equilibrada** s'ha mostrat com un **element fonamental de la cohesió social** a les nostres ciutats i pobles. Els ajuntaments hi han tingut un protagonisme decisiu i cal mantenir el paper del món local en l'admissió de l'alumnat i el funcionament de les Oficines municipals d'escolarització (OME), evitant que es produeixin conductes de selecció de l'alumnat per part dels centres educatius (especialment els concertats). **Defensem que les famílies puguin triar centre educatiu, però no que els centres puguin triar les famílies.**

Les transicions educatives són també moments en els que els municipis han de vetllar per un correcte acompanyament. El **desenvolupament de programes que facilitin les transicions de l'escola bressol als centres de primària**, de la primària a la secundària i l'orientació en acabar l'ESO, han de ser objectius prioritaris de les nostres polítiques educatives locals.

Els ajuntaments tenen un paper clau en la **formació d'adults, integrant les diferents perspectives de la formació permanent** (educació bàsica, educació per al treball i cultural o per a la ciutadania)

4. La lluita per l'èxit escolar per a tothom: un compromís des del món local.

L'equitat en els resultats escolars de l'alumnat amb independència del centre on estigui escolaritzat requereix una atenció i un **esforç municipal en 3 grans àmbits: la detecció de situacions de risc a la petita infància, l'afavoriment d'una escolarització equilibrada** en el moment de l'accés a una plaça escolar i durant tot el procés educatiu mitjançant el **desenvolupament d'una política pública local d'acompanyament a l'escolaritat.**

PROPOSTES:

Estructurem les propostes del programa marc d'educació en 3 grans eixos:

Eix 1.- Per fer front a la crisi, compromís prioritari dels ajuntaments d'ICV-EUiA-EPM amb l'educació

1.1 Per fer front a la crisi, formació al llarg de la vida

- **Desenvoluparem un pla local de formació permanent**, planificant de manera conjunta la totalitat de les necessitats, presentant de manera conjunta la totalitat dels recursos, informant en els mateixos punts de tots els serveis. Tractar de manera conjunta i integral la informació referent a:
 - Formació bàsica (escoles de persones adultes, ja siguin municipals o de la Generalitat).
 - Cursos de català (municipals o del CNL).
 - Formació per al treball (amb col·laboració amb les àrees de Promoció Econòmica, amb el SOC, etc.).
 - Formació cultural i artística (escoles de música i/o d'arts, centres cívics, equipaments culturals,...).
 - Formació per al desenvolupament personal, per a la participació i la ciutadania.

- És necessari **prestar una atenció especial a la formació en les TIC**, per evitar la fractura digital i afavorir l'accés de tota la població a tots els recursos tecnològics i educatius. **Més que mai, l'aprenentatge de les TIC pren un valor de veritable alfabetització** i esdevé clau per al foment de l'equitat.

1.2 Per fer front a la crisi, orientació en acabar l'ESO, programes de transició escola-treball i formació professional

- Cal desplegar des del món local, de manera pròpia o mancomunada, **serveis d'informació i assessorament, seguiment i acompanyament** en els seus itineraris formatius als i les joves que acaben l'ESO, però també per a tots aquells i aquelles que no l'acaben.

- De la mateixa manera, esdevenen de gran importància els **programes per la transició escola-treball**, els **dispositius d'inserció laboral** i els **programes de qualificació professional inicial (PQPI)**.

- En el camp de la **formació professional** cal que des dels municipis o des de les zones educatives es presentin les necessitats en aquest àmbit i que es prioritzin les negociacions amb el Departament d'Educació. Hem d'impulsar la **formació**

professional amb més recursos, més oferta, planificació conjunta i coordinació del seu funcionament amb els territoris i els sectors implicats (agents professionals, socials i econòmics) i amb criteri de xarxa.

1.3 Per fer front a la crisi, treball prioritari i conjunt a favor de l'èxit escolar

- És necessari exigir el **compromís de tot l'ajuntament** (i no només de la regidoria d'Educació) amb l'educació inclusiva i l'objectiu de l'èxit escolar per a tothom.
- Proposem **establir un pla que coordini sota aquest objectiu les tres polítiques prioritàries: escoles bressol** (la inversió en aquesta etapa educativa és fonamental per a la formació i la socialització dels infants, especialment si estan en situació de vulnerabilitat social), **escolarització equilibrada i acompanyament a l'escolaritat.**

Eix 2.- Equipaments i serveis educatius de qualitat, generadors d'equitat i a l'abast de tothom, una prioritat d'ICV-EUiA-EPM

2.1 Centres municipals i escoles amb unes instal·lacions de qualitat

- Una dotació suficient de les partides de manteniment, reposició, etc. és indispensable. Tot i les dificultats econòmiques que travessen els nostres municipis, **és important no deixar de prioritzar la inversió a les escoles.** I cal fer-ho amb diàleg amb els centres per a la previsió de millores i per al calendari de l'aplicació i treballant de manera conjunta amb els consells escolars dels centres per reclamar possibles inversions pendents a la Generalitat i/o fer-ne el seguiment. Més que mai és necessari explicitar les possibles reivindicacions del municipi en relació a la creació, ampliació o remodelació d'escoles i instituts.

2.2 Afavorir l'equitat en l'accés als centres escolars: escolarització equilibrada

- Resulta imprescindible **posar de relleu l'objectiu de l'escolarització equilibrada.** En aquest objectiu és important posar de relleu el valor de les oficines municipals d'escolarització, comissions d'escolarització o l'instrument que el municipi disposi per tal d'afavorir l'escolarització equilibrada.
- **Els ajuntaments tenen un paper actiu en la informació sobre els centres a les famílies,** en la reclamació de l'escolarització equilibrada i els mecanismes que l'han de fer possible (reserva de places, protocols d'escolarització, etc.).

2.3 Afavorir l'equitat en el procés escolar de tot l'alumnat: acompanyament a l'escolaritat.

- **L'acompanyament a l'escolaritat és un factor clau per l'equitat i la qualitat de l'educació** i és un element determinant per a la lluita per l'èxit escolar. Aquest acompanyament cal que es concreti en 3 grans àmbits:
 - **Col·laboració amb escoles i instituts per a l'aplicació del seu projecte educatiu** (prevenció de l'absentisme, escolarització compartida al segon cicle d'ESO, projectes de diversificació curricular, etc.).
 - **Suport a la funció educativa de les famílies** (espais de debat familiar, col·laboració amb les AMPA).

- **Suport a l'educació més enllà dels espais i els horaris escolars** (reivindicació dels plans educatius d'entorn, dels projectes educatius de ciutat, entitats d'educació en el lleure, etc.).

2.4 Escoles bressol municipals: oferta i equitat en l'accés

- És interessant que el programa d'educació de cada municipi faci una **explicació detallada de l'oferta existent, dels projectes en curs, de les inversions previstes, de les reclamacions a la Generalitat, etc.**, i que paral·lelament **expliciti els criteris polítics que es defensin**. Per exemple: cobrir tota la demanda de 2 anys, cobrir tota la demanda d'un sector social o barri determinat, o d'altres que es considerin.
- Cal pensar en el **desenvolupament d'una política de preus públics que afavoreixi l'accés de tothom, incloses les famílies de rendes mitjanes o baixes**. El salari mitjà del nostre país amb prou feines arriba als 1000€/mes, per la qual cosa conceptes com la progressivitat del preu públic de serveis no obligatoris però de gran importància, com són els d'escola bressol, han d'estar sobre la taula. **Estudiar la possible implantació d'un sistema de tarifació social**.

2.5 Escoles municipals de música i/o arts: oferta i equitat en l'accés.

- Igual que en el cas de les escoles bressol cal una bona explicació de l'oferta existent, dels projectes en curs, de les inversions previstes, de les reclamacions a la Generalitat, així com dels criteris polítics que es defensin: **música i/o arts per a tothom més que no per a professionalitzar, tradició i/o voluntat cultural del municipi**, o qualsevol particularitat local que es vulgui tractar de manera específica.
- Proposem treballar de manera paral·lela amb el cas de les escoles bressol la possibilitat **d'aplicar un sistema de tarifació social**.

2.6 Afavorir la creació de serveis mancomunats en petits municipis

Els ajuntaments de municipis petits no poden renunciar a **oferir a la seva ciutadania serveis de gran importància educativa**, i per fer-ho es proposen un treball encarat a **mancomunar serveis** per així poder gaudir de prestacions de qualitat, compartint els costos, augmentant així la viabilitat i l'eficiència de nombrosos projectes que resultarien difícilment realitzables en contextos de poca població.

En els pobles petits hi ha uns elements que s'han de tenir especialment en compte:

- El paper de l'escola com a eix vertebrador d'un projecte educatiu més ampli.
- La motivació que generen les relacions intergeneracionals constitueixen una font valuosa de valors educatius. La transversalitat dels projectes és un fet consubstancial al tipus de relacions humanes que s'hi estableixen, basades en la proximitat, la coneixença mútua i les facilitats i oportunitats de contacte.
- La singularitat i els elements específics del procés de construcció d'un projecte el converteixen en una font inesgotable de possibilitats i oportunitats. Exemples com l'obertura d'un espai per jugar, estudiar o treballar a partir de les cinc de la tarda, o la coordinació d'activitats entre petites biblioteques de diferents pobles, etc.
- El treball en xarxa és una necessitat i una oportunitat que pren diverses formes segons els llocs, les circumstàncies i les singularitats. Esdevé una necessitat de treball imprescindible i necessària entre els diferents agents del territori. És

una nova oportunitat per treballar i construir una identitat territorial per intentar potenciar i assolir més qualitat en l'entorn educatiu.

- L'intercanvi també és una necessitat de cara a construir i desenvolupar projectes socioeducatius dins d'una comunitat. Les petites comunitats corren el risc de centrar-se molt en elles mateixes i, conseqüentment, d'aïllar-se, tendint a pensar que el seu cas és diferent. Seria bo potenciar les possibilitats d'intercanvi amb altres experiències semblants o diferents.
- L'ajuntament té un paper de primer nivell en el desenvolupament de projectes socioeducatius en municipis petits. Encara que no desenvolupi la funció de liderar el projecte, és necessària la seva complicitat, presència, acompanyament i suport.

Eix 3.- ICV-EUiA-EPM volem ciutats i pobles vius, creatius i educatius

Volem ciutats i pobles vius, creatius i educatius. I aquestes ciutats i pobles són els que **estableixen de forma col·lectiva les seves prioritats educatives** essent conscients de la importància de cadascú com a agent educador. Per acompanyar aquest dinamisme que proposem és necessari **impulsar i potenciar els Projectes Educatius de Ciutat (PEC)**, enfortir el protagonisme i la participació de la comunitat educativa, obrir el municipi als currículums escolars i aprofitar al màxim els equipaments educatius com a instal·lacions acollidores i afavoridores d'aquesta dinàmica de poble o ciutat que batega amb voluntat educadora.

3.1 Aprovació i/o desenvolupament dels projectes educatius de poble o ciutat

- **Els projectes educatius de ciutat (PEC) són un element definitori de la nostra manera de veure i d'entendre l'educació als municipis.** És important definir, amb la participació de la ciutadania, els objectius estratègics de l'educació al municipi i incorporar-los a la planificació estratègica del poble o ciutat. Perquè educar no és fàcil i cal establir mecanismes per, entre tots i totes, posar a funcionar el poble o la ciutat en clau educativa. Per això cal vetllar perquè **els PEC estiguin en sintonia i coherència amb els altres documents estratègics sectorials del municipi, com els plans locals de joventut, els d'esports, els de cultura, etc.**
- En el context de les estratègies educatives compartides dels municipis és important **incidir en els valors de la coeducació.** Cal enfortir els continguts i valors de la coeducació, i fer-ho significa incorporar-los com a concepte transversal i en els àmbits estratègics del PEC.
- Ciutats i pobles educadors són també aquells que pensen en els desplaçaments diaris d'anada i tornada de centres escolars. La **definició de camins escolars adequats, segurs i amables** ha de ser una peça important en l'elaboració dels PEC.
- Cal seguir amb les dinàmiques de PEC per situar l'educació com a factor fonamental de la construcció de ciutadania, del foment de la convivència i del civisme conscient.

3.2 Foment de la participació de la comunitat educativa i de la ciutadania

- Proposem crear o potenciar les **xarxes d'atenció a la infància i a l'adolescència**, de les quals formen part tots els serveis del municipi que s'hi adrecen (educatius, de

salut, de serveis socials, de cultura,...) i coordinen els criteris d'atenció i de relació a les famílies.

- També cal treballar per **enfortir la comunitat educativa del municipi**: suport a les AMPA, formació per a pares i mares sobre equitat de gènere i coeducació, foment de les formes de participació de l'alumnat, donar rellevància a la participació municipal als consells escolars de centre, informar freqüentment de les activitats de la comunitat educativa del municipi als mitjans de comunicació local. També cal garantir el bon funcionament del Consell Escolar Municipal, la seva participació en l'elaboració i/o seguiment del projecte educatiu del poble o ciutat, el funcionament de les seves comissions de treball.

3.3 Elaboració i difusió del currículum local

- Elaboració, conjuntament amb els centres i els serveis educatius, de **materials didàctics que concretin en el poble o ciutat els continguts curriculars de les diferents etapes educatives**.
- Afavorir el **coneixement del funcionament de l'ajuntament i de la democràcia local**: materials i/o activitats per a primària (visitem l'ajuntament,...) i per a secundària (ciutadania a 3r d'ESO,...)

3.4 Ús social dels centres de titularitat municipal

Els centres educatius poden tenir un ús fora de l'horari escolar, que no només no s'ha de menystenir sinó que cal potenciar en la mesura del possible. Per això caldrà treballar per proposar horaris i criteris d'obertura de patis, biblioteques, aules d'informàtica en horaris extraescolars, caps de setmana i vacances.

Però per fer això possible caldrà també preveure les obres d'adequació necessàries (accessos, fonts,...) i les despeses ordinàries de conservació requerides (possibles costos addicionals de neteja, reposicions,...) que permetin optimitzar el patrimoni públic dels centres escolars fora de l'horari lectiu.

Algunes propostes en aquesta línia són:

- **Optimització dels gimnasos escolars** dins el conjunt del pla de foment de l'esport del municipi, del pla català d'esport a l'escola,...
- **Optimització de les biblioteques escolars**, en coordinació amb la biblioteca municipal dins el pla de biblioteques del municipi.
- Reforçar especialment aquest punt en el cas dels **petits municipis en què l'escola pot ser l'equipament principal del poble**. i es pot convertir en un motor d'activitat, relació, etc. al municipi, sempre amb la implicació i la complicitat del consell escolar i l'AMPA.

UNA MIRADA, UN NOU ACCENT SOCIAL I SOSTENIBLE: CIUTATS CREATIVES I INCLUSIVES

Vivim una situació de crisi econòmica i financera, una crisi social (més desigualtats entre barris, pobresa i polarització rics-pobres), canvis en el model de convivència, migracions, major diversitat, impacte de la societat de la informació i un creixent sentiment de pertinença.

Aquesta crisi econòmica, social i ambiental prefigura també reptes clau/centrals per a la cultura, unes respostes diferents que han de pivotar sobre tres pilars: pilar social (inclusió, drets i deures), pilar econòmic (economia redistributiva) i pilar ecològic (sostenibilitat).

On inserim la cultura i les seves polítiques en aquesta nova estratègia de desenvolupament sostenible i d'inclusió en els nostre barri, poble o ciutat?

Més que mai la política s'ha d'ocupar de les qüestions culturals. Més que mai la cultura té un rol polític central. Volem posar en primer lloc de manifest un principi. La cultura ens permet impulsar, garantir i generar condicions de transformació social, de generació d'imaginari compartit, de centralitat en la política social d'inclusió, de generació de riquesa, de llibertat individual i col·lectiva, de generar ciutadania activa, lliure i crítica, de crear el discurs entre el nosaltres i el jo. Dir ara que les qüestions artístiques, creatives i culturals són qüestions secundàries davant de determinades urgències socials i econòmiques significa donar a aquestes urgències una solució unilateral que compromet la política i la cultura de forma determinant per al futur.

La cultura és una inversió, no és una despesa. La cultura té impacte en l'educació (increment de competències transferibles en la vida laboral i professional, apropament de l'escola i la comunitat, millor capacitació,...), en el medi ambient (increment de la connexió de les persones a l'entorn natural, conservació i preservació del patrimoni arquitectònic, industrial i natural, promoció de productes i serveis,...), en la salut (les arts com a instrument terapèutic, increment de l'autonomia en les discapacitats, millora dels entorns de la salut pública,...), en l'economia (empreses culturals i ocupació, consum cultural, lleure i turisme, professionals,...), també en els valors de la participació, la convivència, la identitat i la pertinença comunitària (la memòria dels llocs, la cultura popular, les arts de carrer), etc.

La democràcia cultural. Des del món municipal hem anat cremant etapes en les polítiques culturals públiques. Hem anat transitant des de la recuperació patrimonial i de les festes, la generació d'equipaments i la democratització de la cultura (transformació de la cultura en un servei públic accessible a la majoria) cap al compromís que avui hem d'articular: la democràcia cultural. Aquesta democràcia cultural ens ha de permetre garantir i desvetllar les potencialitats de la ciutadania implicant-la en el desenvolupament cultural; una cultura comunitària que ens ha de situar **la cultura en el vell mig de l'acció social inclusiva i, ahora, garantir l'ampliació de públics, nous públics i nous agents actius.**

Proximitat, les distàncies curtes. Volem avançar en la concreció de l'Estatut de Catalunya que proclama els drets i deures culturals. La garantia d'aquest compliment passa per fer-los efectius des de la proximitat. Per aquest motiu, des d'ICV-EUiA-EPM reclamem de les administracions superiors i en especial del govern de la Generalitat de Catalunya, els traspàsos competencials i financers dels serveis culturals bàsics. Els pobles i ciutats també som país.

ICV-EUiA-EPM concretem la cultura com a element constitutiu d'un quart pilar amb un accent clau vinculat al pilar social i a la sostenibilitat sense defugir d'altres

responsabilitats que els propis valors intrínsecs de la cultura ens regalen: rituals, diversitat, memòria, creativitat, coneixement, crítica, territori, economia,...

La nova formulació de les polítiques culturals hauran de tenir present aquests elements i, alhora, tenir present que ja no hi ha fronteres: ni físiques (mobilitat ciutadana), ni administratives (cooperació en serveis).

Cultura real, per transformar la realitat. En definitiva, volem que la cultura amb la complicitat, el reconeixement de la complexitat, compartint i sumant situï al vell mig de les polítiques municipals les persones i la garantia dels drets individuals i col·lectius. Per aconseguir aquests objectius i principis haurem de tenir present un doble enfocament: desenvolupar els sectors culturals propis (patrimoni, creativitat, empreses culturals, arts, turisme cultural, formació, recerca) i inserir-los en l'estreta relació amb l'educació, la diversitat, la salut, la ciència, la comunicació, la inclusió social, la cooperació internacional, el medi natural i el territori.

Cultura de baix a dalt. Insistim. Més enllà d'aquells valors reconeguts a la cultura, com la professionalització i la consolidació de les arts i la seva aportació al desenvolupament econòmic i l'ocupació, ens cal ara sobretot incidir en la seva mirada en la funció de la millora de la qualitat de vida de les persones, en els beneficis generats al conjunt de la ciutadania i, sobretot, la contribució al desenvolupament de societats inclusives i sostenibles. En definitiva, una nova mirada, **un nou accent social i sostenible de la cultura.**

Aquesta nova mirada la sustentarem en quatre valors: redistribució pública d'oportunitats, promoció de l'autonomia personal i empoderament, reconeixement i retroalimentació de la diversitat i les diferències, i la construcció de vincles solidaris.

IDEES FORÇA

1. **La cultura és un dret.** El retorn social de la cultura com a valor públic i de transformació social.
2. **Cultura i acció social** són un binomi indestriable.
3. **Diàleg, concertació i complicitats.** La cultura d'un municipi la fan les institucions públiques, els seus ciutadans/es i els seus creadors/es.
4. **La crisi econòmica:** per sortir-ne (abans i millor), cultura i coneixement. És doncs una oportunitat estratègica per apostar per la cultura.
5. **Un millor aprofitament dels recursos disponibles.** Menys soroll i més realitat. Més xarxa, digital i física, i més fluïda, més ús, una millor amortització de la inversió.
6. **L'accés al coneixement, universal i públic.** Gaudir-lo i crear-lo, ha de ser una garantia i una oportunitat per a tota la ciutadania.
7. **Transitar de** la cultura dictada pels mercats, dels equipaments isolats, de grans esdeveniments, de l'entreteniment; **cap a** la cultura educadora, de valors, popular, integradora, participativa, de proximitat, de serveis, de continguts i de creació; en i per la xarxa, de talent, d'innovació, de risc i de compromís.

PROPOSTES

Les polítiques culturals d'ICV-EUiA-EPM per garantir el compliment de les idees força se sustenten en quatre eixos i les corresponents mesures.

Eix 1.-Retorn social, acció comunitària

- **Treballarem des del concepte de cultura comunitària, atenent la diversitat des de la transversalitat** del conjunt de polítiques, defugint de programes específics. La creació, les iniciatives i expressions populars diverses han construït el nostre passat i construeixen el nostre present i futur.
- **Proposarem l'aplicació de la tarifació social.** Un model de preus públics des de la perspectiva de quotes socials, equitatives i inclusives, des del principi de la solidaritat, en els serveis culturals que garanteixi i afavoreixi el dret a la cultura per a tothom.
- **Obrirem la gestió de projectes i equipaments als agents i associacions.**
- **Posarem en valor, acompanyarem i tindrem present les ofertes, dinàmiques i infraestructures de les entitats de la ciutat.**
- **Facilitarem i fomentarem noves maneres de fer i d'entendre la producció cultural, que aposten per les possibilitats que ofereix la xarxa** i que contribueixen a l'ús de llicències *creative commons*. Entre aquestes, la fórmula *crowdfunding* (compartir finançament d'un projecte entre la comunitat, que és qui el decideix).
- **Adequarem els horaris d'ús públic dels equipaments a la noves necessitats i realitats, rendibilitzant els equipaments** (obertura de biblioteques diumenge i nits, sales d'estudi nocturn, ús de les escoles per a activitats culturals,...).
- **Impuls de programes transversals i actuacions coordinades amb d'altres serveis municipals** (singularment amb educació, acció social, joves, nova ciutadania) **i entitats** per a l'acompanyament, la formació i l'ús dels serveis i els recursos culturals. Especial incidència en la ciutadania amb risc d'exclusió.
- **Adaptarem l'accessibilitat als elements patrimonials** (per exemple models Braille), **als equipaments** (per exemple, llibres de lletra gran o sons a les biblioteques) **i en les programacions** (per exemple, subtítols en el teatre o acompanyament als invidents) **als dèficits sensorials.**
- Tindrem present en els **suports, programacions i formació de la biblioteca la presència dels diferents orígens culturals de la població. Ampliació del préstec de llibre electrònic.**
- **Polítiques per ampliar públics.** Itineraris concrets per fer aflorar capacitats creatives, reconèixer valors, posar en valor el seu capital propi.
- **Garantirem diversos usos públics dels edificis amb inversió municipal**, per exemple en els casos d'inversió en patrimoni eclesiàstic: ermites.

- **Impulsarem les plataformes de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC).** La societat del coneixement i la revolució digital plantegen un nou paradigma productiu on la innovació i el treball col·laboratiu, en xarxa i la filosofia del procomú, tenen cada dia més protagonisme. Fer emergir aquest fenomen ens pot ajudar a refer el model productiu i afavorir l'accés en igualtat.
- **Digitalització de tots els fons patrimonials, incorporació a l'Anella Cultural, espais wiffi, programes d'alfabetització digital,...**
- **Fomentarem l'accés de públics vinculats a l'ús d'altres serveis** (deixalleria, biblioteca, esports,...). Impuls de carnets de fidelització públics.
- **Impulsarem la xarxa cineclub, si n'hi ha, i ens integrarem en la xarxa de pantalles públiques.** Els models de negoci i les iniciatives socials, diferents als horaris i ofertes clàssiques i comercials, estan penetrant i tenint molt bona acollida. Provarem nous serveis per dignificar i valoritzar la sala de projecció. Estudiarem, en els casos de manca d'equipaments específics, la col·laboració amb centres escolars i espais públics (museus, sala d'exposicions,...).
- **La cultura d'avui passa més pel tallers que pels museus,** té més a veure amb els espais de risc i d'experimentació que amb els espais d'exhibició i consum. Obrir i dinamitzar els espais musealitzats, compartint la iniciativa amb els col·lectius locals i comarcals de joves creadors. Els museus han d'oferir tallers, visites teatralitzades, visites especialitzades,...
- Tractarem **les sales de música de la ciutat** com a veritables espais de difusió i de la creació, **també són equipaments culturals.**
- **Incorporarem en la programació la difusió de la ciència i la cultura científica.** Per promocionar un espai d'innovació del coneixement frontera amb les accions científics-artístes, per a la promoció d'una societat més informada.
- **Farem partícip la ciutadania del patrimoni local:** publicacions, memòria oral, memòria democràtica,... polítiques de significació social que posin el patrimoni al servei del conjunt de la comunitat, generant les memòries del lloc.
- **Incrementarem la presència de noms de dones en els nomenclàtors locals** (carrers, places, equipaments), donant a conèixer la seva trajectòria professional i social.
- **Articularem i tindrem present la Cultura Popular, que adquireix un paper rellevant de dimensió social i d'integració;** la interculturalitat com a base de la construcció del nostre poble o ciutat.
- **Preservarem la Festa i inclourem les noves expressions culturals:** ocupació del carrer amb la creació, la participació i la diversitat cultural.

Eix 2.-Gestió democràtica i xarxes fluïdes

- Exigirem la **participació de la Generalitat de Catalunya en els serveis prestats pels ajuntaments,** mitjançant la cooperació en les infraestructures i les aportacions anuals a les programacions.

- **Concretarem els equipaments i serveis culturals locals** atenent el Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCaT), tenint present els equipaments artístics i les entitats, mitjançant l'elaboració i aprovació del **Pla d'Acció Cultural Local** (participatiu, tenint en compte la perspectiva de gènere, que concreti les línies estratègiques, les mesures, els recursos, la planificació i els impactes quantitativs i qualitativs, avaluable).
- Crearem el **Consell de Cultura i de les Arts**. Espai de diàleg, debat, reflexió, anàlisi, avaluació i decisió de la política cultural de la ciutat o poble.
- **Regularem el suport a les entitats i els equipaments amb convenis. La subvenció serà l'excepció.** Volem treballar des de la concertació i els objectius compartits; en aquest sentit pren raó de ser el conveni i, a ser possible, plurianual. Amb la generació d'indicadors associats al projecte avaluat i la transferència de l'experiència a la resta del sector.
- **Informarem dels procediments amb transparència. Tots els processos i atorgaments de suport econòmic estaran a la xarxa.** Major transparència en els processos d'adjudicació de suports econòmics a les entitats, creadors/es i empreses.
- **Mancomunarem serveis.** Amb caràcter general cal operar amb racionalitat i complementarietat. Pren rellevància la mancomunació de serveis en les poblacions mitjanes i petites. Serveis ja consolidats en les ciutats amb voluntat d'oferir-los a les poblacions veïnes (per exemple el Centre de les Arts mitjançant l'escola adherida).
- **Vetllarem per les condicions contractuals i laborals** en els atorgaments d'ajudes públiques.
- **Elaborarem un pla per crear, gestionar i mantenir el patrimoni artístic, científic, tecnològic, industrial, natural i documental de la ciutat.**

Eix 3.-Educació

- **Accentuarem els projectes educatius dels equipaments culturals.**
- **Impulsarem un Centre de les Arts que garanteixi una oferta d'ensenyaments artístics.** Impuls d'una oferta d'aprenentatge artístic (música, teatre, dansa, plàstica i visual) que ens ajudi a adquirir coneixements i codis per saber desxifrar els diferents llenguatges artístics, compartir i esdevenir escola de democràcia i solidaritat.
- **Impulsarem el programa de creadors a l'escola.**
- **Educarem en l'art.** Creació artística en les seves diferents expressivitats a les escoles i instituts. Apropar la cultura a la ciutadania comença amb el foment des de l'escola en la doble perspectiva de coneixement i d'aprenentatge; i també d'educació en el gust, la crítica i la reflexió. (Exemples: anem al teatre, cinema a l'escola, crèdits escolars, visitem les exposicions, coneguem el nostre patrimoni, coneguem els nostres equipaments, visitem els creadors,...).

Eix 4.- Impuls econòmic i projecció exterior

- **Oferirem als creadors/es el programa masoveria de la creació.** Borsa de lloguer d'espais de creació compartit amb mediació de les administracions que contemplin les residències amb projectes pedagògics arrelats al territori.
- **Promourem la creació i difusió de les obres culturals d'autoria femenina.**
- **Establiment de vivers culturals** en el marc dels projectes de promoció i ocupació local.
- **Aplicarem en el destí de l'1% cultural actuacions de creació contemporània.**
- Ens posicionem per una **modificació de l'actual legislació de la propietat intel·lectual des del reconeixement dels drets dels creadors/es i autors/es en equilibri amb l'accés a la cultura;** amb la supressió del cànon digital indiscriminat, aplicació d'una taxa a les operadores, gestió pública i correcció de les quanties aportades per les activitats amb finalitats públiques.
- **Exigirem el retorn dels pagaments realitzats per l'ajuntament** en concepte de cànon digital.
- **Elaborarem un pla de turisme cultural,** des d'una perspectiva patrimonial i de desenvolupament econòmic sostenible.
- **Implementarem plans d'ocupació i formació pel tercer sector.**
- **Estudiarem línies financeres (convenis, sobre tributs,...) pel tercer sector cultural i l'associacionisme.**
- **Fomentarem la cultura als mitjans de comunicació local i en la xarxa** (TDT locals), garantint la presència dels sectors culturals locals.
- **Fomentarem la internacionalització i la relació amb d'altres territoris.** Disposem d'unes ciutats i pobles amb riquesa cultural i talent; és hora de fer-los aflorar. La projecció, l'establiment de relacions amb d'altres municipis d'Europa, de la ribera mediterrània, i especialment, amb les ciutats dels Països Catalans; ens ajudaran a projectar i enfortir les realitats culturals intrínseques de les nostres ciutats i pobles.

DRET A L'HABITATGE

Aquests últims 30 anys, s'ha focalitzat l'atenció en el procés de transformació de sòl urbanitzable en urbà, mitjançant el desplegament de plans parcials que possibiliten una expansió a priori ordenada de les nostres poblacions. No obstant, aquest **planejament urbanístic ha estat en molts casos expansiu, de baixa densitat i amb dèficits de serveis**. Aquest creixement urbanístic pensat més aviat com a font d'ingressos municipals s'ha esgotat. Més enllà de consideracions demogràfiques o de l'impacte de la crisi sobre el sector immobiliari, **la sostenibilitat exigeix que les borses de sòl urbanitzable es vagin reduint en benefici de la preservació de sòls no urbanitzables, i que els plans urbanístics se centrin en la remodelació de sòl urbà que ha envellit**.

Aquests plans de millora urbana han de servir **per refer barris degradats, per dotar-los de nous serveis i d'espais públics**. Alhora, aquests plans han de **compactar moltes trames urbanes de baixa densitat**, integrades per cases aïllades o adossades d'urbanitzacions al·legals, de tal forma que es puguin generar equipaments i zones verdes públiques i **reubicar propietats en edificis plurifamiliars que comptin amb prou serveis**.

Pel que fa a les polítiques de sòl, resulta fonamental que **les promocions d'habitatge públic basin l'accés mitjançant fórmules de dret temporal** de manera que l'Ajuntament mantingui sempre la propietat, i així evitar la despatrimonialització dels ens locals. Aquesta temporalitat ha de ser prou heterogènia per **donar resposta a les demandes d'una societat on l'estructura familiar tradicional conviu amb altres tipus de vincles**: lloguers de curta, mitja i llarga durada, concessions, drets de superfície, cooperatives d'ús, etc.

Actualment es calcula que hi ha a tot l'Estat gairebé un milió d'habitatges buits. **A Catalunya, l'estoc d'habitatges nous sense vendre ha crescut un 19% en dos anys** i fins al segon semestre del 2010 l'estoc total de pisos nous sense vendre a Catalunya ja era de més de 80.000. Resulta contrari a tota lògica que el preu de l'habitatge no s'abarateixi i que els consumidors que volen accedir a un habitatge es troben en les mateixes dificultats, o pitjors, que en temps del *boom* immobiliari.

L'habitatge és, sens dubte, un dels problemes més grans dels ciutadans i les ciutadanes de Catalunya. Ho és especialment a les grans ciutats, les àrees metropolitanes i les zones de costa i de muntanya amb forta presència de segones residències. **Les víctimes més destacades de l'augment dels preus de compra i lloguer són joves, famílies monoparentals, immigrants i sectors socials de rendes més baixes**.

La coalició ha insistit des de fa molts anys, especialment des de finals dels 90, en la necessitat d'actuar en diversos àmbits, especialment en **la generació de sòl públic i privat per a la producció d'habitatge protegit en compra i en lloguer, en la rehabilitació de l'habitatge, en la regeneració urbana i en la intermediació pel lloguer**.

En matèria de política sobre el dret a l'habitatge, l'urbanisme esdevé una de les seves eines perquè estableix els llocs on han d'anar les operacions d'habitatge públic i de l'habitatge amb protecció oficial.

Hi ha però també tot un univers d'actuacions municipals en matèria d'habitatge que podem concretar bàsicament en: l'ajut a l'accés, la promoció del registre públic de sol·licitants, la creació d'oficines d'habitatge local que facilitin la rehabilitació del parc d'habitatges per tal d'eliminar barreres arquitectòniques, la millora de l'habitabilitat eliminant patologies estructurals o d'humitats i impermeabilització i millorant la seva eficàcia tèrmica. També són importants aquestes oficines compartides entre el municipi i la Generalitat per promoure l'accés equitatiu a través del registre oficial de sol·licitants d'habitatge i la mediació en l'habitatge de lloguer. Unes **eines que, en temps de crisi, són essencials per afrontar el repte de l'accés universal a un habitatge digne.**

Per altra part, hi ha polítiques d'habitatge vinculades a la situació de crisi que no es poden obviar i on els ajuntaments poden fer el seguiment, la prevenció i la intervenció de suport a les persones afectades: prevenir i corregir el mal ús de l'habitatge amb excés d'ocupants (sobreocupació), abusos en els preus del lloguer o la venda en relació a l'habitabilitat (entesa com a qualitat, equipament o dimensió de l'habitatge). I més recentment, la detecció i prevenció de casos de desnonaments per situacions hipotecàries d'abús; on la mediació en base a **la primacia del dret a domicili enfront del dret a la propietat bancària o hipotecària hauria de prevaldre.**

L'Ajuntament, també pot prevenir els fraus en les compra-ventes, garantint la qualitat i compliment de les normatives tècniques en temes que poden ser essencials per a la qualitat de vida dels futurs compradors: l'acústica, la impermeabilització i l'aïllament que no són visibles i que només poden confirmar els serveis tècnics municipals **al moment de tramitar la llicència que n'autoritza l'ocupació.**

La nostra proposta és fer efectiu el dret a un habitatge digne. És fonamental un **planejament que garanteixi el dret a l'habitatge**, desplegant tots els potencials de la Llei pel Dret a l'Habitatge, la qual va ser aprovada pel Govern d'esquerres de la Generalitat amb l'impuls d'ICV-EUiA-EPM des de la conselleria de Medi Ambient i Habitatge.

IDEES FORÇA

1. Des d'ICV-EUiA-EPM volem manifestar **la necessitat que el Govern de la Generalitat de Catalunya mantingui les línies d'ajuts per als barris i les urbanitzacions amb dèficits**, atès que subsisteixen molts nuclis urbans amb necessitats no resoltes i els municipis no disposen de prou mitjans per resoldre-les.
2. Pel que fa a les **polítiques de sòl, resulta fonamental un planejament que garanteixi el dret a l'habitatge** que, gràcies a la conselleria d'ICV-EUiA-EPM al Govern, es va concretar amb l'aprovació de **la Llei pel Dret a l'Habitatge** l'any 2007. Una norma necessària que referma la necessitat de combinar el dret constitucional i estatutari en l'habitatge amb el dret a la propietat a través d'una concepció renovada de la funció social d'aquesta, i que **permet garantir aquest dret**, amb les reserves suficients.
3. Que les promocions **d'habitatge públic basin l'accés en fórmules de dret temporal** de manera que els ajuntaments mantinguin sempre la propietat i, així,

s'eviti la despatrimonialització dels ens locals. Aquesta temporalitat ha de ser prou heterogènia per **donar resposta a les demandes d'una societat on l'estructura familiar tradicional conviu amb d'altres tipus de vincles**: lloguers de curta, mitjana i llarga durada, concessions, drets de superfície, cooperatives d'ús, etc.

PROPOSTES

- **Volem Ajuntaments al costat de la gent que pot patir un desnonament per no poder pagar la hipoteca i no dels bancs.** Exigirem el canvi de la legislació perquè la hipoteca no pot ser una condemna per tota la vida, en el sentit de les propostes ja presentades al Parlament de Catalunya i al Congrés dels Diputats per ICV-EUiA.
- Els planejaments urbanístics han de prioritzar el dret a l'habitatge. **Les memòries socials dels planejaments han de calcular les necessitats d'habitatge protegit per mantenir la cohesió social i acollir les noves fornades de joves, immigrants i d'altres unitats familiars.** En funció d'aquestes memòries, els ajuntaments **hem d'augmentar les reserves mínimes d'habitatge social previstes en la Llei.**
- **No acceptarem sota l'excusa de l'habitatge protegit planejaments urbanístics que no respectin els requeriments ambientals.** La generació de sòl no pot passar per sobre dels criteris de sostenibilitat.
- Els aprofitaments derivats del planejament s'han de **destinar a la creació d'habitatge protegit.**
- **Promourem els PAUM (Programes d'actuació urbanística municipal) per tal d'actualitzar els plans generals urbanístics en matèria de concertació de polítiques d'habitatge** amb la Generalitat de Catalunya i l'establiment dels espais on situar els habitatges socials, dotacionals per a joves o gent gran, o els habitatges amb protecció oficial.
- **Redactarem el Pla Local d'Habitatge (mancomunats o comarcals) amb inclusió de la demanda de necessitats de rehabilitació** del parc edificat residencial
- **Consolidarem el parc d'habitatge públic** dels ajuntaments, fent que la nova oferta d'habitatges de protecció oficial vagi destinada al lloguer o a models de cessió de l'ús de l'habitatge que mantinguin la propietat pública.
- **Crearem i/o reforçarem les oficines d'habitatge locals o comarcals.** Les oficines acosten la informació i la gestió a la ciutadania i tenen suport financer i logístic de la Generalitat.
- **Promourem la integració del municipi en el registre de sol·licitants d'habitatge** per garantir l'accés a l'habitatge dels veïns i veïnes que hi puguin optar.
- **Promourem el registre de solars.**

- **Promourem el patrimoni de sòl i habitatge.**
- **Garantirem l'adjudicació de les promocions d'habitatge públic amb concursos transparents.**
- **Elaborarem el mapa de necessitats de rehabilitació**, a partir de la demanda establerta pel Pla Local d'Habitatge (mancomunitat o comarcal), **per activar-ne el seu mercat; incorporant en aquest pla integral de rehabilitació mesures d'ecoeficiència.**
- **Elaborarem la cartografia de qualitat energètica dels edificis.**
- **Promourem la instal·lació d'ascensors i l'eliminació de barreres arquitectòniques. L'accessibilitat és un element bàsic en l'estratègia de regeneració de barris.** La gent gran i les persones amb problemes de mobilitat són víctimes de l'absència d'ascensors i d'altres entrebancs.
- **Si el municipi disposa d'empreses públiques, impulsarem de manera preferent el sector de la rehabilitació i de la intervenció en patrimoni edificat.**
- **Promourem la formació professional especialitzada i de qualitat en el sector de la rehabilitació.**
- **Ajudarem a la reconversió d'empreses de construcció en empreses de rehabilitació.**
- **Promourem actuacions d'habitatge social i dotacional per a gent gran i d'altres sectors**, a partir del Pla Local i del PAUM.
- **Farem reserva per a la construcció d'allotjaments col·lectius protegits**, adreçats a col·lectius que necessiten allotjament transitori o tutelat.
- **Atendrem la problemàtica específica de les dones.** Les famílies monoparentals, majoritàriament a càrrec de dones, i les dones maltractades han de ser objecte de propostes concretes d'adjudicació d'habitatge protegit en compra, en lloguer o assistit.
- **Exigirem el manteniment de prestacions socials pel que fa als ajuts al lloguer** que gestiona el Govern de la Generalitat i impulsarem un **programa d'ajudes a les famílies que tenen dificultats per pagar les mensualitats.**
- **Gestionarem el cens d'habitatges desocupats i des de l'ajuntament promourem la mediació per aconseguir ocupar-los**, alhora que es garanteixen condicions de seguretat als propietaris.
- **Lluitarem contra el mòbing immobiliari i contra les pràctiques abusives d'algunes propietats.**
- **Promourem el lloguer d'habitatges amb necessitat de rehabilitació mitjançant la fórmula de la masoveria urbana.**
- **Impulsarem la transmissió d'informació a usuaris de lloguer del municipi.**
- **Impulsarem una xarxa informativa per compartir pis.**

- **Assessorarem, informarem, mediarè i orientarem les famílies víctimes de desnonaments hipotecaris** mitjançant l'oficina d'habitatge i l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC) amb la col·laboració de les Associacions de Consumidors.
- Impulsarem la col·laboració amb la Generalitat de Catalunya **per intervenir en els conjunts d'especial interès i d'àrees de rehabilitació.**
- Explorarem les fòrmules alternatives per **penalitzar amb un IBI més elevat als habitatges desocupats** que no compleixin la seva funció social
- **Farem una gestió activa**, a través de les llicències d'obra, **per a la detecció d'habitatges inadequats.**
- Fomentarem **habitatges amb reducció de costos a partir de conceptes com la comunitat de convivenda amb espais comunitaris (cohousing).**

MIGRACIÓ I CIUTADANIA. PER LA PLENA CIUTADANIA

La lluita pel sufragi universal continua

Si hi ha una novetat rellevant en aquestes eleccions municipals és que **per primera vegada als nostres pobles i ciutats podrà votar una part de les persones estrangeres que hi viuen**. A més dels residents de la UE, podran votar les persones amb nacionalitat de Bolívia, Colòmbia, Xile, Equador, Paraguai, Perú, Nova Zelanda, Noruega i Islàndia **que portin més de cinc anys de residència legal** a l'Estat i s'hagin registrat al cens electoral de residents estrangers (CERE). També podran exercir els seus drets polítics les persones d'origen estranger que ja han adquirit la nacionalitat espanyola.

Aquest és un avenç important aconseguit gràcies al treball d'ICV-EUiA, que va presentar una proposta de llei en el Congrés dels Diputats per al ple reconeixement dels drets polítics de les persones residents a l'Estat espanyol.

Aquesta proposta fou limitada per les altres forces polítiques (PSC, CiU, PP, CC, PNV) en incorporar el principi de reciprocitat estatal (art 12.1 de la Constitució Espanyola). No permeten, així, que altres ciutadans/es que viuen als nostres barris i pobles puguin accedir amb ple dret al dret de sufragi, és dir al dret de votar i ser votats.

Aquest principi de reciprocitat (art.12.1 de la CE) **segueix sent**, sens dubte, **una greu limitació democràtica**. ICV-EUiA-EPM reivindica, des de fa més de 20 anys, la seva modificació a fi i efecte que a totes les eleccions puguin votar i ser escollides totes les persones majors d'edat residents a l'Estat amb 3 anys de residència legal.

En definitiva doncs, el dret de sufragi universal i la plena ciutadania, encara avui, en ple segle XXI, no estan garantits en els nostres municipis, qüestió que hem de seguir reivindicant políticament de la mà dels sindicats de classe, del tercer sector i dels col·lectius populars.

El registre al cens electoral per a residents estrangers amb nacionalitat dels països que han signat els convenis de reciprocitat amb l'Estat espanyol ha estat una nova trava per al col·lectiu de persones migrades en el seu accés a la plena ciutadania.

Sol·licitud de documentació innecessària, excessiva burocràcia i poca difusió de la campanya informativa han suposat dificultats afegides al fet que el govern de l'Estat no acceptés la nostra proposta d'incorporació d'ofici al cens dels nous electors/es, tal i com és costum amb els/les joves quan adquireixen la majoria d'edat.

Fem front a la crisi econòmica reforçant l'Estat de Benestar

Són uns moments difícils, fins i tot crítics per a moltes famílies de classe treballadora, indiferentment del seu lloc de naixement. **Tots i totes vivim en els nostres barris i pobles amb dificultats i risc econòmic**. Una de les més greus conseqüències d'aquesta crisi és la manca de treball, conseqüència d'un elevat atur estructural en el país i una taxa d'atur, la més alta de la Unió Europea, que s'agreuja encara més entre els/les joves i les persones migrades.

Un atur que té conseqüències **més greus entre les persones que no tenen al seu voltant una xarxa social i familiar que els protegeixi**: immigrants, gent gran sola,...Aquest atur posa en perill el sosteniment dels nostres habitatges (amb

hipoteques desajustades per al període de crisi) i fins i tot dificulta el poder viure amb la família (amb el retorn de part d'aquesta al país d'origen).

ICV-EUiA-EPM reconeix l'aportació de la immigració al creixement econòmic del nostre país en els darrers anys i la seva contribució al sosteniment de l'Estat de Benestar. Alhora, és la força política que veu i comprén la situació de les persones migrades (i no migrades) des d'un punt de vista humà i és capaç de fer front a les dificultats que ara pateixen.

Per contra, en aquest període de crisi el PP no ha tingut escrúpols per fer servir la migració com un punt de confrontació en els nostres barris i entre la classe treballadora, en voler barrejar delinqüència amb migració, atiant el racisme i la xenofòbia. Alhora, el PSC veu les persones migrades com a persones que -en períodes de crisi- sobren en el nostre model social i econòmic. D'aquí les polítiques de "retorn voluntari", l'ampliació de l'estada màxima en els centres d'internament per a estrangers i les limitacions a les reagrupacions familiars dels ascendents que ha introduït en la Llei d'Estrangeria.

CiU, i molt especialment UDC, veu un risc per a la identitat nacional el fet que neixin més persones migrades que nacionals. Tots aquests discursos negatius i reactius **pretenen fer veure que la migració és una de les causes de la crisi.** La crisi la van crear el mercat financer i l'especulació immobiliària i ara no s'hi val jugar a trencar la unitat entre la classe treballadora i la cohesió del conjunt de la societat.

Les propostes del nostre programa electoral volen fer front a aquesta crisi tot reforçant des dels ajuntaments l'Estat de Benestar i els serveis públics (salut, formació laboral, educació, seguretat, transport, protecció social,...). Aquesta aposta pel servei públic, per allò que és col·lectiu, és, juntament amb el dret al sufragi universal, la millor aposta contra el racisme per tal que el conjunt de la classe treballadora no es ressenti amb una davallada de serveis en període de crisi. És, a més, la garantia d'igualtat d'oportunitats per a totes les persones que viuen a Catalunya, als nostres municipis.

Aquesta aposta per reforçar els serveis públics i l'Estat de Benestar, només és possible si aconseguim una reforma de la legislació hipotecària que eviti abusos i injustícies, una llei que persegueixi el frau fiscal i una fiscalitat progressiva que forci els qui més tenen a estrènyer-se el cinturó. Les polítiques econòmiques d'ICV-EUiA-EPM tenen com a objectiu la redistribució de la riquesa mitjançant un fort Estat de Benestar.

Perquè els nostres ajuntaments puguin garantir aquests serveis públics és imprescindible un finançament just i suficient de l'Estat i de la Generalitat de Catalunya. Administracions que han de garantir amb aquest finançament el desplegament en l'àmbit local de la Llei d'Acollida i dels Plans de ciutadania ja aprovats pel Parlament de Catalunya.

Lluitem contra la xenofòbia social i el racisme institucional

Catalunya ha avançat molt els darrers anys en la construcció d'un marc legal que afavoreixi la incorporació plena del col·lectiu migrat a la societat. El Pacte Nacional d'Immigració i la Llei d'Acollida en són un bon exemple i un bon referent de polítiques d'esquerres que prioritzen la igualtat de la ciutadania i la lluita contra el racisme i la xenofòbia i contra l'ús de la immigració com a arma electoral.

Les noves onades xenòfobes que vénen d'Europa, tant en l'àmbit social, polític i institucional, han arribat a alguns municipis de la mà de PxC. Però tal vegada el més preocupant és l'emulació que altres partits com el PP, CiU i de vegades el PSC i ERC, han volgut fer de l'extremadreta, deixant-se arrossegar per aquestes doctrines neofeixistes i aplicant noves normatives locals, mitjançant **decrets locals i instruccions administratives al marge de la llei que el que provoquen és l'estigmatització d'una part de la societat catalana** per intentar guanyar un grapat de vots de forma populista i barroera.

Això ha succeït de forma paradigmàtica a Vic amb la voluntat de l'alcalde d'Unió (CIU) de restringir l'accés al padró a les persones migrades pel simple fet de no tenir una autorització de residència.

La mesura va haver de ser retirada perquè evidentment incomplia la Llei de Bases i del Règim Local (LBRL) que fixa que l'empadronament és un dret i un deure dels ciutadans/es que viuen en un municipi. Només el nostre regidor d'ICV-EUiA s'hi va oposar des d'un primer moment per entendre que **amb el padró es dona accés a drets que com a persona tots i totes hem de tenir, com són els de l'educació o la salut.**

A Lleida, Barcelona i d'altres municipis es va voler estigmatitzar tot un col·lectiu en voler prohibir al carrer, i després només a les dependències municipals, a una desena de dones –si és que arriben- el fet que portessin burka. I el nicab, quan la normativa estatal de seguretat ciutadana ja fixa que per fer determinats tràmits davant de l'administració cal la completa identificació. **No calia fer cap prohibició estigmatitzadora que de pas condemnava aquestes dones a recloure's a casa.** El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha dictat la suspensió cautelar d'aquesta prohibició.

A Salt, l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Tarragona,... el PSC, amb el suport del PP, CiU i ERC, ha impulsat els darrers mesos mocions que proposen discriminar davant la Llei les persones d'origen immigrant tot **condicionant l'arrelament o el reagrupament familiar al compliment de les ordenances del civisme.** Així, el PSC ha volgut condicionar l'aplicació de la Llei d'Estrangeria proposant que per obtenir una autorització de residència inicial o la reagrupació familiar sigui necessari un informe de l'ajuntament conforme la persona compleix les normes de les ordenances del civisme. Amb aquest fet ha volgut trencar els principis democràtics d'igualtat enfront la llei i de proporcionalitat.

ICV-EUiA-EPM vol reiterar de nou el **seu compromís en defensar la igualtat de drets, deures i oportunitats per a tota la ciutadania, vingui d'on vingui i visqui on visqui.**

El Partit Popular (PP), amb el suport d'altres partits, ara ha proposat mocions que condicionin la renovació dels permisos de residència al compliment de l'ordenança del civisme.

En el nostre país també s'han patit altres expressions institucionals de la discriminació com han estat l'enduriment dels tràmits de la renovació dels permisos de residència i treball, especialment a la Subdelegació del Govern de Barcelona, o la denegació sistemàtica dels procediments d'arrelament a Lleida.

La persecució contra els/les "immigrants" està arribant a límits insospitables. **Alguns partits d'esquerres perden pel camí els seus valors de solidaritat en la recerca**

de rèdits electorals. Davant d'aquest neoracisme institucional ICV-EUiA–EPM ha mostrat la seva coherència de discurs i d'acció arreu del país i té un ferm posicionament: **“mai no canviarem drets per vots”**.

Tenim les idees clares, aportem solucions concretes:

Les nostres accions han d'anar encaminades a aconseguir un **canvi de cultura hegemònica** on es vegi la pluralitat, la diversitat, el mestissatge, com un factor de creació de noves oportunitats i de transformació constant dels nostres pobles i ciutats. Aquest canvi cultural ha de promoure la cohesió social de tota la classe treballadora en el conjunt de la societat.

Per desenvolupar polítiques d'immigració en l'àmbit local cal tirar endavant propostes concretes d'acció social amb els recursos suficients derivats dels fons estatals, dels ajuts de les Diputacions i de les subvencions que han d'acompanyar el Pla de Ciutadania i Immigració de la Generalitat de Catalunya, la Llei de Barris i el desplegament de la propera Llei d'Acollida. **L'administració local ha de ser la garant que exigeixi els compliment pressupostaris necessaris.** Així mateix, aquestes polítiques d'immigració **han d'incorporar una visió transversal per tal de tenir efectivitat en la resta d'àrees.**

PROPOSTES

Generals:

-Incrementar –si més no mantenir- els pressupostos socials en àrees de major saturació de serveis públics.

-Crear i/o potenciar el Consell d'Immigració Municipal amb la incorporació del teixit associatiu. Promovent i impulsant l'associacionisme dels col·lectius i el treball comunitari per tal de prioritzar en l'àmbit local les següents propostes en acollida i plena ciutadania, treball, habitatge,...

Concretes:

1.Plans d'acollida local i/o comarcal, que han de preveure:

- **Reforçar l'Oficina d'Atenció al Ciutadà** per exercir algunes funcions bàsiques de primera acollida. Impulsar els mecanismes d'accés a la informació sobre els diferents drets socials, laborals, homologació de títols de formació, ajuts, prestacions.
- **Empadronament actiu de totes les persones que viuen al municipi.** Revisió d'ofici als 2 anys, amb advertiment de l'administració de possible decaïment.
- **Garantir l'accés públic i gratuït a oficines d'informació i assessorament jurídic d'estrangeria, i el traspàs d'informació sobre drets i deures laborals.**
- **Endegar cursos d'acollida i de bon funcionament al sistema de salut** a l'hora d'accedir a la targeta sanitària (medicaments, xarxa de consultoris i CAP's, serveis d'urgències, ambulàncies, teleassistència, servei a la dona,...).
- **Establir un pla d'acollida per als pares i mares de nens i nenes migrats a les escoles i AMPAs.**

- **Afavorir programes oficials de coneixement de la llengua catalana, tant dels nivells bàsics com de suficiència** (amb convenis de col·laboració amb els Centres de Normalització Lingüística, així com amb les escoles de persones adultes,...).
- **Creació i/o millora de la guia d'acollida** (en les llengües necessàries), amb els següents temes;
 - a) Serveis funcionals a l'accés de: empadronament, sanitaris, educatius, transport públic, associacionisme, recollida selectiva.
 - b) Coneixements de valors democràtics (**laïcitat, participació democràtica**).
 - c) Coneixement de drets civils: **per a la infància, la igualtat de gènere i llibertats sexuals, i sistemes de garanties d'aquests (Síndic de Greuges, justícia gratuïta)**.
- **Garantir l'acollida i derivació planificada dels/les menors no tutelats.**
- **Incorporarem en el protocol d'atenció a les dones maltractades l'especificitat de les dones migrades**, atesa la discriminació que pateixen aquestes dones en la llei d'estrangeria vigent.
- **Polítiques actives de sensibilització sobre la necessitat de denunciar els casos de maltractament.**

2. Plans de ciutadania a escala local i/o comarcal. Reduir, com vol el govern de CiU, els pressupostos en acció social ens pot portar a situacions no desitjades de confrontació als nostres barris. Situacions que han estat en els darrers anys evitades de forma preventiva pel Govern d'Esquerres amb la potenciació de la Llei de Barris i, sobretot, els Plans de Ciutadania 2005-2008 i 2009-2012. Davant d'aquest risc de trencament de la cohesió social cal que els **ajuntaments exigeixin al govern de CiU i a la Generalitat de Catalunya el manteniment dels pressupostos.**

Ahora, garantim des dels ajuntaments les següents millores en els següents aspectes:

2.1 Treball:

- Adoptarem les mesures necessàries per tal de **garantir que la plantilla municipal sigui reflex de la pluralitat local sense discriminació per raons de sexe, edat o lloc d'origen.**
- **Protocol d'excepcionalitat d'inserció laboral** a persones d'aquí o d'arreu on se sumin els riscos d'exclusió social (famílies monoparentals, dones maltractades, aturats i aturades de llarga durada amb càrregues familiars).
- **Tenir present el cooperativisme i els programes de suport i de reconeixement a les petites empreses** com a fórmula per garantir l'ocupació.
- **Gestionar millor la diversitat cultural en el centre de treball** a l'hora d'establir horaris, vacances, permisos per assumptes personals,...

2.2 Serveis públics:

- **Formació continuada dels/les professionals municipals en temes relatius a la immigració, la diversitat i el seu tractament.**

2.3 Habitatge:

- **Garantir la continuïtat dels informes d'habitatge per reagrupament familiar.** Tendir cap a la seva gratuïtat.
- **Creació de serveis o d'oficines de mediació a l'habitatge,** especialment on es produeixen dificultats suplementàries per raó d'origen.
- **Especialitzar les oficines municipals d'informació al consumidor (OMIC) en la protecció de les famílies víctimes de desnonaments hipotecaris.**
- **Que el tractament de la sobreocupació no impliqui la pèrdua de drets** (a l'empadronament: sanitat, educació, habitatge,...) i sí una cerca de solucions cap el cooperativisme i l'ajuda mútua.
- **Garantir el servei públic local d'atenció a tota la població "sense sostre".** Rehabilitació i ampliació d'albergs d'acollida.

2.4 Participació ciutadana:

- **Creació de Consells municipals de la Diversitat,** on participin els col·lectius immigrants, en paritat de gènere, conjuntament amb totes les entitats i institucions que treballen en aquest camp per tal de fomentar el treball en xarxa, l'establiment d'objectius comuns, la coordinació de les accions i la comunicació.
- **Promoure Plans de mediació i participació ciutadana per tal que les persones immigrades s'incorporin a les associacions** (cíviques, veïnals, AMPAs, de comerç, d'oci, socials, culturals, esportives,...) i motivar les entitats a facilitar la seva plena participació.
- **Campanyes de sensibilització a la participació electoral dels/les nous votants,** tot reclamant el dret de vot per a tots els ciutadans i les ciutadanes amb tres anys de residència sense necessitats de registres diferenciats.

2.5 Educació:

- **Garantir l'increment de recursos en l'ensenyament públic i obligatori,** tant en recursos humans com en qualitat de les infraestructures i en beques suficients. Mantindre una **atenció especial a les aules d'acollida, així com la distribució equitativa d'alumnes a les escoles públiques i concertades,** tot lluitant contra la segregació.
- **Extensió del Plans educatius d'entorn** i d'altres programes de cohesió social a tots els municipis.
- **Mediació, quan es requereixi, per aconseguir una bona integració de les noies i els nois immigrants en el marc escolar,** tot garantint la seva continuïtat en el sistema educatiu.

- **Plans per fomentar la participació dels nens i les nenes de famílies nouvingudes en les activitats lúdico-educatives i d'esplai dels nostres pobles i ciutats.**
- **Reforçarem i diversificarem la Formació Professional, ocupacional i continua adreçada especialment als/les joves. Potenciar els programes d'orientació i acompanyament a la formació professional i al món del treball.**
- **Promoure la participació dels/les joves en el municipi passa per escoltar-los i crear lligams. Fomentarem la seva formació i la seva escolarització més enllà de l'ensenyament obligatori i reglat.**
- **Difondrem i promourem l'accés de persones migrades als cursos universitaris.**

2.6 Foment de la cohesió social i cultural i el mestissatge:

- **Inclusió de les noves expressions culturals existents a la població en les festes locals.** Que la Festa Major sigui el punt culminant de l'expressió plural i diversa pel que fa a l'oci.
- **Foment de l'ús dels equipaments i espais públics, especialment dels espais esportius dels centres educatius,** per a la pràctica de les activitats de lleure i de l'esport d'oci (no federat) en totes les seves disciplines.
- **Incrementar els fons bibliotecaris de la població amb llibres, revistes i diaris d'altres orígens culturals.**
- **Reserva de nous espais urbans (plans generals) per a la implementació futura d'equipaments associatius, culturals i/o religiosos.**
- **Cerca d'agermanament pensant en codesenvolupament i cadena migratòria.**

2.7 Sensibilització i defensa de l'estat de dret:

- **Creació d'un Pla de formació i de sensibilització ciutadana sobre el fet migratori** per tal que el conjunt de la ciutadania tingui un coneixement crític sobre la globalització, els processos migratoris, l'asil i les realitats socials, culturals i econòmiques d'on procedeixen les persones migrades. Aquesta formació hauria d'incloure la participació del propi col·lectiu.
- **Promoció i defensa dels valors i les pràctiques cap a la plena igualtat en drets i oportunitats de totes les ciutadanes i els ciutadans, independentment del seu origen.**
- **Curs adreçat al síndic local per abordar les situacions d'islamofòbia, racisme i/o xenofòbia,** amb denúncies i suggeriments públics d'ofici.
- **Formació continuada dels/les professionals municipals en temes relatius a la immigració, la diversitat i el seu tractament.**

-Denunciar qualsevol expressió de xenofòbia i racisme o d'ús de la immigració com a instrument electoral. Promoure l'aïllament dels promotors de l'odi i de la divisió entre la ciutadania.

COMUNICACIÓ I SOCIETAT 2.0. DEMOCRÀCIA, PROXIMITAT, PARTICIPACIÓ

Comunicació

La comunicació de proximitat ajuda a conèixer, informar i opinar sobre l'entorn i la realitat més propera. **És, potencialment, un important instrument de cohesió social i una magnífica eina per reforçar la identitat del municipi o la comarca.** Aquest és un eix d'actuació transversal i d'una rellevància estratègica majúscula, en tant que s'omple de significat la màxima que **no existeix el que no s'explica.**

Els actors que intervenen en la comunicació han canviat: les xarxes socials han revolucionat la manera de veure i interpretar el que passa. El món local no és aliè a aquests canvis. Cal incorporar-los, en la mesura que sigui possible, a la manera de comunicar. Malauradament, no tothom té accés a l'anomenada comunicació 2.0, per això **cal evitar trencaments socials i fer de la comunicació una eina accessible.**

La comunicació ha diversificat les eines de transmissió. Els missatges es poden transmetre utilitzant els mitjans convencionals (premsa, ràdio i televisió) i les noves tecnologies (Internet, telefonia mòbil,...).

Les xarxes socials (Facebook, Myspace, Youtube, Flickr, Twitter, Skype, Wordpress, Blogger, Wikipedia,...) s'han consolidat com un nou fenomen comunicatiu.

Les noves plataformes de comunicació, anomenades 2.0, han omplert una demanda social que ha permès democratitzar els fluxos comunicatius. Els receptors, la gent, han passat a ser part activa en la creació i transmissió de la notícia. Parlem de Participació, en majúscules, i de treball en xarxa.

La comunicació de proximitat és un element fonamental en la normalització lingüística, la transmissió de valors, l'afavoriment de la pluralitat democràtica, la visualització de la diversitat cultural de la societat, el foment de la participació ciutadana,...

Una bona comunicació no ha de ser una comunicació cara, ha de ser una comunicació que arribi i que s'adapti als principis de servei públic: informació veraç, objectiva i equilibrada; pluralitat; la promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat; la promoció activa de la igualtat entre dones i homes; la promoció, el coneixement i la difusió de la cultura i de la llengua, en el marc general de la política lingüística; el reforç de la identitat nacional i ciutadana com un procés integrador, en evolució constant i obert a la diversitat.

ICV-EUiA-EPM som partidaris de l'obtenció d'uns ingressos necessaris i suficients que garanteixin la prestació efectiva i de qualitat del servei públic. El servei públic audiovisual s'ha de finançar principalment amb les aportacions pressupostàries de la institució de la que aquells depenguin, i també amb la venda i la prestació de serveis i amb la participació en el mercat publicitari.

En el món local, l'anomenat **Tercer Sector de la Comunicació**, és a dir aquells mitjans amb una clara vocació de ser instruments de participació ciutadana, vinculats la majoria de vegades al teixit associatiu del territori, **ha de guanyar l'estabilitat i legalitat que els hi correspon.** Si bé la Llei de Comunicació Audiovisual de Catalunya preveu la seva existència, i el Govern d'Entesa va emetre el decret en el que es regulava la seva existència, encara manca el Pla Tècnic, competència de l'administració central, que atorgui les freqüències que els permeti emetre amb plena

normalitat. Considerem imprescindible que no es dilati més la plena normalització d'aquest sector.

PROPOSTES

- **Proposem iniciar un procés de fusió que culmini amb una única estructura de serveis audiovisuals de les dues xarxes públiques locals** de comunicació: Xarxa Audiovisual Local (XAL) i Comunicàlia.
Per fer viable una comunicació de proximitat de qualitat és imprescindible l'existència d'estructures de suport com les que poden representar la Xarxa Audiovisual Local (XAL), impulsada per la Diputació de Barcelona o Comunicàlia, impulsada per les Diputacions de Lleida i Girona. En un context com l'actual, d'una profunda crisi econòmica i una manca d'ingressos per a les corporacions locals, és molt possiblement un luxe difícilment justificable que hi hagi dues estructures de serveis, promogudes totes dues des de l'àmbit públic, que estiguin doblant serveis. És per aquesta raó, i amb l'objectiu de poder reforçar la seva oferta de serveis al món local, que pensem que cal impulsar el procés de fusió.
- **Proposem replantejar el mapa de la TDT local.**
- Considerem estratègica **la creació d'espais de col·laboració i intercanvi dins del sector públic de la comunicació a Catalunya**. Concretament, considerem imprescindible i avantatjós per a totes les parts que **s'aprofundeixi en els acords existents entre la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, Ràdio Televisió Espanyola a Catalunya, les estructures de serveis audiovisuals al món local i els propis mitjans audiovisuals de proximitat**.
- **La provisió de les aportacions de la institució competent seran efectuades de manera transparent i proporcionada a les missions de servei públic, per mitjà del contracte programa**, i ha de garantir un marc de finançament estable i de sanejament econòmic.
- **Tindrem present per a la comunicació les diferents eines a través de les quals avui en dia es comunica: televisió, ràdio, plataformes IPP, xarxes, paper, aplicant criteris d'idoneïtat, racionalitat, austeritat i eficiència.**
- **Comptarem amb el Tercer Sector de la Comunicació, tot esperant que no es dilati la seva plena normalització.**
- **Crearem les estructures de participació ciutadana en els òrgans de comunicació pública del municipi.**
- **Aprovarem un codi deontològic local de la comunicació.**
- **Obrirem els mitjans de comunicació públics a les entitats, associacions i col·lectius, cedint-los els seus propis espais atenent a criteris de qualitat, pluralitat i interès públic.**

Societat 2.0, inclusiva i oberta

Les polítiques vinculades a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) en l'àmbit local s'han de plantejar com a **actuacions transversals** que abordin l'objectiu

prioritari **d'igualtat i cohesió social** que volem per a la nova Societat de la Informació i del Coneixement (SIC). ICV-EUiA-EPM postulem una SIC inclusiva i oberta i on es garanteixin els drets fonamentals de la ciutadania. Tothom ha de tenir **dret i accés** a aquesta nova societat en xarxa i ha de poder participar-hi, per **crear i compartir informació i coneixement**. S'ha de facilitar que els beneficis de **les TIC arribin a tothom** i que siguin una **porta de noves oportunitats de creixement personal i col·lectiu**.

Defensem la neutralitat de les xarxes i que les empreses operadores no han de poder retardar, desviar, prioritzar o impedir els trànsits de dades, ni discriminar per protocols o aplicacions. **La ciutadania té dret a gaudir d'una xarxa que garanteixi la neutralitat i a rebre els serveis en les condicions que se li han ofert i ha escollit**. No es pot acceptar que **cap restricció als drets i les llibertats fonamentals pugui imposar-se sense una resolució judicial**.

Aquest principis d'ICV-EUiA-EPM es concreten en quatre eixos prioritaris:

Eix 1.-Afavorir el desplegament d'infraestructures de comunicacions: banda ampla, xarxes, TDT, plataformes IP, telefonia mòbil.

La millora de l'accés als serveis de comunicacions i, d'una manera especial l'accés a la banda ampla, és un aspecte cabdal per a l'impuls de la Societat de la Informació. Les expectatives sobre la TDT local, tant pel que fa a la migració dels canals de TV analògics com els nous serveis digitals que es podien oferir, s'han difós en un mar d'incerteses que cal reconduir. La millora del desplegament de les xarxes de telefonia mòbil és important tant pels serveis de veu com de dades.

PROPOSTES

- Donarem suport als projectes endegats **per garantir l'accés a la banda ampla a tot el país, i en especial als petits municipis i el món rural**.
- Seguirem treballant junts als ajuntaments, a través de Localret, i la Generalitat de Catalunya per **desenvolupar, des del sector públic, els projectes de desplegament d'infraestructures i la creació d'alternatives**, amb la complicitat de les operadores, que estimulin l'oferta **de nous serveis electrònics**.
- **Impulsarem nous models de desplegament de xarxes de fibra òptica que permetin garantir l'equilibri territorial**. Cal impulsar projectes de recerca en aquest àmbit i ser oberts i **participar en propostes que puguin sorgir des de l'entorn empresarial o des de la mateixa ciutadania, com es el cas de Guifi.net**.
- **Proposem replantejar el mapa de la TDT local**, racionalitzant l'oferta i fent sostenibles econòmicament les televisions locals.
- Promourem, en l'àmbit local, **projectes innovadors en la comunicació local que aprofitin tant els canals que els ofereix la TDT com les xarxes i plataformes IP**.
- **Impulsarem l'acord entre els interessos públics i privats** i garantint els drets dels ciutadans/es amb **el compliment de les normatives mediambientals i una acurada vigilància de les emissions radioelèctriques i atenció als casos d'hipersensibilitat electromagnètica**.

Eix 2.-Una administració electrònica, més transparent, més oberta i participativa.

La modernització de l'administració no es tracta només d'un procés tecnològic, ni es resol amb implantacions informàtiques. L'eficiència administrativa s'aconsegueix amb una veritable transformació dels processos i de les estructures organitzatives. La tecnologia és la principal aliada d'aquesta estratègia, però no és per ella mateixa una solució.

El desenvolupament de **les TIC ha fet emergir un nou espai de privacitat que és encara especialment vulnerable.** El tractament de dades personals, moltes d'elles de caràcter sensible, requereix una protecció de la privacitat i de la confidencialitat amb mesures tecnològiques i jurídiques adequades, efectives i entenedores per a la majoria de la gent. **Avançar en aquest marc de protecció és prioritari per generar la confiança necessària en tots els nous sistemes que configuren la SIC**

Les administracions locals estan subjectes a l'acompliment de la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans/es als serveis públics, i de la Llei 29/2010, de 3 d'agost, d'ús dels mitjans electrònics al sector públic de Catalunya, aprovada pel Parlament el passat 29 de juliol. Aquestes normes estableixen que tots els ciutadans/es tenen dret a relacionar-se amb l'administració a través de mitjans electrònics.

Cal que l'administració local rebi la màxima col·laboració de totes les institucions perquè això sigui possible. En aquest sentit, per impulsar l'eficiència i eficàcia en la prestació dels serveis públics a la ciutadania, són fonamentals:

- La interoperabilitat dels sistemes d'informació, que garanteix compartir dades i possibilita l'intercanvi d'informació i de coneixement entre administracions.
- La normalització dels processos administratius per aconseguir-ne la seva millora.
- L'impuls de projectes de canvi organitzatiu a les administracions públiques.
- L'adopció de models estàndards de gestió de la qualitat a les AAPP.
- L'establiment d'ordenances d'administració electrònica a l'administració local.

PROPOSTES

- **Avançarem en la implantació i la integració dels sistemes d'informació.**
- **Formarem i motivarem en aquest procés de canvi els treballadors/es públics.**
- **Prioritzarem la millora dels sistemes d'informació de base i la interconnexió de bases de dades i sistemes d'informació, superant les limitacions tècniques i altres barreres jurídiques i administratives. La interoperabilitat de sistemes sobre estàndards oberts i la col·laboració interadministrativa són aspectes clau d'aquest procés.**
- **Seguirem desenvolupant el projecte Administració Oberta de Catalunya (AOC) per garantir el treball en comú entre administracions.**
- **Implementarem els serveis en línia de forma que permeti la realització íntegra dels tràmits, incloent-hi la possibilitat de pagament en línia i la presa de decisions en temps real.**

- **Impulsarem les aplicacions amb certificació digital** i que **afavorirem l'ús de la signatura i la identitat electrònica.**
- **Garantirem que en l'ús de les TIC es protegeixi el dret a la intimitat i el dret a saber qui té les nostres dades personals**, com s'hi ha accedit, per a què s'estan utilitzant i la **possibilitat de control i de la seva cancel·lació.**
- Procurarem que **cada ciutadà/a i cada treballador/a públic disposi d'una identitat digital jurídicament vàlida** per accedir i actuar a Internet de forma segura.
- **Promourem l'adopció de les eines que permetin a les administracions públiques la contractació pública de forma electrònica**, amb l'objectiu d'assolir **l'any 2020 el 100% de les contractacions** d'aquells procediments que permeti la normativa vigent i facilitar l'accés d'aquestes als ciutadans/es i a les empreses.

Eix 3-. Govern Obert, innovant en la regeneració de la política i la participació ciutadana.

Les TIC han permès a les administracions públiques avançar en un procés de modernització i millora cap a l'administració electrònica. S'hi ha de seguir avançant i **fer un salt decidit cap al Govern Obert, una oportunitat única de transparència, proximitat, noves fórmules de participació de la ciutadania i regeneració de la política.**

Les anomenades **tecnologies 2.0 i el desenvolupament de les xarxes socials digitals permeten i obliguen a noves maneres de relacionar-se amb la ciutadania.** Cal aprofitar aquesta oportunitat que facilita un contacte molt més directe i cal entendre i aprendre com s'estableixen aquestes noves relacions i saber escoltar i donar sortida a les demandes que es generen.

PROPOSTES

- **Reorientarem la comunicació pública local cap als nous models 2.0.**
- **Impulsarem, des de tots els sistemes públics, la participació ciutadana en línia** i que aquests processos participatius.
- **Apostarem per l'impuls del vot electrònic i les consultes en línia a tots els centres de decisió ciutadana** com a mecanisme d'aprofundiment democràtic i exemple de creació de comunitat ciutadana i cultura de la participació.
- **Assegurarem que la ciutadania disposa dels recursos formatius i oportunitats per accedir i participar de forma completa a la SIC.**
- **Reforçarem els telecentres, reorganitzats a través de la xarxa PuntTIC**, com a eina que cal reforçar de la infraestructura tecnològica i plataforma de generació de continguts i seguir potenciant la seva dinamització i l'equip humà que els coordinen.
- **Orientarem el treball conjunt dels telecentres i els departaments municipals de promoció local i l'ocupació** en la línia de fer un esforç per l'adopció intensiva de les TIC en l'activitat econòmica a nivell local, potenciant el teixit empresarial,

amb especial atenció a les pimes, i afavorint l'emprenedoria i la cooperació empresarial.

Eix 4.- Coneixement i tecnologies lliures: aposta pels estàndards oberts i el domini públic.

PROPOSTES

- **Defensarem que les institucions públiques hagin d'utilitzar exclusivament estàndards oberts.**
- **Apostarem per l'impuls del programari lliure** com a element clau de desenvolupament d'una indústria local de les tecnologies de la informació i motor de la innovació del teixit productiu català. Cal un suport ferm i complet al **desplegament del programari lliure en els entorns de les administracions públiques i d'una manera específica en l'àmbit de l'escola.**
- **Subscrivim la Carta per la Innovació, la Creativitat i l'Accés al Coneixement**, redactada a Barcelona, la tardor de 2009, que defineix els drets de la ciutadania i els artistes en l'era digital.
- **Impulsarem el debat sobre els drets d'autor i drets afins al nou ordre digital**, conciliant els necessaris drets d'autor i l'accessibilitat universal i els drets dels usuaris. **Apostarem per un nou marc de les societats de gestió sota control públic i negociar les relacions actuals entre les entitats existents amb els municipis.**
- **Exigirem el retorn dels pagaments efectuats pels ajuntaments en concepte de "cànon digital"**, d'acord amb la sentència del Tribunal de Justícia europeu.
- **Posarem en domini públic i publicarem en llicències lliures tots els continguts creats des de les administracions o finançats amb fons públics.**
- **Crearem repositoris i espais documentals per facilitar l'accés** a aquests continguts i fer actuacions de promoció i divulgació sobre els usos i beneficis de les llicències lliures. **Estendrem el domini públic i els seus beneficis a tota l'estructura pública municipal**, des de la mateixa estructura administrativa d'un ajuntament fins al museu o la ràdio municipal.

LLENGUA, TRANSMISSIÓ I VALORS

Les condicions perquè una llengua com la catalana es pugui desenvolupar plenament es poden sintetitzar en tres de bàsiques: la primera, que les persones que la parlen la utilitzin en els seus entorns habituals, la transmetin als fills i les filles i possibilitin espais d'ús oral perquè les persones que arriben a Catalunya, i també les que essent catalanes no han fet el pas de parlar-la, la puguin aprendre i la parlin; la segona, que aquesta llengua sigui la que identifiqui col·lectivament el poble que la parla, més enllà de les identificacions individuals; la tercera, que es doni la voluntat política de treballar eficaçment per assegurar-ne la vitalitat. Així doncs, cal que tothom que viu a Catalunya conegui el català i que qui el vulgui utilitzar ho pugui fer en qualsevol circumstància i a tot arreu. Així mateix, cal que l'oferta de productes, béns i serveis de gran consum en aquesta llengua es generalitzi.

Pla de política lingüística per a la VIII legislatura

Recuperar la normalitat de l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits, entenent-la com a patrimoni comú i com a eina d'integració i de cohesió social requereix, des d'una òptica municipal, **el bilingüisme efectiu i generalitzat de la població no catalanoparlant, la recuperació per a la llengua dels valors de prestigi social, de progrés i de modernitat o la seva incorporació plena a les tecnologies de la informació i la comunicació.**

Les nostres ciutats i pobles han estat compromesos des de sempre amb el procés de normalització lingüística, és a dir, amb tot allò que treballi per retornar la llengua catalana, i l'occità a l'Aran, al lloc que li pertoca com a idioma propi del país. La coalició ICV-EUiA-EPM està compromesa en el procés que **asseguri a les generacions futures l'ús normal de la llengua en tots els àmbits** i, en aquest sentit, es proposa impulsar el compromís de la nostra població amb l'extensió del coneixement i de l'ús social del català.

En aquest context, cal **posar l'accent en la transversalitat de la política lingüística des de l'administració local, en l'ús social de la llengua i en fer possible poder viure en català.**

En els darrers anys hem viscut l'arribada de moltes persones de llengües i cultures diferents, una gran part de les quals desconeixen encara la llengua del país i no disposen de prou facilitats (especialment en l'àmbit socioeconòmic) per aprendre-la ni, sovint, de la complicitat i el suport actiu dels catalanoparlants per usar-la.

En aquest sentit, **cal destacar la tasca desenvolupada pel Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) i l'execució de plans locals d'acolliment lingüístic.** Cal, però, que la immigració sigui assumida com un fenomen estructural i que aquests plans deixin de dependre de subvencions i altres aportacions per tal que **l'ensenyament del català a la nova ciutadania formi part del pressupost ordinari del CPNL**, a partir, també, de la Llei d'acolliment.

D'acord amb la Llei de política lingüística, en l'extensió del coneixement i l'ús del català al territori el Consorci per a la Normalització Lingüística juga un paper fonamental. **La seva activitat no pot topar amb problemes pressupostaris** que impedeixin l'atenció de totes les demandes i que dificultin la dinamització i la promoció de noves propostes.

IDEES FORÇA

ICV-EUiA-EPM aposta, doncs, per potenciar la llengua catalana com a **instrument d'igualtat d'oportunitats, de cohesió social i ciutadania**, a partir dels següents eixos estratègics:

1. **Potenciar**, amb la implicació activa dels agents socials, **la normalització lingüística en el món laboral**.
2. **Garantir un ensenyament efectiu i de qualitat del català i en català en tots els àmbits educatius**.
3. **Potenciar la presència de la llengua catalana en totes les actuacions i mitjans de comunicació municipals**.
4. **Potenciar el paper actiu i referencial del Consorci per a la Normalització Lingüística**.
5. **Impulsar la cooperació amb les altres administracions dels territoris de llengua catalana** per tal de promoure el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú.

PROPOSTES

Aquestes idees força concreten en les següents mesures dels àmbits de:

1. Treball i economia:

- **Impulsarem actuacions de formació, en català i de català**, per treballar amb més estabilitat i en millors condicions.
- Promourem un **ensenyament efectiu i de qualitat del català en la formació continuada i en la formació ocupacional**.
- Potenciarem, amb **la implicació activa dels agents socials, la normalització en el món laboral com a sector preferent** d'actuació i primordial en la recuperació plena de la llengua.
- **Establirem incentius fiscals per a les empreses i comerços que iniciïn processos de normalització lingüística** que comportin la incorporació de la llengua catalana a totes les fases del procés de producció i comercialització.

2. Igualtat social i ciutadana:

- **Tindrem cura que la política municipal de foment de la llengua catalana tingui un caràcter transversal** i abasti tota l'activitat, totes les actuacions, totes les campanyes, etc. que tiri endavant cada departament.
- Establirem, des de cada regidoria, **protocols de treball conjunt amb els centres de normalització lingüística**.
- Promourem **l'alfabetització en català de la nova immigració**. Impulsarem polítiques d'integració en la societat i de **foment del català com a llengua comuna de la societat catalana**.

- **Facilitarem l'aprenentatge del català entre les dones procedents de la nova immigració i l'intercanvi cultural** a través de la xarxa associativa de dones de la ciutat.
- **Promourem, des del centre de normalització lingüística i des del mateix ajuntament, la penetració en aquelles bosses d'exclusió lingüística** que van acompanyades d'altres tipus d'exclusió social.
- **Fomentarem l'ús de la llengua catalana en les ràdios i televisions locals** (públiques i privades) i hi potenciarem l'ús del català en la publicitat.
- **Consolidarem l'ús del català com a llengua pròpia de l'administració local:** català com a llengua de treball de les comunicacions internes i amb la ciutadania.
- Implementarem **plans de formació del personal que acostin l'ajuntament a l'autosuficiència en matèria lingüística.**
- **Establirem en tots els processos de selecció de personal de les administracions l'exigència efectiva del nivell de català, oral i escrit, adequat al lloc de treball.**
- Inclourem una **clàusula d'ús del català a totes les empreses que estiguin relacionades amb l'ajuntament** a través de contractes de provisió de serveis i de materials.
- Potenciarem la **presència del català en les tecnologies de la informació.**

3.Comunitat educativa

- Durem a terme **polítiques de suport a l'ensenyament del català a pares i mares, a l'ús del català en les AMPA i en les activitats extraescolars.**
- Promourem **un ensenyament efectiu i de qualitat del català en la formació de persones adultes i en la formació continuada.**
- **Afavorirem la formació i el suport suficients per a l'ensenyament en català a les escoles bressol municipals** i, en general, entre tot el personal que tracti amb els nens i les nenes.
- **Augmentarem l'assessorament i el suport a les escoles, sense limitació temporal.**
- Dotarem de **més suport i assessorament els centres escolars amb alumnes que provenen d'altres països.**

4.Participació:

- Fomentarem la **participació d'associacions i entitats en el disseny de polítiques i actuacions de normalització lingüística.**

- **Impulsarem des de l'ajuntament la participació i la dinamització del Consell de Centre del centre de normalització lingüística.** L'enfortirem amb la participació del màxim d'agents socials representatius dels diversos sectors, dins el seu àmbit territorial.
- **Revaloritzarem les aportacions que la gent gran fa a altres persones del seu entorn i de la societat: transmissió intergeneracional de la llengua, de la cultura i dels valors progressistes;** solidaritat intergeneracional i compromís amb les generacions futures.
- **Reforçarem el paper del voluntariat lingüístic** en el procés de buscar entorns on els no catalanoparlants puguin usar la llengua catalana.

5.Potenciar el paper actiu i referencial dels centres de normalització lingüística:

- **Exigirem el retorn dels pagaments realitzats per l'ajuntament** en concepte de cànon digital.Reforçarem la **implicació dels centres de normalització lingüística en els plans municipals d'acollida, d'immigració, d'entorn, etc.**
- **Revisarem el sistema de finançament actual,** amb un increment del pressupost per al CPNL que respongui a la nova realitat sociolingüística i de població del país, **incrementant l'aportació de la Generalitat en funció dels nous programes d'acolliment.**
- Garantirem la **suficiència de recursos humans i econòmics dels centres.**
- Reforçarem la **col·laboració dels diversos agents de l'àmbit socioeconòmic amb els CNL.**
- Garantirem una **oferta suficient de serveis adreçats a la població autòctona, tant d'ensenyament com d'assessorament i dinamització.**

CONSUM CRÍTIC I RESPONSABLE

El foment d'actituds de consum responsable i la defensa dels drets de les persones consumidores són dos reptes importants per als ajuntaments de Catalunya en un moment de crisi. En aquest sentit, cal tenir present el nou marc legislatiu català que defineix el marc competencial i d'actuació dels municipis en les polítiques de consum. **Ara més que mai, en època de crisi econòmica, l'ajuntament ha de servir de marc de referència per facilitar la democratització de les relacions de consum, la participació i la solidaritat.**

En aquest sentit, cal **incorporar en les polítiques de consum responsable l'impulsi la informació a la ciutadania sobre el treball de la banca ètica** (Triodos Bank, Fiare i altres); i en aquest mateix sentit, tenir present la banca ètica en aquells serveis que hi poguem contractar des de la pròpia administració local.

Els interessos directes dels ciutadans/es estan presents en la majoria de les decisions que es prenen als ajuntaments, tant en àrees de territori i de medi ambient (vialitat, trànsit, transports públics, zones blaves, serveis municipals, habitatges, desenvolupament del comerç,...), com en àrees de serveis a les persones (cultura i accés a espectacles i serveis culturals, salut i serveis sanitaris, educació i serveis educatius, consum i seguretat alimentària,...) o en àrees de serveis interns (atorgament de llicències, informació als sectors productius i de distribució, ordenances municipals, tramitació d'infraccions i sancions,...).

A les ordenances municipals, especialment les reguladores de serveis de responsabilitat municipal (ordenança del subministrament d'aigua potable, d'utilització de les zones blaves d'aparcament, del servei de transports públics, d'escoles bressol, de música,...), **es regulen un conjunt d'aspectes que afecten els drets dels ciutadans/es com a consumidors/es**, com ara les contractacions, la matriculació, els procediments, la informació i les reclamacions. Sovint, per desconeixement o manca d'interès, no es tenen en compte i es produeix una situació complicada: l'administració que ha de vetllar per la defensa dels drets dels consumidors/es, no té cura en serveis que presta directament.

El terme **consum responsable** ha estat definit pel Codi de Consum com "consum moderat, informat, reflexiu i conscient de béns i serveis, tot tenint en compte els criteris de sostenibilitat cultural, ambiental, socioeconòmica i lingüística".

Per tant, significa **ser crítics a l'hora de prendre les decisions de consum i alhora ser conscients dels nostres drets i capaços de defensar-los.**

La intervenció sobre productors, distribuïdors i prestadors de serveis és una acció clau per a la protecció dels consumidors/es. La intervenció preventiva de les administracions locals sobre les relacions de consum és possible orientar-la en dues direccions: accions destinades als proveïdors i als productes i serveis i accions destinades a col·lectius de consumidors/es i usuaris/es.

Els ajuntaments hauran de destinar un percentatge del pressupost específicament per desenvolupar polítiques de foment del consum responsable i de la defensa dels drets dels consumidors/es, de manera específica o en el marc d'altres polítiques transversals de la corporació municipal.

De la mateixa manera que parlem que **el consum ha de ser una matèria transversal, també ho ha de ser l'educació pel consum responsable**. És per això que les activitats de caràcter educatiu, orientades a grups de població, haurien d'estar coordinades tant pel que fa a l'ensenyament reglat com pel que fa a la formació d'adults o a formacions més específiques.

Gestionar eficaçment alternatives als problemes de consum exigeix la implicació dels agents. El foment de les organitzacions de consumidors/es, que és una de les competències municipals en matèria de consum, s'entén normalment des d'una única perspectiva: proporcionar ajuts econòmics o en espècie (locals, materials,..). **És possible desenvolupar noves polítiques de foment de la participació de la ciutadania i dels consumidors/es en les decisions que siguin del seu interès.**

Un nou marc legislatiu a Catalunya. El Codi de Consum

El Codi de Consum de Catalunya, de recent aprovació i ja vigent, ha establert un nou marc legal pel que fa a les competències de les administracions locals en la defensa dels drets de les persones consumidores i usuàries:

- Es una competència obligatòria per als consells comarcals.
- És voluntari per a la resta d'administracions locals.
- Defineix perfectament quines són les accions possibles dels serveis públics d'informació i defensa de les persones consumidores.

Introdueix, també, dos nous principis que tindran impacte en el desenvolupament de les polítiques locals de consum:

- Atorga als drets de les persones consumidores el caràcter de drets bàsics i seran objecte d'una protecció especial.
- Defineix allò que s'entén per "consum responsable".

En la regulació de l'arbitratge de consum, estableix l'obligatorietat d'adhesió per a les empreses públiques i exigeix que les administracions públiques tinguin en compte aquesta condició a l'hora d'atorgar ajuts i subvencions.

Finalment, no podem oblidar que a tots els serveis públics que presta directament o que són responsabilitat de les administracions locals (transports, subministrament d'aigua, equipaments,...) els son d'aplicació els nous preceptes del Codi pel que fa a les obligacions dels prestadors de serveis.

Àmbit genèric d'actuació dels serveis públics de consum

El nou Codi, pel que fa a la competència funcional, enumera els àmbits d'actuació que els municipis poden exercir; entre d'altres són:

- a) Rebre i tramitar les queixes, reclamacions i denúncies de les persones consumidores.
- b) Informar, orientar i assessorar les persones consumidores sobre els seus drets i deures i les formes d'exercir-los.
- c) Gestionar les reclamacions per mitjà de la mediació en matèria de consum.
- d) Gestionar les denúncies i acomplir les tasques d'inspecció en matèria de consum.

- e) Iniciar procediments sancionadors de consum.
- f) Fomentar l'arbitratge com a mitjà de resolució dels conflictes de consum entre els establiments comercials i les empreses.
- g) Educar i formar en consum les persones consumidores, particularment els col·lectius especialment protegits, ja sigui per mitjà d'actuacions directes o a través dels mitjans de comunicació de titularitat pública.
- h) Fer difusió de les organitzacions de persones consumidores i col·laborar-hi.

Pel que fa a competència territorial:

“Els serveis públics de consum han de rebre, gestionar i resoldre les queixes i reclamacions, com a mínim, de les persones consumidores domiciliades en llur demarcació territorial, dur a terme la mediació i, si escau, adreçar-les al sistema arbitral de consum. També ho poden fer respecte a les queixes i reclamacions referents a establiments radicats en el seu àmbit territorial. D'acord amb el principi de proximitat, és competent, en primer lloc, el servei públic de consum del municipi on estigui domiciliada la persona consumidora. Si al municipi no hi ha cap oficina, n'és competent l'oficina supramunicipal que correspongui i, si no n'hi ha, la d'àmbit de Catalunya.”

Els reptes

Tenim un quàdruple repte al que cal donar una resposta imaginativa amb la nostra política:

- Els ajuntaments reben la pressió i queixa directa de la ciutadania que **exigeix respostes públiques als seus problemes com a consumidors/es i usuaris/es.**
- Malgrat el reconeixement nominal de les competències i àmbits d'actuació reconeguts, **no hi ha l'obligació d'assumir-les, la qual cosa implica solucions diferents a problemes similars** en funció de la tipologia i de la població municipal, la situació geogràfica o de situacions preexistents.
- **Les competències assumides no estan dotades econòmicament.**
- Encara **hi ha poques regidories municipals de consum**, la qual cosa significa la poca importància política d'aquesta matèria.

IDEES FORÇA

Des d'ICV-EUiA-EPM orientarem les polítiques locals de consum entorn a cinc idees força de les que declinem les propostes concretes d'actuació:

1. **Assumir que la política de consum és transversal i ha d'informar la resta de polítiques locals.**
2. **Dissenyar polítiques actives de consum responsable: cap al desenvolupament sostenible i la solidaritat, des de la participació.**
3. **Prioritzar accions preventives.**
4. **Integrar l'educació pel consum responsable en les polítiques educatives del municipi.**
5. **Fomentar la participació.**

PROPOSTES

- **Reclamarem a la Generalitat de Catalunya la cooperació prevista amb les administracions locals** que exerceixin les seves competències i que posin en pràctica els convenis de col·laboració que la norma preveu.
- **Donarem un fort impuls a les polítiques locals de consum i cercarem dinàmiques de treball que facilitin l'aprofitament dels recursos**, especialment en els municipis amb menys recursos.
- **Reconeixerem la importància de la defensa dels drets de les persones consumidores**, reconeixent-la en el cartipàs municipal com a regidoria específica o conjuntament amb d'altres.
- **Constituïrem consells sectorials de consum**. Són òrgans consultius on participen els poders locals, les organitzacions veïnals i de consumidors/es i les organitzacions empresarials, amb la finalitat d'analitzar situacions, fer propostes i servir de punt de trobada per tal de superar els conflictes de consum de manera participada i democràtica.
- **Coordinarem les funcions de les OMIC (Oficina Municipal d'Informació al Consumidor) amb el rol social que desenvolupen les Associacions de Consumidors**.
- **Establirem programes de col·laboració amb les associacions de consumidors** per apropar la informació, formació i defensa dels consumidors als barris.
- **Formalitzarem els serveis de consum**, fixant els reglaments de funcionament i la carta de serveis.
- **Condicionarem l'aprovació de les ordenances municipals al dictamen i l'informe previs dels serveis locals de consum i del Consell Sectorial de Consum (CSC)**, si està constituït.
- Iniciarem les accions per **donar compliment a la Llei del Codi de Consum de Catalunya**, en allò que fa referència a l'adhesió de les empreses públiques al sistema arbitral de consums.
- **Adaptarem els serveis públics a les exigències del Codi de Consum** pel que fa al requisits envers les persones consumidores.
- **Organitzarem i prepararem, com a mesura preventiva, els instruments administratius necessaris** per tal que, amb caràcter previ a l'atorgament de llicències, **s'informi als sol·licitants dels requisits exigibles a la seva activitat pel que fa a la informació i els drets dels consumidors/es**, ja que aquest és un dels problemes més habituals que es troben quan es realitzen inspeccions de consum.
- **Potenciarem la contractació municipal amb empreses netes i curoses amb els drets dels consumidors/es i usuaris/es**. Tot i que la normativa de contractació és molt estricta i preveu la no discriminació de les diferents ofertes, és possible introduir clàusules en els plecs, per les qual l'òrgan que atorga els contractes pugui valorar especialment aquestes característiques. Aquesta decisió pot afectar un

ventall molt gran de contractes, des de proveïdors de vehicles, materials i/o maquinària, fins a l'atorgament de concessions.

- **Realitzarem ecoauditories i auditories de consum a les empreses de serveis municipals.** De la mateixa manera que les ecoauditories han estat eines efectives per valorar l'impacte sobre el medi de les empreses i administracions, seria interessant potenciar també auditories de consum dels serveis municipals, tant d'aquells serveis que els ajuntaments presten directament com dels que es presten mitjançant empreses públiques o empreses concessionàries.
- **Vincularem la cooperació municipal amb les entitats i els moviments associatius a actituds de consum responsables.** Atesa la importància que tenen els ajuts municipals a organitzacions i associacions, seria interessant condicionar aquests ajuts a actituds de consum responsable per part de les organitzacions beneficiàries (estalvi energètic, reciclatge, compra responsable, criteris participatius en la presa de decisions,...).
- **Realitzarem campanyes informatives entorn el treball i el compromís de la banca ètica** que ajudin a la ciutadania a prendre canvis d'actitud entorn a la banca.
- **Potenciarem l'estalvi energètic a les activitats i els serveis municipals.** Aquesta potenciació ha de ser ampliable no només a la pròpia administració municipal, sinó també a empreses públiques, concessionàries i altres organitzacions col·laboradores.
- **Desenvoluparem una campanya d'imatge institucional que associï ajuntament i consum responsable** per introduir-la a la resta de campanyes informatives. Es proposa introduir un missatge curt, clar i associat a consum responsable, que es podria introduir a totes o a la majoria de les publicacions i els materials elaborats per l'ajuntament durant un període determinat.
- **Intensificarem la informació i l'assessorament directe a la ciutadania.** Ha estat la tasca més desenvolupada, fins ara, pels serveis municipals de consum, especialment de l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC), a partir de les consultes i reclamacions plantejades pels ciutadans/es. En aquest àmbit de la informació als ciutadans/es proposem algunes accions concretes: modernitzar i informatitzar les oficines, adhesió a la Xarxa Local de Consum, com per exemple la promoguda per la Diputació de Barcelona, i coordinar els serveis d'informació a la ciutadania. Tots els municipis de més de 20.000 habitants haurien de tenir una oficina d'informació al consumidor i la resta oferir serveis similars, mitjançant convenis amb altres administracions i/o institucions. Aquestes oficines han de ser **plenament coneixedores de les orientacions europees sobre sostenibilitat local i consum.**
- **Farem campanyes informatives sobre productes o serveis** que haurien de reunir tres característiques:
 - ✓ Informar la ciutadania de les característiques dels productes o dels serveis, la contractació, els drets i deures...
 - ✓ Actuar sobre el proveïdor i informar-lo sobre aspectes com ara, la idoneïtat de productes i serveis, informació al consumidor/a, garanties,...
 - ✓ Informar sobre les característiques dels proveïdors, especialment d'alguns aspectes com ara la producció neta i la garantia dels drets dels consumidors/es.

- **Oferirem activitats formatives i educatives.** L'educació pel consum responsable ha de ser entesa com **una eina per fomentar canvis d'actitud** permanents. S'ha de orientar en dues línies d'acció:
 - ✓ **Foment d'actituds de consum crític.**
 - ✓ **Informació i formació sobre els recursos i els sistemes per a exercir els drets.** Perquè siguin eficaces cal que aquestes activitats estiguin orientades específicament a grups homogenis (escola, casals de joves, casals d'avis, col·lectius d'usuaris, organitzacions veïnals, comunitats de propietaris, AMPAs...) i relacionades amb problemes quotidians de la ciutadania (viatges, compres, llibres de text, contractació de productes financers...).

- **Exercirem el control del mercat minorista en punt de venda al consumidor/a.** Aquesta activitat és molt eficaç, especialment quan es tracta de campanyes d'inspecció en què la finalitat primera sigui detectar problemes i informar i assessorar els empresaris. L'activitat inspectora tradicional, amb procediments sancionadors, ha de ser residual i utilitzable només quan sigui necessària, casos de reincidència, problemes greus...

- Col·laborarem per tal que el **consum responsable s'inclogui en els programes educatius com a matèria transversal.** Tot i que no és una competència municipal estricta, és possible col·laborar en el disseny de materials educatius que ajudin a incorporar alguns aspectes de consum responsable en els currículums escolars, tant d'educació primària com d'educació secundària i de formació d'adults

- **Coordinarem les accions educatives del municipi per tal que tinguin màxima eficàcia.** És freqüent que cada àrea organitzi activitats informatives i educatives de manera independent, també en matèria de consum. Aquest sistema de funcionament és car i poc eficient ja que arriba amb dificultats a la població. Cal **aprofitar els recursos i coordinar les activitats de manera que l'aprenentatge i l'adquisició d'hàbits de consum responsable es faci d'acord amb les programacions educatives generals.**

- **Establirem mecanismes de consulta prèvia** (tipus Consell Local o Sectorial de Consum) per a totes aquelles matèries que puguin ser d'interès directe per al consumidor/a.

- **Signarem convenis amb organitzacions de consumidors/es per tal que col·laborin i complementin l'activitat de l'administració local.** Els acords de col·laboració amb organitzacions de consumidors/es poden ser interessants, sobretot en municipis petits on no sigui fàcil disposar d'infraestructures. Aquest tipus de col·laboració és particularment efectiva per desenvolupar activitats formatives i per a campanyes informatives. És possible signar acords de col·laboració per a prestació de serveis complementaris (serveis d'informació, tramitació de reclamacions, assessoria jurídica especialitzada, etc).

- **Fomentarem que les organitzacions veïnals actuïn també com a organitzacions de consumidors/es,** en aquells llocs on les organitzacions de consumidors/es no tinguin presència.

- **Integrarem al màxim possible totes les activitats relacionades amb el consum i la defensa del consumidor/a.** Sovint, en un mateix ajuntament hi ha serveis de

consum que fins i tot depenen d'una mateixa regidoria, que semblen independents (Oficina Municipal d'Informació al Consumidor, Junta Arbitral, Servei d'Inspecció,...) i que els ciutadans/es no visualitzen com un únic servei. Cal que **aquests serveis s'identifiquin com una unitat.**

- **Adscriurem els serveis de consum a l'Àrea de Participació Ciutadana.** L'objectiu de les polítiques de consum va molt més enllà de les àrees de salut pública o comerç.

ESPORT PER A TOTHOM

L'evolució que l'esport ha experimentat suscita nous problemes i planteja noves necessitats que han d'assumir adequadament els governs locals. Les dues característiques més acusades d'aquesta evolució (la seva universalització, d'una banda, i la consolidació d'un fort sector professional, de l'altra) exigeixen cada dia amb més urgència l'afirmació de l'esport com a activitat de ciutadania, de persones subjectes a drets i deures, amb iguals oportunitats, socialment actives, que es comporten lliurement i democràticament, capaces d'associar-se, d'exercitar la solidaritat i de donar continguts culturals a la seva activitat esportiva.

Per ICV-EUiA-EPM, les propostes que ens comprometem a articular en les nostres ciutats i pobles es fonamenten en l'afirmació **que l'esport és un dret de la ciutadania, que forma part del marc actual de l'Estat de Benestar i que, per tant, ha de ser fomentat amb recursos públics des de les administracions local i nacional.**

L'esport, d'una banda, és una activitat de caràcter civil o cívic i, de l'altra, és un dret que cal garantir a tots els ciutadans i totes les ciutadanes que ho vulguin. Constatem que cada vegada hi ha més presència i oferta des del sector privat; així doncs, és necessari la concertació dels objectius públics amb la gestió privada (en particular, amb els ens privats no lucratiu i associatiu) i sense desigualtats. Alhora, hem de promoure una diversificació de les activitats prou àmplia per poder recollir totes les necessitats de les persones usuàries.

Els ajuntaments han de ser, juntament amb el govern de la Generalitat de Catalunya, la primera instància de decisió de les polítiques esportives públiques i, per tant, l'interlocutor del conjunt de la societat civil esportiva. **No han de ser els gestors de l'esport.** Cal que defineixin els objectius i que administrin els recursos necessaris cap una concepció veritablement consorciada de la seva estructura i funcionament, cosa que el converteixi en un instrument real de concertació entre els ajuntaments i el sector privat.

Els recursos públics destinats a l'esport s'han d'esmerçar, prioritàriament, en l'àmbit educatiu on s'ha de garantir que les activitats dutes a terme estiguin al servei d'una educació igualitària i que tinguin present tant la diversitat de gènere i multicultural com l'atenció a les persones amb necessitats específiques. En aquest sentit, s'haurà de fer un èmfasi especial en la creació, la millora i l'adaptació tant de l'espai com dels programes, la formació continuada i professionals responsables per impulsar la millora de la qualitat de l'ensenyament.

L'esport professional és una realitat inqüestionable i autònoma dels poders públics, que requereix una regulació mínima, però suficient i eficaç, que en garanteixi la incardinació en el sistema esportiu de la ciutat i els pobles. **Especialment haurem de vetllar pels drets dels i les esportistes professionals, l'honestetat de la competició, la lluita contra les pràctiques irregulars, el dopatge, la violència, etc.** No podem menysprear la contribució de l'esport professional al conjunt del sistema.

Ens preocupa i **volem aconseguir una resolució correctament eficaç del paper de l'educació física i l'esport en l'etapa escolar** i el paper de conjunció que, juntament amb l'administració nacional, han de tenir els ajuntaments, les organitzacions esportives, escolars i d'altres entitats de lleure infantil i juvenil.

El creixement de la demanda esportiva no ha anat sempre acompanyat d'una oferta associativa prou amant a aquestes noves necessitats. Avui una bona quantitat de ciutadans i ciutadanes practiquen esport assíduament "per lliure". D'altra banda, la creixent identificació de la pràctica esportiva com a pur "consum" fa témer per la important aportació d'aquest sector a l'estructuració de la societat civil: l'associacionisme esportiu. Caldrà, doncs, que **els ajuntaments adoptin mesures de suport i foment de l'associacionisme esportiu en qualsevol de les seves modalitats: clubs, associacions, cooperatives de consum, etc.**

En aquest compromís d'ICV-EUiA-EPM per reforçar la cohesió social, pensem que **l'esport és un instrument excel·lent d'integració social per a les persones amb algun tipus de dèficit funcional, per a les persones migrades o per a d'altres col·lectius en situació de marginació.** Per aquesta raó, els nostres ajuntaments i el mateix teixit associatiu han de continuar treballant per generar les condicions i facilitar la pràctica esportiva a aquests grups socials.

L'esport és també una forma de promoure la salut de la ciutadania si es practica de forma adequada a les capacitats i les necessitats físiques de cada persona. Per aquesta raó, caldrà insistir i vetllar perquè continuïn les polítiques desenvolupades per la Secretaria General de l'Esport i el Departament de Salut, tant pel que fa a les polítiques preventives com a l'adopció de mesures i protocols terapèutics.

En darrer terme, volem manifestar que per a nosaltres **l'esport ha de ser organitzat de forma que respecti el medi ambient i els animals i que promogui l'aplicació de tècniques i procediments que contribueixin al desenvolupament sostenible.**

PROPOSTES

- **Els ajuntaments no són gestors de l'esport.** Cal que defineixin els objectius i que administrin els recursos necessaris cap una concepció veritablement consorciada de la seva estructura i funcionament, cosa que el converteixi en un instrument real de concertació entre els ajuntaments, l'associacionisme i el sector privat compromès amb l'esport com a valor públic.
- **Elaborarem un mapa d'equipaments esportius** que asseguri el gaudi de l'esport en les seves diferents modalitats esportives, garanteixi una distribució territorial de les instal·lacions convencionals de competició i lleure, tingui present la combinació dels equipaments de diferents usos en els mateixos espais i planifiqui tenint en compte la perspectiva de gènere.
- **Potenciarem la participació de les altres administracions i la societat civil,** federacions, consells, organitzacions empresarials i sindicals, etc. en els òrgans de govern dels equipaments i programes esportius.
- **Els ajuntaments hem de tenir les responsabilitats administratives referents a l'esport** en edat escolar (consells esportius inclosos): el foment de l'esport per a tothom, el suport de l'associacionisme esportiu i la construcció, el manteniment i la gestió de les instal·lacions esportives.
- **Desenvoluparem un sistema de relació administració pública-consells esportius basats en contractes-programa** a partir d'una planificació estratègica de cada consell.

- **Proposem que les subvencions a les entitats esportives recuperin la seva raó essencial d'eina de foment de l'activitat del món de l'esport**, per fer realitat els principis de llibertat i equitat i, per tant, han de ser **atorgades amb procediments de lliure concurrència, transparència, objectivitat i publicitat, amb bases reguladores concretes i estables per a tota la legislatura**, que garanteixin un real accés de les entitats a línies de subvencions autènticament identificades amb les seves necessitats per portar a terme programes amb un interès social mesurable.
- **Garantirem l'educació física escolar, transcendint dels Jocs Escolars Competitius, amb una oferta àmplia de pràctica esportiva i programes integrats d'esport i lleure.**
- **Vetllarem per la perfecta capacitat del personal responsable de les activitats cíviques i caldrà millorar la qualitat de l'oferta pública per dur-les a terme.**
- **Garantirem una oferta en la formació dels gestors i professionals del sistema esportiu.**
- **Impulsarem el paper de les dones en el món de l'esport**, fomentant l'equitat de gènere en tots els seus vessants; sigui amb el tema salarial, de representació, de govern, en les direccions associatives o ajudant a incentivar més llicències.
- **Regularem** que, en un període de temps suficient, **la representació del nombre de dones a les juntes directives de les entitats esportives** es correspongui, almenys, amb el nombre de dones esportistes que participin en les seves activitats.
- **Atendrem l'esport professional donant-li el caràcter plenament mercantil** i, per tant, autònom i no preferent en les subvencions a les societats que regeixen els equips que participen en competicions professionals, sigui quina sigui la modalitat esportiva o la forma que adoptin aquestes societats.
- **Impulsarem que l'administració educativa prengui les mesures per tal d'assegurar que cada centre incorpori en el seu projecte educatiu i curricular l'impuls de les activitats relacionades amb l'esport**, incloses aquelles que es realitzen fora de l'horari lectiu.
- **Garantirem l'ús dels equipaments i espais públics, especialment dels equipaments esportius dels centres educatius**, per a la pràctica de les activitats de lleure i de l'esport d'oci.

EIX 2. Ciutats i pobles per una nova economia ecològica i creadora d'ocupació.

- Els municipis i el territori generadors d'ocupació i treball (*ocupació, desenvolupament local, indústria, formació, comerç*)
- Finances locals, socialment i ambientalment sostenibles
- Gent compromesa amb la sostenibilitat (*prevenció del canvi climàtic, mobilitat, energia, residus, aigua, qualitat atmosfèrica*)
- Un urbanisme de valors. Ciutats i pobles per viure i conviure
- Turisme local de qualitat, responsable i sostenible
- Medi natural i agricultura. Defensa dels animals

ELS MUNICIPIS I EL TERRITORI, GENERADORS D'OCUPACIÓ I TREBALL

Una política transversal en ocupació, desenvolupament local, indústria, formació, comerç i turisme

POLÍTIQUES DE PROMOCIÓ ECONÒMICA I OCUPACIÓ

Sembla existir cert consens en què la millor manera de lluitar contra la desocupació és amb una política macroeconòmica que afavoreixi el creixement econòmic. També sembla necessària una política industrial que doni suport decididament a l'activitat industrial, la I+D+I, que capti nova activitat i lluiti contra la deslocalització; una millor connexió entre el sistema formatiu i el sistema productiu; un sistema fiscal que fomenti l'estalvi i la inversió, sense oblidar-nos d'altres factors com per exemple el de l'habitatge (que pot afectar de manera directa la mobilitat laboral).

En aquest context, i com a complement a altres intervencions més macroeconòmiques (política econòmica, fiscal, política educativa,...), les polítiques d'ocupació suposen una intervenció més directa que pretén l'ajust a curt termini en el mercat de treball, ajust que es mesura, fonamentalment, per la reducció de la desocupació a la seva mínima expressió.

A l'Estat espanyol la majoria dels programes i instruments existents en matèria d'ocupació van ser dissenyats en la dècada dels 80. Les circumstàncies de l'estructura productiva i del mercat de treball han variat substancialment, sense que ho hagin fet en igual mesura les polítiques d'ocupació.

En aquest sentit, caldria iniciar una reflexió i debat sobre un nou marc de les polítiques actives d'ocupació i introduir-hi els canvis necessaris per adequar-les a la nova realitat actual. Les polítiques d'ocupació necessiten una nova orientació; ens trobem en una situació de grans transformacions, de canvis de sectors i ocupacions, en el que es prioritzen sectors econòmics emergents, però també un moment on hi ha col·lectius que tenen més dificultats per millorar la seva situació. Ara és el moment per aprofundir en aquelles polítiques que posin els fonaments d'un canvi de model. En definitiva, el que cal és la revisió del conjunt de programes i polítiques actives d'ocupació per actualitzar-les, especialitzar-les i dotar-les de major integració i coherència. De fet, en aquests anys no hi hagut una redefinició de les polítiques actives d'ocupació, el que s'ha donat al llarg del temps és una adequació, sobretot a les directrius de la Unió Europea que ha estat la cofinancera de la major part dels programes en polítiques d'ocupació.

Cal anar de les polítiques d'ocupació a la dinamització i el desenvolupament socioeconòmic local del territori. Cal desenvolupar una visió emprenedora de les polítiques d'ocupació que posi accents, també, en la promoció econòmica, en la creació i consolidació d'empreses, en la cultura emprenedora, en l'emprenedoria social, en la responsabilitat social, en polítiques de conciliació i nous usos del temps, en la millora i revalorització de polígons d'activitat econòmica, en el suport a noves iniciatives. Cal superar l'assistencialisme, la visió individualitzadora de moltes de les polítiques d'ocupació.

D'altra banda, convé ressaltar l'escàs (per no dir nul) paper que aquest marc de distribució de competències atorga a l'administració local. Ni la Ley Básica de Empleo, ni el marc normatiu català, ni les lleis que regulen el règim local, preveuen un paper rellevant de l'administració local en matèria de foment de l'ocupació. I això malgrat que les comunicacions de la Unió Europea insten a fomentar l'acció local per a l'ocupació, per la proximitat als ciutadans/es i les empreses, així com per les experiències

acumulades que reflecteixen la idoneïtat de situar en aquest àmbit administratiu una major capacitat d'intervenció en les polítiques ocupacionals.

NECESSITAT D'UN CANVI D'ESCENARI

Els municipis catalans han tingut i tenen un paper actiu en les polítiques actives d'ocupació. Els municipis no han de ser escenaris passius, gestors de les conseqüències de la crisi. El municipalisme seguirà sent una peça clau de les polítiques actives d'ocupació en el territori, ja que **el municipi és el millor espai per detectar les necessitats i les oportunitats, tant de l'activitat econòmica, com del mercat de treball**; és al territori on s'integren i potencien els recursos públics, on es desenvolupen processos de planificació estratègica, on les polítiques públiques d'ocupació han de demostrar la seva validesa. El municipi és també l'espai per dinamitzar el diàleg, la concertació i la planificació estratègica. **Cal, doncs, descentralitzar les polítiques d'ocupació al territori, cal potenciar el territori com a instrument de planificació, de desenvolupament econòmic i d'interlocució.**

En aquest sentit, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en l'art. 170.1, reconeix que la Generalitat té competències executives en matèria de polítiques actives d'ocupació; alhora que l'article 84.2.i estableix com a competència de l'administració local la regulació de l'establiment d'autoritzacions i promocions de tot tipus d'activitats econòmiques, especialment les de caràcter comercial, artesanal i turístic i foment de l'ocupació.

Les administracions locals compten amb una gran capacitat i flexibilitat d'adaptació a la realitat social i econòmica basada en la proximitat que atorga un millor coneixement de les necessitats i potencialitats de les persones i empreses. Cal reconèixer i destacar el paper que les administracions locals han tingut al llarg d'aquests anys en el foment de les polítiques d'ocupació i en el desenvolupament local.

Reclamarem a la Generalitat i aplicarem als ajuntaments la generació de sistemes de finançament propi per dur a terme polítiques actives de mercat de treball i poder garantir el manteniment dels serveis. Per tant, lluitarem pel manteniment d'una imposició progressiva sobre rendes (tram autonòmic de l'IRPF), capital, patrimoni i transaccions financeres.

En definitiva, es tracta de treballar per integrar la feina que les entitats locals fan al territori per tal de:

- Millorar l'adaptació de les polítiques d'ocupació a la diversitat social, demogràfica, laboral, econòmica, cultural, etc., de cada territori.
- Empoderar els ajuntaments i altres entitats locals i socials en la política d'ocupació, seguint criteris de representativitat territorial.
- Garantir la continuïtat, la complementarietat i les sinergies en l'assistència a persones i empreses, a través de sistemes d'informació compatibles i de l'homogeneïtat progressiva de metodologies, instruments i actuacions.
- Facilitar la coordinació entre l'acció local i autonòmica.

PROPOSTES EN OCUPACIÓ

- Sol·licitarem a la Generalitat el **traspàs de les polítiques actives de mercat de treball (i dels recursos necessaris) al món local, en aplicació de l'article 84.2.i) del vigent Estatut**. Es tracta d'establir un nou model de relació entre les administracions autonòmica i local que configuren el sistema públic d'ocupació basat en el treball conjunt, la cooperació, la complementarietat entre polítiques i l'eficiència, per assolir una planificació més integrada i coherent de les polítiques actives que es desenvolupen a Catalunya.
- De manera transitòria, demanarem l'operativitat de la mesura 85 de l'Acord Estratègic, per tal d'avançar cap a una progressiva **descentralització de la gestió de les Polítiques Actives d'Ocupació**. Es tracta d'acomplir allò establert a la Declaració del Departament de Treball, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis per a una millor articulació de la xarxa d'ocupació pública de Catalunya, signada el gener de 2010 per la Generalitat de Catalunya i les entitats municipalistes, sense que s'hagi fet operativa fins ara.
- Potenciarem el territori com a instrument de planificació estratègica de desenvolupament econòmic i d'interlocució. Potenciarem nous instruments al territori, com per exemple **els governs territorials d'ocupació i desenvolupament econòmic com un espai de concertació i planificació en el territori integrat per l'administració autonòmica i l'administració local**.
- Impulsarem el funcionament dels Serveis Locals d'Ocupació com **una agència de col·locació**, per tal de fer front a les agències de col·locació privades i garantir així el caràcter públic dels serveis d'ocupació; si pot ser, mitjançant el paraigües de les administracions supralocals, com per exemple la Xarxa XALOC de la Diputació de Barcelona.
- **Promourem la incorporació, presència i permanència de les dones al mercat de treball en condicions d'igualtat**.
- **Promourem polítiques de conciliació i nous usos del temps**, implicant les empreses, les administracions i la societat civil.
- Reclamarem de la Generalitat la provisió de serveis que permetin la **conciliació entre la vida laboral i familiar**: incrementar la cobertura territorial i poblacional de serveis personals i associats a la **dependència, escoles bressol, centres de dia, residències**,...són activitats intenses en la creació d'ocupació, alhora que milloren la qualitat de vida de les persones.
- Vinculat a l'apartat anterior, **es vetllarà per l'adequació dels edificis destinats a la prestació d'aquests serveis públics, amb una política de rehabilitació més sostenible** en temps de crisi que la construcció d'infraestructures.
- **Impulsarem la utilització de les clàusules socials com a política d'ocupació en les licitacions públiques** per promoure l'ocupació de determinats col·lectius en risc d'exclusió. Obligació de què es contractin persones registrades com a aturades a les Oficines de Treball (OT). Cal parar especial esment a la introducció als plecs de clàusules del **compliment de la normativa laboral i els convenis col·lectius, com a causa de rescissió dels contractes públics**.

- **Bonificarem amb les ordenances fiscals les empreses que s'adaptin a les clàusules socials per a la contractació regular** dels col·lectius més desfavorits.
- Promourem accions de lluita contra l'exclusió social mitjançant polítiques que afavoreixin la inserció social i laboral: **mercats protegits, empreses d'inserció, microcrèdits,...**
- Encetarem **accions per tal de fer aflorar l'economia submergida, especialment en l'àmbit dels serveis personals**, donant suport, mitjançant subvencions a la contractació, clàusules socials, xecs-serveis o d'altres fórmules de mercat protegit, a la legalització d'aquestes activitats. L'administració local actuarà com a intermediadora entre la provisió d'aquests serveis mitjançant, per exemple, cooperatives i les necessitats detectades en un determinat territori.
- Influïrem des de l'administració en una major estabilitat i qualitat en l'ocupació, **no col·laborarem amb les ETT, ni empreses de serveis integrals, ni agències de col·locació amb ànim de lucre** (dit d'una altra manera, un compromís de no aplicar la reforma laboral en la matèria) en les contractacions municipals.
- **Promourem la igualtat d'oportunitats i la no discriminació en el treball de les persones amb especials dificultats.**
- Facilitarem la **presència de centres especials de treball com a pas previ als centres normalitzats i vetllarem pel desenvolupament del "clausulat social" en el que afecti el col·lectiu**. En el cas d'aquests col·lectius és especialment important la referència al compliment de la normativa laboral i convencional, perquè en alguns casos (no la majoria, afortunadament) són objecte d'explotació laboral en augmentar el marge de guanys de l'empresa adjudicatària respecte a d'altres empreses, sense que això repercuteixi en els treballadors/es.
- **Reclamarem a la Generalitat la creació de més Aules Actives com a instruments d'orientació, intermediació i recerca de feina.**
- **Establirem mesures positives per afavorir la contractació juvenil en la contractació pública, així com en les clàusules i plecs de condicions de les subcontractacions.** Introduïrem mesures d'acció afirmativa en els àmbits del mercat laboral on les persones joves no estan prou representades. L'objectiu és tenir una força de treball diversa i es basa en l'èxit de les polítiques d'acció afirmativa per qüestions de gènere i edat.

1. PROPOSTES EN DESENVOLUPAMENT LOCAL

- Revisarem i adequarem la **planificació d'usos urbans** i les normatives dels nous sectors de planejament per aconseguir un model de ciutat que compatibilitzi les activitats industrials i comercials amb la residència i l'habitatge. Promourem la màxima activitat econòmica en cada barri de les ciutats i els pobles i revisarem les llicències d'activitats molestes i insalubres per a la seva actualització ó no concessió.
- **Reclamarem a la Generalitat el manteniment i extensió dels programes adreçats a territoris desfavorits: Llei de Barris** (i treballs als barris), treball a les comarques. Des d'un perspectiva d'enfocament integral i no només ocupacional.

- **Afavorirem les dinàmiques de les associacions de pagesos i pageses que treballen per una producció agrícola sostenible.** Promocionarem els productes agrícoles locals.
- Fomentarem l'activitat i la cultura emprenedora. **Continuarem impulsant la tasca dels serveis locals de suport a nous emprenedors/es.**
- **Fomentarem l'establiment d'acords voluntaris, contractes, consorcis públic-privats i convenis de col·laboració entre l'ajuntament i els actors econòmics per al desenvolupament econòmic sostenible del municipi.**
- **Acompanyarem i donarem suport a l'associacionisme** dels treballadors/es autònoms i dels microempresaris/es i, en general, d'aquelles empreses que generin ocupació, **facilitant el seu accés a subvencions d'altres administracions, donant assistència tècnica en el seu projecte empresarial o en els processos de selecció de personal o mitjançant una fiscalitat municipal orientada al suport a la generació d'ocupació.**

2. PROPOSTES PER FER DE LA INDÚSTRIA UN SECTOR DINAMITZADOR D'OCUPACIÓ

Moltes de les ciutats dels diferents entorns metropolitans industrials de Catalunya, com poden ser els municipis del Vallès, del Baix Llobregat, però també d'altres comarques industrialitzades, tenen com a element nuclear de la seva història recent i del nostre teixit econòmic **una clara voluntat i vocació industrial.**

En un horitzó de crisi, de precarització, cal apostar per **un canvi de model econòmic i productiu** que integri el desenvolupament econòmic, social i ambiental, que aposti per una **economia productiva** (valors de l'economia social) que afavoreixi l'ocupació de qualitat, la igualtat d'oportunitats i la cohesió social.

La crisi hauria de suposar una **reorientació de les polítiques de les infraestructures**, abandonant programes obsolets. Per exemple, per millorar la competitivitat del teixit industrial cal prioritzar el transport ferroviari de mercaderies i la complementarietat dels sistema de transport (el que sorprèn de l'elecció del ferrocarril d'alta velocitat com a estrella del pla d'infraestructures és el seu escàs impacte sobre l'economia productiva). Prioritat del transport de proximitat.

En matèria d'infraestructures cal **prioritzar aquells projectes que permetin acollir noves activitats productives, amb alta rendibilitat social**, generadors d'ocupació i noves professions i que apostin per canvis de models productius. Impulsar xarxes i partenariats (públics i privats) en àrees estratègiques. Prioritats compartides.

Importància de l'economia sostenible com a motor de creixement econòmic i d'ocupació. Cal promoure, amb el suport de les altres administracions, projectes integrals de millora i rehabilitació de barris, habitatges i edificis, que permetin incorporar centenars de persones com a agents actius del canvi energètic. Plans d'eficiència, reducció de la intensitat energètica. Projectes ambiciosos per a la promoció de sostres solars als polígons industrials (amb el concurs de diferents agents), etc.

Ecoinnovació, entesa com un factor de canvi que ajudi a reduir l'ús dels recursos naturals i la degradació ambiental. Aplicat als nostres sistemes productius mitjançant noves idees, nous dissenys i productes adaptats als nous temps.

Actuacions encaminades a la **reducció de la intensitat energètica dels nostres sistemes productius i econòmics, incorporant la promoció de les energies renovables**, que a més de reduir la nostra dependència exterior energètica i lluitar contra els efectes del canvi climàtic, ens permet obrir nous espais per a noves professions. A tall d'exemple: els agents energètics d'edificis (projecte que desenvolupen diferents ajuntaments amb la col·laboració d'universitats i empreses d'economia social).

Policentrisme industrial, nova indústria des d'una vessant territorial. Xarxa de ciutats i plataformes. La indústria catalana és un conjunt d'activitats en creixement (en termes d'ocupació i competitivitat), però cal afavorir el trànsit cap a una economia on guanyin pes les activitats intensives en tecnologia i coneixement. La dimensió de les empreses és molt petita, limita la seva capacitat d'innovació. Cal doncs ajuntar, combinar, models industrials i models territorials. Cooperació i complementarietats.

La política industrial ha de fomentar la capacitat d'innovació del conjunt d'empreses. Millorar els mecanismes i els instruments de planificació i suports als entorns i teixits empresarials. Facilitar la interacció entre el teixit productiu i els centres d'innovació (departaments universitaris, centres tecnològics, empreses de referència, etc.).

Capacitat d'innovació per competir globalment i **intervenir en nous sectors emergents. Béns socials intensius en coneixement en àmbits com la salut, l'atenció a les persones (l'envelliment de la població) i el medi ambient.**

Cal un **nou enfocament del desenvolupament local associat a l'ús de les tecnologies netes**, estalviadores, eficients.

Millorar el **sistema formatiu**, de capacitació i **acreditació professional** dels nostres entorns.

L'increment del pes del sector terciari obre noves oportunitats. Cal facilitar els **mecanismes d'interacció de tots els agents i fomentar el coneixement i l'aplicació d'innovacions** (tecnològiques i no tecnològiques) que dotin les empreses d'un major valor afegit i capacitat per competir en l'àmbit internacional.

Les economies de futur són les que aposten per incrementar la despesa pública i privada en R+D+I, per un **ensenyament i uns sistemes de qualificacions professionals acreditades, una formació de qualitat al llarg de tota la vida**, una productivitat sustentada en l'eficiència energètica del nostre teixit productiu, el consum responsable i uns sistemes d'innovació que permetin aprofitar totes les potencialitats creatives, tecnològiques i de les organitzacions socials.

La **nova economia** vol dir, també, incorporar una nova mentalitat per desenvolupar productes i processos ecoeficients, el que s'anomena "innovar al llarg del cicle de vida dels productes". Una lògica transversal que ha de presidir les activitats econòmiques i empresarials del futur. Les ciutats i economies que aposten per l'eficiència energètica, l'ús intel·ligent de les energies renovables, les que milloren els processos productius i aposten per la innovació sustentades en criteris de sostenibilitat són, sens dubte, les economies de futur.

Cal reivindicar i **enfortir el perfil industrial de moltes de les nostres ciutats, facilitant el procés cap a un model productiu més eficient, més eficaç, més competitiu i més equitatiu.**

PROPOSTES:

- **Contribuirem des dels governs locals a reforçar la vocació i el futur industrial dels nostres territoris.**
- **Promourem accions i projectes d'economia productiva que incideixin en un canvi de model econòmic.**
- **Afavorirem aquelles infraestructures que permetin acollir noves activitats productives, amb alta rendibilitat social, generadores d'ocupació i noves professions.**
- **Promourem noves formes d'economia social (cooperativisme), d'innovació social en els projectes industrials.**
- **Enfortirem la importància de l'economia sostenible com a motor de creixement econòmic i d'ocupació.**
- **Fomentarem la innovació (tecnològica i no tecnològica), la interconnexió, la complementació i la cooperació entre els agents d'innovació i les empreses del territori.**
- **Potenciarem parcs i/o nous polígons d'activitat econòmica amb una visió integradora en l'entorn urbà, incorporant els valors de l'ecoinnovació i la sostenibilitat.**
- **Farem promoció del sòl industrial com a espai estratègic per impulsar nova activitat econòmica.**
- **Impulsarem línies d'actuació, amb participació pública i privada, que contribueixin a la revalorització i millora dels polígons d'activitat econòmica: promoció Paes, elaboració de plans estratègics de dinamització, model de gestió, creació figura gestor de Paes, mobilitat, etc.**
- **Impulsarem un pla d'accés mitjançant transport col·lectiu als polígons industrials.**
- **Impulsarem la inversió creadora de llocs de treball d'economia verda, apostant per sectors d'activitat com les energies renovables o la indústria ecoeficient.**
- **Impulsarem actuacions que generin l'obtenció de sòl públic per desenvolupar activitat econòmica al municipi.**
- **Impulsarem l'economia social i el tercer sector.**

- Farem de **la responsabilitat social empresarial un eix estratègic del model territorial**. Potenciarem el territori socialment responsable per fomentar un model econòmic i productiu més sostenible i compatible amb la cohesió social.
- **Potenciarem la responsabilitat social a les empreses**: identificar bones pràctiques, promoure bones pràctiques, impulsar el Certificat d'empresa socialment responsable.
- Impulsarem el servei **d'informació i assistència tècnica a les empreses** que es vulguin instal·lar als nostres municipis.
- **Potenciarem programes** adreçats a la promoció i consolidació de l'activitat empresarial; **oferint consultories estratègiques i/o operatius i formació per a la millora de la competitivitat de les Pimes**.
- Potenciarem **programes de formació i d'assessorament tècnic a les PIME** per a la millora de la qualitat i de la gestió ambiental i per a la innovació tecnològica.
- **Impulsarem projectes d'ecologia industrial aplicats als polígons industrials ja consolidats** per incrementar els resultats ambientals i econòmics **a través de la col·laboració en la gestió del medi ambient i dels recursos** (aigua, energia i materials); és a dir, **potenciant l'aprofitament i la reutilització (residus industrials, aigües residuals) o la transferència dels mateixos**.

3. LA FORMACIÓ ÉS UNA EINA PER A L'OCUPACIÓ DE QUALITAT

La Formació Professional és un factor clau per permetre un canvi de model productiu i una ocupació de qualitat. Té una rellevància estratègica i tot, i que ha avançat en els últims anys, la Formació Professional té encara deures pendents: **de prestigi**, de guanyar en consideració social i **esdevenir una de les grans prioritats educatives**, d'ajustar l'oferta formativa a la demanda, d'apropar encara més empreses, agents socials i territorials al disseny dels plans formatius, de millorar el funcionament i el rendiment ocupacional i la contínua, de promoure la creació de centres que integrin els tres subsistemes.

Hi ha dos contextos que encara fan posar més èmfasi en la importància de la formació associada a l'ocupació de les persones: la crisi i Europa. Els darrers estudis ens anuncien que l'ocupació que es generarà en el context europeu en un 35% serà amb un alt nivell de qualificació i el 50% amb un nivell de qualificació de nivell mig. Això ens ha de fer **replantejar l'estratègia de formació per evitar l'exclusió social del conjunt de treballadors i treballadores, especialment del jovent on l'atur per la manca de llocs de treball o per la manca de qualificació és especialment virulent.**

Aquestes qualificacions necessàries són les que ha de garantir el sistema de Formació Professional. Els objectius marcats per l'acord estratègic per a la competitivitat i el desenvolupament del II Pla General de la Formació Professional han permès que en aquests darrers anys s'hagi avançat en la direcció de la integració de tot el sistema (inicial i per a l'ocupació), en la seva flexibilitat, en els processos d'acreditació i de reconeixement de la formació i de l'experiència laboral, en la percepció i valoració social d'aquesta formació. Aquest camí no està acabat (encara queden aspectes legislatius i normatius pendents) i caldrà seguir el seu desenvolupament per no perdre des del territori més proper cap oportunitat que se'n desprengui.

Així doncs, **les accions hauran d'anar especialment encaminades a fer front a les causes de l'abandonament prematur dels camins formatius per part del jovent, formar les persones que volen millorar la seva qualificació, tant si estan a l'atur com en actiu.**

Mentre des de l'administració educativa s'avança amb els canvis estructurals en el sistema obligatori per elevar la competència educativa de l'alumnat i es lluita per minvar el fracàs escolar, cal garantir una atenció i uns recursos per atendre els joves que no acrediten l'ESO per tornar a una experiència d'èxit personal i qualificar-se.

La consolidació dels programes de qualificació professional inicial aquests darrers anys ha de suposar un pas qualitatiu i pràctic important per connectar i reconèixer aquest primer nivell d'FP amb la resta de la formació. Aquests cursos adreçats al jovent que no acredita l'ESO han de permetre dotar-los d'una primera qualificació que els iniciï en una línia d'èxit on segurament hi ha un cert fracàs acumulat. I generar la necessitat en positiu de continuar el camí de l'acreditació o de l'accés als cicles formatius -caldrà evitar, en la mesura del possible, el pas al món laboral de forma prematura, i en condicions de qualificació incipient-; en tot cas, aquesta primera qualificació els inicia en millors condicions en el joc inicial d'una primera feina qualificada i en un joc d'anada i tornada del sistema de formació en una visió de formació permanent i al llarg de la vida.

Més enllà del jovent, els treballadors i les treballadores -en actiu o a l'atur- han de poder trobar en els nous processos de reconeixement i acreditació de l'experiència i la formació no formal vies per millorar la seva qualificació i progressar en la seva vida personal i laboral, sent més competius en els nous perfils professionals que es generin al seu voltant.

En aquest escenari general des del territori, des de la proximitat, els ajuntaments, més enllà de competències i recursos disponibles, tenen una gran tasca a desenvolupar: la que històricament han anat exercint i la que els reptes d'aquest nou escenari necessiten. Cal fer nostre tot el bagatge acumulat d'experiències reeixides que molts municipis desenvolupen per fer front a aquests reptes.

PROPOSTES

- Mantindrem els **esforços i recursos envers la formació per a l'ocupació** que molts ajuntaments destinen, tot treballant per una oferta equilibrada d'FP (inicial i per a l'ocupació) en el territori proper.
- **Col·laborarem en el desplegament de mecanismes d'informació i orientació** per aprofitar exhaustivament els recursos formatius a l'abast de la ciutadania.
- **Promourem i liderarem fórmules de participació com els Consells de Formació Professional**, que s'han mostrat com a instruments útils per a la coordinació i promoció d'accions entre tots els agents econòmics i socials de ciutat, en camps com el de la promoció de l'FP, de les pràctiques en empreses, assistència a les necessitats dels centres educatius i empreses, trasllat d'elements de planificació a les administracions,...
- **Desenvoluparem programes de suport a les transicions** (de l'ESO a la postobligatòria, o al món laboral): com els programes de tutoria d'acompanyament o els *Tastets d'oficis*.

- **Treballarem per la qualitat i la quantitat de PQPIs i afavorirem els processos d'acreditació de l'ESO i el pas a cicles formatius.**
- **Aprofundirem en els Plans Locals de Formació Permanent.**
- **Promocionarem els programes de formació i treball** (escoles tallers, tallers ocupacionals, cases d'ofici). En aquest sentit, vetllarem pel correcte funcionament de programes de la Generalitat com el *Suma't*, especialment per la tria d'empreses que garanteixin una formació capacitadora per les persones que hi formen part.
- Establirem **itineraris personals formatius a mode de cicle vital** que permetin millorar les ràtios d'inserció laboral i de qualitat de l'ocupació.
- **Garantirem convenis amb el Departament d'Educació** que assegurin instruments que permetin transferir i capitalitzar l'experiència professional i la formació ocupacional, **que permetin crear itineraris de formació professional. Programa "Qualifica't".**

4. VOLEM UN COMERÇ PER DONAR VIDA I OCUPACIÓ A LES CIUTATS I SERVIR A LA CIUTADANIA

L'adopció de polítiques de suport al comerç minorista local va produir-se fa uns 15 anys com a resposta a la crisi que experimentaven els comerços dels centres urbans per un seguit de causes, entre les quals va adquirir un gran protagonisme la proliferació de centres comercials periurbans i de grans superfícies.

Per als ajuntaments, trobar un equilibri entre aquests dos models de comerç no ha estat fàcil, més tenint en compte que el manteniment del primer (petit comerç urbà) comportava importants inversions i despeses per als consistoris i el desenvolupament de l'altre (comerç de grans establiments) anava acompanyat d'ingressos immobiliaris i l'aprovació d'una part considerable de la ciutadania.

Avui en dia les coses han canviat. L'oferta comercial és, en general, suficient i prou diversificada, amb la introducció de múltiples formats i canals de venda. És cert, també, que l'atracció irresistible que exercien els grans equipaments comercials s'ha anat esmorteint, en part per la pèrdua de l'"efecte novetat", però també perquè apareix una consciència cada cop més gran sobre els avantatges del comerç de proximitat i de qualitat, en especial en els productes de primera necessitat, com els aliments.

D'altra banda, **el marge per al desenvolupament de noves grans superfícies comercials s'ha reduït substancialment, en gran part gràcies a que aquest model de comerç, amb els seus impactes territorials, ha estat combatut pel Govern d'Esquerra de la Generalitat de Catalunya amb molta més força que en governs anteriors** (i molt probablement, més del que ho farà el govern actual), amb normatives com el Decret Llei 1/2009 d'ordenació dels equipaments comercials que ha significat, a banda d'una adequació a les exigències de la directiva europea de lliure circulació de serveis, l'establiment de límits importants a aquest model que té la seva raó de ser en els moviments especulatiu de capital més que no pas en la vocació de servei que es reclama a qualsevol operador comercial. La crisi econòmica i immobiliària ha influït també en la capacitat per portar a terme aquest tipus de projectes.

Així mateix, **un nombre creixent de viles i ciutats del nostre país han invertit força recursos en aspectes com l'accessibilitat, la neteja, la seguretat o la millora de l'espai públic i els elements urbanístics i de mobiliari que contribueixen a un millor comerç**, de tal manera que, en general, podem considerar que disposen de millors centres urbans –i millor comerç en ells- que una dècada enrere.

La creació i/o enfortiment d'associacions de comerciants adaptades als nous temps ha estat també un dels èxits –i alhora factor d'èxit- d'aquestes polítiques locals, que han tingut en la remodelació i en alguns casos recuperació dels mercats municipals com a locomotora comercial i com a centre de vida social dels municipis una de les seves actuacions més emblemàtiques arreu.

Però el sector ha d'afrontar encara molts **reptes**. La crisi ens ha marcat nous horitzons. Hi ha un canvi d'escenari, el cicle expansiu dels últims anys, massa focalitzat en la construcció i en un ritme de consum per sobre de les possibilitats reals de les famílies. Hi ha canvis socials, econòmics i tecnològics que està confluint i influïnt en la nostra realitat més quotidiana: el paper de les tecnologies d'informació i comunicació, d'Internet i les xarxes socials, la nova Llei de comerç, i les figures urbanístiques de les TUC, com a elements ordenadors i que pretenen definir un entorn on convisquin equilibradament l'ús residencial i el comercial, donant resposta a les necessitats bàsiques de la població, una contenció del consum, etc.

La contínua pressió que exerceixen els grans operadors per assolir unes condicions de major flexibilitat en termes d'obertura dels establiments o de **permissivitat amb determinats tipus de venda**, que difícilment seria capaç de resistir el segment més tradicional -encara força nombrós-, de l'oferta i amb ell, de nou, aquest model de comerç urbà, de major proximitat. Per tant, molts sectors econòmics, i el comerç i el serveis també, necessiten redefinir la seva estratègia, adaptar-se a unes circumstàncies diferents a les noves tendències. **Cal visió estratègica a mitjà i llarg termini.**

És per això, en ares de **mantenir l'equilibri entre els diferents formats comercials, vetllar pels drets dels consumidors i les consumidoras i els dels treballadors i les treballadores del sector**, així com assegurar que les nostres viles i ciutats es trobin ben servides comercialment però sense perjudicar el bon desenvolupament de les funcions urbanes dels espais tradicionalment destinats a l'activitat comercial, que proposem que els nostres municipis adoptin les següents directrius d'actuació en matèria de comerç minorista, sigui quina sigui la política comercial del nou govern de la Generalitat:

PROPOSTES

- **Identificarem punts forts i febles de l'oferta comercial del municipi i l'estructura de la demanda, així com l'encaix dels eixos comercials.** Establirem un conveni de col·laboració amb el comerç urbà per fomentar la compra al municipi.
- **Apostarem pel comerç urbà de proximitat tot potenciant els nuclis urbans respecte de les perifèries.**
- **Abandonarem els projectes que signifiquin la instal·lació de grans superfícies comercials fora de la trama urbana o que, trobant-se dins d'aquesta, no representin una integració real amb el teixit comercial i l'espai públic existent.**

- **Establirem aliances, preferentment mitjançant associacions locals**, amb aquells comerços que estiguin disposats a contribuir a la millora de la qualitat de l'espai públic i a la dinamització de la vida social i cultural del municipi o barri en el que es troben.
- **Farem dels mercats municipals les veritables locomotores comercials dels centres urbans**, enfocant-los cada cop més cap a una oferta de major qualitat i major base local i perquè actuïn, al mateix temps, **com a promotors dels bons hàbits alimentaris de la població**.
- **Estimularem una major presència de productes de proximitat, locals, ecològics i de comerç just** en l'oferta comercial de les nostres viles i ciutats, tant en els establiments permanents com en els temporals (mercats ambulants, fires, etc.) ja que comporta beneficis socials, econòmics i mediambientals.
- Vetllarem pels drets dels consumidors i consumidoras, **promourem mesures informatives i de conscienciació dels drets dels treballadors i treballadores del comerç**, especialment en el petit comerç i els establiments de proximitat del barri.
- **Donarem suport i difusió als comerços que portin a terme mesures de responsabilitat social empresarial en l'exercici de la seva activitat**, sigui tant a nivell intern (política de recursos humans, per exemple) com de cara al seu entorn (col·laboració amb el teixit associatiu local).
- **Promourem acords entre els establiments comercials per racionalitzar els usos del temps i mantenir una oferta diversificada al servei de tothom, en especial en els municipis catalogats com a turístics**.
- **Assegurarem el compliment de les normatives existents**, entre d'altres, en matèria d'horaris comercials, fórmules i modalitats de venda, seguretat i drets dels consumidors i les consumidoras i recollida i tractament de residus.
- **Promourem una imatge de les zones comercials amb personalitat pròpia i respecte pels elements patrimonials i l'espai públic**.
- **Reconeixement públic dels establiments comercials amb una trajectòria més llarga** com a defensa de la diversitat i la personalitat comercial dels nostres centres urbans, davant de la creixent uniformització que experimenten en la composició i la titularitat dels establiments en tot el país.
- **Potenciarem l'associacionisme entre els comerciants**.
- **Reactivarem comercialment els cascals antics de les nostres ciutats i pobles**.
- **Potenciarem les interrelacions entre els serveis i el comerç local** amb les empreses de la zona.
- **Impulsarem iniciatives comercials mediambientals en els hàbits de compra, com per exemple les campanyes de sensibilització per reduir l'ús de bosses de plàstic**.

Municipis petits

- **Assegurarem l'existència d'una oferta comercial de béns de primera necessitat** suficient per a la població del municipi, principalment mitjançant un model de **comerç de proximitat**.

Municipis mitjans

- **Potenciarem la centralitat comercial del centre urbà al voltant de la figura del mercat municipal.**
- **Fomentarem la col·laboració dels establiments comercials** en la prestació de serveis per als consumidors/es, com ara **el repartiment a domicili**.
- **Implicarem els grans operadors comercials en l'estratègia de foment i dinamització del comerç local.**

Municipis grans

- **Vetllarem per l'equilibri comercial en el conjunt del municipi, creant centralitats comercials** i mecanismes de col·laboració anàlegs als dels municipis mitjans en els barris.
- **Professionalitzarem, en estreta col·laboració amb les associacions de comerciants corresponents, la gestió de les principals àrees i eixos comercials**, mantenint, en tot cas, la garantia del respecte a l'interès públic en les actuacions que es portin a terme.
- **Treballarem per impulsar Àrees de Promoció Econòmica Urbana (APEU)**, articulant un sistema d'autogestió professional i amb capital d'autofinançament per desenvolupar projectes de dinamització comercial d'aquestes zones.

FINANCES LOCALS, SOCIALMENT I AMBIENTALMENT SOSTENIBLES

El delicat escenari pressupostari municipal dels propers anys, fins que no hi hagi un nou model de finançament local

Les dificultats a l'hora d'elaborar els pressupostos municipals per al 2011 i els anys posteriors, mentre es mantingui en vigor l'actual model de finançament local, són extremes.

Hi ha diversos motius pels quals s'han agreujat aquestes previsions pressupostàries municipals, bé per les conseqüències de la crisi, bé per decisions polítiques del govern de l'Estat espanyol (amb la seva extrapolació a la Generalitat de Catalunya), per algunes actuacions de la Generalitat vers els ajuntaments i, també, per decisions pròpies de cada ajuntament.

Un dels principals ingressos ordinaris dels ajuntaments, les transferències corrents de l'Estat, es van veure reduïdes el 2010 en un 9,5% de mitjana al conjunt de l'Estat, com a conseqüència de la davallada dels ingressos estatals. Per al 2011 han crescut un 9% de mitjana, la qual cosa dona com a **resultat uns menors ingressos per al 2011 respecte del 2009**. Regularment les transferències de l'Estat s'incrementaven de mitjana entre un 4% i un 5% cada any, però els darrers dos anys han disminuït entorn d'un 2%.

Aquestes transferències corrents es veuran reduïdes, en gairebé tots els municipis, per l'impacte de la devolució de la liquidació del 2008 xifrat en 1.550 M€ en el conjunt de l'Estat (290 M€ a Catalunya). El govern de l'Estat ha fixat que els ajuntaments li hauran de retornar aquest "excés" durant els propers 5 anys. No podem obviar que, un cop s'efectuï la liquidació del 2009 (a mitjans de 2011), **es pot reproduir una situació similar, o segurament pitjor**, ja que tot apunta que el 2009 els ingressos de l'Estat van ser inferiors als del 2008. Per tant, en els propers mesos com a mínim es duplicarà aquest problema.

La gran majoria d'ajuntaments van aprovar **congelació de les ordenances fiscals per al 2010 i 2011** (impostos locals, taxes i preus públics), tant per la crisi com pel fet que l'IPC es va mantenir la major part del 2009 en xifres negatives o properes a zero.

Tanmateix, continua el degoteig a la baixa de diversos ingressos municipals que, o bé **estan lligats a l'activitat econòmica** (Impost de Construcció i Obres (ICIO), Impost d'Activitats Econòmiques (IAE), llicències d'obres i d'activitats, cànons, ocupació de la via pública,...), o bé **estan associats a l'activitat personal** (serveis de cultura, esports, educatius,...) i que, per una prioritat de despesa en les unitats familiars que estan patint més profundament la crisi, continuen perdent usuaris/es.

La despesa ordinària ha crescut per l'aplicació dels nous tipus d'IVA, 18% el tipus normal i 8% el tipus reduït (front del 16 i del 7% vigent fins a l'1 de juliol de 2010). D'altra banda, també creix per la **contínua assumpció de nous serveis** (o, sobretot, l'ampliació dels existents) dels quals els ajuntaments no en tenen la competència (escoles bressol, escoles de música, arts i oficis,...) i, també, perquè **cal seguir donant cobertura a les noves necessitats de la ciutadania per la crisi**.

Tot plegat comportarà, novament, un dèficit en el funcionament ordinari dels ajuntaments que incrementarà, encara més, les fortíssimes tensions de tresoreria que ja estan patint enguany i que impliquen perjudicis per als proveïdors/es habituals dels ajuntaments (molts d'ells autònoms/es i Pimes) cosa que no ajuda gens a activar l'economia productiva per sortir de la crisi.

IDEES FORÇA

1. **La necessitat urgent d'un nou model de finançament local.**
2. **Política econòmica combinant adequadament l'equitat i l'austeritat.**
3. **Implementació de la tarifació social.**
4. **Desplegament estatutari en matèria de règim local.**
5. **Participació en més tributs i retorn de l'IVA de les inversions municipals.**
6. **Fons de transferència extraordinari no condicionat.**

EIX 1.- La necessitat urgent d'un nou model de finançament local

La situació de crisi econòmica obliga els ajuntaments a aprofundir en les polítiques socials de proximitat. Per garantir-ne l'eficàcia, ja **fa temps que es fa imprescindible afrontar una reforma estructural del sistema de finançament dels ajuntaments**, que els proveeixi dels recursos suficients per desenvolupar plenament aquelles competències que han assumit, bé per deixadesa de l'administració competent, bé per voluntat pròpia davant les necessitats de la ciutadania del municipi.

Aquesta crisi, per les seves particularitats, afecta de manera molt important les economies locals i ho fa des d'una **doble vessant: atur i pèrdua de competitivitat** i, alhora, **aflorament de noves necessitats personals i familiars**. La crisi ha fet aparèixer un nou perfil d'usuari/a de serveis socials: unitats familiars amb tots els membres a l'atur, amb prestacions i subsidis molt per sota dels seus ingressos anteriors i amb un important endeutament familiar o, si més no, una forta càrrega de despesa per l'habitatge habitual.

Tot i ser veritat que la majoria de competències sobre les quals es fa necessari actuar corresponen a d'altres nivells de l'administració (Estat i Generalitat), això no pot servir com a excusa perquè els governs locals es quedin de braços creuats, atès que no podem oblidar que els **ajuntaments són l'administració més propera a la ciutadania** i, per tant, qui majoritàriament rebrà les peticions d'actuacions directes i específiques per part de totes aquelles persones que més directament pateixen els efectes de la crisi.

En aquest context, la tasca de l'administració local té una doble vessant: per una banda, **detectar les necessitats més bàsiques de la ciutadania sobrevingudes per la crisi i, d'altra banda, fer propostes de polítiques de xoc** per tal d'encarar-les exigint, això sí, que la resta d'administracions públiques compleixin, alhora, amb els seus deures i competències.

El plantejament, per tant, ha de ser molt proactiu, doncs és el que espera la ciutadania del seu ajuntament i també el que pertoca des d'una sensibilitat d'esquerres de debò. Aquest paper proactiu només es pot plantejar si l'ajuntament té garantits els recursos

per afrontar-lo, recursos que haurien d'anar creixent anualment en proporcions similars al creixement de les noves necessitats de la ciutadania.

Cal doncs, més que mai, exigir **un acord urgent entre govern de l'Estat, Generalitat de Catalunya (CCAA) i entitats municipalistes per un nou model de finançament local** que hauria d'entrar en vigor el més aviat possible.

Ara, a més, insistim en la urgència de l'acord per un nou model de finançament local i de la seva entrada en vigor. **No acceptarem cap nova demora** en aquest tema.

Cal, però, treballar a fons per tal **d'optimitzar al màxim tots els recursos disponibles**, en base a criteris d'eficiència i eficàcia. De poc ens servirà incrementar els recursos si no se'n fa una utilització òptima. La ciutadania ha de tenir la percepció que es fa una utilització eficient dels recursos municipals.

Finalment, des de la coalició ICV-EUiA-EPM pensem que l'aprovació d'un nou model de finançament local, tanmateix, podria servir per impulsar mesures per evitar el dúmping fiscal entre municipis teòricament similars.

Criteris per al nou model de finançament local

- Adaptar-se a les necessitats reals: **tenir en compte el marc competencial, les necessitats reals de despesa dels nostres municipis. No podem acceptar cap traspàs més de serveis al món local sense el corresponent finançament.**
- **Respectar i ampliar l'autonomia financera dels municipis:** tal com proposem en el cas de la Generalitat de Catalunya, la capacitat de prendre decisions sobre el volum global dels seus recursos, com els obtenen i sobre com i amb què els gasten.
- La participació dels municipis en els tributs de l'Estat: tenir en compte que els ajuntaments estan assumint la prestació de serveis molt vinculats a les persones i no només a la propietat immoble. Això fa replantejar l'actual paper de l'IBI com a principal figura impositiva dels municipis i **obrir la possibilitat que participem d'una cistella més àmplia de tributs.** Des d'ICV-EUiA-EPM **proposem elevar la participació dels ens locals en els tributs de l'Estat, garantint la cessió d'un significatiu percentatge de l'IRPF i l'IVA cap als ajuntaments.**
- Incrementar la participació en els ingressos de l'Estat: el **compliment d'un principi d'igualtat de recursos entre els governs municipals.** Això passa per replantejar-se el funcionament de l'actual subvenció incondicionada que reben de l'Estat. Per als municipis petits qualsevol proposta ha de passar per un augment de les transferències corrents, ampliant el Fons de Cooperació Local ja existent.
- La reforma de la Llei d'estabilitat pressupostària: els municipis realitzen una important activitat inversora, el finançament de la qual justifica en molts casos, l'endeutament. **Els municipis estan sent les principals víctimes de la Llei d'estabilitat pressupostària.** Cal una reforma en profunditat d'aquesta llei de manera que el compliment de l'estabilitat pressupostària sigui contemplada de manera dinàmica dins d'un cicle econòmic (que es podria establir en sis anys), sense exclusió de cap municipi, alhora que **defensem l'augment del dèficit permès per al finançament d'inversions que milloren la capacitat productiva i la cohesió social.**

- **Avançar en la fiscalitat ambiental i de l'activitat econòmica:** cal fer un avenç important cap a la inclusió de la fiscalitat ambiental i afrontar la substitució de l'actual IAE (totalment desfasat, inadequat i gairebé marginal) per una nova figura tributària sobre l'activitat econòmica.

EIX 2.- Propostes per garantir la suficiència financera municipal

En aquest escenari tan delicat els ajuntaments es pregunten com poden afrontar els propers anys, fins que no hi hagi un nou model de finançament local, amb uns pressupostos en els que, a banda que quadrin els números, siguin, alhora realistes i, per tant, es puguin executar en la seva totalitat en les despeses (o com a mínim gairebé totalitat); és a dir, que els ingressos que es necessiten estiguin plenament garantits.

La resposta no està exclusivament en les seves mans, que també, ja que depenen, i molt, de decisions polítiques del govern de l'Estat espanyol i també del de la Generalitat de Catalunya.

PROPOSTES

1.- En l'àmbit de l'Estat espanyol.

En els dos darrers anys hem presenciats un cúmul de despropòsits quant a propostes i contrapropostes del govern Zapatero, que tenen un denominador comú: **la improvisació i la manca d'una política econòmica en l'àmbit de l'Estat espanyol, que sigui planificada i orientada a assentar les bases de la sortida de la crisi.** Aquest desgavell en matèria econòmica també ha abastat el món local, amb actuacions puntuals, inconnexes, algunes fins i tot contraproductives però, sens dubte, totes elles improvisades.

Recordem: el FEIL, el Decret de finançament de romanents de tresoreria negatius, el FEOSL i, especialment, el Decret llei de mesures de reducció del dèficit, que va haver de corregir-se tot just 24 hores després perquè plantejava inicialment que els ajuntaments ja no es podien endeutar ni un sol euro més per finançar inversions des del dia següent de la seva publicació al BOP (el 24 de maig de 2010), tot ajornant al 2011 els seus efectes i, posteriorment, delimitant quins ajuntaments podran endeutar-se i quins no.

Tanmateix, **el govern de Rodriguez Zapatero ha continuat mirant cap a una altra banda davant l'exigència del municipalisme d'un imprescindible nou model de finançament local.** El president Rodriguez Zapatero va crear la Vicepresidència d'Afers Territorials, que va crear falses expectatives d'una solució a mitjà termini, expectatives que va esvaïr immediatament qui en va assolir la responsabilitat (M.Chaves), tot ajornant el debat més enllà del cicle electoral actual.

- Exigim al govern de l'Estat actuar i resoldre definitivament els problemes de finançament del món local. Plantejant, d'una banda, un gir de 180 graus en la manera d'afrontar la problemàtica del món local per part del govern de l'Estat, passant de les decisions unilaterals que estan perjudicant, i molt, la funció dels ajuntaments, a **una actuació negociada i consensuada amb les entitats municipalistes** que els doti de les eines i recursos suficients mentre no arribi el nou

model de finançament local, i, d'altra banda, un compromís ferm de la seva negociació i immediata entrada en vigor.

- Proponem que **l'Estat condoni als ajuntaments tant la devolució de la liquidació del 2008, com la més que previsible del 2009**. En aquest sentit, creiem que se li hauria de donar el caire de pagament a compte del nou model de finançament local; dit d'una altra forma, davant de l'endarreriment del nou model, proposem que, un cop acordat, la seva entrada en vigor tingui efectes retroactius, com a mínim per tal de cobrir aquestes devolucions.
- Creiem que és absolutament **imprescindible la creació d'una transferència addicional per finançar despesa ordinària, en forma de Fons extraordinari NO condicionat, fins a l'aprovació i entrada en vigor d'aquest nou model**. Sense aquesta transferència es farà pràcticament impossible quadrar correctament els pressupostos de la majoria d'ajuntaments. Creiem que aquest fons extraordinari s'hauria de negociar i concretar de forma bilateral entre el govern de l'Estat i les entitats municipalistes, però sota unes mínimes premisses:
 - **Recuperar el marge d'ingressos perdut en els darrers anys**, més el decalatge entre serveis que es prestaven abans i els que es presten ara, sobretot pel que fa als serveis impropis.
 - **Articular el Fons en base a uns criteris que tinguin en compte la població, el terme municipal i altres aspectes singulars del municipi**.
 - **Establiment d'un mínim per municipi** per tal de rescabalar, com a mínim parcialment, **el major perjudici que pateixen els municipis més petits** per un sistema de finançament del tot desfasat. Aquest mínim, en cap cas hauria de situar-se per sota dels 100 €/habitant per als municipis de menys de 3.000 habitants.

Amb aquest plantejament estariem parlant d'un Fons extraordinari no condicionat que, per al 2011, se situaria entorn als 3.500 M€ (o 3.200 M€, més la condonació de la liquidació del 2008).

- Demanen, pel que fa a les inversions al govern de l'Estat la **derogació de la prohibició de nou endeutament** com a font de finançament per a aquells municipis que superen el 75% de ràtio d'endeutament, retornant a l'escenari establert en els Pressupostos generals de l'Estat de 2010 que establí un límit màxim d'endeutament del 120% dels ingressos propis municipals.
- Insistim en **la necessitat de retornar l'IVA de totes les inversions municipals** (també el del FEIL) i així poder destinar-lo a noves inversions prioritàries que, hores d'ara, no es poden plantejar per la davallada dels ingressos ordinaris. En aquest sentit, no podem obviar l'impacte negatiu sobre les finances municipals (com les de qualsevol altra administració) que ha tingut la pujada dels tipus de l'IVA, en especial pel que fa al pressupost d'inversions, ja que totes elles tributen al tipus normal de l'IVA (ara el 18% front del 16% que estava en vigor fins el 30 de juny de 2010).

2.- En l'àmbit del govern de la Generalitat.

En la coherència de mantenir el mateix nivell d'exigència a tots els àmbits de l'administració, des d'ICV-EUiA-EPM insistim en dos aspectes cabdals de les relacions econòmiques entre la Generalitat i els ajuntaments:

- **Desplegament estatutari en matèria de règim local. Nova Llei de finances locals.**
- **Revisar els protocols/convenis entre Generalitat i ajuntaments per a aquells serveis que són de la seva competència** per tal que assumeixi un major percentatge de cost o, com a mínim, el percentatge actual a preus actualitzats al 2011 (per exemple, escoles bressol: no pot ser que la Generalitat encara aporti només 1.800€ anuals, quan el cost de mitjana supera els 6.000€ anuals i s'ha produït l'efecte de la pujada de l'IVA).
- **Incrementar al doble la partida actual del Fons de cooperació local.**

3.- Àmbit local.

Els ajuntaments no disposen en exclusiva de les competències i recursos a l'hora de solucionar els greus problemes econòmics i financers que pateixen. Si no es tiren endavant les propostes que fem en els àmbits estatal i de la Generalitat, acompanyat d'una bona gestió des dels ajuntament, la solució no arribarà.

Tot i que el marge de maniobra dels ajuntaments és reduït, està clar que hauran de **fer un esforç addicional de racionalització de la despesa, aprofundir més que mai en els criteris d'eficiència i eficàcia i establir nous criteris en l'elaboració de les ordenances fiscals (OOFF)** que tinguin com a objectiu cercar un punt d'equilibri entre la necessitat de majors recursos per a l'ajuntament i la lògica de no exprimir, de manera generalitzada, les economies domèstiques força castigades per la crisi.

- **Continuar (o començar, qui encara no ho hagi fet) la racionalització de la despesa.** Cal continuar adaptant, de manera permanent, el pressupost a la crisi. Cada cop es fa més imprescindible una actitud responsable de **realitzar cada any un pressupost en base zero i detallat per programes** en què s'ajusti l'escenari pressupostari a la nova realitat socioeconòmica del municipi i a les noves necessitats de la ciutadania, que en són moltes i, moltes d'elles, absolutament bàsiques. Cal, per tant, continuar **fent un ajust a la baixa d'aquelles despeses no imprescindibles** (entre elles la despesa per càrrecs eventuais) per tal d'alliberar recursos a destinar a aquestes noves necessitats dels col·lectius que més pateixen els efectes de la crisi.
- Cal prendre **una actitud políticament responsable sobre si són absolutament imprescindibles**, o no, **cadascun dels serveis que es presten actualment** i, sobretot, **fil·lar molt prim a l'hora d'implementar-ne de nous o ampliar-ne d'existents.**
- Un nou plantejament polític de com es proposen fer les revisions de les Ordenances Fiscals (OOFF) a partir d'ara. El context econòmic, especialment delicat, fa que qualsevol decisió d'increments impositius i tarifaris tingui una incidència molt rellevant en bona part de la ciutadania del municipi i, per tant, **cal trobar el**

necessari punt d'equilibri entre la necessitat de recursos de l'administració per garantir la prestació dels serveis bàsics, l'obligatori esforç de racionalització de la despesa i la capacitat econòmica de la ciutadania.

La clau resideix en intentar garantir la capacitat recaptatòria en termes absoluts, necessària per a la prestació de serveis, amb la qual cosa el possible increment no ha de ser forçosament lineal, sinó que es pot modular en funció de la renda o de les circumstàncies personals i familiars del contribuent, bé sigui amb trams de tarifació social, bonificacions o subvencions, depenent de si parlem d'impostos, taxes o preus públics.

EIX 3.- Una política econòmica d'esquerres de debò es basa en combinar adequadament equitat i austeritat.

De ben segur, la immensa majoria d'ajuntaments han viscut aquests darrers anys amb tensions de tresoreria. Les famílies, les empreses, les administracions... també. Gairebé tothom, en major o menor mesura. Tothom ha internalitzat recursos que no ho són.

En el cas dels ajuntaments perquè **han interpretat erròniament alguns ingressos com a estructurals** (constants o, fins i tot, creixents) i consolidables quan no ho eren (plusvàlues, ICIO i llicències,...), però també la participació en els ingressos de l'Estat. En èpoques de crisi **hi ha molts ingressos de l'Estat (tributs) que es veuen seriosament afectats a la baixa** i, per tant, també la part que se'ls transfereix als ajuntaments.

L'element determinant que ha acabat de posar en crisi les finances locals ha estat l'exigència de l'Estat espanyol de reclamar als ajuntaments la devolució de l'excés del pagament a compte sobre la liquidació efectiva de l'any 2008.

Amb aquests ingressos que ara s'ha demostrat que eren conjunturals (i que, per tant, costarà que es tornin a recuperar i, de fet, mai no ho faran probablement amb els mateixos paràmetres de fa tres o quatre anys), **els ajuntaments han finançat, en part, els darrers 20 anys, un increment notable de serveis públics municipals:** increment dels serveis socials (treballadors/es i educadors/es socials, serveis d'atenció domiciliària, teleassistència,...), una progressió geomètrica en els serveis educatius (especialment en escoles bressol, de música, artístiques,...) i dels serveis de l'espai públic (servei de neteja viària i recollida de residus,...), increment en els serveis de mobilitat i seguretat (transport públic, increment d'efectius de la policia local,...), i un increment de nous equipaments (educatius, culturals, esportius, administratius,...), que també disparen la despesa ordinària doncs tenen un elevat, i gairebé sempre deficitari, cost de manteniment (personal, subministraments, manteniment de la instal·lació, neteja, adaptacions a normativa, remodelacions posteriors,...).

Però ara, que ens trobem en la pitjor crisi econòmica dels darrers 70 anys i amb una reducció dràstica de molts ingressos municipals, **cal repensar els pressupostos municipals, de manera que s'adaptin a la crisi.** Qualsevol manual d'administració pública ens ha dit sempre que cada any cal fer un pressupost en base zero; és a dir, analitzant una per una totes les despeses per veure si són o no absolutament imprescindibles, tot establint un ordre de prioritats, la decisió de les quals s'ha de fer en base als ingressos reals de cada exercici. Gairebé cap ajuntament ho ha aplicat a la pràctica, sinó que han preferit anar aprovant pressupostos amb un criteri incrementalista, tot decidint, de manera exclusiva, quan incrementa el que ja ha fet el

darrer any i/o quin/s nou/s servei/s planteja per a l'any vinent i, ajustant (en molts casos maquillant) els ingressos en aquest àmbit de despesa decidit políticament.

En aquest escenari tan delicat, la clau rau en la manera d'afrontar aquest problema. Aquí volem fer referència a dos criteris: **equitat i austeritat**.

Equitat i austeritat que no són incompatibles, sinó que poden ser perfectament complementaris. De fet, assolir aquesta complementarietat és aplicar, de debò, polítiques d'esquerres. **Aquest plantejament ens permetrà fer compatibles les mesures anticrisi amb les mesures antidèficit.**

Equitat

Algunes forces polítiques (PSC i CiU i PP, especialment) ens diuen que la gran solució a tots aquests problemes és el copagament, amb expressions o plantejaments de l'estil de "qui vulgui serveis no obligatoris que se'ls pagui". Amb plantejaments d'aquest tipus cauen, novament, en tractaments lineals de totes les persones, molt propi de les polítiques de dretes, però també del PSC-PSOE (recordem els famosos 400€, xec nadó,...).

Nosaltres preferim plantejaments radicalment diferents, en la línia de "qui es pugui pagar els serveis impropis, hem d'exigir que els pagui; però, alhora, hem de garantir l'accés a aquest servei a qui no se'l pugui pagar". Hi ha una notable diferència en el plantejament, queda clar.

El concepte d'equitat que defensem des d'ICV-EUiA-EPM parteix d'aplicar la progressivitat en qualsevol contribució ciutadana al finançament d'un servei públic municipal. Una pràctica molt adequada, en aquest sentit, és la que han adoptat alguns ajuntaments amb la tarifació social. **Si volem avançar en equitat, la tarifació social és una condició necessària.**

Segons dades fetes públiques per tècnics de gestió tributària de l'AEAT, el 55% dels assalariats/es catalans/es és mileurista i el salari mitjà a Catalunya és de 20.097 €/any. Per tant, la major part de la ciutadania es troba en la franja de renda mitjana baixa i baixa. Una política d'esquerres de debò, que posi en el centre dels seus objectius l'equitat i la inclusió social ha de fer possible que els equipaments, els serveis i les activitats municipals reflecteixin la presència majoritària d'aquesta franja social als nostres pobles i ciutats.

En aquest context és ben curiós com es debat fins a la sacietat la progressivitat del sistema fiscal en l'àmbit estatal o autonòmic i, en canvi, s'obvia, generalment, aquest debat en l'àmbit local. Cal preguntar-se si la política fiscal local és progressiva o no; si recull suficientment la capacitat econòmica dels usuaris i les usuàries i si és una eina bona per a la igualtat d'oportunitats en l'accés als equipaments, serveis i activitats municipals.

Des d'ICV-EUiA-EPM tenim el ple convenciment que hi ha una política fiscal local plenament coherent amb les polítiques locals d'inclusió social, que passa per la tarifació social de les taxes i els preus públics municipals.

La tarifació social fa un plantejament, partint gairebé des de zero, que consisteix en l'establiment de diversos preus d'un mateix servei segons el nivell de renda dels usuaris/es (i d'altres circumstàncies personals i/o familiars), establint franges

d'usuaris/es i un determinat preu per a cada franja que cobreix un percentatge variable del preu de cost de provisió del servei.

Per aquest motiu, proposem que **l'establiment d'un sistema de tarifació social, que s'ajusti per a cada persona a la seva renda individual o familiar, així com a d'altres circumstàncies personals i/o familiars**, sigui un criteri polític central en la política municipal dels propers anys.

D'altra banda, hi ha un deute pendent del govern de l'Estat vers els ajuntaments, que contribueixi a aquesta progressivitat fiscal: la necessària reforma de l'IBI, el tribut local més important, que està mancat de qualsevol possibilitat de progressivitat i, per tant, d'equitat.

Des d'ICV-EUiA-EPM ja **fa molts anys que reclamem una reforma en profunditat d'aquest tribut**, de manera que se'n pugui modular el seu impacte sobre les famílies, en funció de les capacitats reals de cadascuna d'elles.

En diverses ocasions hem presentat al Congrés dels Diputats proposicions de Llei en aquest sentit (la darrera fa pocs mesos en el debat dels Pressupostos Generals de l'Estat de 2011) i, en cap d'elles la proposta no ha prosperat pel bloqueig polític conjunt de PSOE, PP, CiU i PNB. Queda clar, doncs, que aquestes formacions prefereixen mantenir el sistema actual que és del tot lineal i, per tant, injust o inequitatiu. No defallirem en aquesta lluita, perquè és del tot justa.

Austeritat

D'altra banda, **caldrà ser encara més exigents i també més imaginatius/es en l'aplicació real dels criteris d'austeritat, però sense caure en demagògies** (com per exemple, quan s'afirma que eliminant les retribucions dels càrrecs polítics ja se soluciona el problema).

Per descomptat que cal aplicar l'austeritat, en primer lloc, en l'àmbit polític; però això només és un primer pas. L'impacte real en el pressupost ha de venir de reduccions rellevants en la despesa ordinària (sobretot dels capítols 2, 3 i 4) i, alhora, de **no prendre decisions polítiques en tema d'inversions que hipotequin, en el futur, l'ajuntament**.

PROPOSTES

- **En la gestió financera tindrem en compte els serveis que podem contractar mitjançant la banca ètica** (Triodos Bank, Fiare i altres).
- **Reduir la despesa més sumptuària** (la de tothom que gestioni recursos municipals).
- **Ajustar a la baixa despeses del capítol 2** que, fins ara, l'ajuntament creia que podia assumir però ara ja no és així: lloguers, determinants contractes de manteniment i neteja, subministraments (sobretot pel que fa als consums en enllumenat públic, aigua, gas, telèfon, etc. en totes les dependències municipals).
- **Renegociar tots els contractes:** independentment del termini de vigència. Es pot explorar una via de negociació amb les empreses que tenen contractes en vigor, per

tal d'ajustar-los a la baixa, en alguns només en preu, en d'altres en serveis que abasten, i també en aquells que es basen en un topall màxim de despesa partint de preus unitaris (normalment en aquests no s'hi actua).

- **Mesures d'eficiència en els subministraments.**
- **Mancomunar determinats serveis i/o contractes** (amb altres municipis o el Consell Comarcal), especialment en els municipis més petits.
- **Analitzar i racionalitzar la despesa en activitats lúdiques a la ciutat** (festa major, festes de barri, activitats sectorials o d'entitats,...) **i suprimir o fraccionar algunes activitats que eren habituals fins ara** (hi ha mostres o certàmens anuals que o bé s'han de fer cada dos o tres anys o bé, fins a nova ordre, cal suprimir).
- **Tenir cura, i molta, amb el que podríem anomenar subvencions trampa, que són aquelles que ens atorga una administració superior** però que impliquen que l'ajuntament ha d'assumir una part important del cost.
- **Gestionar bé la tresoreria municipal.** Establir pagaments mensuals o bimensuals en tot allò que es pugui, i trimestrals o quadrimestrals en l'IBI. Aquest **calendari fiscal** permetrà un ingrés esglaonat i força continuat a l'ajuntament que, alhora, pot anar millor al contribuent ja que li permet poder pagar amb més terminisquanties de menor import.
- **Actuar en una major recaptació fiscal**, tant en l'assoliment de majors percentatges de recaptació de cada figura tributària, **com també pel que fa a la inspecció.** Una mesura necessària tant per l'impacte positiu per les finances municipals com pel que comporta d'una major justícia social, atès que representa un pas endavant en la lluita vers l'economia submergida i un tractament igualitari en la tributació local, apropant-nos el màxim possible al principi que "tothom paga el que li pertoca".
- **Explorar al màxim noves fórmules d'ingressos en el que podríem anomenar rendiments del patrimoni municipal.** Ens referim a analitzar, un per un, tots els elements patrimonials de l'ajuntament (sobretot els immobles) per tal de comprovar si se'n pot treure un rendiment econòmic (i si alhora és possible, social) sense perdre'n la titularitat. És a dir, en front d'aquelles pràctiques que acostumen a fer el més senzill i poc imaginatiu (per tal de percebre ingressos ràpids) que és optar per la venda de patrimoni, cal ser molt més imaginatiu/es i protector/es del patrimoni municipal: podem establir drets de superfície (especialment en zones urbanes de l'entorn més industrial i de serveis) o d'usdefruit (per a noves dotacions en equipaments i/o serveis). Tanmateix, no hem de descartar, de sortida, possibles noves concessions en serveis deficitaris o inexistents (que alhora cobreixin demanda i generin rendiments) ni tampoc la possibilitat de fer concessions amb el sector privat (sense perdre'n el lideratge públic) en determinades actuacions de serveis no obligatoris especialment.
- **Ajustar a la baixa per a persones aturades o amb dificultats econòmiques o familiars alguns preus públics i taxes d'activitats no del tot imprescindibles** (lleure, mobilitat,...). D'aquesta manera, potser seguiran fent ús d'aquest servei i, per tant, no davallarà tant l'ingrés total del servei.

- Fins que no s'aconsegueixi la modificació de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, **explorar les fórmules alternatives (subvencions) per ampliar el caràcter progressiu de l'IBI en funció de la renda del contribuent.**

Una darrera reflexió entorn a les inversions. Els/les governants municipals volen invertir el màxim possible i generar nous equipaments per cobrir les demandes de la ciutadania, establint les prioritats en funció de les necessitats socials a cobrir i de la seva sostenibilitat en el temps.

EIX 4.- El futur de les caixes d'estalvi.

Cal reorientar el paper i la intervenció de les persones nomenades per les institucions locals a les assemblees generals de les caixes d'estalvis i en la reforma d'aquestes entitats, per això proposem:

-Pla de mesures d'àmbit local per **impulsar un Arbitratge de consum específic i en el sector financer.**

- Assolir el compromís polític dels actuals representants nomenats per les institucions locals a les assemblees generals de les caixes d'estalvis que vetllin per **mantenir, reforçar i no dilapidar el patrimoni i l'obra social de les caixes d'estalvis** en els actuals processos de reestructuració de les mateixes i **millorar els criteris d'assignació i repartiment.**

- Establir com a criteri dels representants nomenats per les institucions locals en els òrgans de govern de les caixes el compromís d'impulsar **una entitat financera d'àmbit territorial i naturalesa cívica social** que contribueixi al desenvolupament econòmic regional, amb total respecte als drets dels usuaris i participació democràtica de les organitzacions socials.

GENT COMPROMESA AMB LA SOSTENIBILITAT

La ciutat és insostenible per definició, però ha de ser una entitat ambientalment factible. Les estratègies perquè això sigui possible radiquen en una permanent millora de la condició de la ciutat com a ecosistema.

Les persones vivim, treballem i ens movem als nostres pobles i ciutats, per la qual cosa és aquí on directament o indirecta es fixa la nostra relació amb el medi, tant la individual com la col·lectiva.

Des d'ICV-EUiA-EPM pensem que hi ha un nombre important i més que suficient de motius per tal que la relació entre les persones i el medi canviï radicalment, reduint-ne l'impacte que produïm, és a dir, **millorant la nostra petjada ecològica**.

Sobretot, però, pensem que ja ha arribat l'hora que les nostres ciutats i pobles siguin llocs on tothom pugui gaudir d'entorns i espais públics de qualitat on estar, jugar i relacionar-se; llocs on ens puguem desplaçar còmodament a peu i amb bicicleta, sense que sigui gairebé obligatori el vehicle privat com a mitjà de transport quotidià, amb la despesa personal i l'impacte en el medi ambient que suposa; ciutats on l'aire i l'aigua afavoreixin la nostra salut i no incrementin les despeses sanitàries innecessàries; pobles on el soroll no ofegui la vida del carrer i ens forci a l'aïllament relacional i dels nostres habitatges.

En definitiva, **ciutats i pobles on la vida de les persones sigui l'eix vertebrador, superant una planificació urbana només per al benefici econòmic d'uns pocs** i amb unes externalitats que en breu patirem el conjunt de la ciutadania independentment de la nostra situació econòmica. ICV-EUiA-EPM volem superar la situació actual: **volem ciutats i pobles per viure i conviure. Ciutats i pobles d'escala humana.**

La importància estratègica que té per a la coalició la sostenibilitat i l'equitat ha fet que durant molts anys, ja sigui com a màxims responsables del govern de municipis de Catalunya o com a integrants del Govern d'esquerres de la Generalitat de Catalunya, hàgim estat impulsors de les polítiques que aprofundien en aquests objectius.

Un canvi que ICV-EUiA-EPM ja hem començat a implementar a algunes ciutats i alguns vectors (per exemple, el vector de l'aigua i les infraestructures al Prat de Llobregat, el vector de l'energia a Girona, els residus a Molins de Rei o la conscienciació ambiental a Mataró), i que més enllà del seu propi valor serveixen d'exemples que el canvi, també el global, és possible tot i l'escassa capacitat normativa dels governs locals. **Un canvi ambiental cap a la sostenibilitat que hem accelerat i podem accelerar subratllant els enormes i tangibles impactes socials, de salut i econòmics d'aquest.**

En un context de crisi econòmica global, amb impacte a totes i cadascuna de les ciutats, viles i pobles del nostre país, amb unes finances municipals en tensió i signes molt evidents dels impactes del canvi climàtic, la nova relació que proposem només pot passar per plans, programes i accions que posin l'accent en la ciutadania, en la nostra manera de viure, de pensar, d'actuar.

L'Ajuntament, com a Administració de primer grau, la més propera a la ciutadania, és l'única que **pot plantejar i afrontar els reptes globals a l'escala dels ciutadans i les ciutadanes de carrer (escala local)**, tant pel que fa al pensament i la forma de veure

la realitat com en les actuacions com a éssers individuals i socials. És realment als nostres pobles i ciutats on podem començar a transitar cap a una economia sostenible i una societat amb baix consum de combustibles fòssils, perquè és des d'aquí on podem reduir les emissions i iniciar el canvi del canvi climàtic.

ICV-EUiA-EPM, amb el nostre compromís de lluita contra el canvi climàtic i per una sostenibilitat ambiental i social, proposem un conjunt de mesures i actuacions en l'escala local des dels diferents vectors que incideixen en els punts que enumerem tot seguit.

PROPOSTES

1.SOSTENIBILITAT

- Impulsarem decididament la **redacció de Plans Locals de Lluita contra el Canvi Climàtic i Plans d'Energia Sostenible**.
- Proposarem l'**adhesió al Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses per la Sostenibilitat i la Lluita contra el Canvi Climàtic** impulsat per la Unió Europea, que ens compromet per al 2020 a reduir un 20% les emissions de CO₂, millorar un 20% l'eficiència energètica i incrementar un 20% la producció d'energia de fonts renovables.
- Impulsarem mesures que suposin una **reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en un 30% al 2020 i del 80% al 2050**.
- **Impulsarem acords voluntaris per tal de reduir emissions en sectors difusos** (agricultura, edificacions, serveis, empreses,institucions....) per mitjà de la concertació, mesures de foment i fiscalitat verda.
- Impulsarem les **xarxes de distribució de calor i fred** que cobreixen les necessitats de climatització amb menys impacte ambiental i menys consum energètic.

2.MOBILITAT

Hem de treballar per propiciar **les condicions necessàries que facilitin la implantació progressiva d'una mobilitat sostenible, segura, saludable i responsable** com a condició *sine qua non* de les nostres ciutats. No és passador continuar dia rere dia malbaratant com a país i com a ciutadania temps i benzina en interminables cues o buscant aparcament, **no és acceptable –i no ho acceptem- que gairebé la meitat de la població catalana visqui sota els paràmetres mínims saludables que marca la UE**, per culpa majoritàriament de l'ús del vehicle privat i, per últim, aquesta societat ha de fer tot el possible per tal que el nombre de morts per accidents continuï baixant. Fer plantejaments sostenibles de la mobilitat suposa pensar en les ciutats i pobles com a ecosistemes i trobar les millors formes per garantir-hi la vida. En cada cas, en cada situació i per a cada municipi, ICV-EUiA-EPM ens comprometem a desenvolupar mesures que comportin accions específiques en aquest sentit, d'entre les quals podem destacar les següents:

- **Demanem la integració tarifària del transport públic a tot Catalunya abans de l'any 2012**, tal com es preveu en el Pla de viatgers de Catalunya, així com redissenyar l'estructura tarifària de la RMB i la resta d'àrees metropolitanes, fent títols més econòmics per a les persones usuàries més fidels, amb menys recursos o

amb mobilitat obligada. A l'hora d'unificar la tarifació social, tenir en compte les persones aturades i amb rendes molt baixes.

- **Impulsarem el transport públic, articulant la gestió mancomunada per agregacions territorials.**
- Promourem i donarem suport a l'existència **d'Observatoris locals de la sostenibilitat independents**, fent ús de sistemes d'indicadors de sostenibilitat local i aprovant pressupostos ambientals.
- **Elaborarem els Plans Locals de Mobilitat.**
- Analitzarem i proposarem **millores en la logística de la distribució comercial i el transport industrial.**
- **Implantarem "Zones 30"** en àrees més o menys extenses.
- **Implantarem ginys per a la moderació de la velocitat als nuclis urbans.**
- **Jerarquitzarem els carrers**, de forma que uns pocs assumeixin el trànsit de pas.
- **Farem campanyes de conscienciació de la mobilitat a peu i amb bicicleta**, com a mitjà d'excel·lència per transitar per la ciutat (zones vianants i carrils bici).
- **Impulsarem el transport públic intern i garantirem un millor accés al transport públic interurbà i carril VAO.**
- Implementarem plans de mobilitat per tal de **garantir l'arribada del transport públic o col·lectiu als polígons industrials.**
- **Fomentarem la recuperació de l'espai públic urbà** com a marc de vida i redreçarem la cohabitació de les diferents activitats urbanes.
- Reclamarem l'extensió dels **serveis de transport públic intermunicipals i ferroviaris a les nits, els caps de setmana i els festius.**
- Promourem la **implantació de sistemes intel·ligents de seguiment i foment del transport públic i del vehicle compartit** (basats en tecnologia GPS i mòbil).
- **Establirem aparcaments de dissuassió o intercanvi per a cotxes** en la perifèria i connectats al transport públic (park & ride)
- **Estendrem la xarxa de carsharing a tot Catalunya** és una prioritat perquè ha demostrat que és el sistema més eficient en racionalitzar l'ús del cotxe.

Una línia important del nostre compromís passa per **promocionar la utilització de vehicles accionats per les formes d'energia més adients** per a cada situació, preveient bàsicament les fonts energètiques més sostenibles i per a una mobilitat més responsable. És per això que:

- Estudiarem la posada en marxa de **mesures fiscal.**

- Potenciarem **l'adquisició de vehicles elèctrics per als serveis municipals.**
- **Instal·larem sistemes de recàrrega “lenta” d'energia elèctrica als pàrquings municipals.**
- **Instal·larem sistemes de recàrrega “ràpida” a diferents indrets de l'espai públic de la ciutat.**

Per últim, entenem que la propera legislatura Catalunya ha d'aconseguir **arribar als estàndards d'ús de la bicicleta dels països del nord i centre d'Europa.** La bici entesa com a mitjà de mobilitat alternatiu a l'anar a peu, o substitutori de la utilització del vehicle motoritzat. Aquest salt qualitatiu i quantitatiu pot venir, a més d'algunes de les mesures ja plantejades, pel fet que:

- Realitzarem **Plans directors de la bicicleta.**
- **Establirem carrils-bici segregats** allà on sigui possible.
- **Establirem bici-carrers que conformin “itineraris recomanats”.**
- **Potenciarem l'intercanvi i aparcament** (*bike&ride*, entre bici i transport públic) i **el lloguer públic** (*bike-sharing*).
- Apostarem decididament per **la bicicleta elèctrica (o de pedaleig assistit).**
- Tindrem en compte en l'adquisició de nous **vehicles de transport públic que tots puguin dur almenys tres bicicletes al davant.**

3.ENERGIA

ICV-EUiA-EPM **prioritzem**, per molts motius (mediambientals, polítics, econòmics, laborals), **l'objectiu de desenvolupar ciutats amb una menor dependència d'energies d'origen fòssil com un dels eixos centrals de l'acció dels governs municipals.** Repensar les nostres formes de fer (tant de la ciutadania com de les administracions) des de l'eficiència, l'estalvi, la producció i la compra d'energia haurà d'estar permanentment en el centre de les línies de treball, des de l'urbanisme fins al desenvolupament econòmic, convençuts que aquesta política d'aposta per la sostenibilitat i l'impuls de les energies renovables ens permetrà, alhora, generar ocupació de qualitat. El nostre compromís ja el vam explicitar durant les darreres eleccions al Parlament de Catalunya amb la **proposta per a la nova economia i l'ocupació verda**; aquest compromís el traslladem avui a les nostres propostes per al món local.

Entre d'altres mesures ja iniciades, des d'ICV-EUiA-EPM:

- Elaborarem i tramitem **Plans especials d'implantació d'energies renovables als municipis:** solar fotovoltaica, eòlica, biomassa, biogàs, etc.
- Elaborarem **plans de desenvolupament de l'economia verda a escala municipal i comarcal.**
- **Integrarem l'aprofitament de la calor residual al discurs de la producció d'electricitat** a partir de fonts renovables com la biomassa, el biogàs o els residus.

- Fomentarem **clústers d'aigua-residus i energia** i l'impuls d'activitats econòmiques que puguin aprofitar els subproductes d'aquests complexos/instal·lacions.
- **Impulsarem la creació d'agències locals i/o comarcals d'energia** que tinguin com a objectius la informació a la ciutadania, l'assessorament en energies renovables i **la creació d'una xarxa pública de producció i distribució d'energia.**
- Impulsarem prospeccions geotèrmiques d'alta profunditat i **implementarem projectes d'aprofitament de l'energia geotèrmica** tant a petita escala com en centrals de generació híbrida: geotèrmica-cicles combinats.
- **Generarem energia renovable i elèctrica a equipaments públics i naus d'activitat econòmica, mitjançant el lloguer de les teulades.**
- **Fomentarem les zones verdes i els pàrquings solars** a poblacions de totes mides.
- **Fomentarem els edificis passius (15 W/m²) i l'etiquetatge energètic** dels edificis en general (com a campanya informativa).
- **Instal·larem captadors solars tèrmics a tots els equipaments amb grans consums d'aigua calenta sanitària** (pavellons, piscines, camps de futbol, escoles, etc.).
- **Modificarem les ordenances municipals per avançar en l'obligatorietat d'instal·lar plaques solars de producció elèctrica** a totes les naus d'activitat econòmica més grans de 2.000 metres de sostre.
- **Impulsarem la cogeneració en edificis industrials** i equipaments de sostre superior als 10.000 m².
- **Promocionarem la instal·lació de sostres solars a les cases.**
- **Implementarem a totes les poblacions els plans d'estalvi energètic** en el marc de la lluita contra el canvi climàtic (fanals de baix consum, millores d'ancaments i aïllaments, automatització de la climatització, etc.).
- **Impulsarem la promoció de barris independents energèticament**, com ja s'està fent a d'altres indrets europeus.
- **Impulsarem l'aprofitament del biogàs a depuradores i instal·lacions ramaderes.**

4. RESIDUS

Els ens locals són responsables com cap altra institució que la ciutadania prengui consciència de la importància per a la nostra societat d'un correcte tractament dels residus en general. També són responsables de la gestió dels anomenats residus domèstics i, per via de llicències i permisos ambientals, del control previ dels industrials i de la construcció. És per això que considerem que, **a més d'exigir al Govern de la Generalitat de Catalunya que mantingui i incrementi els programes**

i ajuts que ens han permès estar a l'alçada dels països europeus capdavanters en la matèria, els ajuntaments hem de continuar treballant per aconseguir una autèntica reducció de la producció de residus i, alhora, un augment tant qualitatiu com quantitatiu del tractament d'aquests gràcies al fet que:

- Impulsarem els **Plans Locals de Prevenció** com a programes per incidir des dels ens supralocals o des dels municipis en la jerarquia dels residus (prevenció, reutilització, reciclatge, valorització).
- Adquirim el compromís **d'assolir un 48% de recollida selectiva el 2012** a aquells municipis on governem.
- Ens comprometem al **100% de tractament de tots els residus**.
- **Mantindrem i ampliarem els programes de conscienciació ciutadana adreçats a la prevenció en la generació de residus i augmentarem els índexs de reciclatge** (reducció de bosses de plàstic, selecció en origen, etc.).
- **Ampliarem el servei de deixalleries mòbils** per facilitar el reciclatge tant en zones aïllades com en grans concentracions allunyades de les deixalleries per augmentar la conscienciació ambiental de la ciutadania.
- **Impulsarem i ampliarem els mercats locals d'intercanvi i de segona mà.**
- **Mantindrem les campanyes per a la minimització dels residus.**
- **Impulsarem el reaprofitament dels residus.**
- **Innovarem en els sistemes de recollida: pagament per generació, porta a porta a ciutats.**

5.AIGUA

L'aigua és un bé escàs. Catalunya és avui al capdavant del compliment de la Directiva Marc de l'Aigua de la UE.

La greu sequera que va patir Catalunya fa pocs anys va posar en evidència la necessitat i la possibilitat d'incidir –amb total comprensió, suport i implicació per part de la ciutadania- en la gestió de l'ús de l'aigua i no només en la “producció”. Aquesta gestió ha d'estar orientada a dos objectius clau: d'una banda, **l'ús responsable d'un recurs escàs** i molt valuós des de tots els punts de vista i, de l'altra, **la qualitat de l'aigua de boca** que, en la majoria dels casos, va molt per sota de l'habitual ja no als països del nord d'Europa, sinó a la resta de ciutats de l'Estat, cosa que indueix –per no dir que obliga- a mantenir un consum generalitzat d'aigua embotellada que té un impacte econòmic i mediambiental molt negatiu.

És per això que, entre d'altres mesures:

- **Estendrem ordenances locals** per regular els diferents usos de l'aigua.
- **Avançarem decididament cap a l'ús d'aigua no potabilitzada en regs de parcs i neteges de carrers, així com en usos industrials i aigües grises domèstiques.**

- **Obligatorietat de la implantació de sistemes de doble xarxa en els nous projectes de creixement urbà** i d'ús de l'aigua de pluja per a les necessitats de reg i neteja d'aquestes noves àrees.
- **Impulsarem l'ús de l'aigua de boca** a tots els equipaments de servei públic.
- **Revisarem totes les condicions (també els paràmetres de qualitat) de les concessions municipals d'abastiment d'aigua.**
- **Complirem escrupolosament amb les obligacions de reparar i millorar la xarxa de clavegueram en baixa**, d'acord amb les tributacions finalistes que fan els ciutadans i les ciutadanes.
- **Afavorirem l'ús eficient de l'aigua en l'àmbit agrícola.** Regularem i ordenarem els usos agrícoles per tal d'augmentar-ne l'eficiència, tant en relació amb els regadius existents com en els nous regadius previstos **on la maximització de l'eficiència ha de ser requisit indispensable.**

6.QUALITAT ATMOSFÈRICA

L'aire no té fronteres ni termes municipals. Cal implicar-se plenament en els Plans de Qualitat de l'Aire que des del govern puguem impulsar o demanar que s'impulsin.

Sovint, a algunes zones, es fa difícil la conciliació de diverses activitats econòmiques, industrials, extractives amb la minimització de l'impacte ambiental que produeixen. Aquest vector ambiental és, de ben segur, on hem de treballar amb major intensitat per la seva importància cabdal en la salut de les persones, especialment les més vulnerables (infants i gent gran). Entenem que **no podem acceptar amb resignació que totes les àrees metropolitanes estiguin en una situació de contaminació permanent i que les nostres ciutats tinguin els índexs de soroll més alts de la UE.**

Creiem que les millores, prioritàriament les preventives, han d'anar de la mà de:

- **Desenvoluparem i aprovarem mapes de soroll** a totes les ciutats i pobles.
- **Substituirem a tots els equipaments públics els sistemes de calefacció dièsel o gas** per petites instal·lacions de biomassa, solar tèrmiques, o la combinació de les dues.
- Accelerarem el **procés d'adaptació i renovació del transport públic cap a un nivell zero o proper a zero d'emissions.**
- **Impulsarem mesures (en obres i neteges de carrers) per reduir la pols en suspensió.**
- **Impulsarem mesures per reduir la contaminació acústica** (reducció de trànsit rodat, plans d'usos per a les activitats que es fan a la via pública en horari nocturn, etc.).

- **Promourem a les noves zones de creixement urbà àrees lliures de cotxes** per renúncia expressa dels habitants i per extensió de les zones peatonals, especialment als nuclis urbans.
- **Aprofundirem en les mesures de bonificació fiscal per inversions en millores ecològiques d'habitatges** (aïllament acústic i/o tèrmic, canvis de sistema de calefacció, instal·lacions de plaques solars).
- **Mantindrem el diàleg però també l'exigència en el compliment de la normativa de les activitats industrials, extractives, etc.**
- Fomentarem la **millora del comportament ambiental de les empreses, especialment de les més contaminants**, a través de sistemes voluntaris de gestió ambiental que permetin a les organitzacions avaluar i millorar el seu comportament ambiental (EMAS i ISO-14001).

7. POLÍTIQUES DE FOMENT DE LA SOSTENIBILITAT A L'ADMINISTRACIÓ LOCAL I EN LA COMPRA

- **Impulsarem l'ambientalització dels serveis municipals**, establint plans concrets i promocionant models de consum respectuosos amb el medi, garantint la protecció de l'entorn i el benestar de les persones.
- **Fomentarem la compra verda i la contractació ecològica** de béns i serveis per tal d'influir sobre els mercats i afavorir nous hàbits de consum productiu i comercial.
- **Aplicarem clàusules socials i ambientals en totes les contractacions.**
- Adoptarem criteris normatius per **facilitar la compra de productes i de serveis ambientalment sostenibles i de comerç just i responsable**, aplicant totes les possibilitats que ofereixen les polítiques fiscals.
- Incentivarem les millors pràctiques i el **reconeixement social d'aquestes, facilitant-ne el compromís de la ciutadania.**

UN URBANISME DE VALORS. CIUTATS I POBLES PER VIURE I CONVIURE

L'urbanisme és la competència local amb més història, vinculada a la constitució de les nostres viles. Des de mitjans dels anys 60 del segle XX fins a l'actualitat s'ha construït més en aquest país que en tots els segles anteriors. L'assentament de les grans onades migratòries procedents d'altres comunitats de l'Estat espanyol va provocar creixements espectaculars, ràpids i desordenats de molts nuclis urbans. **L'arribada dels ajuntaments democràtics va comportar, en bona part, un esforç d'endreça de barris aixecats sense elements urbanístics bàsics o que es trobaven en estat molt precari.** Per tant, calien asfaltats, voreres, clavegueram, enllumenat i enjardinament de zones verdes. Aquesta inversió de salubritat primària es va assolir al llarg de la dècada dels 80, i només resta pendent en l'actualitat d'executar-se a un reguitzell d'urbanitzacions de baixa densitat que van aparèixer en molts casos de forma al·legal.

La segona gran tasca que van realitzar els ajuntaments democràtics, juntament amb el compromís d'altres Administracions, va ser la implantació d'equipaments públics que cobrissin les diverses necessitats educatives, sanitàries, culturals i socials, i que són garants de l'assoliment d'una qualitat de vida. Si bé hi ha hagut un notable desplegament de recursos públics per a la dotació d'escoles, centres d'atenció primària, instal·lacions esportives, biblioteques o centres cívics, aquesta tasca per definició no s'esgota mai, atès que els requeriments generals són canviants i, en conseqüència, l'Administració ha de ser prou àgil per atendre-les.

A tall d'exemple, els municipis han hagut de destinar uns recursos importants a la construcció i el manteniment d'escoles bressol aquesta dècada, mentre que la dècada passada molts esforços es van centrar en l'ampliació o la construcció de noves biblioteques. En aquest sentit, si bé el futur no és pot predir, ICV-EUiA-EPM hem de tenir prou capacitat per planificar amb antelació les necessitats incipients per tal de cobrir-les abans que es produeixi un dèficit social.

L'urbanisme no són només les inversions vinculades a les promocions immobiliàries i com aquestes respecten el planejament preestablert. **L'urbanisme és una eina potent de polítiques socials, que posa la catifa perquè s'ubiquin després els diversos equipaments i que aquests harmonitzin una ciutat habitable, acollidora i integradora.**

El planejament urbanístic és el guió il·lustrat que configura el que serà la ciutat en els propers anys; és l'eina de previsió més potent de què disposen els ajuntaments. Aquests últims 30 anys, s'ha focalitzat l'atenció en el procés de transformació de sòl urbanitzable en urbà, mitjançant el desplegament de plans parcials que possibiliten una expansió a priori ordenada de les nostres poblacions. No obstant, **aquest urbanisme expansiu ha de finalitzar.** Més enllà de consideracions demogràfiques o de l'impacte de la crisi sobre el sector immobiliari, **la sostenibilitat exigeix que les borses de sòl urbanitzable es vagin reduint en benefici de la preservació de sòls no urbanitzables periurbans, i que el plans urbanístics se centrin en la millora de sòl urbà que ha envellit i refer barris degradats per dotar de nous serveis i d'espais públics.**

Un aspecte que ha avançat de forma remarcable és l'exigència d'avaluació ambiental dels plans i els programes urbanístics. Aquesta exigència legal aporta una dimensió sostenibilista que garanteix tres principis bàsics: l'ampliació de la participació dels agents socials, culturals i tècnics que poden aportar una millora

ambiental, la millora ambiental de forma intrínseca en les propostes del planejament urbanístic i una tercera dimensió amb la mirada en la defensa d'un urbanisme de prevenció del risc en matèries diverses; com per exemple la inundabilitat (un tema comú a tot tipus de territori) i els riscos específics de cada lloc.

Des d'ICV-EUiA-EPM volem manifestar **la necessitat que el Govern de la Generalitat de Catalunya mantingui les seves línies d'ajuts per als barris i les urbanitzacions amb dèficits**, atès que subsisteixen molts nuclis urbans amb necessitats no resoltes i els municipis no disposen de prou mitjans per resoldre-les.

La Llei de barris ha obert una nova dimensió social al planejament urbanístic que s'hauria d'incorporar a tots els plans de millora urbana promovent aquest urbanisme de valors que preconitza la nostra formació.

Pel que fa a les polítiques de sòl, resulta fonamental **un planejament que garanteixi el dret a l'habitatge**.

Pel que fa a la política estratègica econòmica local, **s'ha establert un pacte de país perquè el comerç local**, factor innegable de dinamització de les nostres ciutats i pobles, **pugui conviure amb les grans superfícies dels extraradis**. Malgrat les pressions de les grans marques de distribució, resulta important que aquest pacte es mantingui i, fins i tot, es reforci en el planejament que es generi a partir d'ara, on **la compactació urbana possibilita un comerç de proximitat que eviti desplaçaments de mobilitat innecessaris**.

De la mateixa manera que es formulen a nivell de gran territori vincles entre indústries, també a nivell urbà cal establir els vincles del comerç amb el del consum responsable i de proximitat de manera que diferents usos urbanístics hi estiguin vinculats: l'agricultura, el comerç i la restauració, per exemple.

El planejament urbanístic també és una eina per sortir de la crisi: reformulant antics polígons industrials, disposant dels seus propis plans de millora urbana, preveient millors accessos en transport públic, i fomentant naus concebudes per allotjar empreses vinculades a la innovació, el desenvolupament i la recerca (I+D+i). En aquest sentit, haurem de treballar per atendre la rehabilitació de polígons i la implantació tant d'energies renovables cap a l'autosuficiència energètica, en les naus particulars, com l'arribada de les noves tecnologies de transferència de veus, dades, imatge i de comunicació a través de xarxes i plataformes virtuals per connectar amb mercats més grans.

El planejament urbanístic ha de concebre el sòl no urbanitzable no només com a espais naturals a preservar, sinó com la localització d'activitats humanes compatibles amb aquells que no estiguin sotmesos a algun règim de protecció especial. Aquest és el cas de la **previsió de parcs agraris municipals o de boscos sotmesos a una nova gestió forestal** que permeti l'obtenció de biomassa.

L'urbanisme és la competència local per excel·lència; i també ha estat sobre la qual ha girat la fiscalitat en aquest país i, en conseqüència, ha estat la principal font d'ingressos de les arques municipals. L'impost d'increment de valors de terrenys de naturalesa urbana (plusvàlues), l'IBI, l'impost de construccions, instal·lacions i obres i les seves taxes associades a les llicències urbanístiques, la venda de patrimoni del sòl provinent de les cessions obligatòries de sòl edificable (aprofitament mitjà) han

representat bona part del finançament municipal i, per tant, han sofert una reducció significativa com a conseqüència de la crisi econòmica.

Des d'ICV-EUiA-EPM exigim resoldre els problemes de finançament dels municipis, amb un repartiment més equitatiu dels tributs recaptats pel conjunt de les administracions, però alhora exigim una nova fiscalitat que no giri sobre el mercat immobiliari, sinó sobre les rendes del capital.

L'urbanisme ha estat una matèria opaca per a la població. Resulta d'una tècnica complexa i, atesa la capacitat que té de generar plusvàlues en propietats privades, és susceptible de generar males pràctiques. La percepció de corrupció, en alguns casos fonamentada per intervencions de la justícia, ha de ser eliminada per tal de sanejar la democràcia. El marc normatiu ha garantit períodes d'informació pública, millorats amb l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació.

No obstant, atesa la transcendència de les decisions als municipis, **ICV-EUiA-EPM continuarem treballant compromesos en la direcció que ja hem plantejat** al llarg de la darrera legislatura. **El foment de consells consultius locals sobre urbanisme,** previstos per la legislació catalana, ha d'estar acompanyat d'una **divulgació rigorosa i entenedora de tots els plans** que es troben en tramitació, per tal que la ciutadania hi pugui incidir eficaçment.

L'urbanisme és una competència que concorre amb l'aprovació definitiva de molts instruments de planejament per part de **la Generalitat de Catalunya.** Aquesta **ha de basar els seus pronunciaments sobre la legalitat establerta,** per així **no retallar de forma injustificada les competències municipals.** Per a la consecució d'aquest equilibri, ha estat essencial **l'aprovació per part del Govern d'esquerres de la Generalitat de Catalunya dels Plans Territorials Parcial de cada vegueria.**

ICV-EUiA-EPM serem vigilants perquè el Govern actual de CiU no desvirtuï aquest planejament supramunicipal que, en molts casos, ha suposat **una bona ordenació del territori** entre les zones urbanes i els espais naturals **i una previsió d'infraestructures on, per primera vegada, s'ha apostat clarament pel transport públic.**

Arribats a aquest punt de la reflexió sobre l'urbanisme i les seves potencialitats per construir ciutats i pobles més sostenibles i amb solucions per sortir de la crisi, passem a enumerar els compromisos que la coalició ICV-EUiA-EPM implementarem en aquest nou mandat municipal.

PROPOSTES

- **Impulsarem modificacions del planejament urbanístic per desclassificar sòl urbanitzable, preservar zones agrícoles i espais naturals periurbans i connectors biològics supramunicipals.**
- **Establirem plans de gestió dels espais singulars i dels ens gestors de cooperació intermunicipal** per a impulsar una política activa de protecció dels hàbitats, dels ecosistemes, dels paisatges i dels usos tradicionals.
- **Promocionarem els elements protegits en harmònica coordinació amb elements dinamitzadors per evitar-ne l'abandó** i promoure noves formes de riquesa en consonància amb els valors dels àmbits.

- **Vetllarem per que el planejament integri els mapes de risc** en la presa de decisió de les propostes.
- **Diagnosticarem en l'elaboració dels POUM els espais ja edificats que estan en risc.**
- Introduïrem en l'àmbit de la gestió urbanística els conceptes de **compensació ecològica i infraestructura.**
- Incorporarem la **perspectiva de gènere en la planificació urbanística i als plans de mobilitat de les ciutats.**
- **Promourem parcs agraris per a l'establiment de cooperatives de productes ecològics i horts de lleure.**
- Promourem la **protecció dels elements estructurals dels sòls rurals:** marges, camins, sistemes de regadiu, sistemes constructius històrics per a tanques i altres elements rurals (mines, pous, murs, etc.)
- **Aprovarem plans de millora urbana per compactar la ciutat allà on existeix un teixit urbà degradat.** Aquests plans han de preveure una barreja d'usos: presència important d'habitatge públic, equipaments i zones verdes per sobre dels mínims establerts per la Llei d'urbanisme, usos comercials i terciaris.
- **Aprovarem plans de millora urbana dels polígons industrials convencionals, per tal de fomentar la ubicació d'empreses vinculades a la innovació, el desenvolupament i la recerca (I+D+i), la implantació d'energies renovables i les noves TIC.**
- **Aprovarem instruments de planificació municipal que s'anticipin a les necessitats socials,** alguns dels quals són exigits per la legislació sectorial: plans d'equipaments municipals, plans locals d'habitatge, plans de mobilitat urbana, etc.
- **Impulsarem,** per l'acompliment de l'avaluació ambiental de plans i programes, **la participació ciutadana sensible als elements patrimonials, naturals, culturals i territorials a protegir.**
- **Aprovarem programes marc de participació ciutadana en el planejament urbanístic municipal: creació del Consell Assessor Municipal en Urbanisme i portals telemàtics específics per als plans en tràmit,** prou comprensius i que tinguin una especial cura en el control de com les plusvàlues reverteixen en la comunitat.
- **Exigirem el desplegament dels Plans Directors Urbanístics previstos pels Plans Territorials Parcials,** i que aquests siguin redactats mitjançant comissions conjuntes Generalitat-municipis.
- **Exigirem el desplegament d'inversions en transport públic, en detriment de noves carreteres. Focalitzarem l'atenció en els sistemes tramviàries i l'impuls de connexions interurbanes en bicicleta.**
- **Exigirem el manteniment de les ajudes dels Plans de Barris i dels Plans d'Adequació de les Urbanitzacions.**

- Introduïrem, en els àmbits de millora i transformació urbana, **criteris d'urbanisme social, promovent actuacions urbanístiques i programes de millora social** relacionats amb la conservació de tots els elements que la ciutadania valori.
- **Integrarem el transport públic en la planificació, gestió i finançament de l'urbanisme** de transformació i d'extensió.
- **Potenciarem l'enriquiment de l'espai públic urbà amb elements urbans de qualitat:** jardineria, escultura, indicació d'itineraris de patrimoni arquitectònic, de llocs culturals, de vies verdes, etc.
- **Preveurem en els planejaments districtes amb xarxes de distribució de calor i fred (*heating&cooling*).**

TURISME LOCAL DE QUALITAT, RESPONSABLE I SOSTENIBLE

El turisme ocupa un paper important en la nostra economia degut a la seva aportació a la riquesa del nostre país. Som una de les principals destinacions turístiques. Catalunya s'ha erigit el 2010 com la primera destinació receptora de viatgers als establiments hotelers de l'Estat i la segona en pernoctacions.

El turisme és **un dels principals sectors de l'economia catalana** ja que representa entre l'11 i el 12% del PIB i l'11,7% de l'ocupació laboral. Catalunya és la primera CCAA de l'Estat amb major volum de població ocupada en activitats de la indústria turística (16,9%). S'han rebut 612 milions d'euros (20,9% del total de l'Estat), amb un creixement interanual de l'11,9% superior a la variació interanual experimentada pel conjunt de l'Estat (3,1%).

La finalització de la vigència del Pla Estratègic del Turisme de Catalunya 2005-2010 obliga a fer **una reflexió en profunditat sobre tot allò vinculat al sector** i, molt especialment, com aquest integra en totes les escales **el requisit de la sostenibilitat sense malmetre el seu potencial de generació de riquesa i ocupació**.

Molts destins necessiten una revisió de les seves estratègies de planificació. Davant de models basats en el creixement residencial (apartaments, segona residència, macrocàmpings,...), cal **incentivar la creació de petites, mitjanes i microempreses que promouen allotjaments de qualitat, activitats de turisme actiu i de descoberta del territori** (senderisme, cicloturisme, activitats nàutiques i subaquàtiques, educació ambiental, etc.), **valoritzar els productes agroalimentaris, l'artesanía i la creativitat artística, aprenentatge**, etc. com a nous productes d'oci, en un marc d'un territori de qualitat.

Arreu d'Europa està creixent la demanda de productes turístics de qualitat, ja siguin lligats a destins de sol i platja, al turisme d'interior o bé al turisme actiu. Temes clau com la compensació del CO₂ que genera el viatge de vacances, la sostenibilitat ambiental de les destinacions i dels equipaments, la qualitat de l'acollida, la incorporació de productes locals en els menús, la interrelació amb els propietaris, etc. són elements clau de distinció i qualitat dels nous productes turístics. És el que **s'anomena els nous models de turisme responsable**.

En aquesta mateixa línia tampoc tenim "intel·ligència de mercat"; és a dir no hi ha cap organisme en l'àmbit de les comarques turístiques que procuri **sistematitzar la recollida de dades sobre característiques, tendències i evolució dels mercats turístics, ni tampoc sobre l'impacte econòmic i social que té el turisme en el territori**. Per exemple, nombre de llocs de treball creats, qualitat d'aquests lloc de treball, possibilitats de promoció, perfils de formació que es requereixen, oportunitats per a emprenedors, etc. Investigar sobre aquests aspectes és un factor clau de competitivitat, essencial per als destins turístics. De fet, la major part d'organismes territorials de gestió turística d'arreu d'Europa ho incorporen en els seus organigrames de treball (observatoris de turisme, etc.).

S'està imposant en l'àmbit europeu **el concepte de "turisme responsable"**. Es basa en el respecte per l'entorn que acull l'activitat turística i en la premissa que el turisme és un factor de desenvolupament local que ha d'assegurar la qualitat de vida dels ciutadans/es d'un territori.

La participació de la comunitat en la definició del model turístic, el respecte pels valors i les formes de viure i la defensa del patrimoni (natural, paisatgístic, històric, cultural, etnològic,...) són la base d'aquest model.

Finalment, **el turisme és un repte des del punt de vista de la sostenibilitat social.** En aquest sentit un dels problemes importants és la massificació del turisme a la ciutat de Barcelona i, encara més, en determinats barris de la ciutat. **Això obliga a plantejar una oferta turística complementària i ben coordinada amb la resta del territori, basada en forts atractius naturals i culturals però sense tanta massificació.**

IDEES FORÇA

Els punts claus sobre el **nou model de turisme** per a nosaltres és el següent:

- 1. Regeneració dels destins madurs** (litoral i estacions de muntanya, principalment).
- 2. Incorporació dels recursos territorials en l'oferta turística per evitar la banalització dels productes turístics.**
- 3. Creació de productes d'alt valor afegit per generar llocs de treball de qualitat.**
- 4. Eficàcia en la gestió dels destins i en la promoció turística del territori.**
- 5. Aplicació dels principis del turisme responsable** (Declaració de Ciutat del Cap, 2002 i la Declaració de Madrid, abril de 2010), tant en l'àmbit de la **sostenibilitat econòmica i social de l'activitat turística** com, especialment, en el de la **responsabilitat social de les empreses en el respecte pels valors del territori** on estan ubicades i **les condicions laborals** que ha d'oferir un sector líder en l'economia

PROPOSTES

- **Demanarem al govern de la Generalitat de Catalunya l'elaboració d'un nou Pla Estratègic del Turisme de Catalunya**, concertat amb els agents del sector i amb les entitats municipalistes en representació dels municipis turístics.
- **Sol·licitarem al govern de la Generalitat de Catalunya ampliar la compensació financera per als municipis turístics** degut als seus problemes de finançament, ja que han de gestionar una població que en temporada alta duplica el nombre d'habitants.
- **Impulsarem transformacions en el sector turístic que n'afavoreixin la descentralització territorial i estacional i que desenvolupin nous àmbits com el cultural.** Són canvis que han de produir una millora dels serveis i la qualitat de l'ocupació en el sector.
- **Afavorirem l'actuació conjunta entre el comerç i el turisme que permeti la promoció de l'artesanat**, ja que és una excel·lent sortida al *self-employment* o autoocupació, amb el conveni de microcrèdits com a instrument de finançament, el desenvolupament de cursos de formació per millorar les capacitats d'ofertes de llocs de treball en el sector i la dinamització, promoció i animació comercial amb la col·laboració de les associacions de comerciants.

- **Dinamitzarem l'activitat turística al municipi.** Modernització de les oficines de turisme locals: millorar la gestió, debatre la ubicació, ampliar horaris i sistemes d'atenció, creació de punts d'informació sense personal, promoció del lloc web i les opcions que ofereixen les noves tecnologies de la informació i la comunicació.
- Treballarem per la **coordinació amb les poblacions veïnes en l'oferta cultural per rendibilitzar els recursos i la participació en fires internacionals**, tenint present el paper que les Diputacions o ens supralocals que correspongui han de jugar en l'articulació i la promoció del turisme, ja que de fet és un dels principals àmbits en les que actuen en matèria econòmica.
- **Elaborarem projectes de millora de la imatge i la qualitat ambiental urbana. Reglamentarem l'ordenança sobre la qualitat urbana.** L'àmbit d'aplicació ha de ser en tot el terme municipal, però amb graus diversos de determinació segons la importància del lloc.
- **Millorarem la qualitat dels serveis i del turisme:** Pla d'hotels, pla d'ajuts i suport econòmic al sector, suport en l'ocupació mitjançant els Serveis d'Ocupació Local.
- **Potenciarem i millorarem l'organització d'esdeveniments** que poden tenir un marcat interès per al sector turístic: esportius, festius, culturals.
- **Desenvolupament en l'àmbit de la sostenibilitat social, adoptar el concepte de "capacitat de càrrega social" o capacitat d'acollida turística** i fer-ne les corresponents estimacions per **introduir mesures que ajudin a facilitar la convivència entre turistes i residents**, així com **promoure les fórmules de turisme just** que incorporin una major participació de la ciutadania en l'acollida de visitants, sense posar en perill les formes de vida de cada indret.

MEDI NATURAL I AGRICULTURA. DEFENSA DELS ANIMALS

MEDI NATURAL

Des del pensament ecosocialista defensem el medi ambient com una globalitat que ens envolta. Tot el que conforma l'entorn, les muntanyes i les plantes, els rius i els mars, els animals i les persones són parts indissolubles del medi. Des de l'ecologisme, la defensa de la biodiversitat i la protecció dels animals i els hàbitats d'aquests és irrenunciable i prioritària en la nostra acció política.

Som en un moment de forta crisi econòmica. Entre moltes de les solucions que s'hauran d'articular, segurament hi haurà la de fixar la població al territori. **La defensa del medi natural i la biodiversitat** no és només una garantia de pervivència de la vida al planeta, sinó **que és una nova oportunitat per al desenvolupament dels nostres territoris**, que poden combinar diverses activitats tenint cura del medi.

Posar en valor la riquesa del patrimoni natural dels municipis en garanteix la conservació per a les generacions futures, i també com a element d'interès per la potenciació d'un turisme sostenible i la dinamització econòmica de la zona.

L'objectiu de la gestió dels municipis situats en àmbits predominantment naturals (boscos, camps, muntanyes o rius) ha de ser el desenvolupament sostenible del territori, tenint en compte la particular relació entre la natura i la societat. **Aquests municipis necessiten d'un millor finançament, ajustat a les necessitats**, però sobretot tenint present l'aportació que fan al global de la petjada ecològica.

Els municipis, que per la seva ubicació territorial encara gaudeixen d'elements de medi natural al seus termes municipals, han de reconèixer, planificar i dotar de valor el medi natural. Han d'establir una responsabilitat compartida amb la gent que viu al territori, de manera que siguin els principals protagonistes en favor d'una política socialment justa i ecològicament sostenible.

En d'altres situacions més urbanes, la preservació del medi natural i els corredors biològics conforma també una obligació, des d'un punt de vista patrimonial, de preservació de la biodiversitat i des de la perspectiva d'un municipi amb els diferents mosaics naturals. En aquests casos, a més, aquesta protecció pot anar acompanyada de projectes que comportin activitat agrícola o el desenvolupament d'horts periurbans.

En aquest mateix sentit de compromís i protecció del nostre medi natural, haurem de tenir present tota **la problemàtica entorn als municipis del litoral que viuen especialment del turisme i la pesca. El compromís en la preservació del nostre medi marí i el litoral és un repte per al conjunt de la societat**. Poques vegades parlem, i amb la mateixa intensitat, de la **preocupació per la contaminació i sobreexplotació de la nostra mediterrània**.

PROPOSTES

- Impulsarem una nova **planificació territorial que posi en valor els espais naturals i agroforestals dels municipis com a reserva de biodiversitat, com a recurs econòmic i com a espais de recerca científica, d'educació i de lleure**.

- **Farem protecció i valorització ambiental, social i econòmica dels espais naturals.**
- **Catalogarem i protegirem els espais naturals amb valor ecològic, paisatgístic i de connectors.**
- Posarem en valor les terres amb **plans especials de protecció i ús dels sòls fèrtils.**
- Redactarem **plans d'usos i gestió dels espais naturals protegits i agroforestals** dels municipis tenint en compte el concepte de **Custòdia del Territori.**
- Ens adherirem a la **Carta de l'Agricultura Periurbana**
- Incorporarem la **gestió sostenible dels recursos forestals, cinegètics i pesquers.**
- **Catalogarem i protegirem els elements d'interès local** (arbres monumentals, rieres, arbredes, boscos singulars, fonts, etc.).
- **Elaborarem un Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural dels municipis.** En aquesta elaboració, hi haurien de participar: propietaris, ADF, caçadors, pescadors, biòlegs, naturalistes, etc. Realitzarem actuacions per millorar la qualitat de la vegetació i les aigües dels nostres rius i rieres.
- **Realitzarem campanyes de conscienciació** per a la població local i els propietaris, amb la finalitat que entenguin **que tenir espais naturals protegits és un privilegi i no un problema.**
- Potenciarem **la tasca feta per les ADF, el voluntariat, agricultors i propietaris forestals** en la protecció i el manteniment del medi natural i **en la prevenció d'incendis forestals.**
- Informarem i **assessorarem agricultors, ramaders i propietaris forestals de com aconseguir explotacions més sostenibles i/o certificades ecològicament**, i les possibles subvencions de les diferents institucions i de la UE.
- Realitzarem actuacions per **millorar la qualitat de la vegetació i les aigües dels nostres rius i rieres.**
- **Valoritzarem tots els espais "intersticials" com a corredors i zones naturals.**
- **Potenciarem la producció i l'aprofitament de la biomassa com a combustible ecològic**, com a preservadora del territori i fomentadora de l'ocupació.
- **Potenciarem l'agricultura de proximitat** per la importància ecològica, paisatgística, econòmica i per a la salut humana.
- **Estimularem i incentivarem les iniciatives de venda de productes de proximitat.**

- **Impulsarem la redacció i l'aplicació de Plans d'Acció de Protecció i Potenciació de la Biodiversitat Urbana** per combatre alguns dels mals de les nostres "ciutats malaltes"
- Revisarem i proposarem **una millora del finançament dels municipis situats en entorns d'espais naturals o turístics.**
- **Elaborarem, amb el suport del Govern, Plans de Descontaminació dels Sòls i Territoris Periurbans.**
- **Potenciarem i protegiem l'agricultura periurbana** com a mecanisme de conservació de l'espai.
- **Potenciarem els plans d'agricultura urbana i dels horts urbans per protegir el sòl i a l'hora de donar sortida al lleure de la gent gran.**
- Ens posicionem **contra la construcció de nous ports esportius, així com l'ampliació dels ja existents.**

AGRICULTURA

La política agrària i la política territorial són dos importants factors de **desenvolupament econòmic i de conservació dels espais naturals, agroforestals i d'interès paisatgístic.**

PROPOSTES

- **Farem promoció econòmica** dels municipis, mitjançant la **modernització de l'agricultura** especialment a través del desenvolupament de **l'agricultura ecològica**, la producció agrària de qualitat i la seguretat alimentària, el **desenvolupament d'indústries ambientalment sostenibles, del turisme ecològic i cultural, de les empreses de serveis i del comerç.**
- **Impulsarem el reconeixement supramunicipal dels espais agraris periurbans i que siguin reconeguts com parcs agraris.**
- **Qualificarem el sòl agrari periurbà com sòl agrícola definitiu encara que no hi hagi actualment activitat.**
- Crearem un **Consell de Desenvolupament Rural i de Sostenibilitat** que orienti la relació entre el sector primari i la conservació ambiental a partir de processos de participació ciutadana.
- Afavorirem la implantació del **Contracte global d'explotació per a les explotacions agrícoles i ramaderes dels municipis.**
- **Afavorirem l'ús eficient de l'aigua en l'àmbit agrícola.** Regularem i ordenarem els usos agrícoles per tal d'augmentar-ne l'eficiència, tant en relació amb els regadius existents com en els nous regadius previstos **on la maximització de l'eficiència ha de ser requisit indispensable.**

- Impulsarem **la producció ecològica i la producció integrada** com a fórmula a mig camí entre l'agricultura ecològica i l'agricultura convencional.
- **Fomentarem la biodiversitat i la producció ecològica.** Promourem l'ús de **llavors i races autòctones** (recuperació de varietats i manteniment del banc de llavors), així com sensibilitzarem i en farem conèixer les diversitats i qualitats.
- Potenciarem la **presència dels productes del camp, de la ramaderia i els derivats o de la pesca en les fires de productes locals.**
- Impulsarem **plans estratègics per als diferents sectors agrícoles presents als municipis**, i explorarem la possibilitat de **promoure noves activitats agrícoles, ramaderes i forestals a partir de les potencialitats dels territoris.**
- Afavorirem la formació dels pagesos **establint ajuts agroambientals, i aplicarem un codi de bones pràctiques agrícoles pel que fa als adobs, als productes fitosanitaris, a la sanitat animal i a la gestió dels residus** per evitar la contaminació ambiental.
- **Declararem els municipis "lliures de transgènics".**
- **Fomentarem l'artesania agroalimentària** per tal d'afegir valor a les produccions de les petites i mitjanes explotacions.
- **Defensarem l'explotació familiar agrària** facilitant la formació i la incorporació de joves a l'activitat agroramadera.
- **Fomentarem la creació de cooperatives locals.**
- **Fomentarem el sindicalisme al camp.**
- Sensibilitzarem les persones propietàries de les explotacions agrícoles i ramaderes de cara a les **contractacions laborals i condicions d'habitabilitat entorn a la incorporació en el sector de mà d'obra migrada**, i en farem els **controls oportuns.**
- Impulsarem **marcs de relació i d'implicació de la universitat amb el món rural i agrícola.**
- **Defensarem l'agricultura a temps parcial i la periurbana** per tal de conservar el paisatge i fomentar el manteniment de l'activitat agrària.

DEFENSA DELS ANIMALS

La conducta responsable i cívica de les persones amb els animals de companyia i amb la resta d'espècies animals és un deure personal i social. La protecció, la defensa i el respecte cap al benestar dels animals és un objectiu comú. Els animals de companyia necessiten cura, dedicació, atencions, però també un entorn on se'ls aculli i respecti. **A Catalunya tenim una de les lleis més avançades en la protecció dels animals** i són els municipis, en un primer terme, els responsables d'aplicar-la i desenvolupar-la. Des dels municipis s'acaben gestionant la majoria de problemàtiques relacionades amb els animals i la defensa dels drets d'aquests. En temps de crisi,

entenem que pot tenir algunes dificultats, però per a ICV-EUiA-EPM la protecció i defensa dels animals és una prioritat.

Cal que destinem **al màxim d'esforços a campanyes de conscienciació per a una conducta cívica i responsable de les persones vers els animals**, fomentant les xarxes de voluntariat als nostres municipis per l'acollida temporal d'animals perduts o abandonats.

PROPOSTES

- Desenvoluparem, en el marc municipal, **programes específics per a animals de companyia, botigues, animals periurbans, silvestres, etc.**
- **Controlarem les llicències d'activitats** de totes aquelles iniciatives relacionades amb animals.
- **Fomentarem i estimularem l'acollida d'animals en cases particulars** com a suport i alternativa als centres o refugis.
- Crearem o millorarem els **Centres d'Atenció d'Animals de Companyia, d'animals abandonats, d'abast comarcal i en coordinació amb les associacions defensores o protectores.**
- **Desenvoluparem programes de sensibilització ciutadana i escolar envers la cura i l'atenció dels animals i per evitar-ne la compra irresponsable.**
- **Redactarem ordenances estrictes sobre la protecció i la defensa dels animals, i en garantirem el compliment.**
- **Prohibirem la instal·lació de circs amb animals.**
- **Tindrem un compromís ferm i decidit en la prohibició de l'ús d'animals en espectacles i festes populars que impliquin degradació, patiment, tortura o mort**, en especial els correbous capllaçats i envolats.
- **Instarem el Govern de la Generalitat a donar suport als municipis i consells comarcals per a l'exercici de les competències** en relació amb l'aplicació de la llei i les ordenances municipals.
- **Enfortirem, si és necessari, l'acció inspectora dels ajuntaments** (intervencions en cas de maltractament, abandonament, venda il·legal, control del microxip, delictes).
- **Planificarem una oferta de formació adequada per a les policies locals per actuar en cas de rescat o decomís.**
- **Controlarem la problemàtica dels animals de producció**, tenint cura del seu benestar en granges i centres de cria intensiva, eradicant els mètodes cruels i reforçant les mesures inspectores, controlant que el transport sigui en condicions i que el sacrifici sigui de manera indolora.

EIX 3. Ciutats i pobles per la qualitat democràtica, la diversitat i la convivència.

- Qualitat democràtica. Bon govern i ajuntaments de parets de vidre
- Seguretat i protecció civil
- Justícia de proximitat, promoure la mediació i la conciliació
- Llibertats sexuals. Igualtat de drets, igualtat social
- Impulsar la memòria democràtica de les ciutats i pobles
- Pobles i ciutats per la laïcitat
- Pau, drets humans, cooperació i solidaritat
- Més govern local per fer front a la crisi
- Els municipis, agents de la construcció europea

QUALITAT DEMOCRÀTICA. BON GOVERN I AJUNTAMENTS DE PARETS DE VIDRE

Davant la crisi, més participació

La desconfiança i desafecció de la ciutadania cap a la política també afecta en l'àmbit local. La greu crisi que patim no ha fet més que accentuar aquests sentiments, quan es descobreix com manquen ajudes i polítiques actives per afrontar les dificultats i s'ignora, o fins i tot s'afavoreix, els culpables de la crisi o aquells sectors més privilegiats. I els casos de corrupció descoberts, alguns d'ells responsabilitat de càrrecs públics locals, no han fet més que alimentar-los.

A aquest fet s'hi suma que, després d'uns anys d'expansió de la pràctica participativa il·lusionant, ens trobem en un moment clar de retrocés. En un context de retallades en la despesa pública, la participació ha estat un àmbit especialment perjudicat. Algunes institucions d'àmbit local han decidit reduir, fins i tot eliminar, les àrees de promoció de la participació ciutadana.

I, tanmateix, **podem afirmar que els processos de participació ciutadana ara son més importants que mai**. Perquè la participació ciutadana, en un sentit ampli (processos, però també activisme associatiu), pot ser una palanca per fer front a la crisi. La participació en l'àmbit local permet sumar esforços individuals i col·lectius, convida a la creativitat, aprofita els recursos del territori i el coneixement que dona la proximitat, genera sinergies i dinàmiques de progrés col·lectiu.

Aquest menysteniment de la participació alimenta la percepció que la implicació en els problemes col·lectius no servirà de res, i que tant se val qui governi. La desafecció és terreny adobat per a l'emergència del populisme, la xenofòbia i la ultradreta, però també per a un nou "despotisme il·lustrat": el suposat "govern dels millors", que en realitat només beneficia uns pocs, i que ignora la veu de la ciutadania i les necessitats de la majoria.

Des de la nostra coalició ICV-EUiA-EPM volem reivindicar la participació ciutadana i la millora de la qualitat democràtica per dues grans raons. En primer lloc perquè **volem una ciutadania activa i compromesa amb els afers públics**, perquè això conforma una societat més crítica, responsable, autònoma i, en definitiva, més lliure. I en segon lloc perquè **representa un factor essencial per al progrés social i econòmic de tota societat**. Perquè en el món en el que vivim l'opinió, decisió i implicació de la gent en les polítiques és fonamental si volem unes ciutats i uns pobles més cohesionats, més sostenibles, més equitatius.

Bones pràctiques en la participació

Com acostuma a passar, les males pràctiques solen ser més sonades que les bones. El cas més conegut ha estat la consulta de la reforma de la Diagonal a Barcelona. Es tracta d'un cas clar en el que la participació esdevé víctima dels interessos electoralistes d'alguns partits, de manera que finalment el procés participatiu esdevé insubstancial, incoherent i poc entenedor per a la ciutadania.

Però aquest cas està sent utilitzat per alguns com a arma per deslegitimar la participació en el seu conjunt. S'ignoren, en canvi, altres processos positius i reeixits endegats als nostres pobles i ciutats. I, sobretot, el convenciment que podem i volem fer participació de qualitat.

Cal començar per destacar la important feina duta a terme per la Direcció General de Participació Ciutadana durant tota l'etapa del Govern d'Esquerra a Catalunya. Només el 2010 es van finançar un total de 159 projectes amb 1.799.911€. Val a dir, però, que es denota una tendència a la baixa des de 2008. És a dir, la crisi es deixa

notar i, com dèiem, afecta la participació.

Caldria reflexionar sobre la possibilitat de reforçar les eines de participació local mitjançant la seva regulació imperativa per part de la Generalitat, a l'estil del que ja es contempla en els procediments de planificació urbanística municipal. Certament cal respectar l'autonomia local però també cal garantir uns mínims comuns d'extensió i qualitat dels processos participatius.

ICV-EUiA-EPM apostem per la qualitat democràtica. No ens quedem només amb el concepte de participació ciutadana. Evidentment fomentar la incidència de la ciutadania en les decisions públiques és important, però és només una vessant de la nostra democràcia. I el que volem és una societat més democràtica, més autònoma i autogovernada en tots els seus aspectes. **La qualitat democràtica, doncs, ha de ser una aposta estratègica i transversal que impliqui tota l'activitat municipal.**

Per això, el que volem és una democràcia forta i això passa per aconseguir un bon govern, una bona política i unes bones polítiques.

PROPOSTES

1. BON GOVERN

1.1 Transparent, ètic i obert a la societat

- **Impulsarem el Pacte contra la corrupció**, especialment important en l'àmbit municipal pel rol urbanístic que aquestes administracions tenen assignat. Cal que en prenguin part els partits polítics, però també els agents socials i la societat civil, per tal que rebutgin aquesta pràctica i controlin l'aplicació de les mesures; i el sector privat, per tal que impedeixi que es promogui la corrupció o se'n prengui part.
- **Elaborarem codis d'ètica dels regidors i regidores, càrrecs eventuais, en tots els òrgans i organismes públics, empreses, cossos operatius i àrees.**
- **Aprovarem una acció integral per a l'austeritat i el bon ús del diner públic.** Analitzar les despeses de l'administració i adequar-les a allò que és estrictament necessari per al seu funcionament al servei ciutadà, especialment en moments de crisi com l'actual (delimitació i proporcionalitat de les retribucions dels càrrecs polítics, nombre de càrrecs de confiança, limitació i control de l'ús dels cotxes oficials, publicacions i publicitat promocional, inauguracions, despeses de protocol, etc.).
- **Impulsarem la transparència administrativa total dels ens locals:** Qualsevol document de l'administració s'ha de considerar com a patrimoni públic, com a propietat de la ciutadania, i s'hi ha de sotmetre el poder legislatiu, el poder executiu i també l'administració de Justícia. Les úniques limitacions han de ser el dret a la intimitat i la protecció de dades i la seguretat.
 - o Milliores en l'accés ciutadà a la informació que tenen en el seu poder, per exemple expedients administratius i de contractació.
 - o Mesures de control de l'acció dels lobbies i grups d'interès, per exemple fent públiques les agendes d'alcaldes i regidors/es.
 - o Fer públic el patrimoni i altres interessos de les persones candidates a batlle i de tots els regidors i les regidores.

- Limitació de la despesa electoral.
- Combat del transfuguisme.
- Garantirem que **els ens instrumentals de les administracions locals es regeixin pels mateixos principis de participació.**
- Garantirem la **pluralitat política en els òrgans de gestió, així com la representació de les persones usuàries i la representació sindical.**
- **Ens comprometem amb la transparència i la informació a la xarxa.**
- **Adequarem el llenguatge legal i administratiu a un llenguatge entenedor per a la ciutadania.**
- Ampliarem els **processos de finestreta única i les oficines de gestió unificada** entre les diferents administracions.
- Establirem **un sistema de comunicació (preguntes, queixes, suggeriments) directa a través d'Internet** de la ciutadania amb l'Administració.
- Garantirem **uns horaris dels serveis i de l'atenció ciutadana adequats als nous temps i les noves realitats**, més enllà de les garanties per als serveis en línia.
- **Serveis, oficines i punts d'informació als centres cívics i equipaments de ciutat.**
- Disposarem de la utilització de **tots els formularis en els mitjans digitals i avançarem en la signatura electrònica.**

1.2 Millorant l'organització municipal per fer més eficaces les polítiques de qualitat democràtica.

- **Cal donar a la qualitat democràtica la màxima consideració i prioritació.** En conseqüència, doncs, és necessari que no depengui de cap àmbit sectorial, sinó directament de l'alcaldia. Des d'aquí ha de jugar un paper d'impuls, de dinamització i d'assessorament en la incorporació de la participació ciutadana en l'acció de les diferents àrees de l'ajuntament.
- **Promourem nous mètodes de treball** que permetin **adequar l'organització municipal** i procediments per **afavorir el treball interdisciplinari.**
- **Elaborarem plans de formació per al personal tècnic de totes les àrees municipals**, així com per als regidors/es. Igualment cal dotar convenientment les dotacions de personal i pressupostàries dedicades especialment a coordinar la política de qualitat democràtica.
- **Afavorirem la coordinació interinstitucional per optimitzar les polítiques de suport dels governs supralocals**, així com per donar suport als municipis més petits i compartir experiències.
- **Elaborarem la Carta de serveis de tots els organismes i regidories.**

- Realitzarem una audiència pública anual, rendiment de comptes i avaluació.
- Creació de la figura del Síndic local de la ciutadania.

2. BONA POLÍTICA

2.1 Enfortint el teixit associatiu, creant capital social.

- **Elaborarem un pla de foment de l'associacionisme.** Caldria començar amb un diagnòstic i avaluació de la realitat associativa a la ciutat, compartit amb les mateixes entitats. D'aquí en sorgiria una bateria de propostes de formació, assessorament, suport tècnic i econòmic.
- **Estimularem les mateixes entitats a desenvolupar experiències d'innovació democràtica en el seu si,** en la definició de les seves accions o prioritats, o quant al seu mateix funcionament intern.
- **Promocionarem i donarem suport a la cooperació entre entitats,** així com a la creació de plataformes o coordinadores d'entitats.
- **Contribuirem a difondre i promocionar el mateix teixit associatiu de la ciutat i les activitats que duen a terme.**
- **Promocionarem la participació en la gestió de serveis de proximitat** (socials, sanitaris, esportius, culturals,...) perfeccionant models que ja existeixen en els centres educatius (AMPAs).

2.2 Facilitant i promovent la iniciativa ciutadana: de baix cap a dalt.

- **Millora (i en molts casos reforma) dels òrgans estables de participació** (tipus consells) per tal de garantir-ne la utilitat i representativitat social.
- **Facilitarem la iniciativa ciutadana municipal,** garantint per llei autonòmica la seva regulació en tots els municipis amb un esperit de donar el màxim de facilitats per a la presentació de propostes (llindar de signatures moderat, oferta d'assessorament i suport per part de les estructures tècniques municipals,...)
- Facilitarem la realització de **consultes ciutadanes municipals impulsades per la mateixa ciutadania,** amb mesures semblants a les apuntades en el l'epígraf anterior. Cal **obrir vies que permetin a la ciutadania plantejar temes de debat als polítics,** per demanar-los que es pronunciïn i, fins i tot, que prenguin una decisió.

3. BONES POLÍTIQUES

La participació no s'improvisa, i per això és necessària una planificació. Hem de passar de les accions disperses i sovint inconnexes, a l'elaboració de **Plans municipals de participació** que recullin l'estratègia global del govern en aquest àmbit,

tenint present tots els nivells, projectes i actors.

És fonamental dotar la participació ciutadana de coherència. Només d'aquesta manera esdevindrà realment efectiva. **La participació no pot ser el resultat de la suma d'un conjunt d'accions, mecanismes i processos dispersos i inconnexos.** Cal, en primer lloc, tenir molt clar per què volem fomentar la participació ciutadana, en quins àmbits i per elaborar quines polítiques, amb quins actors comptarem i quin pes donarem al resultat del procés. I aquesta ha de ser una reflexió compartida per tot el govern municipal i amb la que totes les regidories s'hi comprometin.

ICV-EUiA-EPM creiem que cal gestionar correctament els serveis públics i no disparar-ne indegudament els costos. Però cal no oblidar que l'Administració Pública ha de ser una estructura que impulsi el progrés social, ja que si aquesta funció no la fa l'Estat en el seu concepte més general, qui la farà? El que és evident és que qui no la farà és el mercat. A la nostra coalició, el principi que ens mou és el d'**una Administració austera, moderna, oberta a la participació i amb parets de vidre.**

Des de ja fa molt de temps i des de llocs molt diversos, s'està llençant el missatge que l'Administració Pública no pot funcionar si continua funcionant com a Administració Pública, que el que cal és introduir conceptes fonamentals de l'empresa privada i que cal privatitzar la majoria dels serveis públics perquè la gestió privada és millor que la pública.

En aquest sentit, cal manifestar amb tota claredat que no és cert que qualsevol servei públic privatitzat es presta millor que des de la pròpia Administració Pública. Cal denunciar que molts serveis privatitzats i alguns d'externalitzats s'han fet a costa de rebaixar les condicions sociolaborals dels treballadors i les treballadores.

Segons aquestes opinions, la política avui en dia és, sobretot, gestió econòmica, i els serveis públics s'han de regir pels mateixos paràmetres que les empreses privades. S'ha substituït la ciutadania per un model assistencialista o clientelista. El principi de clientela en lloc de ciutadania impera en aquesta lògica.

Cal ser més propers als ciutadans i les ciutadanes, més àgils i més ràpids a donar solucions als nous reptes socials. Cal establir canals reals de participació ciutadana, fins i tot en la presa de decisions. Els serveis públics per a la nostra coalició són una inversió, no són una despesa.

Cal garantir nous drets, i en aquest sentit és fonamental allò que preveu l'**Estatut de Catalunya** en el seu Capítol I del Títol primer, **dedicat als Drets i deures en l'àmbit civil i social**, i el Capítol II, dedicat als **Drets en l'àmbit polític i de l'administració**, capítols en què va ser fonamental la defensa d'ICV-EUiA-EPM.

Haurem de tenir present **les noves tecnologies de la comunicació**, tant des del punt de vista de la millora de l'accessibilitat, de la transparència en els procediments, de la informació, de l'accessibilitat als serveis de l'Administració, com de l'afavoriment de mecanismes de participació ciutadana.

Des d'ICV-EUiA-EPM creiem que cal també tenir en compte el que és **el capital més important de l'Administració Pública: els treballadors i les treballadores.** Així, volem remarcar els alts percentatges de temporalitat que hi ha a les administracions públiques, fins i tot per sobre del sector privat, amb tota la inseguretat que això provoca, la poca formació que es du a terme i la desigualtat que es produeix entre el personal de les diferents administracions públiques.

PROPOSTES

- **Impulsarem un acord marc nacional del conveni dels treballadors i treballadores de les administracions locals**, per tal de regular i garantir la negociació col·lectiva amb uns salaris base i els drets i els deures laborals, **que sigui d'aplicació a totes les corporacions locals.**
- **Equipararem jornada i horaris** entre el personal laboral i el funcionari: jornada de 35 hores.
- Igualarem els drets dels empleats públics: **conciliació de la vida laboral i familiar igual per al personal funcionari i el laboral.**
- **Regularitzarem la temporalitat:** màxim del 8% de les plantilles.
- Garantirem els **principis d'igualtat, de mèrit i de capacitat en l'accés a l'Administració Pública.**
- **Igualarem les condicions sociolaborals.**
- Promourem les **comissions d'igualtat de gènere** als ajuntaments, per tal d'acabar amb les discriminacions de gènere que s'estiguin produint.
- Establirem **sistemes de treball per programes i indicadors d'avaluació qualitativa i quantitativa.**
- Establirem **sistemes de seguiment i de control real dels serveis externalitzats.**
- Treballarem perquè les administracions locals siguin **motors de Responsabilitat Social** en la seva actuació, tant pel que fa les activitats dutes a terme de manera directa com per les executades mitjançant contractes públics.
- Impulsarem un **Acord Marc per a les administracions locals amb les entitats municipalistes de Catalunya:** FMC, ACM i Associació de Micropobles.

SEGURETAT PÚBLICA I PROTECCIÓ CIVIL

Una societat serà i se sentirà lliure i segura quan situï al vell mig de la seva acció política la defensa i garantia dels drets de les persones.

No és cert que les polítiques de seguretat siguin neutrals respecte de l'orientació política dels governs. Hi ha polítiques de seguretat d'esquerres i de dretes. Hi ha una política de seguretat vella, obsoleta i caduca que és aquella que relliga la seguretat només amb el concepte d'autoritat i d'ordre. **Ha passat el temps on la dreta pretenia encarnar en exclusiva la seguretat.** Des d'ICV-EUiA-EPM hem d'assumir una batalla frontal contra la dreta també en aquest terreny, a partir de la convicció que el monopoli de la seguretat no pertany als nostres adversaris polítics.

A ICV-EUiA-EPM, com a força renovadora de l'esquerra, **ens correspon fer emergir una nova visió de la seguretat des de la justícia i la sostenibilitat, una visió de la seguretat que analitza i té en compte els riscos i els conflictes produïts socialment.** Per això proposem la construcció d'una seguretat des del municipalisme per als nostres pobles i ciutats, lluitant no només contra les manifestacions de la violència, sinó també contra les seves causes.

Fer proclames de tolerància zero i endurir les actuacions policials sense actuar sobre les causes no té, a mig termini, cap efecte de millora de les condicions de seguretat als nostres barris i ciutats. Només poden tenir èxit aquelles actuacions que tinguin en compte el context social, familiar i educatiu que pot generar violència i hi donin la resposta adequada.

Conceptes com la proximitat, la transversalitat, la corresponsabilitat, els canvis socials, la glocalització, les pors, la pobresa, les lleis, la llibertat, la convivència, la dissidència, l'espai públic, el risc, la participació, la contaminació, els consums, les violències, les víctimes de trànsit,...conformen l'univers intrínsec de la seguretat i el risc.

En la societat actual **poc importa que les causes del perill, del risc o de la inseguretat siguin complexes, es demanden solucions simples per ser aplicades immediatament.** I crida l'atenció que, malgrat que vivim en una societat de les més segures que ha existit mai, ens sentim mes amenaçats i insegurs que mai i això, paradoxalment, acaba generant màxima inseguretat; sobretot quan la doctrina política imperant és la neoliberal i la gestió de la seguretat està estretament lligada a la gestió de l'exclusió social.

La inseguretat està estretament relacionada amb la creixent sensació de vulnerabilitat social i segueix molt de prop el ritme de la desregulació econòmica i de la solidaritat social per l'autonomia i independència individual. El fet de no considerar la possibilitat d'enfrontar-nos a les causes de la inseguretat, i la percepció que en tenen els ciutadans/es, dificulten no només la seva comprensió sinó, sobretot, les possibles solucions.

La falta de compromís econòmic i social per part dels poders públics és l'origen de la inseguretat ciutadana. No és estrany, doncs, que els qui més experimenten aquesta sensació d'inseguretat ciutadana no siguin, necessàriament, aquells sectors socials més exposats al risc real; sinó aquells que no disposen ni dels recursos ni de les condicions de vida requerits per adaptar-se als vertiginosos canvis econòmics, socials i culturals que sacsegen la denominada era de la globalització; o senzillament aquella part de la població que es troba exclosa en els diferents nivells econòmic, social, cultural i polític. Aquests reben els efectes més negatius de la globalització.

Això explica que les polítiques públiques s'orientin, erròniament, a respondre les demandes de seguretat d'una població que se sent insegura; més que a desactivar els conflictes que es troben en l'origen de les diferents manifestacions de delinqüència.

És en els pobles i les ciutats, i en els seus barris, on més s'aguditzen les desigualtats. En conseqüència, aconseguir l'accés a l'educació, la formació, el coneixement, l'ocupació, l'habitatge, la protecció social, la justícia,...en igualtat de condicions i des de l'equitat, contribuirà en major mesura a enfortir l'Estat de Benestar i la democràcia.

La seguretat pública no pot basar-se exclusivament en més serveis policials ni en més justícia penal. Són necessàries polítiques públiques transversals de prevenció i d'inclusió social, de reducció dels factors de risc i de serveis públics de qualitat i eficients per reduir-ne les causes.

Molt sovint es vinculen els problemes de convivència amb la percepció d'inseguretat ciutadana. **Ser ciutadà/a comporta drets i deures i la seva defensa és la base de la convivència democràtica.** Tant la vulneració dels principis de convivència com les faltes comeses han de ser penalitzades sota el principi de la correcció d'hàbits o conductes que atemptin sobre els principis bàsics de convivència en la comunitat i contra el dret a exercir com a ciutadà/a en plena llibertat.

Per això, des d'ICV-EUiA-EPM impulsarem programes de mediació comunitària per fer front als conflictes de convivència o bé programes de reparació perquè els infractors, mitjançant accions reparadores, puguin compensar la comunitat amb treball comunitari. Fer front, però, a la inseguretat ciutadana només des de la prevenció dels factors de risc no només seria insuficient sinó que també seria un error. L'acció policial i penal no és incompatible amb accions preventives sobre les causes de la inseguretat.

En la societat actual cada cop és més difícil dissociar el fenomen global del fet local i així **ens trobem de vegades amb conflictes locals que tenen arrels en altres àmbits.** La globalització i les noves tecnologies comporten formes delictives noves que obliguen a desenvolupar estructures policials amb formació, capacitat i habilitats policials adequades i **un nou concepte de la coordinació i la col·laboració de les policies locals amb altres cossos de policia.**

Les policies locals i els Mossos d'Esquadra són el referent policial a Catalunya.

PROPOSTES

- **Des de ICV-EUiA-EPM, impulsarem en l'àmbit municipal un model de seguretat pública des de la proximitat,** apropant les polítiques als problemes i conflictes, oferint respostes apropiades a la realitat local incorporant-hi els actors socials com a condició per al funcionament de les estratègies de seguretat.
- **Incorporarem en els plans de seguretat la perspectiva de gènere.**
- **És indispensable l'aprovació i desenvolupament de la Llei de Policia de Catalunya** que situï el marc de coordinació i cooperació policial a Catalunya i que respongui a la demanda de la ciutadania perquè la seguretat pública sigui un servei públic de qualitat, on els cossos de policies locals prioritzin funcions i serveis de prevenció i proximitat.

- **Els alcaldes i alcaldesses, en tant que president de les juntes locals de seguretat, han de ser la màxima autoritat en seguretat en els seus respectius municipis**, essent les Juntes Locals de Seguretat l'eina per definir els objectius que en matèria de seguretat han de prevaler a cada municipi.
- **Les Juntes Locals de Seguretat han de ser el marc d'elaboració d'objectius, definició del paper de cada força de seguretat i d'anàlisi dels resultats aconseguits.**
- També han de definir les línies estratègiques que permetin elaborar **Plans locals de Seguretat amb objectius i accions contra la violència masclista, la seguretat viària i la seguretat ciutadana.**
- **Les juntes locals de seguretat han de trobar el marc i l'espai de reflexió i participació de la ciutadania.** La seguretat, i per tant la inseguretat, és també una percepció i per això és important la implicació dels representants socials, culturals, veïnals i econòmics del municipi. **Els ciutadans/es han de conèixer el que passa per entendre la complexitat del problema, les causes i les possibles solucions**, si n'hi ha.
- **Les policies locals han d'actuar donant resposta a fets delictius i com a agents mediadors capaços** de resoldre problemes de convivència que es donen a la comunitat.
- Com a conseqüència, **els usos que es donen a l'espai públic, la pacificació del trànsit i la seguretat viària, les demandes ciutadanes d'accés als espais comercials i residencials, el control dels actes vandàlics i la gestió dels conflictes** derivats de la convivència són prioritats en les polítiques de seguretat en l'àmbit local.
- L'aparició de noves realitats diferenciades, col·lectius amb pautes de comportament diferents, transformacions demogràfiques com l'envelliment de la població o la incorporació de nous nadius, la violència masclista, conflictes interètnics,...demanden des de la proximitat, als municipis i a les policies locals, **abordar des de la transversalitat i la corresponsabilitat policial plans i actuacions específiques que donin valor a la prevenció com a factor de canvi i modificació de les circumstàncies generadores de potencials conflictes.**

LA PROTECCIÓ CIVIL

Des que, a començaments dels anys 90, es van implantar en l'àmbit municipal els serveis de protecció civil, s'ha vist **una gran diferència en la resolució de les emergències en les que intervenen tècnics municipals de protecció civil exercint un lideratge de coordinació i de suport logístic.**

Vivim en una societat amb riscos derivats d'evolució tecnològica, de la pròpia complexitat social i de l'evolució dels sistemes naturals que, com el canvi climàtic, poden accentuar la manifestació de fenòmens extrems amb conseqüències calamitoses. D'altra banda, hi ha una creixent sensibilitat ciutadana davant l'impacte visible de tots aquests fenòmens i, per tant, **es comença a percebre una demanda de polítiques més potents i participatives en la gestió dels riscos.**

Un model integral de seguretat suposa impulsar polítiques de protecció civil com a eina bàsica de coneixement dels riscos, de prevenció i de planificació dels mateixos, així com de coordinació entre tots els cossos operatius quan l'emergència s'ha produït.

Un objectiu bàsic d'aquesta legislatura ha de ser l'extensió dels serveis de protecció civil, per tal de posar fi a la disfunció entre normativa i realitat en aquesta matèria. La normativa actual situa en els municipis de més de 20.000 habitants el llindar d'atribució de competències, però, segons estudis realitzats fa un parell d'anys en el marc de la Comissió de Protecció Civil de Catalunya, menys del 50% dels municipis obligats disposen d'aquest servei. I això sense comptar amb els municipis turístics que, segons la Llei de Turisme de Catalunya, també hi estan obligats.

PROPOSTES

- **Aprovarem el Pla de protecció civil (PAM)**, obligatoris de disposar els municipis, tenint present els riscos generals i els concrets del territori.
- **Incorporarem** en la planificació territorial i urbanística del municipi, **criteris de prevenció dels riscos de protecció civil.**
- **Elaborarem els plans d'autoprotecció necessaris per als establiments i activitats de titularitat municipal.**
- **Impulsarem campanyes d'informació i sensibilització adreçades a la població per garantir la seva capacitat d'autoprotecció.**
- **Destinar a plena dedicació recursos humans qualificats i tecnològics,** suficients i adequats, per atendre les tasques que comporta la correcta gestió de la protecció civil en l'àmbit local, en proporció a les dimensions i complexitat dels riscos del municipi.
- **Els serveis de protecció civil han de ser unitats diferenciades i independents** de qualsevol altre cos operatiu, dirigides per un tècnic amb formació especialitzada i amb vinculació directa a les autoritats locals de protecció civil.
- **Potenciar la constitució i el funcionament de les comissions locals de protecció civil.**
- Amb el suport de la Generalitat, impulsar l'existència de departaments comarcals (o territorials) de protecció civil per assistir i donar suport als municipis i als seus alcaldes.

JUSTÍCIA DE PROXIMITAT, PROMOURE LA MEDIACIÓ I LA CONCILIACIÓ

1. Justícia de proximitat: un sistema de solució de conflictes fora de l'estructura judicial

El nou Estatut preveu, en l'article 108.2, que la Generalitat de Catalunya, en aquelles poblacions que es determini i d'acord amb la Llei orgànica del Poder Judicial, pot instar a què s'estableixi **un sistema de justícia de proximitat que tingui per objectiu resoldre conflictes menors amb celeritat i eficàcia.**

S'ha de promoure la implantació efectiva d'aquest model, adreçat a resoldre conflictes menors de manera àgil i eficaç, **mitjançant l'apropament de la justícia a les persones i permetent descongestionar els actuals òrgans judicials.** Aquesta justícia ha de respondre a criteris d'agilitat i actuar de forma comprensible i econòmica, per tal d'intentar solucionar problemes de convivència i civisme, derivats de la vida als barris, els pobles i les ciutats de Catalunya. **La justícia de proximitat ha de ser un veritable servei públic.**

La justícia de proximitat ha de ser alguna cosa més que ajudar a la descongestió dels assumptes judicials en els jutjats d'instrucció o de primera instància, creiem que **la justícia de proximitat pot ser un element de renovació i democratització del poder judicial,** poder que avui, i després de trenta-tres anys de democràcia, no ha estat influenciat pels valors constitucionals i de la transició democràtica (jutges que posen tot tipus d'obstacles i dilacions indegudes perquè parelles homosexuals puguin adoptar, que oposen resistència per aplicar la Llei de la Memòria Històrica, etc.).

Des d'ICV-EUIA-EPM **volem fer de la justícia de proximitat a Catalunya un servei públic de qualitat, amb un fort contingut social; per tal que el Dret sigui un instrument d'igualtat, accessible a tothom i que s'apliqui amb equitat per tal de compensar les desigualtats socials** i les injustícies que imperen en les relacions econòmiques, socials, laborals, ambientals i d'accés als serveis i prestacions públics i privats.

PROPOSTES

Donem suport a les recomanacions que estan incloses en el Llibre Verd de l'administració de Justícia **sobre la justícia de proximitat,** impulsades pel govern catalanista i d'esquerres amb participació dels agents i operadors jurídics.

En aquest sentit, ens calen:

- Mesures per aprofitar millor, donar més recursos, més coneixement públic i més prestigi dels recursos socials i cívics que ja existeixen per administrar justícia fora del poder judicial: mediació comunitària, mediació penal, mediació de dret privat, arbitratge, serveis d'orientació jurídica, justícia gratuïta, síndic de greuges locals i d'àmbit nacional, defensors dels consumidors/es, etc.
- Aprofitar millor, en el sentit que la mediació tingui un paper preponderant, els recursos que la Generalitat (60 milions d'euros a l'any) destina a serveis d'orientació jurídica i a justícia gratuïta, més els recursos de les Diputacions i dels aproximadament noranta ajuntaments de Catalunya que disposen de servei de mediació comunitària.

- Potenciar els aspectes d'assessorament i assistència jurídica, orientació jurídica de les entitats i associacions sectorials o cíviques.

Aquest òrgan de justícia de proximitat, fora del poder judicial, d'àmbit i competència municipal, podríem anomenar-lo "Casa local de la Justícia". Per tant, **entendem la justícia de proximitat com un sistema de resolució de conflictes menors (faltes, delictes lleus, problemes en les relacions de veïnatge) que ha de ser impulsat pels mateixos ajuntaments, seguint el model i l'experiència centenària dels Jutjats de Pau.**

Així mateix donem suport a les recomanacions de l'esmentat Llibre Verd **referides als actuals Jutjats de Pau**, en el sentit següent:

- Reforçar la formació permanent dels jutges i jutgesses de pau, els secretaris/es i la resta de personal administratiu d'aquests jutjats per a l'actualització dels seus coneixements i habilitats, en col·laboració amb els ajuntaments i amb les associacions i organitzacions sindicals representatives d'aquests col·lectius.
- Implantar la informatització completa i en xarxa dels jutjats i agrupacions i la seva interconnexió amb les altres administracions implicades.
- Construir un sistema de suport als jutges i jutgesses i al personal dels jutjats de pau, amb protocols d'actuació, una comunitat de pràctica en xarxa via Internet i un equip pluridisciplinari de consultors/es de suport a la seva disposició.
- Fomentar l'agrupació de secretaries de jutjats de pau com a instrument d'utilització eficient de recursos humans i materials.

2. Promoure la mediació i la conciliació

Estimular els procediments de mediació i de conciliació com a vies alternatives a la resolució de conflictes (Síndic municipal de greuges, entre d'altres alternatives), en particular en l'àmbit familiar, laboral, de consum, etc.

Aquestes vies han de permetre la descongestió de l'administració de Justícia i també l'aplicació de tècniques adreçades a apoderar **les persones** per tal que **siguin elles el subjecte actiu de la resolució dels conflictes que pateixen**. En aquest sentit, cal impulsar l'aplicació de la Llei 15/2009, de 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat.

LLIBERTATS SEXUALS. IGUALTAT DE DRETS, IGUALTAT SOCIAL

La nostra ciutat o poble ha de ser **un espai on tothom pugui portar a terme amb autonomia i plenes condicions d'igualtat els seus projectes vitals**, independentment de la seva orientació sexual o identitat de gènere. La defensa dels drets de les lesbianes, els gais, els homes i les dones bisexuals i transsexuals (LGBT) s'ha d'inscriure en **la lluita per fer del nostre municipi un model de convivència basat en la diversitat i la igualtat de drets i d'oportunitats**.

ICV-EUiA-EPM ha estat sempre compromesa i, ahora, un referent en la lluita pels drets civils, una coalició que sempre ha posat en qüestió l'ordenació patriarcal de la societat, el masclisme, l'homofòbia i la transfòbia i les altres formes de desigualtat social.

ICV-EUiA-EPM sempre ha treballat pel reconeixement dels drets individuals, familiars i col·lectius de les persones LGBT des de l'àmbit local i nacional.

L'any 1994 la Llei d'arrendaments urbans reconeixia les parelles del mateix sexe. Posteriorment un municipi rere l'altre van iniciar l'obertura de registres municipals de parelles de fet.

L'any 1998 el Parlament de Catalunya promou la Llei d'unions estables de parella. L'any 2005 s'inclou al Codi de Família el dret d'adopció per a parelles del mateix sexe i el 30 de juny el Congrés dels Diputats reforma el Codi Civil amb el reconeixement del matrimoni entre persones del mateix sexe.

Tots aquests canvis legals pels reconeixement de drets, dels quals els ajuntaments molt sovint han estat pioners, no ens amaguen que **l'homofòbia i la transfòbia continua existint a la nostra societat**.

IDEES FORÇA

- 1. És un objectiu per a la coalició d'ICV-EUiA-EPM en l'àmbit local fer que totes les persones puguin desenvolupar-se plenament.**

Per poder assolir aquest objectiu s'ha de garantir la llibertat d'elecció del projecte vital i la igualtat d'oportunitats per poder dur-lo a terme.

El masclisme, l'homofòbia i la transfòbia encara són realitats a les nostres viles i ciutats que redueixen l'autonomia de les persones i que cal treballar per eradicar.

- 2. Des del municipalisme d'esquerres volem contribuir a la plena igualtat treballant per la transformació de la vida quotidiana**, posant en valor la diversitat i amb l'enfortiment dels processos de participació que generaran les condicions per a la solidaritat i la complicitat de la ciutadania.

PROPOSTES

ICV-EUiA-EPM ens comprometem mitjançant un seguit de **propostes que se sustenten entorn a actuacions transversals en àrees de l'acció municipal** que us detallem:

1.Convivència

- **Protegirem el dret a la lliure expressió de l'afectivitat en els espais públics.**
- **Impuls, de suport** a les persones joves i adolescents gais, lesbianes i transsexuals que hagin estat expulsades de les seves llars o bé hagin marxat voluntàriament **per causa de situacions de maltractament i de pressió psicològica.**
- **Acompanyament i suport jurídic** en casos d'agressions i discriminacions homo / transfòbiques
- **Personació jurídica de l'ajuntament** en els processos legals contra persones físiques i jurídiques que puguin atemptar contra els drets individuals i col·lectius de les persones per raó de la seva orientació sexual o identitat de gènere.
- **Formació en prevenció de l'homofòbia i transfòbia al personal al servei de l'ajuntament** (agents de la policia local, treballadors/es socials, personal d'atenció al públic, etc.).

2.Educació

- **Elaborarem un protocol d'identificació, atenció i gestió de les situacions d'assetjament en els centres educatius**, en el qual s'inclouin de forma explícita les situacions de discriminació i assetjament per motiu d'orientació sexual o identitat de gènere.
- **Realitzarem formació dels mediadors escolars en conflictes d'homofòbia i transfòbia.**
- Tant en el currículum escolar com en les activitats extraescolars **promourem l'educació en la diversitat de models familiars.**
- **Promourem l'edició i distribució de guies didàctiques**, material curricular, contes, material audiovisual i altres recursos d'educació per a la igualtat.

3.Salut

- **Implicació en les campanyes** promogudes pel Ministeri, la Generalitat i/o la Diputació de prevenció de la transmissió del VIH.
- **Promourem espais públics i activitats relacionades amb la diversitat sexual i la prevenció de malalties de transmissió sexual.**

4.Visibilitat, democràcia i participació

- **Fomentarem el debat i la visibilització de les persones LGBT en els diversos àmbits de participació ciutadana (joves, gent gran, salut...).**
- **Promourem**, en els mitjans d'informació local i en els suports publicitaris

municipals, en el marc del pluralisme dels mitjans de comunicació, **la informació sobre les activitats dels col·lectius de gais, lesbianes, transsexuals i bisexuals.**

- **Farem visible amb actes i amb la participació dels col·lectius** afectats de gais, lesbianes, transsexuals i bisexuals i, des del compromís amb la igualtat de drets, **el dia de l'orgull/alliberament gai, lesbià, transsexual i bisexual i el dia internacional contra l'homofòbia.**
- **Promourem l'associacionisme** dels gais, les lesbianes i els/les transsexuals i bisexuals en els àmbits de participació municipal.
- **Realitzarem de forma periòdica xerrades / tallers sobre com tractar la diversitat sexual i de gènere**, i sobre la temàtica LGTB, adreçats a professionals, siguin voluntaris o no, que desenvolupin tasques informatives o de dinamització amb adolescents i joves en l'àmbit de l'educació.

5.Cultura

- **Potenciarem la presència de publicacions de temàtica gai, lèsbica, bisexual i transsexual a les biblioteques i hemeroteques municipals.**
- **Promourem des dels centres cívics activitats adreçades als/les joves i la població en general**, que fomentin la visibilitat de la diversitat sexual.

6.Esport

- **Evitarem qualsevol tipus de discriminació per raó d'orientació sexual o identitat de gènere en els centres esportius.**

7.Jovent

- **Realitzarem programes de promoció de l'autoestima i l'autoreconeixement dels adolescents homosexuals, transsexuals i bisexuals.**
- **Integrarem continguts LGTB** (conceptes bàsics, circuits i recursos) **en les jornades de formació adreçades a personal informador juvenil i animador de casals i espais joves.**
- **Incorporarem la informació** sobre el col·lectiu GLTB (associacions, publicacions, recursos, etc.) **als punts d'Informació Juvenil de les ciutats.**
- **Previndrem l'homofòbia i la transfòbia a les activitats juvenils municipals i associatives d'esplai.**

IMPULSAR LA MEMÒRIA DEMOCRÀTICA DE LES CIUTATS I ELS POBLES

La darrera dècada s'ha produït un moviment social a Catalunya i en el conjunt de l'Estat a favor de la recuperació de la memòria democràtica. Un moviment que va impulsar un veritable debat social i polític sobre la nostra història contemporània, que **ha consolidat en la societat catalana conceptes com el dret de la ciutadania a conèixer el passat, el respecte per la pluralitat de memòries democràtiques, el reconeixement de les víctimes de la Guerra Civil i del franquisme i la lluita per la democràcia, els drets socials i nacionals**, com a referents ètics fonamentals.

Avui més que mai, en plena crisi econòmica, i en un context d'atac als drets socials, cal **reivindicar el paper de la memòria** com a element fonamental d'una cultura democràtica sòlida **que reconeix el paper del compromís cívic i de les lluites col·lectives com a impulsors de les conquestes democràtiques i socials**.

La gent d'ICV-EUiA hem estat protagonistes i impulsors/es d'aquest moviment. La constitució del Memorial Democràtic i l'anomenada Llei de fosses, van ser els moments culminants d'una política pública de memòria democràtica capdavantera a l'Estat.

Les entitats socials, nacionals i locals, de recuperació de la memòria històrica, els ajuntaments, els consells comarcals, les universitats o els centres d'estudis locals han tingut un paper fonamental en l'impuls i consolidació d'aquesta política pública. Entre el 2005 i el 2010 es van concedir ajuts a 1.329 projectes arreu del territori, una prova evident de què les polítiques de memòria democràtica responen a una demanda social i territorial molt arrelada.

La creació de la Xarxa d'espais de memòria, amb la implicació de molts ajuntaments, per recuperar i posar en valor el patrimoni memorial del període 1931-1980 va aportar **una dimensió territorial i descentralitzada a les polítiques de memòria i al mateix Memorial Democràtic**, amb la senyalització i museització d'espais significatius del nostre passat recent.

El govern de CiU ja ha expressat la seva voluntat de reduir dràsticament el Memorial Democràtic i afeblir i reorientar les polítiques de memòria democràtica, i ha posat en qüestió, per exemple, la política de reparació de les víctimes de la Guerra Civil i el franquisme.

Ara els ajuntaments han de continuar sent els impulsors de les polítiques de memòria democràtica, situant en la seva agenda política i cultural el coneixement, el debat i la difusió del procés històric que ens ha portat cap a la recuperació de la democràcia i l'autogovern. Els ajuntaments han de ser els garants del dret de la ciutadania a conèixer el passat i generar una cultura democràtica més forta.

IDEES FORÇA

1. La memòria està formada **per esdeveniments i vivències que es produeixen en un marc geogràfic concret i amb protagonistes locals** que van ser protagonistes de la història.

2. **Cada ciutat i poble compta amb un patrimoni memorial** format per vestigis físics, documentals, per testimonis personals i vivències col·lectives. Un patrimoni que cal conèixer i difondre.
3. **El patrimoni memorial també és**, com s'ha demostrat, **un element de dinamització cultural i turística** que complementa el conjunt de l'oferta local.
4. **El camp de les memòries és divers**, tant pel que fa a la pluralitat de tradicions polítiques democràtiques que van contribuir a la lluita contra la dictadura, com a la diversitat social: la lluita política, sindical, cultural, estudiantil, l'associacionisme veïnal, pagès o el moviment de les dones.
5. **El coneixement i difusió dels canvis socials** i de les experiències vitals associades a aquests canvis **també formen part de la memòria democràtica**: els processos migratoris, les tradicions obreres, l'emancipació de la dona, els moviments juvenils, culturals.
6. Les institucions, **els ens locals** en aquest cas, **han de ser els dinamitzadores de les polítiques de memòria en col·laboració amb les entitats** de diferent tipus, **els centres educatius i culturals**.

PROPOSTES

- **Impulsarem la constitució d'òrgans locals o comarcals de participació**, formats per entitats socials diverses o centres d'estudis com a espais de debat i concertació de les polítiques locals de la memòria.
- **Aprovarem Plans locals d'actuació per impulsar una política global i coherent de memòria democràtica impulsada pel conjunt d'organismes culturals del municipi**, amb els següents continguts:
 - Identificar, catalogar i senyalitzar els espais locals de la memòria (des de restes físiques de la Guerra Civil fins a antigues cooperatives pageses i obreres, passant per antigues presons, enterraments...).
 - Difondre el patrimoni memorial existent amb punts d'informació i campanyes de difusió.
 - Elaborar una programació específica d'activitats culturals relacionades amb la memòria: calendari de commemoracions, exposicions, cicles de conferències.
 - Donar suport a les activitats d'entitats locals i a la tasca de d'investigació i de difusió.
 - Promoure la recollida de testimonis orals.
 - Incorporar activament els centres educatius en els programes i actuacions memorials.

- Difondre a través dels mitjans locals i de la web local les activitats i el patrimoni memorial.
- **Col·laborarem de forma activa en les tasques de recerca, senyalització de fosses de la Guerra Civil**, aportant la informació al mapa de fosses comunes gestionat pel Memorial Democràtic, en compliment de la Llei sobre localització i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i el franquisme.
- **Donarem compliment a la Llei 52/2007 de memòria històrica** pel que fa a la retirada d'esfinxs, plaques, monuments, símbols, rètols o mencions commemoratives d'exaltació personal i col·lectiva, la sublevació militar, la Guerra Civil i la dictadura franquista.

POBLES I CIUTATS PER LA LAÏCITAT

La laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns per a tota la població.

Si volem una convivència ciutadana basada en els drets humans, el valor de la pluralitat, la tolerància i el respecte per a totes i cadascuna de les opcions filosòfiques personals de creença o raó, cal garantir en l'esfera pública de l'àmbit local la laïcitat. Catalunya ha viscut canvis al llarg de la seva existència, però ara, aquests comptem amb una **major complexitat de la societat**; amb noves comunitats de procedència cultural i religiosa diversa.

Alhora, tenim **una societat més secular on, junt amb una minoria cada vegada més manifesta per l'integrisme religiós**, els moviments lliurepensadors, racionalistes, agnòstics i col·lectius ateus tenen una major visibilitat.

La crisi econòmica que estem patint pot generar conflictes socials entre els més desafavorits i en molts casos és aprofitada amb oportunisme pels sectors més dretans de la nostra societat, que condicionen i alimenten actituds xenòfobes i antidemocràtiques. No poques vegades, darrerament, partits que es reclamen de l'esquerra han adoptat posicionaments que no afavoreixen la cohesió social. Situacions que tenen una finalitat electoral però que **alimenten un transfons intolerant i negador de la diversitat de la nostra societat i de les cultures del món**.

Aquests canvis que s'han produït en els darrers temps a totes les ciutats i pobles de Catalunya reclamen amb urgència que d'un principi irrenunciable com el de la laïcitat sigui necessària la seva assumpció.

El Govern d'Esquerres de la Generalitat de Catalunya va aprovar una Llei del Culte, la més avançada d'Europa, que regula una part substancial d'aquestes problemàtiques i regula l'ús dels espais de culte religiós. Als municipis ens cal seguir i garantir el compliment d'aquest marc jurídic de país i, alhora, impulsar un seguit de **mesures que reconeixin i respectin les diferents opcions filosòfiques o de creença i protegeixin els espais públics com a lloc de convivència per a tothom, sense exclusivitats ni privilegis**.

PROPOSTES

1. Generals:

- Impulsarem un **pacte per la convivència democràtica** d'àmbit local, fonamentat en la laïcitat.
- Generarem **espais de diàleg**.
- Estarem amatents per desenvolupar **mesures d'interlocució i mediació per a la prevenció de conflictes en l'espai públic**.

- Aplicarem totes les mesures per tal de **superar l'actual iniquitat entre la religió catòlica i les altres**, impulsant la igualtat en el tractament de l'exercici de la llibertat de pensament i de creença.
- Aplicarem un **tractament fiscal i de subvencions sense distincions a totes les entitats o associacions declarades d'interès públic**.
- **No assistirem, com a representants públics, als actes confessionals**.

2.Educatives:

- Tota l'oferta de **programes i formació de contingut educatiu** que ofereixi l'administració pública **es basarà en el pluralisme i promourà una formació humanística integral**, atenent la ciència, el pensament, les humanitats i les arts.
- Vetllarem per **garantir el dret de les persones menors a no ser adoctrinades en els centres de formació públics i concertats**.

3.Vinculades al culte:

- Seguirem les recomanacions que **la Llei de Culte de Catalunya fa entorn a la reserva d'espais i usos de culte religiós**.
- Disposarem en les **zones de vetlla i cementiris la garantia al respecte de la pluralitat d'opcions religioses**. Hem de garantir la celebració digna de les cerimònies civils o religioses de totes les creences.

I, finalment, ens comprometem a **fer campanyes a la ciutat o al poble per fer conèixer el valor de la laïcitat**.

PAU, DRETS HUMANS, COOPERACIÓ I SOLIDARITAT

A Catalunya i l'Estat espanyol estem vivint una greu crisi econòmica, especialment alarmant pel que fa al nombre d'aturats i aturades. L'aplicació dels **programes d'ajust estructural i de reducció immediata del dèficit públic estan comportant importants reduccions de la despesa pública que han afectat també les polítiques de cooperació i solidaritat, pau i drets humans.**

El govern socialista de l'Estat espanyol va reduir en 800 milions d'euros la despesa destinada a cooperació l'any 2010 i a nivell català, malgrat que el Govern d'Esquerres va mantenir la despesa, tot sembla indicar que el govern de CiU també la retallarà aquest 2011.

Són moltes les veus que justifiquen que en un moment de crisi econòmica com el que estem vivint no té sentit seguir mantenint les polítiques de cooperació amb el Sud. **Obliden que la crisi econòmica, però també ambiental, comporta greus efectes per a una part important de la població** que no viu al mal anomenat primer món. L'escalada dels preus dels cereals i les dificultats alimentàries que se'n deriven per a milers de persones, són només un exemple.

Segons el Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) avui 1.400 milions de persones viuen amb poc més d'un dòlar al dia, en una situació de pobresa extrema. Malgrat alguns avenços, nombroses veus d'ONGs denuncien que assolir els Objectius del Mil·lenni l'any 2015, ja de per si d'impacte limitat, sembla una autèntica quimera.

Alhora, **la defensa i promoció dels drets humans i la protecció d'aquells que aposten per la defensa de la democràcia és un element clau si volem aprofundir en l'assoliment de plenes llibertats a nivell global.** El que ha succeït a Tunísia i a Egipte és una prova d'aquesta necessitat davant d'aquells que aposten o bé per sostenir dictadures com a mal menor, o per intervencions militars com les d'Iraq o l'Afganistan.

També hem de **preservar els drets humans a casa nostra, on també es produeixen situacions de vulneració.** Hem de recordar que els drets humans són universals, no són un privilegi, sinó que ens corresponen pel fet de ser persones i ningú té potestat per atorgar-los ni negar-los.

No hem d'oblidar que **la sensibilització de la ciutadania és un element clau de les polítiques de cooperació i solidaritat, de la cultura de pau i dels drets humans,** ja que l'actual crisi econòmica té a veure amb l'injust sistema econòmic i les polítiques neoliberals que són aplicades avui tant per governs de dretes com per governs socialdemòcrates. No són poques les reflexions que, amb encert, situen que **sense un canvi en les pautes de consum i la incorporació de nous models de vida en les societats del nord és impossible que els països empobrits i les seves poblacions assoleixin mínims nivells de benestar.**

Per tant, malgrat la situació de crisi econòmica, cal mantenir les polítiques de cooperació i solidaritat, de cultura de pau i de promoció dels drets humans; és cert que **pot ser un bon moment per aprofundir quin model de cooperació i solidaritat hem de construir.**

El model de cooperació i solidaritat, pau i drets humans en l'àmbit local. En els darrers anys diversos actors del món de la cooperació i la solidaritat han fet emergir diferents reflexions al voltant del model de cooperació.

En primer lloc, aquests actors **denuncien que en moltes ocasions les polítiques de cooperació i solidaritat són només elements de maquillatge i que tenen escassa incidència en l'àmbit regional o global** més enllà del projecte local concret. És el que anomenen anticooperació, ja que, malgrat els recursos econòmics destinats a cooperació i solidaritat, **les polítiques internacionals, comercials i econòmiques dels països rics tenen un impacte negatiu molt més gran sobre els països del sud.**

És per això que cal apostar per una cooperació i solidaritat que, alhora que manté la capacitat d'impacte sobre el terreny, incorpori la **coherència** i la **sensibilització** com a dos elements centrals del model de cooperació d'ICV-EUiA-EPM; i és sens dubte des del món local on més es pot avançar en aquest sentit, de la mateixa manera **que va ser el municipalisme qui va liderar l'assoliment del 0'7% del pressupost per a cooperació i solidaritat i del 0'3% del pressupost per a cultura de pau.**

Avui, tant o més important que la quantitat de recursos que es destinen a la cooperació i solidaritat des de l'àmbit local, és la **coherència** de les polítiques que l'administració executa **en el conjunt de les seves àrees de govern.** La transversalitat d'aquest plantejament fa més complicada la seva aplicació però no té sentit destinar recursos a polítiques públiques quan per altra banda altres polítiques poden contribuir a deixar en suma zero, en el millor dels casos, l'impacte dels nostres recursos econòmics.

Al mateix temps cal reorientar la distribució dels recursos que destinem a cooperació, pau i drets humans, avui clarament centrada en el finançament de projectes sobre el terreny, i **enfortir el projectes de sensibilització als nostres pobles i ciutats,** incorporant també la promoció de la pau i els drets humans si volem avançar en la coherència de les nostres polítiques i en els canvis econòmics i socials necessaris per superar l'actual sistema econòmic.

Per altra banda, els ajuntaments dels nostres pobles i ciutats han de donar continuïtat als projectes de **cooperació directe entre administracions locals,** ja que són un element fonamental per enfortir i construir espais de llibertat i democràcia arreu i fent-ho també des de projectes de formació i intercanvi d'experiències entre governs locals. No podem oblidar la necessitat de **coordinació de projectes i de recursos a nivell supramunicipals** si volem que aquets tinguin un impacte clarament transformador. Hem de tenir present que els organismes internacionals dependents de Nacions Unides aposten clarament per la **cooperació multilateral** ja que permet una major concentració de recursos i de coordinació i, per tant, un major impacte de les polítiques de cooperació i solidaritat.

Finalment, és fonamental situar la **perspectiva de gènere** en el centre de les polítiques de cooperació, pau i drets humans; cal donar suport a les iniciatives que tendeixin a aconseguir la igualtat social de la dona i el desenvolupament d'iniciatives productives encapçalades per les dones a través de diversos programes.

PROPOSTES

1.COMPROMISOS DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ

- **Elaborarem un pla director de cooperació a nivell local** que estableixi les prioritats de la cooperació i solidaritat per àrees geogràfiques i sectorials.
- **Treballarem per millorar la cooperació directa** com a suport al desenvolupament municipal i local en tots els seus àmbits (governabilitat municipal, promoció econòmica i infraestructures, serveis bàsics, suport al teixit associatiu, etc.). En aquest sentit es realitzarà **una acció concertada amb altres agents de cooperació local**.
- **Tindrem com a marc de treball i com a horitzó de l'acció solidària** fins el 2015 els «**Objectius del Mil·lenni de les Nacions Unides**», així com l'estat de les relacions internacionals i regionals del Nord amb el Sud.
- Mantindrem els recursos destinats a cooperació i solidaritat. **Destinar l'1 % dels ingressos propis municipals al finançament de projectes** de cooperació al desenvolupament.
- **No destinarem més del 5% dels pressupostos municipals a les respostes a les situacions de catàstrofes. No és un dels papers principals de la cooperació local**, tot i que han de canalitzar les demandes de solidaritat immediata. **Informarem la ciutadania** sobre les causes i les conseqüències de la situació i **canalitzarem l'ajut mitjançant el Fons Català i el Comitè Català d'Emergències i Acció Humanitària**.
- Afavorirem una **major concertació amb la societat civil tant en l'acció directa com en la sensibilització**.
- **Tindrem present la cooperació triangular en l'àmbit local**: Aprofitar els agermanaments i vincles amb les ciutats. Eficiència en els recursos, aprofitament de les experiències adquirides i noves possibilitats de desenvolupament mutu.
- **Impulsarem un programa de beques locals, especialment per a joves, per a cooperants, sota la coordinació del Fons Català de Cooperació i l'Agència Catalana de Cooperació**, per realitzar estades pràctiques sobre el terreny.
- **Impulsarem un programa de beques per a cooperants**, especialment per a joves, per realitzar estades pràctiques sobre el terreny.
- Impulsarem **estratègies de participació dels municipis en l'àmbit internacional** amb la creació de xarxes internacionals i la vertebració d'aliances entre poders locals.
- Fomentarem **la relació amb els organismes** de Nacions Unides, especialment amb l'Oficina del Mil·lenni, ACNUR, PNUD Mediterrània.
- **Reorientarem la distribució de recursos municipals per enfortir el programes de sensibilització local**.

- **Prioritzarem els projectes que fomentin accions que garanteixin la sobirania alimentària, la justícia social, la perspectiva de gènere i els processos de pau i de drets humans.**
- **Enfortirem els projectes de finances ètiques.** Treballarem amb la banca ètica: **operarem el pressupost de cooperació, pau i drets humans des d'entitats de banca ètica.**
- **Impulsarem la compra ètica a nivell local.**
- **Ens adherirem a la xarxa catalana per la compra pública ètica.**
- **Crearem un viver d'empreses d'economia social i cooperativa** per tal de potenciar l'economia social i solidària del nostre municipi.
- **Fomentarem el comerç just i el consum responsable.** Participació en la setmana de Comerç Just que s'organitza anualment.
- **Posarem en funcionament els «Consells Locals de Cooperació al Desenvolupament»** amb la participació dels representants dels agents de la solidaritat del municipi –cal que no es limiti la participació a les ONGs– que tinguin capacitat de proposta. Com a espais de participació i de concertació han d'abordar la reflexió i la definició de les polítiques de cooperació, per tal que el municipi disposi d'una estratègia planificada.
- **Impulsarem els partenariats i agermanaments amb ciutats del sud per avançar en un estratègia de codesenvolupament local.**
- **Participarem en les organitzacions supralocals de cooperació** (exemple: Fons Català) i les xarxes de cooperació i d'intercanvi (exemple: Xarxa d'autoritats locals per la pau a l'Orient Pròxim). Fomentarem que s'hi apliquin els mateixos criteris d'actuació, participació i finançament de projectes que als ajuntaments.
- **Participarem en xarxes de solidaritat amb pobles en conflicte** com el sahrauí i el palestí: Xarxa d'ajuntaments solidaris amb el poble sahrauí i Xarxa EuroGaza i EuroNablus.

2. PAU I DRETS HUMANS

- **Inclourem les polítiques públiques de pau i drets humans en les regidories de Pau i Drets Humans.** Incloure els conceptes en la denominació de la regidoria.
- **Destinarem el 0,3% dels ingressos municipals al foment de la pau i els drets humans.**
- **Promourem activitats de prevenció de la violència directa.**
- **Fomentarem activitats de prevenció en relació a la violència masclista,** amb formació, programes d'assistència, amb implicació d'entitats especialitzades i amb coordinació dels diferents serveis de l'administració.

- **Treballarem per la conversió de bandes urbanes a la vida associativa normalitzada, no violenta i participativa.**
- **Donarem suport i, segons les condicions, ens integrarem a la Xarxa catalana sobre la tracta de persones,** amb especial atenció a les persones víctimes de tracta amb finalitat d'exploració sexual.
- **Crearem oficines municipals de no discriminació,** amb dues línies bàsiques de treball:
 - Oferir atenció personal i confidencial a víctimes de tracte discriminatori, informant i orientant sobre drets humans, intervenint en situacions on s'hagi produït una discriminació, a través de tècniques de resolució alternativa de conflictes, assessorament jurídic i/o psicològic.
 - Formació comunitària sobre igualtat i contra qualsevol forma de discriminació, oferta a grups diversos: personal municipal, treballadors/es de transports públic, delegats/es sindicals, alumnes de diversos nivells de formació (ESO, batxillerat, universitari) i, de manera prioritària, arribar a col·lectius especialment vulnerables per les seves circumstàncies (treballadors/es del sexe, politoxicòmans, persones no documentades, etc.).
- **Crearem un Observatori de drets humans al municipi** que, a partir de la Carta de Salvaguarda dels drets humans a la ciutat, elabori un informe anual sobre la situació dels drets humans al municipi.
- **Promourem activitats de foment de la convivència.**
- **Fomentarem que els infants tinguin un protagonisme en la vida dels pobles i les ciutats** per mitjà de: la participació infantil, una estratègia de drets de la infància per a tot el municipi, mecanismes de coordinació de les diferents actuacions en l'àmbit de la infància, coneixement de la situació de la infància del municipi i de l'impacte de les accions sobre la infància.
- **Desenvoluparem polítiques actives per fer front a les actituds racistes i xenòfobes,** prioritzant les polítiques d'acolliment de nouvinguts i de persones pertanyents a minories ètniques, afavorint el trencament d'estereotips, fomentant la participació política dels nouvinguts/es en l'àmbit local, en les organitzacions polítiques.
- **Donarem suport i, en el seu cas, ens integrarem a la Coalició europea de ciutats contra el racisme.**
- **Desenvoluparem el projecte de ciutat educadora** i en aquest marc farem presents els valors de la cultura de la pau i el foment dels drets humans.
- **Fomentarem el projecte Audiència pública de participació juvenil i de debat,** en el que participin els instituts i les escoles de secundària que hi estiguin interessades.
- **Promourem una campanya global d'educació per la pau i els drets humans,** prioritzant els processos educatius per davant dels les activitats puntuals, destacant la responsabilitat de totes les persones, amb implicació de les escoles, de les entitats del municipi i dels altres actors.

- **Donarem suport a la Xarxa d'escoles compromeses amb el món**, facilitant la inclusió dels centres educatius i de les entitats de cooperació, pau i drets humans del municipi, com un espai de reflexió, coneixement i intercanvi d'experiències de realització de projectes conjunts per part d'escoles i instituts i ONGs de cooperació, pau i drets humans.
- **Conscienciem la ciutadania sobre la necessitat del diàleg com a eina de resolució dels conflictes.**
- **Sensibilitzarem la ciutadania per tal de fomentar una nova cultura de pau**, entenent aquesta no només com a absència de violència, sinó fonamentada en els valors democràtics i de justícia social, en la distribució de la riquesa, en el respecte del medi ambient, el respecte integral dels drets humans i la igualtat de gènere.
- **Despertarem l'interès per conèixer la realitat de les relacions Nord-Sud i els problemes estructurals que generen els conflictes bèl·lics.** Possibilitant el trencament d'estereotips envers el Sud i envers les causes que provoquen aquests conflictes.
- **Treballarem perquè els mitjans de comunicació d'àmbit local s'impliquin en el foment de la pau i els drets humans** multiplicant així el valor de les accions. En tant que sigui possible, en els mitjans de titularitat pública o compartida cal exercir un control sobre l'emissió d'imatges de caire violent que vagin en detriment dels valors abans esmentats.
- **Treballarem per tal d'implicar al màxim la ciutadania i la societat civil** que treballa en la difusió, sensibilització, recerca i acció de temes de foment de la pau.
- **Treballarem amb les entitats culturals i socials del municipi** perquè aquestes vegin la necessitat d'incloure aquestes activitats en les seves programacions.
- **Inclourem fons específics sobre pau i drets humans en les biblioteques del municipi.**
- **Promocionarem la creació d'un banc de recursos didàctics sobre pau i drets humans** per ser utilitzats per les escoles, per les organitzacions de lleure, per les ONG, etc.
- **Celebrarem el Dia de la Diversitat i del Dia Internacional dels Drets Humans.**
- **Publicarem una sèrie de documents bàsics dels drets humans**, com ara la Declaració Universal, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, la Convenció dels drets dels infants o la de prohibició de qualsevol forma de discriminació envers les dones, en un format de lectura fàcil.
- **Fomentarem la relació i el treball en xarxa dels equipaments específics** de pau, drets humans o solidaritat.
- **Els equipaments locals de cooperació i solidaritat també seran equipament per la pau i els drets humans.**
- **Fomentarem la coherència dels ajuntaments en totes les seves actuacions en relació als valors de la pau i els drets humans.**

- **Treballarem transversalment amb les altres àrees** per tal d'incorporar a totes les activitats de l'ajuntament els valors de foment de la pau i dels drets humans.
- **Treballarem per tal que les campanyes institucionals tinguin en compte els valors de foment de la pau i els drets humans** independentment del seu objectiu finalista.
- **Els municipis prioritzaran acords comercials amb aquelles institucions i empreses que defensin els drets humans i no utilitzin la guerra com a instrument per a la resolució de conflictes** o per el benefici econòmic.
- **Els municipis no signaran acords comercials amb aquelles institucions que no respectin els drets humans i utilitzin la guerra com a únic instrument per a la resolució de conflictes.** Alhora, tampoc establiran acords comercials amb aquelles empreses que no respectin els drets humans i aprofitin les situacions de conflicte per treure'n beneficis.
- **Implementarem criteris de pau i drets humans en la contractació pública de béns i serveis per part dels ajuntaments.**
- **Aprovarem mocions en favor de la resolució pacífica dels conflictes** i donarem suport a iniciatives ciutadanes adreçades a les mateixes finalitats.
- **Enfortirem la col·laboració institucional en l'àmbit del foment de la cultura de la pau i dels drets humans.**
- **Establirem formes de col·laboració en la promoció de la pau i dels drets humans amb altres institucions,** concretament amb altres ajuntaments, amb l'Institut Català Internacional per la Pau i amb la Generalitat de Catalunya.
- **Participarem i donarem suport a organitzacions supralocals de promoció de la pau i els drets humans i a les xarxes de cooperació i d'intercanvi** (Alcaldes per la Pau, Xarxa de pobles i ciutats pels Drets Humans, etc.).
- **Donarem a conèixer i fomentarem el suport d'aquestes xarxes a tots els municipis de Catalunya.**
- **Col·laborarem amb la Generalitat de Catalunya i amb el teixit associatiu de drets humans en l'acolliment a Catalunya de defensors i defensores de drets humans** amenaçats en altres països, en el marc del programa de protecció de defensors/es de drets humans de la Generalitat de Catalunya.
- **Fomentarem la col·laboració entre ciutats en situació de post-conflicte i de construcció de pau.**
- **Col·laborarem en la lluita contra la impunitat i la recuperació de la memòria** amb ciutats de països que surten d'un conflicte intern o d'una dictadura.
- **Donarem a conèixer en l'àmbit local i donar suport a les campanyes mundials pel desarmament,** fomentant la creació de grups locals de suport.
- **Crear una Comissió ciutadana antiracista.**

- Constituir el Consell Municipal de Drets Humans i Pau.

MÉS GOVERN LOCAL PER FER FRONT A LA CRISI

El governs locals, a Catalunya, han vist reconegut finalment el seu paper institucional a partir de l'Estatut de Catalunya, que consolida el paper de les administracions locals com a governs que formen part de les institucions pròpies de Catalunya i de l'increment de la col·laboració institucional entre el món local i el govern de la Generalitat.

Aquest fet s'ha vist concretat en la compartició d'accions que, impulsades des del govern de Catalunya, han cercat la suma d'esforços i sinergies, per garantir l'eficàcia i l'eficiència en l'acció de govern. **Reconeixent el paper no només d'interlocució dels governs locals sinó també d'agents necessaris per al benestar de la ciutadania i el desenvolupament econòmic del territori.**

Aquest model resta pendent, però, del desenvolupament de l'Estatut de Catalunya

Així, el Parlament de Catalunya ja va regular la creació del Consell de governs locals, la nova Àrea Metropolitana de Barcelona i la Llei de vegueries de Catalunya. **Queden pendents**, la norma més transcendent per a la regulació dels governs locals, com és **la Llei de governs locals i la Llei de finances locals.**

El Consell de governs locals que es constituirà en el proper mandat, tal i com determina la llei, representarà un salt endavant en la relació govern nacional-governos locals. Serà aquest Consell el que **facilitarà el diàleg, el compromís i la cooperació entre els dos nivells institucionals** i evitarà dinàmiques d'imposició de l'administració superior a la inferior, molt presents en les anteriors etapes.

Així mateix, **la creació de la Regió Metropolitana de Barcelona ha solucionat els dèficits organitzatius que va provocar la desaparició, imposada en el seu dia per CiU**, de l'antiga Corporació Metropolitana de Barcelona i que s'ha deixat sentir al llarg d'aquests més de vint anys amb les dificultats per la prestació de serveis i el planejament de l'entorn metropolità de Barcelona.

En canvi, **la Llei de vegueries aprovada no resol definitivament totes les incògnites sobre el futur d'aquestes institucions**, ja que queden per concretar-ne aspectes fonamentals, com són les competències i el seu finançament.

Malgrat tot, la creació de les vegueries representa un avanç respecte la situació des de l'aprovació de les lleis d'organització territorial que va impulsar CiU ja fa més de vint anys, en les que ja es determinava la necessitat d'elaborar aquesta norma de vegueries, i que els successius governs conservadors van ser incapaços de tirar endavant.

Tot i així, **el nou govern de CiU no situa com a prioritat l'enfortiment del món local** i, fins i tot, ja ha anunciat la seva intenció de no desenvolupar la Llei de vegueries, mantenint així les actuals Diputacions, sense modificar, ni tan sols, el seu rol actual. **ICV-EUiA-EPM som partidaris/es del desenvolupament de la Llei de vegueries però també de la simplificació administrativa.** És, per tant, necessari que s'articuli juntament amb el desplegament de la Llei de vegueries la supressió dels Consells Comarcals i la seva conversió en instruments de mancomunació de serveis entre ajuntaments.

Cal reiterar, també, que **la no aprovació de les dues lleis fonamentals per al món local, com són la Llei de governs locals i la Llei de finançament dels governs locals, representa un dèficit important que dificulta el tancament definitiu del mapa institucional del país**, necessari per a estabilitzar l'acció de l'administració a Catalunya.

Consolidar el nou model de governs locals

El desenvolupament estatuari ens ha de **permetre l'aplicació del principi de subsidiarietat** en funció del qual tot allò que pot fer una institució propera a la ciutadania mai no ho hauria de fer una altra de més allunyada, tot evitant duplicacions.

Cal completar el marc legislatiu previst a l'Estatut, dotant de contingut les competències locals que es determinen i garantint-ne el finançament que la mateixa norma obliga a establir.

En aquest sentit, cal **abordar el traspàs de totes aquelles funcions i serveis que han de ser exercides en l'àmbit local pels ajuntaments i per les entitats supramunicipals de caràcter local**, sempre tenint en compte aquelles qüestions en les que sigui aconsellable dotar-les d'un tractament de dimensió territorial superior al municipi, en especial respecte dels serveis que han de prestar els petits municipis. **Aquests traspassos hauran de venir acompanyats de les corresponents transferències pressupostàries.**

Aquest nou model de govern local haurà de subjectar-se als següents **principis i objectius generals**:

- 1. Situar els drets i les necessitats dels ciutadans i les ciutadanes, agrupats en col·lectivitats de base territorial i amb nivells d'atenció de qualitat homogenis**, com a primer referent i condició de totes les assignacions competencials i de distribució de recursos i serveis públics.
- 2. Els ciutadans i les ciutadanes són “el subjecte actiu” –i no “l'objecte”– del poder local**, en la mesura que es defineix l'administració local com la més propera a la ciutadania. En aquest sentit, caldrà **garantir el dret a participar de forma efectiva i directa en la gestió dels afers públics** que afecten la seva vida i **el dret a exigir la prestació efectiva en el seu municipi dels serveis locals bàsics** definits legalment, sigui quina sigui la seva dimensió o ubicació territorial.
- 3. Aplicar el principi de subsidiarietat dins de l'àmbit propi de l'autonomia local**, de forma efectiva i asimètrica. Les competències i els serveis s'han de prestar sempre a través d'aquella institució político-administrativa del poder local que, sent la més pròxima als ciutadans i les ciutadanes –i, per tant, amb preferència pels ajuntaments– **en garanteixi la prestació efectiva i amb qualitat**. Caldrà aplicar aquest principi en funció de la dimensió territorial i demogràfica i dels recursos humans, tècnics i econòmics disponibles.
- 4. Reforçar la democràcia local i la participació ciutadana**: tota institució de poder local, sigui quin sigui el seu àmbit territorial o nivell de gestió, ha d'estar legitimada i sostinguda per mecanismes d'elecció democràtica, d'informació i de control permanent dels/les electes pels electors/es. I també per mecanismes de participació ciutadana, sigui de forma individual amb

referèndums locals, consultes prèvies, audiències, etc., o de forma col·lectiva amb la participació de l'associacionisme de base local en tots els àmbits.

5. La Generalitat de Catalunya, el govern de l'Estat i la Comissió Europea han de ser legalment obligats a fer efectius els principis de cooperació, assistència, coordinació, informació i lleialtat institucional en relació amb els poders locals –i a l'inrevés– en l'exercici de les competències definides legalment.

6. La capacitat de decidir de l'administració local. No es pot produir cap subrogació, intervenció o dispensa en l'exercici de les competències i en la prestació dels serveis locals a favor d'altres nivells de l'administració autonòmica o estatal sense que prèviament no s'acrediti l'oferiment de l'assistència necessària per poder mantenir-los, o el seu rebuig per part de l'Administració local afectada, i sempre amb prèvia autorització i control per part dels tribunals de justícia de l'ordre contenciós-administratiu.

PROPOSTES

1. Desenvolupar les lleis locals recentment aprovades: Llei del Consell de governs locals, Llei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, Llei de vegueries

- **Exigirem al nou govern de la Generalitat**, un cop han estat aprovades pel Parlament de Catalunya la Llei del Consell de governs locals, la Llei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Llei de vegueries, **que garanteixi l'impuls dels continguts d'aquestes normatives des d'un bon inici el proper mandat municipal**, tot concretant-se:
 - a. **La constitució del Consell de governs locals**, dotant-lo dels mitjans necessaris i del paper que li atorga la normativa com a interlocutor en totes aquelles qüestions que puguin ser d'interès al món local.
 - b. **Traspassos, competències i procediment** que assegurï el trànsit complet, en el proper mandat, de les actuals Diputacions i entitats metropolitanes a les futures **vegueries i regió metropolitana de Barcelona**, amb voluntat de guanyar en claredat competencial i eficàcia en la prestació de serveis i el desenvolupament de les inversions locals.

2. Impulsar i aprovar la Llei de governs locals

- **Exigirem l'elaboració immediata de la nova Llei de governs locals.** Aquest marc s'ha de concebre com un entramat d'institucions político-administratives d'àmbit territorial sobreposat, que tenen com a base i punt de referència polític el municipi i que es concreta en: **l'ajuntament i la vegueria.**

Aquesta haurà de **concretar la distribució detallada de l'exercici de cada una de les funcions, facultats i els serveis que configuren les diverses competències sectorials** entre les diferents institucions que conformen el poder local, tot concretant:

- a. **Competències del governs locals**, atenent tres paràmetres principals:

- i. Capacitat objectiva per al seu exercici: disponibilitat de recursos humans, tècnics i econòmics, els que tinguin accés en qualsevol de les formes previstes en la llei.
 - ii. Tipologia de municipi: en funció de característiques rellevants predeterminades per la llei pel que fa a la seva ubicació territorial o activitat predominant: de muntanya, turístic, de segona residència, rural, etc.
 - iii. Pes demogràfic.
- b. El **marc institucional local**. Tot respectant al màxim la identitat, la personalitat i la tradició de cada col·lectivitat de base territorial o municipi, l'adequació de l'autonomia local als principis i als objectius fixats en els apartats anteriors, amb l'efectiu exercici de les competències i de la prestació dels serveis amb garanties de proximitat, accessibilitat, qualitat i control a tots els ciutadans/es.

3. Les competències i els serveis locals s'exerceixen de forma plena pel conjunt d'aquestes institucions o àmbits del poder local, en l'àmbit territorial comú que els correspongui. En la distribució de les competències, en l'exercici de les seves funcions i en la prestació de serveis, la legislació local garantirà:

- a. La preferència per l'àmbit municipal –ajuntament–, sempre que la seva naturalesa o característiques ho faci possible i compatible amb la dimensió i la qualitat del servei, en atenció al pes demogràfic i a les altres característiques específiques de cada tipus de municipi.
- b. En tot cas, els ajuntaments sempre tindran garantits mecanismes de participació i de control en la planificació, gestió i prestació de les competències i dels serveis que no tinguin atribuïts de forma plena.
- c. Quan les competències i els serveis de caràcter local siguin exercides i prestades per les institucions-administracions d'àmbit superior al municipi, es garantirà l'existència de mecanismes que facin efectiva la participació i el control de tots i cadascun dels municipis afectats en la seva planificació, gestió i control.
- d. Les vegueries hauran de donar prioritat als mecanismes d'assessorament, assistència i suport humà, tècnic i econòmic als ajuntaments del seu àmbit territorial, així com als mecanismes de coordinació, de foment, d'informació, etc., per tal de garantir –sempre que sigui possible– l'exercici directe del màxim nombre de competències i la prestació dels serveis d'àmbit municipal, més enllà dels mínims definits legalment.

En aquest entramat institucional les comarques han d'esdevenir àmbits de mancomunació de serveis, de manera que els Consells Comarcals es converteixin en un espai de coordinació i posta en comú de les necessitats municipals del seu territori. Sempre en base a la realitat concreta de cada comarca i de la voluntat política dels seus municipis.

ELS MUNICIPIS, AGENTS DE LA CONSTRUCCIÓ EUROPEA

El món local és la baula més dèbil d'una cadena normativa i socioeconòmica que comença a la Unió Europea. En tant que primera trinxera de la lluita contra la crisi econòmica, els ajuntaments han de fer front a unes necessitats de despesa social creixents, amb recursos cada cop menors. I l'Estat espanyol i les comunitats autònomes, trobant-se també en una situació financerament precària, es neguen a prestar l'ajuda que el món local necessita i mereix. **El caràcter incomplet i parcial, per neoliberal, de la integració europea està, per una banda, reduint la capacitat dels estats per fer front a aquesta situació per la via d'augmentar els ingressos** (atesa la lliure circulació del capital), **negant la possibilitat d'acudir al deute públic** (atès el pacte d'estabilitat) **i impeding la devaluació o altres tipus de política monetària** (atesa la integració monetària).

Per altra banda, i per això es tracta d'un procés incomplet, no s'han generat capacitats equivalents en l'àmbit de la UE. La Unió Europea, a manca d'una política fiscal comuna i una hisenda comunitària, no pot tampoc augmentar la recaptació ni endeutar-se per rescatar els municipis i el municipalisme, en tant que eina imprescindible per a la reactivació i reorientació de l'economia. Aquesta és la raó per la qual diem que, **a mitjà i llarg termini, la sort del món local es juga, en bona mesura, en el procés de construcció europea** (com la resta dels aspectes relacionats amb la lluita contra la crisi, de fet). Cal una altra Europa, l'Europa social!

El món local necessita d'una UE social, no d'un simple espai de lliure circulació de béns, capitals i altres factors de producció. Una UE que proporcioni instruments per a l'accés no discriminat a l'educació, la salut i els serveis socials, i que garanteixi serveis públics essencials com l'aigua, l'energia, els transports, les comunicacions. Una UE que proporcioni instruments als municipis per enfortir l'activitat econòmica de caràcter productiu i no especulatiu, i respectuosa amb el medi ambient. En definitiva, una UE que ajudi el món local a ser un factor de redistribució i solidaritat. **La idea d'Europa només té futur si es tracta d'un model d'Europa social i no pas d'un simple espai de mercat i mercadeig.**

En un terreny més concret, la lluita municipalista contra la crisi requereix també que les polítiques de la UE desenvolupin de manera més decidida una potent dimensió urbana. **Els ajuntaments han de reclamar a la UE més decisió** a l'hora d'abordar els problemes educatius, de mobilitat urbana, de gestió dels espais periurbans agrícoles i forestals, d'habitatge, de rehabilitació d'espais urbans, etc.

Els ajuntaments catalans han de prendre consciència d'aquesta situació i convertir-se en agents actius en el procés d'integració europea, per tal de condicionar-lo i traslladar-hi les preocupacions i necessitats del món local i dels ciutadans/es. I per facilitar-ho, la Generalitat de Catalunya i el govern central han de fer un reconeixement efectiu del paper que el món local pot jugar i ha de jugar en la construcció europea. **Com solem dir a ICV-EUiA-EPM, el poble més petit de Catalunya també és Unió Europea. Els problemes dels municipis també son problemes de la UE i els problemes de la UE també afecten els municipis.** D'altra banda, la millor tradició i la història europea s'han projectat des de les energies dels seus pobles i ciutats.

L'allunyament de la ciutadania respecte de la UE s'ha convertit ja en un problema per a la qualitat democràtica del nostre país. Ens ha de preocupar a tots/es que l'administració de la qual es desprèn una part considerable del nostre

ordenament jurídic i de les nostres polítiques sigui tan desconeguda, poc compresa i susciti poc interès entre els ciutadans i les ciutadanes. I els ajuntaments han de formar part de la solució a aquest problema.

Així doncs, de la mateixa manera que els ajuntaments han d'apropar la perspectiva de la ciutadania a la Unió Europea, han de fer també la feina inversa: **apropar la UE als ciutadans i les ciutadanes**. Han de contribuir a visibilitzar el fet que la UE és part del paisatge habitual, en la vida dels ciutadans/es: reconeixent (més enllà de les fórmules de rigor) l'origen europeu de part de les polítiques que implementen o dels fons amb què les implementen. Cal trencar el cercle viciós segons el qual la influència de la UE només es reconeix quan es tracta d'anunciar mesures de retalls socials i laborals i fiscalitats impopulars.

En la mateixa direcció, **els ajuntaments han de proporcionar informació i suport que permetin als seus ciutadans/es el més ple exercici de la ciutadania europea i dels drets associats a la mateixa**. Han de promoure el coneixement i l'interès per la UE. I han de facilitar **l'apropament dels ciutadans/es i les seves associacions a d'altres realitats europees**, per exemple impulsant que els moviments veïnals, associatius i ecològics dels seus municipis s'incardinin i s'articulin amb moviments d'abast europeu, estenent així la cultura de la solidaritat i la comprensió de la dimensió global dels problemes locals. Cal, així mateix, **aprofundir en el mecanisme dels agermanaments**. En altres paraules, els ajuntaments han de ser agents actius en la construcció de ciutadania europea des de baix.

Finalment, els municipis de Catalunya han tendit a veure la Unió Europea bàsicament com una font de recursos més que no pas com a impulsora de polítiques, com a font d'idees, aproximacions i bones pràctiques. De fet, sovint es desenvolupaven polítiques de la UE bàsicament per rebre els fons que hi anaven associats. Cal revertir aquesta situació. Les actuals perspectives financeres 2007-2013 suposen ja un pas cap a la progressiva reducció del fluxe de recursos de la UE cap a Catalunya i Espanya i aquesta tendència, si res l'atura, anirà a més, de manera que **la UE ha de convertir-se en una oportunitat per importar noves idees i noves pràctiques al municipalisme català**.

PROPOSTES

- **Contribuirem**, des del municipalisme català, **a reforçar les estructures que articulen el món local europeu**, ja siguin generalistes o especialitzades temàticament, ja es trobin dins o fora de les instàncies formalment constituïdes en l'entramat institucional de la Unió Europea.
- **Participarem activament**, tant els ajuntaments com les organitzacions municipalistes, **en organitzacions similars d'abast europeu**.
- **Afavorirem els contactes amb organitzacions d'altres països**, a fi i efecte **d'acordar programes d'acció i reivindicacions conjuntes**, en la línia de l'esmentat més amunt: per una UE més social, radicalment democràtica i més compromesa amb els problemes locals.
- **Actuarem de pont entre els ciutadans/es i la UE**, fent tasques d'informació i acompanyament que permetin **un major coneixement i una major preocupació solidària pel futur de la Unió i dels seus ciutadans/es**.

- **Facilitarem una major projecció europea** de les activitats de l'associacionisme local i el coneixement i l'exercici dels drets associats a la ciutadania europea. I cal que **els ciutadans/es puguin identificar amb normalitat com la Unió Europea transforma els seus municipis i els seus ajuntaments.**
- **Reclamarem des dels ajuntaments, a l'Estat i a la UE, el reforçament dels mecanismes que permetin als municipis intervenir en l'elaboració i aplicació de les polítiques europees que els afectin.**
- **Exigirem dotar d'una veu pròpia els municipis en el si del Comitè de les Regions.**
- **Facilitarem que els ajuntaments i els ciutadans/es facin ús dels mecanismes de denúncia i queixa davant de la UE** (ja sigui el Defensor del Poble europeu, ja sigui la Comissió de Peticions del Parlament Europeu).
- **Reforçarem els mecanismes que faciliten als pobles petits l'accés a la informació i als ajuts europeus.**
- **Reiterarem les accions necessàries fins a l'acceptació del català com a llengua oficial europea.**
- **Cercarem aliances amb altres administracions i amb el món local d'altres països** per tal de reclamar conjuntament el reforçament de la dimensió urbana de les polítiques de la UE. És a dir, per tal de convertir la UE en un instrument útil per a la gestió del territori municipal, en el camp de l'habitatge, dels equipaments, en el camp del transport públic i la mobilitat sostenible, i per sobre de tot, en un context de crisi, un instrument que ajudi els ajuntaments a promoure activitat econòmica productiva, generadora de llocs de treball i orientada cap a la sostenibilitat. La lluita contra l'atur, la precarietat laboral, el dumping social i les contínues degradacions de la qualitat de l'ocupació són assumptes transversals que exigeixen un abordatge a escala europea, regional i territorial municipal. Aquesta dimensió local ha de **prestar especial atenció als pobles i al desenvolupament rural, especialment ara, que la Política Agrària Comuna està en procés de profunda revisió.**
- **Reclamarem i ens sumarem a les peticions i reivindicacions que estan emergint des de diversos àmbits per a la constitució d'un "Fons europeu per al desenvolupament social, ambiental i solidari"**, que permeti la UE fer polítiques de lluita contra la crisi i reactivació i reorientació de l'activitat econòmica, amb un fort component local.

**EIX 4. Desenvolupament sostenible i polítiques integrals als municipis petits,
rurals i micropobles**

DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I POLÍTIQUES INTEGRALS ALS MUNICIPIS PETIS, RURALS I MICROPOBLES

La població ha estat l'element que tradicionalment s'ha tingut en compte com a determinant per tenir la consideració de poble petit. Això obliga a establir un llindar que ens serviria de frontera per separar els "pobles petits" de la resta.

Veritablement aquesta és una forma senzilla per classificar, però existeixen altres elements importants a considerar com ara el nivell de recursos ordinaris del seu pressupost, la tipologia urbanística, la font econòmica fonamental dels recursos dels seus habitants, etc.

Qüestions com la dependència turística per a l'obtenció de recursos econòmics, sovint amb la propietat dels negocis en mans de persones amb un nivell molt alt de riquesa personal però amb molt poc arrelament al municipi, o com una planificació urbanística pensada en tipologies d'habitatges de segona residència, o de manteniment de pobles dormitori de ciutats properes, acaba tenint implicacions en el sentiment de pertinença a un poble petit dels seus habitants i, per tant, en com cal abordar les seves necessitats i, finalment, poder treballar el poble com a espai de convivència i de projecció vital.

Tampoc resulta unitària l'elecció de llindar. Així, per exemple, la FEMP incorpora a l'àrea de desenvolupament local i pesca –que inclou els municipis de zones rurals o d'escassa població– municipis de més de 20.000 habitants. La Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, per la seva banda, fixen el llindar en 5.000 habitants. L'Associació de Micropobles de Catalunya en classifica un subgrup que aplega els municipis de menys de 500 habitants.

Davant la tasca de definir uns objectius bàsics integrats al programa marc d'ICV-EUIA-EPM hem de tenir molt present que les propostes que formularem s'han de desenvolupar en accions polítiques en un magma molt divers de situacions i problemàtiques municipals, però que han de mantenir sempre un eix vertebrador basat en **l'esquerra, l'ecologia i la llibertat, com a eix fonamental d'aquesta formació política.**

Per a la redacció d'aquest programa marc ens hem fixat el tram de població fins a 5.000 habitants. Per tant, més enllà dels elements diferenciadors que poden existir – alguns dels quals ja s'han apuntat – anem a cercar els elements que poden resultar comuns en aquests tipus de municipis i que, alhora, els diferenciïn dels municipis inclosos en els altres trams de població.

Probablement **l'element diferenciador més característic és la dificultat d'obtenir recursos econòmics i que ha manifestat els seus efectes en dos vessants:** per una banda ha comportat, especialment durant els anys de la bombolla immobiliària, **un desbocat creixement urbanístic** pensat com a única forma d'obtenir finançament i per altra, genera **una dependència de les subvencions** que fa molt difícil poder definir i programar una política determinada des del propi municipi.

El finançament econòmic municipal és una assignatura pendent no resolta i els problemes que genera no són exclusius dels petits municipis, però en aquests municipis s'afegeixen algunes característiques que fan molt difícil optar per polítiques que tinguin com a eix bàsic les persones i la creació d'un marc de relacions que facilitin la convivència i la realització del projecte vital dels seus habitants en un entorn

de preservació del medi ambient.

Hem de tenir en compte que **en les darreres dècades s'ha potenciat** en la majoria d'aquests municipis **un desenvolupament urbanístic pensat en un objectiu de creixement de població, sense atendre com podia afectar aquesta recepció de nova població** – sigui quin sigui el seu origen– **en la cohesió social**. Quan aquest creixement s'ha produït d'una forma moderada i amb unes tipologies urbanístiques pensades tant per evitar la guetització com l'elitisme, ha permès gestionar un urbanisme més pensat en una ordenació dels pobles i el benestar de la seva població.

També cal tenir present que, malgrat el canvi que en aquest aspecte ha comportat els darrers governs d'esquerres a Catalunya, **la política de distribució de recursos a través de subvencions ha acabat fomentant actuacions que molt poc tenien a veure amb la millora del benestar de la gent o en criteris de sostenibilitat ambiental, econòmica i social**.

Sovint existeix la creença que com més petit és un municipi, més conservadora és la seva població. Aquesta no és una causa natural, la gent no és més conservadora perquè sí. Aquesta situació és la conseqüència d'una política clientelar i paternalista dels 24 anys de govern de dretes a Catalunya, durant els quals es va teixir un entramat de relacions entre el govern de la Generalitat i els alcaldes dels municipis i la resta de la societat que buscava la identificació de Catalunya amb CDC.

Els pobles petits han estat especialment vulnerables a aquesta situació i **molt sovint s'ha acabat incorporant la idea que en aquests tipus de poble no es poden diferenciar polítiques de dretes o d'esquerres**. En un entorn en el que, en comptes de facilitar el treball en conjunt per resoldre problemes comuns mitjançant les agrupacions i les mancomunitats, es fomentava deixar la iniciativa al govern de la Generalitat primer i als Consells Comarcals després, aquesta identificació entre Catalunya i CDC assegurava la uniformització de les polítiques municipals i la reducció dels seus objectius i feia molt difícil la presentació de candidats/es a alcaldes dels municipis petits que volguessin buscar altres camins apartant-se d'aquesta forma de fer i optant per altres formacions polítiques.

Quan això s'ha aconseguit, especialment quan aquestes candidatures han pogut estat liderades per gent d'ICV-EUA-EPM i s'han format ajuntaments governats per persones que han dissenyat polítiques d'esquerres i ecologistes, la població ho ha sabut valorar i, generalment, han pogut reeditar el govern. Quan no ha estat possible governar, s'ha dut a terme una tasca d'oposició des de la responsabilitat i el màxim rigor que també rep, sempre, una valoració positiva de la població que acaba deixant en evidència **l'existència de pluralitat de pensament polític també en els pobles petits**.

A l'hora de plantejar els eixos bàsics de la política municipal, no podem deixar de tenir en compte que les accions polítiques que fem pensant en un camp tenen efectes, volguts o no volguts, en d'altres. **La proximitat que ofereix la gestió municipal en un poble petit permet analitzar millor totes les conseqüències de les nostres polítiques** i, alhora, corregir els efectes no desitjats quan sigui necessari.

Aquesta transversalitat fa, només a tall d'exemple, que a través de la política pressupostària puguem fer política energètica (bonificant l'impost de construcció i obres -ICIO-, les instal·lacions que redueixin el consum d'energia elèctrica), política d'inclusió social (eximint els impostos de la construcció d'elements que facilitin l'accessibilitat), etc. Tot i això, podem establir una certa classificació de les polítiques

municipals que proposem amb els següents

EIXOS BÀSICS I PROPOSTES

Eix 1.- SOSTENIBILITAT AMBIENTAL (Ecologia)

1.1 Mobilitat

Facilitar la mobilitat amb mitjans públics no només afecta la sostenibilitat ambiental, sinó que en molts casos implica, d'una forma molt directa, una autèntica millora del benestar dels nostres conciutadans/es. Sovint es considera que els municipis molt petits no disposen de cap capacitat de millorar la seva mobilitat més enllà de l'organització de la xarxa de busos en els pocs casos que en disposen.

Aconseguir nuclis de població amb el mínim nombre possible de vehicles circulant i treballar de forma individual o coordinada amb altres municipis o entitats supramunicipals ha d'ajudar a fer possible millores en la **xarxa de transport públic intermunicipal** i, si més no, a generar una opinió pública favorable a les formes de transport col·lectiu.

El municipis més rurals solen ésser els que tenen més necessitats de desplaçaments i s'ha acabat consolidant la idea que aquesta necessitat només pot ser atesa mitjançant el transport privat. Res més lluny de la realitat, aquesta pròpia necessitat de desplaçament i una correcta organització de la **xarxa de transport col·lectiu, amb freqüències i mida de vehicles adaptats**, ens ha d'esperonar per treballar, amb imaginació i amb la màxima exigència, per fer possible que tots els municipis puguin disposar d'algun sistema de transport públic.

Més enllà d'aquestes polítiques de transport públic, cal **fomentar la mobilitat a peu i en bicicleta, establint zones lliures de vehicle privat, carrils bici segregats i camins i rutes per espais naturals.**

1.2 Residus i consum

Malgrat que la recollida i el tractament de residus és una competència municipal en tots els casos, el seu tractament ha estat assumit en els darrers anys per la Generalitat de Catalunya a través de l'Agència Catalana de Residus que, per la seva banda, l'acaba gestionant en grans equipaments de tractaments de residus gestionats per mancomunitats o pels Consells Comarcals.

Això comporta un nivell molt variat d'assoliment de recollida selectiva que acaba depenent més de la voluntat o possibilitats d'aquests organismes que dels propis municipis. **Aconseguir una implementació de la recollida de totes les fraccions requereix un alt grau nivell de coordinació amb aquests nivells d'administració superiors** però, sobretot, la voluntat clara de l'ajuntament **d'apostar per la selecció, dissenyant un bon sistema de recollida** (àrees d'aportació amb totes les fraccions, recollida porta a porta, etc.), la **minimització del transport fins als centres de tractament** (per evitar les emissions de CO₂ a l'atmosfera) intentant, sempre que sigui possible, **acostar el tractament dels residus al lloc on es generen.**

Els municipis petits és on, possiblement, és més fàcil aconseguir un nivell de seguiment i de compromís més alt entre la població i, per aquest motiu, un dels elements diferenciadors d'un ajuntament amb un govern d'esquerres i ecologista ha de

ser **la selecció dels residus i el seu reaprofitament** a través, per exemple, de **mercats de segona mà, compostatge casolà** i una aposta clara vers una veritable reducció, organitzant **campanyes de prevenció i de consum responsable**.

1.3 El cicle de l'aigua

A aquestes alçades a ningú se li escapa que l'aigua és un recurs de primera necessitat però limitat.

És imprescindible **assegurar l'abastament de la població** dels nostres pobles tenint present els nuclis disseminats i les unitats aïllades amb un recurs **amb suficiència** però, també **i sobretot, en qualitat**. Això comportarà incidir en un **estricte control de la gestió de les dejeccions ramaderes** als municipis més rurals i dels **abocaments procedents de les indústries**. També caldrà prioritzar **la gestió i el tractament de les aigües residuals** per evitar la degradació dels nostres rius i aqüífers. Una vegada més ens trobem davant actuacions amb un nivell mínim de competències i recursos econòmics per dur-les a terme, però això no ha de servir per justificar la manca d'esforç i d'imaginació per aconseguir millores en aquests objectiu.

Com a actuacions que fàcilment es poden tirar endavant hem de tenir en compte **les campanyes** adreçades a conscienciar la població de la necessitat de **l'estalvi en el consum d'aigua** i l'establiment de **normes urbanístiques que** assegurin tipologies constructives que **evitin l'extensió de jardins particulars** i, en tot cas, que **obliguin a fer-los amb espècies autòctones** i que precisin del mínim consum d'aigua i a **construir instal·lacions que serveixin per aprofitar les aigües pluvials i grises**.

1.4 Energia

L'energia ens permet fer actuacions a curt i mitjà termini que permetin marcar un perfil ecologista en la nostra gestió municipal i, a més, dissenyar actuacions que puguem tirar endavant amb un grau important d'autonomia.

Actuacions en l'enllumenat públic, amb la **instal·lació de sistemes d'estalvi de consum d'energia** (llums de sodi, leds, reductors de flux, rellotges astronòmics, etc.) permeten una execució per fases que, a més, **contribuirà a reduir el nivell de contaminació lumínica i els costos econòmics**. També es poden introduir **sistemes de calefacció basats en energies renovables del tipus biomassa** (en municipis amb masses forestals a prop), o **aprofitar els equipaments municipals per a la instal·lació de plaques solars i fotovoltaïques** i, quan sigui possible, **petits aerogeneradors** i substituir progressivament les instal·lacions dels equipaments municipals amb sistemes més eficients (bombetes de baix consum, millora dels tancaments, etc.). Totes aquestes actuacions contribuiran a obtenir estalvis econòmics i reduccions en emissions de CO2 que podrem comptabilitzar.

Eix 2.- SOSTENIBILITAT SOCIAL (Equitat)

És important la **transversalitat** en aquestes polítiques: educació, cultura, joventut, benestar social, ocupació però també amb urbanisme, seguretat i, **sobretot, participació**. En els llocs no massa grans **les polítiques que fomenten la participació, el treball amb la comunitat, amb els veïns/es i les entitats** són imprescindibles, al mateix temps que moltes vegades són fàcilment implementables.

Les polítiques de proximitat són molt necessàries en aquests moments que la gent està passant moments difícils. Fem, doncs, **de les polítiques a les persones un dels objectius clau i prioritari** en aquesta campanya.

2.1 Educació

Sovint l'educació en un municipi petit es limita a col·laborar econòmicament amb els centres d'ensenyament ubicats al municipi. Evidentment, aquesta és una tasca fonamental que permetrà contribuir a incidir en les polítiques que intentem desenvolupar en la mesura que les nostres aportacions s'adrecin a centres de titularitat pública i serveixin per **finançar activitats extraescolars** que assegurin la participació de la totalitat dels i les alumnes **en un entorn que garanteixi la laïcitat, la igualtat i la llibertat**.

Prén una important rellevància i prioritat garantir el dret a l'educació en tots els infants i joves dels petits pobles. Alhora hem de **posar en valor l'ús social del centre escolar en els petits municipis**; l'escola pot ser, en alguns casos, l'únic equipament social del poble i l'hem de convertir en el motor de l'activitat social i de relació, sempre amb la implicació del AMPA, el Consell Escolar i les entitats associatives del municipi.

La promoció del trasllat a peu o en bicicleta i l'establiment dels camins escolars fins al centre dels i les alumnes i, en determinats casos, en **transports col·lectius** ajudarà a descongestionar els nostres pobles i serà una contribució bàsica en la formació dels futurs ciutadans/es.

Cal prioritzar **l'educació de les persones adultes i grans**, amb **especial atenció a les persones immigrades**, a través de programes formatius que les acostin **al coneixement i les noves tecnologies** (aprenentatge de català, cursos de navegació per Internet, etc.).

2.2 Cultura

El manteniment de les tradicions és un element que habitualment ningú discuteix als municipis i, especialment, als petits municipis. Una altra cosa és delimitar quan un esdeveniment forma part de la tradició del poble o, simplement, és una forma de fer que s'ha convertit en habitual i que no respon a la tradició sinó a un sistema conservador d'organitzar.

Considerem imprescindible **acostar la cultura i l'art en totes les seves expressions i arriscar en l'organització d'esdeveniments més avantguardistes i de nous llenguatges artístics**. Cal dissenyar programes que facilitin la progressiva incorporació de l'ús d'aquestes fórmules a la població dels nostres pobles i que **contribueixin a fomentar el treball de nous creadors/es**. Tenir present la dinamització local i cultural amb les **rutes que valoritzen el nostre patrimoni natural i arquitectònic**, així com **l'artesania**. Incorporar els usos d'**espais creatius (masoveria creativa) a equipaments patrimonials en desús** (ermites, masos,...). **La memòria dels llocs des de la recollida en format oral i enregistraments escrits o filmats, o l'elaboració de rutes específiques** permeten recuperar el patrimoni del lloc i generar sentiment de pertinença. La manca d'instal·lacions i recursos econòmics per organitzar esdeveniments quan això sigui un problema, es pot resoldre amb **desplaçaments col·lectius i vistes organitzades**.

2.3 Salut

La salut suposa un ampli ventall d'aspectes relacionats amb la nostra vida quotidiana, molt més enllà dels propis sistemes sanitaris: l'aire que respirem, l'aigua que bevem, el nivell d'educació, la feina que fem (o que no tenim), la cultura que gaudim, i un llarg etcètera que inclou també sentir-nos participants de la construcció de la nostra comunitat.

La salut de la ciutadania no es construeix només o potser ni principalment des de les polítiques sanitàries sinó que hi tenen tanta o més influència les urbanístiques, les de transport públic, les educatives i culturals i les econòmiques.

La salut és un dels grans pilars bàsics de l'Estat de Benestar i des d'aquesta perspectiva, en un context general que amenaça retallades en el camp de la sanitat, l'actuació municipal esdevé imprescindible. Cal **establir complicitats amb les persones responsables del dispensaris municipals, centres d'atenció primària** o qualsevol altre tipus de centre d'atenció sanitària pública dels nostres pobles. Això facilitarà conèixer les seves necessitats i les dels seus usuaris/es.

Els eixos bàsics de la política municipal de salut, els podríem resumir en: treballar en una **planificació del poble i de la seva organització urbana** que possibiliti la millor qualitat de vida i de salut per a tothom, amb criteris territorials amplis, **amb una visió superior a la del terme municipal estricte** i optimitzant anàlisis i recursos. **Orientar la seva acció en el sentit d'un sol poble**, disminuir les desigualtats en salut per raó de procedència nacional, gènere, edat, creences i cultures, capacitat o habilitats personals. Vetllar perquè tots els ciutadans i les ciutadanes –independentment de la seva situació personal– tinguin un **accés als serveis de salut en condicions d'equitat**.

2.4 Acció social, immigració, polítiques de gènere i de joventut

Si en algun cas les polítiques han de tenir aquesta transversalitat que exigim a l'actuació pública, és en les polítiques de joventut, gènere i acció social. Tot el que fem té influència i necessita la participació dels/les més joves, ha de contribuir a millorar el paper de la dona en la nostra societat, evitar qualsevol forma de discriminació per raó de sexe i ha d'adreçar-se, especialment, a les persones més fràgils de la nostra societat. Quan més petit és un municipi, més difícil resulta fer polítiques específiques per a col·lectius i, per tant, més important resultarà que en el disseny de les polítiques generals hi estiguem amatents. Així doncs, en les polítiques d'educació hem de ser rigorosos en evitar finançament de centres que fomentin la segregació sexista o que limitin la matriculació del nombre d'immigrants, **en les ordenances fiscals hem d'introduir elements de bonificació o exempció per a les persones més desfavorides, avançant cap a la tarifació social**.

A mesura que el sobreenvelliment es fa notar més en la població dels petits municipis i micropobles, **el treball comunitari també ha de contribuir a divulgar més aquests ajuts de forma que no se sigui reticent en aquestes àrees**.

És important fer notar aquí que l'aïllament, en el cas de les persones grans, malgrat que no sigui un fet excepcional en zones urbanes molt poblades, és cada cop més freqüent a les zones rurals, sobretot en aquelles (Catalunya central, Garrotxa, Ripollès, etc...) en les que la població és dispersa i encara hi ha masies habitades.

A aquesta constatació cal sumar-hi **la progressiva desaparició de les famílies plurigeracionals, l'aïllament i el desconeixement dels serveis socials**, el que porta a un resultat quasi ineludible d'haver de desplaçar persones grans de zones

rurals a residències; un fet que en si mateix ja té un potencial traumàtic, però que es pot agreujar pel fet de convertir sobtadament una persona 'rural' en 'urbana' (pensem, només per exemple, en la disponibilitat de metres quadrats d'una masia o casa de poble a la d'una habitació compartida en una residència, o la presència només ocasional d'altres persones en l'entorn rural a la 'superpoblació' d'una sala d'estar d'una residència).

També trobem la mateixa realitat que a les grans ciutats i àrees metropolitanes quan parlem de persones que, **sense ser d'edat avançada, tenen diversitat funcional**. En aquests casos, **les possibilitats de viure en zones rurals, molt escassament adaptades i difícilment adaptables** (costa molt fer obres d'adaptació en una masia o casa de poble i no està aquesta 'peculiaritat constructiva' contemplada com a fet diferencial en positiu en els ajuts públics), fan que no sigui plantejable la vida d'aquestes persones –i sovint de la seva família- en el seu entorn.

Haurem de treballar per evitar o corregir la generació al municipi de zones amb guetització d'alguns barris. Serà indispensable dissenyar una **polítiques inclusives**, amb actuacions contundents que contribueixin a **millorar la convivència** en un entorn d'assoliment dels **drets i deures de tots els ciutadans/es**, amb una atenció especial per evitar la producció de sectors de població amb risc d'exclusió. També resultarà sempre possible exercir **alguna actuació**, per mínima que sigui, **adreçada al col·lectiu de les dones**, si més no, aprofitant per organitzar actes per al dia 8 de març (dia de la dona treballadora).

En un context de crisi econòmica, amb un increment del nombre de persones amb risc d'exclusió i, al mateix temps, amb una reducció important dels recursos municipals, no podem deixar de **prioritzar les polítiques adreçades als sectors més fràgils de la nostra societat i de mantenir el nostre compromís de solidaritat internacional i cooperació** consolidant l'aportació del 0,7 % del pressupost del nostres municipis a finançar projectes de cooperació. Aquest ha de ser un element diferenciador de la nostra coalició.

2.5 Participació, transparència

Hi ha molts camps en els que la participació pública és obligatòria (tramitació d'instruments de planejament, pressupostos municipals, ordenances fiscals, etc.). **El foment de la participació no s'ha de limitar a publicar un edicte als butlletins oficials**, als quals la immensa majoria de la població no hi té accés. Hem d'incorporar sistemes que facin arribar als ciutadans/es la informació necessària, el més objectiva possible, per poder crear la seva pròpia opinió sobre els afers municipals i treballar perquè aquesta opinió tingui canals d'arribada als centres de decisió municipals. La pluralitat d'opinions no només no ens ha de fer por, sinó que ens ajudarà a fonamentar amb millors arguments les nostres decisions.

Probablement durant els propers quatre anys el foment de la participació i el finançament dels projectes de participació dels municipis deixaran de ser un objectiu del govern de la Generalitat de Catalunya. Malgrat això, facilitar la **participació de la ciutadania en els afers públics i la transparència de l'actuació municipal** no precisen de grans desplegaments de recursos econòmics, sinó de la voluntat clara dels equips de govern municipals i, per tant, cal que siguem **imaginatius i fem possible l'acostament de la ciutadania a la política municipal com a instrument fonamental per evitar la desafecció**.

L'ús de les noves tecnologies i dels actuals sistemes de comunicació han de ser incorporats al funcionament habitual dels nostres ajuntaments per contribuir a estendre la informació que volem fer arribar a la ciutadania i per poder recollir el màxim nombre possible de les seves aportacions. Tenir uns **ajuntaments transparents ens ajudarà a fer conèixer les nostres polítiques, fonamentar les nostres decisions i conèixer les crítiques a les mateixes.**

2.6 Habitatge

Novament ens trobem en un camp en el que sembla més difícil disposar de la pròpia política municipal. Res més lluny de la realitat.

Sovint no disposarem de recursos per tirar endavant promocions municipals d'habitatge protegit i tampoc no podem tenir moltes esperances que el nou govern de la Generalitat facilitarà que la política d'habitatge continuï les línies que havia traçat el govern d'esquerres anterior.

Podem, però, **intentar promoure convenis de col·laboració amb oficines locals d'habitatge que tinguin municipis més grans o els consells comarcals**, especialment si disposen del **registre de demandants d'habitatge protegit**, amb l'objectiu de conèixer les necessitats dels nostres municipis i poder elaborar plans locals d'habitatge que ajudaran a una millor planificació urbanística i una correcta distribució de les reserves d'habitatge protegit i concertat per al municipi. Si disposem de parc d'habitatges, per més petit que sigui, **cal que prioritzem el lloguer social.**

2.7 Accessibilitat

La supressió de les barreres arquitectòniques ha de ser un objectiu clar en una política pensada per a les persones. **L'existència de serveis o espais** (especialment públics però sense oblidar els privats, en els que també podem actuar facilitant, per exemple, la instal·lació d'ascensors) **als quals un sector de la nostra població no hi pugui accedir, és una forma d'exclusió** que tenim l'obligació d'eliminar.

Promoure un **pla d'accessibilitat** facilitarà el coneixement de totes les limitacions del nostre municipi i el cost previst per a la seva eliminació.

Eix 3.- SOSTENIBILITAT ECONÒMICA (Economia)

3.1 Dinamització local

Una política adreçada a la dinamització el nostre municipi ha de passar, forçosament, per conèixer-ne les seves potencialitats i per definir quins són els aspectes que poden influir-hi d'una forma o una altra. Sovint una actuació en un sentit pot tenir efectes vers una altra i moltes vegades no en coneixem els veritables efectes. Un exemple extrem d'això podria ser la instal·lació de parcs eòlics en un municipi: alguns col·lectius sostenen que poden tenir efectes negatius sobre el turisme, mentre que d'altres sostenen el contrari i el veuen com un element d'interès.

Hem de partir **d'una concepció sostenibilista del desenvolupament que volem per al nostre municipi**, cosa que comportaria, en el cas d'un municipi que es decanta per desenvolupar les seves potencialitats industrials, a dissenyar una proposta que

planteji **normes urbanístiques que assegurin la instal·lació d'activitats amb uns índex molt baixos de contaminació** (per emissions, abocaments, sorolls o olors), bàsicament pensades en activitats tradicionals, en el camp de les noves tecnologies, en les energies renovables, etc.

Però serà en **el turisme** on, per les seves especials característiques, els pobles petits **podran dissenyar polítiques de dinamització local**. En aquest cas també cal fugir de models de turisme insostenible més propi d'altres temps i, en qualsevol cas, d'altres formacions polítiques, i pensar en els elements diferenciadors que podem destacar en el nostre municipi i com podem **valoritzar-los per poder-los integrar** en una oferta que individualment, o de forma conjunta amb d'altres municipis, puguem publicitar pels sistemes que ofereix la societat actual (Internet, fires, etc.). **Posar en valor el patrimoni, l'artesanía i els productes ecològics**.

No podem oblidar els sistemes de vida tradicionals i molt especialment la pagesia. Facilitar aquesta activitat i la seva **transformació progressiva cap a sistemes de producció amb mitjans ecològics** i promoure formes extensives de ramaderia és un camp que, en el món actual, té un enorme futur. A més de **facilitar contactes als productors del nostre municipi**, podem col·laborar també amb **l'organització de mercats de productes ecològics i promovent l'ús d'aquests productes** entre els nostres ciutadans/es.

3.2 Fiscalitat i pressupost municipal

Ja s'han apuntat anteriorment les possibilitats que ofereix la fiscalitat de poder actuar, de forma transversal, en la resta de polítiques. És una de les formes més clares de poder deixar clar un perfil d'esquerres i ecologista, establint **sistemes de bonificació i exempció avançant cap a un model més just i equitatiu com és la tarifació social, pensats per als sectors més fràgils de la població i el foment de l'eficiència energètica i del consum d'aigua**.

També el pressupost, amb una aposta per polítiques pensades per a les persones serà, sobretot durant els primers anys de la propera legislatura, una forma de fer una política d'esquerres pensant en actuacions inclusives i que contribueixin a corregir les retallades que, malauradament, sembla que es produiran en el model d'Estat de Benestar que des d'alguns sectors es vol desmantellar.

Accions per a la gent gran que, de moment, ja ha vist com se'ls ha congelat les seves pensions, per als treballadors/es que han deixat de percebre prestacions, per contribuir a la formació del jovent facilitant la seva integració al món del treball, etc.. Aquestes polítiques sembla que només es poden fer des dels nivells més alts de l'administració o dels ajuntaments de ciutats molts grans, però, cada esforç, per més petit que sigui, serà imprescindible si va adreçat a aquests col·lectius.

Cal que pensem en pressupostar accions que ajudin a millorar un ús eficient dels recursos com l'aigua i l'energia elèctrica i una millor gestió de la recollida i els tractaments dels residus, així com campanyes per a la seva reducció.

No podem deixar de reclamar **un canvi de model de finançament local** que alhora **modifiqui el tractament inequitatiu que fins ara tenen els pobles petits. Reclamen una modificació del PUOSC**, actualment suposa una hipoteca molt gran i l'endeutament perpetu que impossibilita destinar recursos a altres actuacions. Unes subvencions que de forma generalista s'adeqüen a **uns barems i unes ràtios**

insostenibles per als petits municipis des del punt de vista de la inversió i els manteniments i usos.

3.3 Urbanisme

L'urbanisme s'havia convertit en els darrers anys de la bombolla immobiliària en una font més d'obtenció de recursos econòmics per als municipis. També per als municipis petits. Probablement l'eliminació d'aquesta pràctica serà un dels aspectes positius de la crisi financera i econòmica en la que estem immersos.

Cal que pensem en **un planejament que incorpori els usos en sòl no urbanitzable des d'un punt de vista restrictiu**, facilitant l'aprofitament dels usos tradicionals d'aquests tipus de sòl, sempre que sigui possible, promovent la **redacció de l'Agenda 21 i la incorporació de les seves indicacions a la normativa urbanística**. Pel que fa al sòl urbà hem de pensar en un ús sostenible que minimitzi la seva ocupació, amb creixements adequats a les previsions de la població i del seu equilibri i **dissenyant propostes** que conduïxin cap al model de municipi que hem triat, de forma que **les tipologies constructives i la planificació s'hi adequïn**. La responsabilitat amb la recerca d'un model d'urbanisme sostenible, amb la mínima ocupació de sòl i un aprofitament dels recursos naturals el més eficient possible, ens ha d'obligar a organitzar processos de participació que ajudin a trobar aquest model treballant de forma conjunta amb la ciutadania.

PROGRAMES TRANSVERSALS

2. Joves als pobles i ciutats
3. Polítiques d'Igualtat: per uns pobles i ciutats 50/50

JOVES ALS POBLES I CIUTATS

La joventut és una etapa plena de ciutadania en què les persones adquireixen i posen en pràctica els seus drets i deures socials. **La joventut** no es defineix com allò que no és, sinó com allò que és: el procés a través del **qual cada persona defineix el seu projecte vital dins el context social**. En el context actual (caracteritzat per la precarietat laboral, les dificultats d'accés a l'habitatge, l'afebliment de la protecció social, etc.) hi ha una major diversitat de trajectòries i, al mateix temps, majors dificultats per posar en pràctica l'exercici de la plena ciutadania.

Per tant, darrere la independència que suposadament defineix les persones adultes hi trobem el veritable *quid* de la qüestió; **l'accés als recursos socials, polítics, econòmics i culturals necessaris per exercir la ciutadania**. Així, podem dir que el que converteix el jovent en ciutadans i ciutadanes no és la possessió d'una sèrie de drets sinó activar-los en la pràctica. Volem exercir la nostra participació en la societat i també tenim dret a equivocar-nos, a aprendre, a gaudir del nostre oci, a desenvolupar el nostre projecte de vida de manera autònoma, a associar-nos, participar,...

Cal lluitar contra l'individualisme que ha dut la gent jove a esdevenir un target o grup de consumidors/es, enlloc de ser aquell col·lectiu capaç de ser idealista, crític i renovador. Ser jove ha de ser també el dret a pensar en el col·lectiu enlloc d'en l'individu, de liderar la defensa d'allò que és públic i de tothom, de tenir una visió global i actuar en aquells conflictes que es tenen més a prop.

POLÍTIQUES D'EMANCIPACIÓ JUVENIL DES DE LA PROXIMITAT

Les persones joves som un col·lectiu majoritàriament immers en processos formatius, d'inserció laboral i emancipació domiciliària, dels quals deriven unes identitats i actituds similars i unes necessitats generalment compartides. Les trajectòries personals dels i les joves, doncs, vénen fortament condicionades per una sèrie d'aspectes nuclears: habitatge, formació i treball. Això **converteix la gent jove en un col·lectiu especialment vulnerable, que es veu agreujat amb la crisi d'aquests darrers anys**, reflectit en el retrocés de la taxa d'emancipació juvenil i amb un atur juvenil que s'ha disparat. Sense perdre especial atenció a aquells sectors més vulnerables dins del jovent: dones, immigració, persones amb necessitats educatives especials, etc. **L'obligació d'atendre les necessitats derivades de tots aquests factors ha convertit el suport a l'emancipació juvenil en el pilar central de les polítiques de joventut catalanes i el trasllat de les mateixes a l'àmbit municipal**.

Fer unes veritables polítiques de joventut significa, entre d'altres coses, fer unes polítiques realistes, que abordin els veritables problemes dels i les joves, que hi aportin solucions i que, a més, es facin conjuntament amb ells/elles des de la proximitat.

Entre els elements fonamentals d'aquesta emancipació hi ha aspectes aparentment materials i econòmics que vertebraven aspectes socials, culturals i simbòlics en relació a una integració real, participativa i en igualtat de condicions. La qualitat del sistema educatiu i de la formació professional, l'adquisició d'hàbits saludables, la relació amb l'entorn, les possibilitats de mobilitat, el coneixement i l'ús dels diferents serveis al seu abast, la capacitat creativa o l'ús de la llengua com a factor de relació i cohesió social, són factors que contribueixen a la millora de les trajectòries vitals. I és en aquest sentit que l'habitatge, la feina, l'educació, l'ocupació i la cultura són infraestructures que permeten que el/la "jove" es continuï definint com qui té futur, com qui defineix el futur, **perquè ha de viure un present plenament integrat**.

COM ENFOCAR LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT?

L'objectiu de les polítiques de joventut és afavorir la construcció dels projectes de vida de la gent jove i, alhora, facilitar que puguin obtenir i posar en pràctica els recursos i competències que permetin assolir la plena ciutadania. És per això que s'hauran d'articular intervencions que tinguin en compte aquest complex entramat i, per tant, buscar els mecanismes de coordinació entre les diferents àrees –transversalitat- i administracions –interinstitucionalitat- per fer front a les necessitats del col·lectiu jove.

- Des de la **transversalitat**: Mètode de treball per coordinar les diferents àrees dels ajuntaments, consells comarcals o govern per afavorir la integralitat en el disseny de les polítiques de joventut.
- Des de la **integralitat**: Perspectiva de treball que té en compte una visió global dels i les joves i relaciona els diversos àmbits de les seves vides: la salut, la feina, la cultura, la formació, l'habitatge o la participació.
- Des de la **participació**: Els i les joves han de ser els protagonistes de l'elaboració de les polítiques de joventut. La participació és una eina més de treball per al bon desenvolupament de l'acció que portem a terme, aplicable a tots els àmbits, programes i accions. D'aquesta manera es garantirà millor que allò que es fa és allò que els i les joves necessiten, reclamen i s'ajusta a la (seva) realitat i necessitat.
- Des de la **interinstitucionalitat**: S'han de racionalitzar i coordinar les polítiques de joventut de les diverses institucions i administracions, amb la finalitat de col·laborar per oferir serveis als i les nostres joves, ja que és imprescindible per a la implementació de les polítiques de joventut. Els ens locals compten amb recursos limitats i necessitem aquesta col·laboració per poder donar resposta als i les joves dels nostres municipis. Per tant, hem de treballar conjuntament per desenvolupar un projecte comú que ajudi al desenvolupament de les polítiques de joventut, cercant les administracions que tinguin les competències que a nosaltres ens manquen i coordinant conjuntament les que compartim.

REGIDORIES DE JOVENTUT, AMB PRESSUPOST I PERSONAL PROPI

Sovint hi ha el debat de la necessitat o no de crear regidories de Joventut. Des de JEV considerem que aquesta figura és bàsica per assolir la identificació de la gent jove com a col·lectiu amb necessitats i interessos diferenciats, per **la fiscalització i seguiment de totes les polítiques de joventut des d'un sol punt de mira** i per al desenvolupament d'aquestes en millors condicions.

Per començar, és important l'estructura tècnica perquè **cal un servei que centralitzi les demandes de la joventut** i també de les entitats juvenils; perquè cal que des del mateix servei es coordinin aquestes polítiques que es fan des de qualsevol àmbit administratiu i perquè cal pensar en clau jove i amb la lògica juvenil.

També és **essencial la figura del polític/a, és a dir, del regidor/a de joventut** perquè ha d'existir una interlocució clara i vàlida, perquè hem de fugir de paternalismes i enfortir la sensibilitat envers els i les joves. I això es podrà fer de manera molt més incipient des de la figura del regidor/a de joventut.

Les regidories de Joventut han de comptar amb **pressupost propi per assolir els objectius plantejats**, per al bon desenvolupament de les polítiques que es volen portar a terme. Disposar entre un 1,5% i un 3% del pressupost municipal són percentatges que ens permetran un bon desenvolupament de les polítiques pròpies portades a terme, tenint en compte que el percentatge dedicat als/les joves serà molt major segons el percentatge de joves que hi hagi al municipi. Sempre considerant indispensable que les altres regidories (habitatge, educació, etc.) incorporin el jovent com a destinatari de les seves polítiques, destinant, d'aquesta manera, una part de les seves partides pressupostàries.

PROPOSTES PER ÀMBITS DE TREBALL

Definir les polítiques de joventut significa definir un model teòric que parteixi de l'anàlisi de la realitat i que doni solucions integrals; és a dir, abraçant tots els problemes plantejats per la gent jove (tant si són competència exclusiva de Joventut com si no ho són).

1.PARTICIPACIÓ I ASSOCIACIONISME

Cal donar **veu i vot al jovent del municipi per tal d'apropar les polítiques a la població** i crear dinàmiques i processos per facilitar la intervenció dels/les joves en les polítiques de joventut, perquè continguin una alta intensitat democràtica **per poder construir col·lectivament cultura participativa i facilitar que les persones joves puguin vincular-se i formar part dels processos de presa de decisió: personalment, per construir el propi projecte de vida, i col·lectivament, per incidir en les relacions i l'entorn que les envolta**. En aquest sentit, és clau la predisposició de l'administració a cedir realment poder en la capacitat de decisió sobre els afers públics i a potenciar la corresponsabilitat en les actuacions.

Les persones joves poden participar en les polítiques de joventut a través de la pròpia acció o de la interlocució i el diàleg amb l'administració pública, per prendre part en el disseny de les polítiques socials destinades a la població jove.

El foment de l'associacionisme i la participació, el reforç del teixit associatiu juvenil, l'establiment d'espais de dinamització i de relació entre les diferents entitats o grups de joves amb capacitat de prendre decisions i responsabilitats, la implicació de joves en la definició de les polítiques públiques, l'impuls de processos de creativitat i consum cultural, dotats de valors i significats educatius en els temps de lleure, promovent models culturals saludables, són alguns dels objectius que treballem en les accions següents dins d'aquest eix de participació.

- Demanarem els **canvis en la llei electoral per tal de reconèixer el dret de vot als 16 anys d'edat**.
- **Establirem espais d'informació, assessorament i acompanyament específic d'associacionisme o grups informals de participació**. Els espais d'interlocució estan creats per donar resposta a les necessitats de les entitats juvenils i dels grups de joves participatius/es. En aquests espais hi troben referents en la comunicació amb altres entitats juvenils o grups de joves.
- **Donarem suport a l'associacionisme juvenil de barri i a la seva coordinació a través del reconeixement de les plataformes territorials**.

- **Oferirem suport material (econòmic, espais, serveis tècnics, recursos, difusió) a joves associats/es o grups no formals** de joves per al desenvolupament de projectes d'àmbit local.
- **Establirem espais d'interlocució i participació** amb els i les joves vinculants en les decisions i accions portades a terme per la regidoria (Consell de Joventut, taules temàtiques de participació, etc.) **Aprofitarem l'ús de les eines web 2.0 per establir uns canals de participació més propers a la seva realitat.**
- **Ampliarem i adaptarem els horaris dels equipaments públics per facilitar la participació.**
- **Crearem o potenciarem el servei d'informació i de dinamització en els centres d'educació secundària que promogui la participació als instituts.**
- **Instal·larem espais informatius** als centres d'afluència juvenil: centres esportius, biblioteques, centres culturals, per tal d'acostar-hi la informació.
- **Potenciarem i donarem suport a les entitats de lleure** que realitzen tasques socials des del voluntariat.
- **Donarem suport i potenciarem les entitats juvenils i els grups no formals de joves** que neixen amb la voluntat de donar suport a un determinat col·lectiu de joves i la seva creativitat.
- **Donarem a conèixer a la resta de la societat el paper de les entitats juvenils com a democratitzadores de la nostra societat.** Realitzarem activitats que es visualitzin a tot el municipi, en les que els i les joves siguin els principals protagonistes.
- **Oferirem formació a les entitats** per tal de facilitar i millorar la seva tasca.
- **Afavorirem espais específics per a joves** on poder desenvolupar les seves activitats de manera autònoma i creant d'aquesta manera un espai de referència en el municipi.
- **Fomentarem la participació de dones joves en espais de decisió local** (consells municipals, consells de joventut...) amb accions positives.
- **Implicarem els col·lectius joves (o consells de joventut existents) en la participació ciutadana local en temes transversals: la via pública, els equipaments, el medi ambient, la cultura.**
- **Fomentarem l'associacionisme entre els col·lectius de persones joves migrades i promourem la seva participació en els espais locals de participació.**
- **Establirem vincles amb grups de joves amb interessos compartits creant espais de participació** (formals o informals), on puguin trobar sortides a les seves inquietuds compartint projectes (xarxa de grups de música locals, xarxa d'artistes, xarxa de monitors i monitores, etc.).
- **Dotarem els consells de joventut de pressupost directe per fomentar la gestió d'equipaments i activitats.**

- **Farem ús de les seves eines per fer-los arribar allò que creiem que els pot ser d'interès.** Les noves plataformes digitals, xarxes socials i tecnologies de la informació i comunicació proporcionen al jovent unes eines de participació, que ja tenen assumides com a tal i incorporades a la seva vida quotidiana.

2. EDUCACIÓ

L'educació és un procés a partir del qual les persones desenvolupen les seves aptituds com a individus i com a membres d'una societat. És un procés per anar assolint, al llarg de tota la vida, formes de coneixement.

La formació integral de la persona i l'educació en els valors s'han d'entendre en el seu sentit més ampli, que inclou des de l'educació acadèmica i en l'àmbit familiar fins a l'associacionisme, l'educació en el lleure, la formació en l'esport, la llengua i la influència dels mitjans de comunicació, entre d'altres.

S'ha d'enfocar l'acció en la integració de tots els/les agents educatius en una política educativa conjunta. Per això s'ha d'agafar com a punt de partida l'adaptació del sistema educatiu i de tots els/les agents a les necessitats de la societat actual. Operativament, cal integrar tres àmbits educatius: educació formal, educació no formal i educació informal.

Cal entendre els/les joves no únicament com a receptors/es dels valors, sinó també com a veritables protagonistes en les tasques de sensibilització social, com a col·lectiu capaç d'aportar i de materialitzar les idees més innovadores en aquest camp. Quant als valors principals que s'han de treballar són: el civisme, la solidaritat, el respecte per la diferència, la defensa dels drets humans, la salut, la igualtat, el medi ambient, el consum responsable, etc.

- **Construirem i obrirem els equipaments necessaris per al desenvolupament correcte del temps d'estudi:** biblioteques, aules d'estudi, ciberespais, etc.
- **Fomentarem els valors coeducatius i el llenguatge i les pràctiques no sexistes ni racistes a l'escola.**
- **Ampliarem els horaris dels equipaments educatius** (on hi hagi aules d'estudi) en èpoques d'exàmens. **Especialment en horari nocturn.**
- **Oferirem formació als/les agents educatius de la ciutat o poble (professorat, AMPAs, monitors/es, etc.) en coeducació i llenguatge i les pràctiques no sexistes ni racistes.**
- **Obrirem línies d'incentivació estudiantil: premis, beques, etc.** que fomentin noves inquietuds i interessos en el jovent.
- **Facilitarem l'ús d'equipaments públics, com escoles o instituts, fora de l'horari d'ús habitual** per a la realització d'activitats extraescolars, fomentant, a la vegada, la pràctica de patis oberts.
- **Oferirem suport a les entitats que necessitin formar els seus voluntaris/es per desenvolupar la seva activitat:** monitors/es, directors/es en el temps de lleure,...

- Realitzarem **programes de tallers i cursos com una forma activa de temps d'oci juvenil**, amb continguts d'interès juvenil.
- Facilitarem la mobilitat en **transport públic fins als espais d'estudi propers**: universitats, escoles, instituts,...
- Farem convenis de col·laboració entre el consistori i estudis post-obligatoris, així com pràctiques formatives o formacions concretes.
- **Dotar de sales d'accés a noves tecnologies gratuïtes i públiques.**
- Vetllar per poder dotar de **connexió wi-fi tota la població.**
- **Editarem guies digitals de recursos per a l'emancipació**, de fàcil accés, difusió i actualització.
- **Vetllarem pel desplegament dels Plans educatius d'entorn.**
- Crearem **espais d'informació i assessorament juvenil als instituts** en temes de formació, orientació laboral, educació sexual, llibertats sexuals,...
- **Realitzarem tallers d'habilitats socials i prevenció de la violència de gènere per a joves i adolescents.**
- Impulsarem la **creació d'associacions d'estudiants als centres de secundària i fomentarem la seva participació als Consells escolars.**
- **Realitzarem campanyes de prevenció i sensibilització entorn les relacions abusives.**
- **Fomentarem les aules d'inclusió social.**
- **Informarem sobre l'elecció de carreres i itineraris professionals des de la igualtat d'oportunitats.**

3.CULTURA, OCI I LLEURE

Apostem per la creació i el foment d'activitats i serveis de difusió cultural per apropar el jovent a la capacitat creativa i el gaudi cultural i artístic. L'accés a la cultura ha de ser un dret de les persones, en tant que considerem que tothom tenim dret al lleure.

Cal oferir una alternativa per tal de garantir el dret a un oci diferent –i així evitar el que avui ja està succeint: molts i moltes joves són condemnats/es a un model d'oci basat simplement en el consum, sense ni tan sols desitjar-lo-.

És un deure cívic de les administracions i de la societat en general rebutjar la doble moral de permetre que l'únic model d'oci sigui l'actual, sense apostar per un canvi real i, alhora, criminalitzar joves que en són usuaris/es. Cal fer una aposta seriosa per millorar la qualitat del tipus d'oci existent, que no posi en risc la vida dels/les joves que el consumeixen, mitjançant mesures de prevenció, informació, sanitat, mobilitat i seguretat i ofertes culturals alternatives.

- **Ampliem els horaris dels equipaments públics** per facilitar la creació juvenil, garantint, alhora, l'accessibilitat als espais públics sense discriminació.
- **Obrirem els corresponents equipaments municipals a la nit** per permetre al jovent gaudir d'alternatives d'oci diferents, acompanyades d'una bona difusió.
- **Fomentarem programes orientats a potenciar la creació artística** (tallers, cursos, conferències, etc.), així com **incorporar joves creatius/es a les programacions culturals**, des d'una política d'equitat i d'inclusió.
- Realitzarem **programacions d'activitats estables d'oci alternatiu en espais municipals amb els i les joves del municipi**.
- **Difondrem i fomentarem els descomptes en consum cultural**.
- **Impulsarem equipaments on els i les joves puguin desenvolupar la seva disciplina**, ja sigui musical (bucs d'assaig), artística (aules-taller), noves tecnologies (ciberespais), etc.
- **Promourem xarxes d'intercanvi** amb altres municipis de dins i fora de Catalunya.
- **Realitzarem polítiques de promoció d'artistes joves locals**.
- **Vetllarem per la paritat de gènere en les programacions en els espais culturals**.
- **Realitzarem polítiques de normalització de pràctiques culturals juvenils** acostant-les a d'altres sectors de la societat; cultures que s'han considerat marginals, com els grafitis, el rap, els discjòqueis o alguns estils musicals, les incorporarem a les programacions culturals.
- **Impulsarem clubs de lectura juvenil o espais de tertúlia** que fomentin l'interès per la lectura.
- **Inclourem en les programacions culturals espais per a expressions artístiques d'altres cultures**.
- **Crearem la figura del mediador/a** en casos en què l'ús de l'espai públic creï conflictes entre diferents col·lectius (com joves, veïnat i administració) com a mesura per millorar la convivència.
- **Difondrem en els mitjans públics les activitats impulsades per les associacions**.
- **Fomentarem la conciliació entre els veïns i les veïnes i les diferents ofertes d'oci alternatives**, mitjançant propostes com els Pactes per a la nit.
- **Fomentarem festes i activitats tradicionals i populars** entre el jovent.
- **Oferirem formació artística per acostar la cultura al jovent**, com tallers, conferències o cursos.

- **Contemplarem l'obertura de centres cívics, esportius, i culturals en horaris nocturns**, a partir del Pacte per a la nit, on les entitats juvenils de cada poble i ciutat, amb el suport logístic i econòmic de les administracions, puguin organitzar activitats alternatives: teatre, cicles de cinema, informàtica, sopars populars, esports nocturns, piscina de nit, Internet, concerts, tallers, clubs de lectura, jocs de taula, debats, etc.

4.TREBALL: ATUR, PRECARIETAT I CREACIÓ D'OCUPACIÓ

El treball és un element central en la vida de les persones joves que estan en camí d'aconseguir l'emancipació, necessària per aconseguir autonomia personal i plena ciutadania.

L'escenari actual de crisi afecta especialment els i les joves, que amb un 40% d'atur dupliquen la mitjana de desocupació del conjunt de la població. Per aquest motiu considerem les polítiques d'ocupació, és a dir, les relacionades amb l'accés al món del treball, com una línia fonamental per afavorir els processos d'emancipació de les persones joves.

Partint de la consideració que les polítiques d'ocupació han d'ajudar el jovent en la construcció del seu projecte de vida, es planteja com a objectiu general millorar l'ocupació juvenil i, en concret, facilitar l'accés dels i les joves al món del treball, incrementar les seves possibilitats d'ocupabilitat i aconseguir la seva inserció laboral vetllant per les seves condicions de treball. Els ajuntaments són un actor protagonista, ja que tenen a les seves mans una part important de l'oferta de les polítiques actives d'ocupació.

Per aconseguir facilitar l'accés dels/les joves al treball cal fer especial incidència en una millora de la difusió dels recursos de formació existents al municipi, en l'obtenció de recursos d'altres institucions i en el suport especial del col·lectiu jove en la recerca de feina i orientació laboral.

- **Impulsarem programes d'orientació i assessorament a les transicions adolescents amb tutories personalitzades als/les joves mentre estudien l'ESO.**
- **Adaptarem el màxim possible l'oferta formativa a la demanda del mercat laboral i intentarem que tots els programes incloguin pràctiques a empreses.**
- **Garantirem que tots els/les joves que no continuïn estudiant, rebin una oferta dels centres de Programes de qualificació professional inicial (PQPI).** Aquests centres han de basar la seva oferta formativa en la realitat econòmica de l'entorn.
- **Enfocarem els programes de la Generalitat i els propis programes municipals a la formació adequada als nous jaciments d'ocupació** (cura de les persones, tecnologia, sostenibilitat, sector serveis).
- **Treballarem per evitar el fracàs escolar amb accions proactives.**
- **Desenvoluparem Plans d'igualtat a l'administració local i a les empreses del municipi que signin el protocol d'adhesió.**
- **Potenciarem els pactes per l'ocupació amb el teixit empresarial** per dotar de llocs de treball estables i de qualitat per a la gent jove.

- Desenvoluparem mecanismes **d'informació i orientació laboral per a joves en coordinació amb els Punts d'Informació Juvenils (PIJ), equipaments i centres educatius.**
- **Vetllarem pel bon funcionament dels programes impulsats per altres administracions, com és el cas del projecte Suma't.**
- Realitzarem **programes específics de formació** per incrementar l'ocupació dels i les joves.
- **Assessorament i suport a la creació d'empreses per a joves emprenedors/es.**
- **Els ajuntaments han de ser exemplars i no han d'establir contractes amb empreses de serveis integrals o ETT,** han de vetllar pel compliment de la legislació en matèria de riscos laborals i han d'introduir **clàusules en els concursos públics perquè les empreses incloguin mesures de conciliació de la vida familiar i laboral.**
- **Fomentarem borses de treball especialitzades per a joves,** creant xarxes d'oportunitats per donar respostes a les seves necessitats.
- **Mesures concretes per garantir la inserció laboral de les persones migrades, amb especial atenció a les dones.**

5.ÚS DE L'ESPAI PÚBLIC, MOBILITAT, SOSTENIBILITAT

L'espai públic ha de poder ser utilitzat per tothom i per a diferents activitats i no excloure'n algunes en benefici d'altres, sense prohibir o limitar activitats típicament juvenils. Aquestes són un patrimoni de les ciutats que cal valoritzar, no limitar. El repte de la convivència a les ciutats passa per fer compatibles els diferents usos de l'espai públic a través del diàleg, la participació i la mediació dels ajuntaments quan així sigui necessari.

Les diferències generacionals no poden ser focus de conflicte, sinó que han d'esdevenir diàleg i intercanvi d'experiències que permetin la construcció d'una nova manera d'entendre l'espai públic: l'hem de dignificar i diversificar per tal que la joventut pugui fer-ne ús sense aixecar malestar ni suspicàcies. La convivència s'ha de basar en una ciutadania activa i responsable on l'individu, el/la jove en aquest cas, sàpiga fer un bon ús de l'espai i les infraestructures que conformen la ciutat.

- Tindrem present en el **disseny de les places i els carrers els usos per a pràctiques juvenils,** com el patinatge amb patins o monopatí, la bicicleta o el joc esportiu no federat.
- **Establirem una xarxa d'espais públics** utilitzats, entre d'altres, per gent jove **que en potenciï el seu ús i coneixement** com una eina més de participació, relació, interlocució, intercanvi generacional, etc.
- Elaborarem un pla per millorar les condicions dels espais i el seu mobiliari.

- **Crearem espais als barris que fomentin activitats alternatives d'interès juvenil** per evitar l'immobilisme en el seu temps d'oci i incentivar l'ús i aprofitament del seu entorn més proper.
- **Farem promoció del transport públic.** Assegurarem que les línies de transport urbà tenen **tarifes joves a preus reduïts, augmentarem l'edat de la T-Jove i instaurarem facilitats en les formes de pagament.**
- **Alliberarem determinats carrers (o carrils) del trànsit motoritzat els caps de setmana,** perquè hi circulin bicicletes i vianants i per realitzar-hi possibles activitats socials.
- Assegurarem l'accés públic i en horari juvenil a una xarxa de mobilitat completa per evitar l'ús del vehicle privat, **garantint línies nocturnes en horari d'oci per eliminar riscos a l'hora dels desplaçaments.**
- Crearem **xarxes interurbanes d'autobús i tramvia que connectin les zones neuràlgiques de la ciutat o el poble, o entre comarques.**
- Incorporarem la **sensibilització ambiental en el desenvolupament de totes les accions i activitats desenvolupades amb gent jove,** com l'adaptació dels espais per fomentar les bones pràctiques ambientals.
- **Crearem un parc públic de bicicletes de lloguer** en l'àmbit municipal així com sistemes de protecció i d'aparcament gratuït.
- **Ampliarem el nombre de carrils bici i millorarem els ja existents** per tal que tota la ciutat estigui connectada i sigui segura.
- Impulsarem **activitats d'educació ambiental als centres educatius, les associacions juvenils i els equipaments i serveis municipals.**
- **Planificarem la ubicació dels espais d'oci i lleure juvenil** tenint en compte els diferents interessos ciutadans. Trobant **l'equilibri per afavorir la convivència sense aïllar aquests espais en perifèries o polígons.**
- Estudiarem **la creació d'espais webs on establir xarxes** per compartir cotxe.

6.HABITATGE

L'habitatge ocupa un lloc central en les polítiques per a l'emancipació de les persones joves. El desenvolupament d'un projecte de vida autònom implica la possibilitat de crear una llar pròpia. **L'accés a l'habitatge és un factor fonamental en la construcció d'itineraris vitals i, per tant, de la ciutadania. En el context actual, però, l'accés a l'habitatge no és un dret garantit a la majoria de persones joves.**

Les actuacions estan destinades a facilitar l'accés dels/les joves a un habitatge digne, adequat a les seves necessitats específiques i en unes condicions econòmiques raonablement assequibles. Per això, s'han de promoure iniciatives que són complementàries entre elles i s'han de combinar diferents fórmules de suport, en funció de les necessitats específiques de cada usuari. Així, a la informació i orientació s'hi afegeixen les promocions directes d'habitatges socials, la mediació per al lloguer i

la cerca de vies alternatives que incideixen en noves mesures encaminades a facilitar l'accés a l'habitatge; tot això contribueix a la millora estructural del mercat de l'habitatge a la ciutat.

La finalitat de les polítiques d'habitatge ha de ser garantir aquest accés. És imprescindible impulsar una política d'habitatge pròpia que sàpiga adaptar-se a les noves necessitats de les persones joves. En primer lloc, ajudant la gent jove a salvar el desconeixement que la distància al mercat de l'habitatge ha anat imposant: l'assessorament i la intermediació són un primer pas.

- **Reservarem un 50 % de les noves promocions en habitatge social.** Almenys la meitat d'aquesta reserva ha de ser de lloguer i pensada per donar resposta als col·lectius en risc d'exclusió i problemàtiques diverses (joves, famílies monoparentals, discapacitats, etc.).
- Promourem un **cens d'habitatges desocupats per activar-ne la seva ocupació. Impulsarem la intermediació i el lloguer** com a mitjà per fer aflorar al mercat els habitatges desocupats.
- **Crearem borses d'habitatge jove**, com a mecanisme d'acompanyament i de suport a l'accés de l'habitatge de lloguer.
- **Realitzarem campanyes informatives d'aquestes promocions adreçades a la ciutadania per garantir la igualtat d'oportunitats.**
- **Assessorarem i orientarem els/les joves en el procés de tramitació dels ajuts públics.**
- **Garantirem concursos públics i transparents de les promocions.**
- **Establirem una xarxa informativa per compartir pis.**
- **Realitzarem un pla integral de renovació de zones urbanes degradades, fomentant l'ocupació i la renovació d'aquestes per part de joves.**
- **Establirem programes de compartir pis amb gent gran.**
- **Lluitarem contra el mobbing immobiliari i controlarem les pràctiques abusives exercides per algunes persones propietàries.**
- **Fomentarem que les entitats sense ànim de lucre construeixin habitatges destinats a primer habitatge.**
- **Tindrem present la reserva de sòl** per fer convenis amb les entitats o institucions que correspongui **per tal de cobrir les necessitats de residències estudiantils als nuclis universitaris.**

7.SALUT

La salut és un valor en ella mateixa i, per tant, ha de ser abordada en un sentit positiu, com un més dels elements centrals de la formació integral de la persona. **És essencial que la gent jove tingui un paper protagonista en aquest àmbit, no únicament com a informadors qualificats per assessorar altres joves** -educació

entre iguals-, sinó també com a protagonistes de la seva pròpia salut, per la qual cosa cal potenciar que siguin bons coneixedors/es del seu propi cos.

Les accions en aquest àmbit s'han de centrar en **la promoció de la salut, la prevenció de conductes de risc i la reducció de danys**. I s'han de preveure **estratègies d'intervenció comunitària, d'apropament a les persones joves i d'orientació integral** que donin resposta a les necessitats d'informació, formació i atenció especialitzada dels/les joves.

En temes de salut és prioritari apropar els/les joves, tant com sigui possible, al màxim d'informació i assessorament en temes de salut. En aquest sentit, és important la implicació dels centres d'ensenyament i d'altres agents educatius. Cal donar suport humà i assistencial als/les joves que tenen problemes de salut. En definitiva, tot aquest plantejament s'ha de sumar a la feina que està portant a terme l'atenció primària de la salut.

- Promourem els drets sexuals i reproductius entre la gent jove per tal de **gaudir d'una salut sexual i afectiva saludable**.
- Promourem campanyes de **prevenció de malalties de transmissió sexual i embarassos no desitjats**.
- Promourem programes de suport i prevenció de malalties relacionades amb models socials erronis. **Prevenció especial en el col·lectiu adolescent davant de malalties com l'anorèxia i la bulímia**.
- Promourem **campanyes específiques de respecte a l'orientació sexual de les persones**.
- **Crearem serveis d'assessorament de salut jove**, independents d'aquells on s'atenen les persones grans, **per aconseguir l'accés de la informació als/les joves en un espai on es trobin còmodes i no se sentin vigilats/es o assetjats/es**.
- **Reconeixerem les associacions i els centres educatius com a agents de salut efectius** (atenció especial a malalties de transmissió sexual, trastorns alimentaris, consum de substàncies additives i accidents de trànsit).
- **Instal·larem màquines expenedores de preservatius a tots els equipaments juvenils i als centres educatius de la ciutat**.
- **Impulsarem Espais de salut sexual i reproductiva**, separats dels Centres d'Atenció Primària, amb especial atenció a la sexualitat juvenil.
- **Proposem la creació de Taules de polítiques de salut per a la gent jove amb la participació activa de les entitats juvenils**, que permetin, entre d'altres mesures, dissenyar, editar i distribuir campanyes periòdiques de conscienciació, basades en una informació útil que afavoreixi la prevenció i millora de la salut dels/les joves, tant en l'àmbit de ciutat com dels barris.
- **Elaborarem programes de suport als drogodependents/es**.

- **Vetllarem perquè la policia local treballi en l'eradicació de les màfies**, en col·laboració amb els altres cossos de seguretat i no envaint la vida personal dels/les joves consumidors/es.
- **Promourem campanyes de prevenció de riscos en el consum de drogues**, per tal d'assegurar que la gent jove tingui la informació necessària per decidir si vol o no consumir.
- Donarem suport a les **iniciatives parlamentàries per a la despenalització de les drogues des dels plens municipals**.
- Assegurarem l'arribada d'informació i la intervenció necessària perquè els/les joves **decideixin en plena consciència a l'hora de consumir estupefaents**.
- **Realitzarem campanyes informatives i de sensibilització en relació a la prevenció d'accidents de trànsit**.
- **Realitzarem tallers d'educació viària als centres de secundària**.

8.COHESIÓ SOCIAL I CONVIVÈNCIA

Les polítiques de joventut han d'impulsar totes **les accions que facilitin la construcció i l'afirmació de la identitat personal, la capacitat de construcció de projectes vitals i la participació en projectes col·lectius. No hi ha un únic model de joventut, sinó que hi ha moltes joventuts possibles.**

Aquesta mirada ha de permetre bàsicament que les polítiques de joventut siguin polítiques d'inclusió social, que treballin contra les desigualtats que generen les relacions de poder econòmic, social, cultural i de gènere entre els grups socials i que incideixen especialment en la gent jove, ateses les característiques actuals d'un mercat de treball que demanda cada cop més credencials educatives, alhora que condemna els/les joves a la temporalitat crònica, allargant així processos vitals i provocant trencaments que augmenten significativament els riscos d'exclusió social entre les capes més joves la societat.

Treballem per la realització d'accions encaminades a fer més visible la diversitat com a característica diferenciadora de la condició juvenil. Considerem la diversitat des d'una òptica àmplia, en la mesura que es produeixi per raó de gènere, procedència geogràfica, cultura, condició física, etc., al mateix temps que considerem indispensable el respecte entre els uns i els altres i la solidaritat amb tot el que ens envolta. **Lligat amb la diversitat, plantegem especialment la qüestió d'igualtat d'oportunitats entre home-dona, per a joves nouvinguts/es i per a joves amb discapacitat. En tots els casos tractem de fer palès aquest mosaic de diversitat juvenil en el marc de la política de joventut que es desenvolupi.**

- Promourem el **desenvolupament de projectes de convivència intercultural** entre la gent jove que potenciïn i millorin les accions que ja es duen a terme de manera participativa, global i integradora, tant a dins dels centres educatius com en el seu entorn.
- Desenvoluparem un **programa global d'atenció i suport específic per a joves extutelats**.

- Fomentarem **un Pla de convivència intercultural** on les entitats juvenils i joves no associats/es hi participin.
- Elaborarem mesures específiques de **plans d'acollida per als infants i joves nouvinguts/es.**
- Promourem i incentivarem la **participació de joves nouvinguts/es a les entitats juvenils del municipi.**
- **Subvencions i suport a les activitats de lleure (casals, campaments, etc.)** amb la finalitat d'oferir preus assequibles per contribuir a la conciliació familiar i laboral de les famílies, fomentar un lleure educatiu d'infant i joves i **promoure la feina de cohesió social que fan les entitats de lleure.**
- Establirem ajuts per afavorir **l'accés de joves amb necessitats educatives especials a les diferents activitats de lleure i educatives impulsades al municipi.**
- **Garantirem la participació social dels/les joves d'ètnia gitana** en els nostres municipis.
- Promourem activitats de **sensibilització als centres educatius sobre els diferents tipus de discapacitats.**
- Garantirem **l'accés i la participació social dels/les joves discapacitats/es.**
- Adaptarem els serveis d'atenció juvenil a través de la Xarxa d'Oficines per als Joves, **per tal que els serveis d'atenció juvenil s'adeqüin a la diversitat de les persones usuàries**, que incorporin entre les seves funcions un servei de primera acollida per a persones joves reagrupades i que prestin serveis d'assessorament jurídic i laboral, així com en matèria d'habitatge i salut a adolescents i joves.

POLÍTIQUES D'IGUALTAT: PER UNS POBLES I CIUTATS 50/50

La diferència d'ICV-EUiA-EPM en polítiques de gènere

Els municipis han d'emprendre polítiques actives per tal de contribuir a la superació d'aquells impediments que dificulten el ple exercici dels drets socials, polítics, econòmics i culturals de les dones i els homes i permetre el dret a l'exercici efectiu de la plena ciutadania. Els poders públics han d'adoptar totes les mesures necessàries per remoure i eliminar els obstacles i les barreres per raó de sexe, per tal que totes les persones desenvolupin amb llibertat les seves capacitats i que dones i homes participin en condicions d'igualtat efectiva en la vida política, social, econòmica i cultural.

Les polítiques públiques han d'anar adreçades a afirmar i garantir l'autonomia i la llibertat de les dones per tal que puguin realitzar i desenvolupar les seves capacitats i dirigir la seva vida. A tal efecte, els poders públics han d'establir les condicions per eliminar la discriminació de les dones i han de promoure el seu empoderament.

El municipi és l'àmbit de la quotidianitat. Per això les polítiques municipals són instruments privilegiats per transformar les condicions de vida de les persones de forma immediata i visible. **Aquesta proximitat és fonamental en l'objectiu d'una societat de dones i homes lliures i amb projectes vitals autònoms.**

Així doncs, per assolir aquest objectiu cal intervenir en la quotidianitat. **Però l'espai quotidià és un dels espais on es mantenen fortes desigualtats** derivades de la separació dels àmbits públic i privat i de l'assignació de rols socials en funció del sexe. Cal per tant, en primer terme, **lluitar contra les situacions extremes** que són fruit d'aquesta divisió de rols, especialment la feminització de la pobresa i la violència de gènere. **També cal intervenir en els elements estructurals** per garantir la igualtat d'oportunitats, donar veu a les dones a través del foment de la seva participació en l'esfera pública i construir un municipi que reconegui totes les tasques necessàries per la societat, independentment de què siguin realitzades per homes o per dones.

En aquest sentit, per a ICV-EUiA-EPM a l'hora de fer polítiques locals cal prioritzar:

La visibilitat. Ens comprometem a tenir regidories que de manera específica i prioritària liderin aquestes accions, cal comunicar les aportacions de les dones a la ciutat i cal crear indicadors que identifiquin els biaixos de gènere que poden provocar determinades polítiques públiques. També cal fomentar i potenciar l'associacionisme femení i els Consell Municipals de Dones.

La transversalitat. Les polítiques i les actuacions han d'incorporar la dimensió de gènere com una prioritat que travessi tots els moments i dimensions, amb un compromís polític de totes les regidories i persones implicades.

ICV-EUiA-EPM som l'única força que es declara obertament feminista. Això no vol dir una altra cosa que el compromís de lluitar contra les desigualtats que encara existeixen avui en dia entre homes i dones. Aquest és el nostre compromís polític i personal i el defensem des de totes les institucions.

Cal trencar amb el tòpic que les polítiques de gènere son només per a dones. ICV-EUiA-EPM **proposem que es duguin a terme Plans municipals per l'equitat de gènere / Plans municipals de gènere**, que, malgrat ser liderats per la Regidoria

d'igualtat/Dones, desenvolupin polítiques tant per a dones com per a homes i, per tant, esdevinguin un benefici per a tota la ciutadania.

Nosaltres fugim de les polítiques assistencialistes, populistes, clientelistes i proteccionistes. Des d'ICV-EUiA-EPM defensem la veritable participació de la ciutadania a través de processos participatius oberts a tothom.

IDEES FORÇA

1. Ciutats i pobles més equitatius en qüestions de gènere.

El foment de l'equitat i la igualtat d'oportunitats des de la proximitat és un objectiu bàsic en el context territorial. Per a ICV-EUiA-EPM aquesta igualtat ha d'abastar tots els àmbits: l'accés a la salut, la cultura, el món laboral, etc. i també els serveis públics necessaris per acomplir tasques que majoritàriament han recaigut sobre l'esquena de les dones.

2. Ciutat i pobles on les dones també participin i decideixin.

Cal dissenyar ciutats i pobles on l'urbanisme, els horaris, l'educació, la mobilitat, les prioritats públiques i privades tinguin en compte els treballs que recauen majoritàriament sobre les dones i tendeixin a repartir-los i a corresponsabilitzar-hi els homes. S'ha de promoure el dret de tothom, i especialment de les dones, a gaudir, viure i participar de les ciutats, gaudint plenament de l'espai públic sense restriccions, promovent la presència social de les dones. I per això des d'ICV-EUiA-EPM creiem que és imprescindible que les dones participin en les decisions de la ciutat, evitar la sobrecàrrega laboral i familiar que pateixen algunes dones que els impedeix participar en condicions normals en tots els àmbits de la societat

3. Ciutats i pobles més inclusius, també per a les dones.

L'exclusió social femenina al municipi és especialment greu per la seva invisibilitat. Cal combatre les situacions d'exclusió de les dones a la ciutat, especialment greus per invisibles i ocultes, per no aparèixer en estadístiques o estar fora dels circuits de l'ocupabilitat, etc. Per a ICV-EUiA-EPM només s'hi pot lluitar amb unes polítiques públiques que visibilitzin les dones en situació de vulnerabilitat, creant plans d'inclusió que fomentin la seva participació econòmica, social i cultural.

PROPOSTES

Context general:

El context de crisi econòmica, les retallades en drets laborals i socials i les altes taxes d'atur –sobretot femení–, fan que les propostes per sortir de la crisi i per pal·liar-ne els seus efectes siguin la prioritat de la coalició.

Des d'ICV-EUiA-EPM apostem per generar nova ocupació amb valors de sostenibilitat ambiental i d'equitat de gènere, mitjançant **la formació ocupacional i contínua de les dones en els nous sectors econòmics emergents i potenciant la contractació amb accions positives.**

La crisi també ha generat nous focus d'exclusió social i ha empitjorat la situació dels que ja existien. L'exclusió social femenina i la feminització de la pobresa augmenten als nostres municipis. **ICV-EUiA-EPM proposem dur a terme Plans d'Inclusió Social amb perspectiva de gènere, que garanteixin la lluita contra aquestes situacions de manera transversal.**

A la situació de crisi s'hi suma el **canvi de govern a Catalunya**. CiU, amb les seves primeres accions, ja ha demostrat que les polítiques de gènere no formen part del seu programa. Així doncs, volem garantir els avenços aconseguits en polítiques de gènere durant els 7 anys de govern d'esquerres. **ICV-EUiA-EPM no acceptarem donar cap pas enrere en matèria de polítiques de gènere.**

La transversalitat ha estat un dels trets fonamentals de les polítiques de gènere impulsades per la Generalitat. ICV-EUiA-EPM creiem necessari continuar en aquesta línia i, per tant, proposem la **creació de Plans municipals de gènere que formin tots els estaments del govern local per tal de poder implementar polítiques de gènere en totes les àrees. Demanem que la perspectiva de gènere estigui present en totes les polítiques i actuacions municipals.**

Exigim que no hi hagi cap involució en aquest terreny així com la completa aplicació de les lleis aprovades en matèria de gènere pel govern d'esquerres. Demanem l'aprovació de la Llei per a una nova ciutadania i per a la igualtat efectiva de dones i homes i la continuació de les accions endegades amb la col·laboració municipal del Pla estratègic sobre els usos i gestió dels temps a la vida quotidiana.

La necessitat de dotar els municipis de mecanismes estables que garanteixin les polítiques de gènere i la **defensa dels drets de les dones** continua essent avui en dia una necessitat.

El **dret de les dones a viure sense violència** és un dret que malauradament continua vulnerant-se en un grau alarmant. La creació de **Centres de Servei i Informació a les Dones (SIADs)** ha estat un gran pas endavant en aquesta lluita. ICV-EUiA-EPM defensem la **continuació de l'extensió territorial d'aquests centres, per garantir l'accés a aquest servei de totes les dones catalanes. S'ha de continuar treballant en la línia de la prevenció, la sensibilització i la lluita contra la violència masclista. Demanem la continuació dels "Contractes Programa" de l'Institut Català de les Dones**, que garanteixen la claredat i la transparència en l'adjudicació de subvencions.

El **dret a participar en igualtat de condicions a la societat** és un dret que les dones encara no hem aconseguit gaudir plenament degut a les sobrecàrregues laborals i familiars que suportem, així com als estereotips socials. Des d'ICV-EUiA-EPM **defensem que s'han d'implementar els Consells de Dones i fomentar l'associacionisme.**

ICV-EUiA-EPM concreta aquests principis amb les propostes sectorials que tot seguit detallem:

1. OCUPACIÓ I PROMOCIÓ ECONÒMICA

- **Implementarem plans d'ocupació destinats a dones, tenint en compte també dones amb formació mitjana i alta.**
- **Durem a terme polítiques d'acció positiva per a les dones en els programes formatius de les escoles taller.**
- **Oferirem formació en noves tecnologies per lluitar contra la fractura digital de les dones.**
- **Potenciarem la formació i la regularització de les dones que treballen en àmbits tradicionalment invisibilitzats, com els relacionats amb els treballs de cura i les tasques domèstiques.**

2. INCLUSIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN LES POLÍTIQUES LOCALS

- **Crearem una Regidoria de Polítiques d'Igualtat de Gènere** o un servei específic de polítiques d'igualtat de gènere, **amb dotació pressupostària i humana.**
- **Realitzarem plans transversals per fomentar l'equitat de gènere al municipi,** garantint el compromís pressupostari de totes les regidories implicades en la seva execució.
- **Realitzarem un Pla d'igualtat per a l'ajuntament** on hi hagi **un/una agent d'igualtat municipal o supramunicipal.**
- **Impulsarem els pressupostos amb perspectiva de gènere** per aconseguir que l'impacte de la despesa pública sigui equitatiu.
- **Establirem que totes les estadístiques estiguin segmentades per sexe.** Elaborarem els indicadors necessaris per poder avaluar l'impacte de gènere de les polítiques municipals en tots els àmbits.
- **Garantirem que tots els mitjans de difusió de l'ajuntament transmetin valors com la defensa de l'equitat i el reconeixement de les aportacions de les dones al poble o la ciutat.**
- **Inclourem clàusules de gènere en els concursos públics.**
- **Vetllarem perquè la perspectiva de gènere estigui incorporada en el programes i projectes derivats de la Llei de Barris,** tal i com explicita la llei.

3. FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ I ASSOCIACIONISME DE LES DONES

- **Donarem suport a l'associacionisme de les dones i les seves activitats i al moviment feminista de la nostra ciutat o poble.**
- **Desenvoluparem un Pla estratègic per fomentar la participació activa de les dones.**
- **Consolidarem els diferents espais de participació, debat i intercanvi** del municipi (coordinar grups, associacions i entitats de dones, Consell Municipal per a la Igualtat, etc.)
- **Crearem el Consell Municipal de Dones amb dotació econòmica i humana.**

4. ERADICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA Des de la perspectiva de la sensibilització i prevenció de la violència masclista:

- **Durem a terme campanyes de sensibilització social i elaborarem estratègies de comunicació i difusió** que contribueixin a modificar la percepció social a l'entorn de la violència masclista.
- **Crearem programes de formació per al professorat i l'alumnat amb l'objectiu de desenvolupar estratègies per fer front a les situacions de violència que es plantegin en el marc educatiu.**

Des de la perspectiva de l'ampliació i millora dels serveis d'atenció i recuperació:

- **Ens comprometem a desplegar la llei catalana del dret de les dones a viure lliures de violència masclista.**
- **Incrementarem l'oferta de formació i inserció laboral** a les necessitats i les possibilitats de les dones que pateixen o han patit violència masclista, tenint en compte la diversitat cultural de les dones.

5. INCLUSIÓ SOCIAL

- **Donarem suport a les dones nouvingudes elaborant mesures específiques en els plans d'acollida que tinguin en compte la seva diversitat**, per tal d'evitar les múltiples discriminacions que poden patir, tot visibilitzant les seves aportacions culturals, econòmiques i socials.
- **Donarem suport econòmic i potenciarem la coordinació amb les associacions de dones migrades** amb l'objectiu d'impulsar la seva participació social i política en la construcció de la ciutat.
- **Atendrem les necessitats específiques de les dones en tots els equipaments i serveis municipals**, tenint en compte especialment el col·lectiu de dones grans.
- **Impulsarem accions de reconeixement de la diversitat femenina** que facin visibles les perspectives i necessitats diverses de dones joves, dones lesbianes, dones amb disfuncions funcionals.

6. CURA I CORRESPONSABILITAT

- **Impulsarem una campanya de llarga durada que promogui entre homes i dones noves actituds i plantejaments pel que fa al repartiment del treball domèstic i els rols tradicionals masculins/femenins en la vida quotidiana.**
- **Afavorirem que totes les persones que integren els diversos grups familiars puguin conciliar els seus temps i rols familiars** amb la resta d'espais i activitats de la vida quotidiana: personals, laborals i de participació en la comunitat.
- **Farem prevenció, detectarem i atendrem situacions i famílies d'elevada vulnerabilitat:** infants en alt risc social, dinàmiques de violència intrafamiliar i famílies en situació d'exclusió severa.
- **Desenvoluparem recursos i serveis per a les persones que cuiden altres persones dependents**, per prevenir riscos de la salut derivats de les tasques de cura.

7. LLUITA CONTRA L'EXPLOTACIÓ SEXUAL

- **Vetllarem per l'aplicació de la legislació internacional vigent, especialment el Protocol de Palerm**, per atendre les persones en situació de tràfic i d'explotació sexual i poder garantir el seu accés a aquests recursos. **Desenvoluparem estructures i mecanismes adequats per acollir i atendre les dones afectades.**
- **Fomentarem les polítiques d'inclusió social i d'empoderament de les treballadores del sexe al municipi i rodalies**, evitant que la forta penalització

moral associada a aquest treball agreugi la situació de vulnerabilitat en la que es troben.

- **Comprovarem les garanties i la qualitat dels serveis i recursos que s'ofereixen a les dones que busquen sortir de la situació d'exploració** per evitar els riscos que significa iniciar un procés de denúncia i recuperació.

8.TEMPS I TREBALLS

- **Promourem plans estratègics dels usos del temps** per tal de dissenyar un model de ciutat que tingui en compte les necessitats dels temps de les persones i, així, millorar-ne la qualitat de la vida.